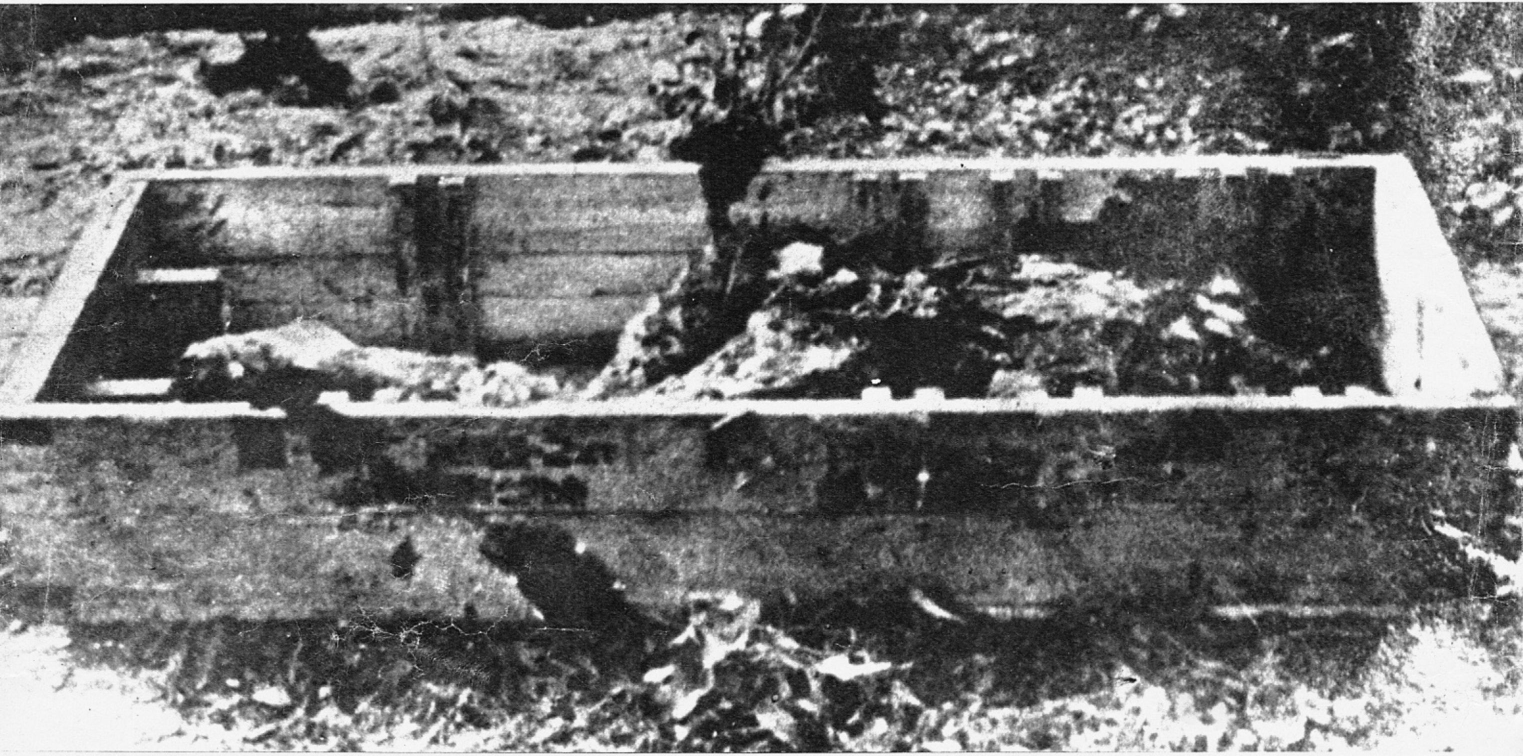

hymy
1968
1:90
Skr 2:50 (inkl.oms.)
LEHTI 9

HITLERIN KUOLEMA,

↑ Hitlerin maalliset jäännökset.

↓ Adolf Hitlerin alahampaat, tunnistamiseen ratkaisevasti vaikuttanut todistuskappale.

→ Joseph Goebbelsin tytär Helga Buchaussa suoritetun ruumiinavauksen jälkeen. Ruumiinavauksia johti puna-armeijan päällikköpatologi, professori N. A. Krajevski.

2. MAAILMANSODAN VIIMEINEN SALAISUUS ON PALJASTETTU

Valtakunnankansleri
HITLER, ADOLF
syntynyt 20. 4. 1889 Branaussa
kuollut 30. 4. 1945 Berliinissä
syaaniyhdistemyrkytykseen.

↑ Kohutun teoksen kirjoittaja, puna-armeijan kapteeni Lev Bezymenski vuonna 1945.

Vasta nyt voidaan julkaista Adolf Hitlerin kuolinilmoitus täydellisenä. Tähän asti se on ollut puutteellinen: miten Hitler kuoli. Sodan jälkeen on esitetty kymmeniä teorioita ja "silminnäkijöiden" todistuksia Johtajan viimeisistä hetkistä. Erot yksityiskohdissa, pienet epätarkkuudet sekä varsinkin ratkaisevan todistusaineiston puuttuminen ovat olleet syynä siihen ettei Hitlerin kuolemaan liittyviä arvoituksia ole voitu pitää ratkaistuina.

— Toveri everstiluutnantti, täällä on luita.
Näin huudahti sotamies Ivan Tsurakov Berliinissä valtakunnankanslian raunioilla vuonna 1945.
Hän ei aavistanut löytäneensä Adolf Hitlerin ja Eva Braunin ruumiit.
Hitlerin ruumiin tunnistamiseen vaikuttivat ratkaisevasti hänen hampaansa. Kuolemansyy selvitettiin myös lääketieteellisissä tutkimuksissa.
Kreml on vaiennut asiasta 23 vuotta.
Nyt tutkimusaineiston julkaisemisen estäneet syyt ovat menettäneet merkityksensä.
Siitä on osoituksena neuvostoliittolaisen sanomalehtimiehen ja nykyhistorioitsijan Lev Bezymenskin teos HITLERIN KUOLEMA.
Kirja ilmestyy Suomen lisäksi lähes samanaikaisesti seitsemässä muussa maassa.
Teos on herättänyt suurta kohua kaikkialla, missä siitä on julkaistu otteita.
HYMYLEHTI on saanut suomalaiselta kustantajalta (K. J. Gummerus) yksinoikeuden esitellä teoksen lukijakunnalleen etukäteen.

KÄÄNNÄ

← Sotamiehet D e r j a b i n ja T s y b o t š k i n kaivamassa auki kranaattikuoppaa, joka oli jo kerran everstiluutnantti K l i m e n k o n toimesta luotu umpeen. Kuopasta löytyi kaksi hiiltynyttä ruumista: Adolf Hitler ja Eva Braun.

← Aviopari Goebbels ja kaksi lasta.

8 kuollutta Goebbelsia

Huhtikuun 30. 1945 Berliini paloi. Puna-armeijan tankit vyöryivät jo kaupungin laitakaduilla ja kranaatit räjähtelivät keskustassa. Vallattuaan valtakunnankanslian ja sen alla olevan bunkkerin venäläiset saivat tietää, että Hitler oli kuollut. 79. armeijakunnan tiedusteluosaston päällikkö, everstiluutnantti Ivan Isajevitš K l i m e n k o määrättiin johtamaan Hitlerin kuolemaan liittyviä tutkimuksia.

Neljän todistajan ja muutaman sotamiehen kanssa Klimenko lähti valtakunnankanslian bunkkeriin toukokuun 2. päivänä. He olivat tuskin ehtineet bunkkerin varauloskäytävän suulle, kun yksi saksalaisista huudahti: "Tuossa on Goebbelsin ruumis. Ja tuossa hänen vaimonsa!" Ruumiit olivat palaneet pahoin, toisin kuin seuraavana päivänä löydetyt Goebbelsin kuuden perillisen ruumiit. He näyttivät 'nukkuvan' rauhallisesti sängyissään.

Tunnistamispöytäkirjan allekirjoitti 17 henkilöä. Entisen kansanvalistus- ja propagandaministerin ruumiin tunnistaminen päätti etsintätoimenpiteiden ensimmäisen vaiheen. Vaikeampi osa oli vielä edessä: oli löydettävä Hitler.

Ivan Tsurakovin löytö

I. I. Klimenko on kertonut: "Tuli 4. toukokuuta. Aamusta lähtien vankien joukosta etsittiin mahdollisia todistajia, ja kello 11 tienoissa ajoin jälleen kuusi todistajaa mukanani valtakunnankansliaan. Joku sotamiehistä kysyi: 'Mistä te löysitte Goebbelsin?' Menimme puutarhaan bunkkerin uloskäytävän luo. Sotamies Tšurakov laskeutui vieressä olevaan pommikuoppaan, joka oli palaneen paperin peitossa. Huomasin, että kuopassa oli panssarinyrkki, ja huusin Tšurakoville: 'Kömmihän pois sieltä, muuten lennät vielä ilmaan!' Tšurakov vastasi: 'Toveri everstiluutnantti, täällä on luita!' Aloimme kaivaa niitä esiin ja kuopasta paljastui kaksi ruumista, miehen ja naisen."

KLIMENKO EI AJATELLUT HETI LÖYDÖN MERKITYSTÄ JA KÄSKI LUODA KUOPAN UMPEEN. VASTA SEURAAVANA PÄIVÄNÄ RUUMIIT NOSTETTIIN YLÖS. MYÖHEMMÄT TUTKIMUKSET OSOITTIVAT, ETTÄ KYSEESSÄ OLIVAT VALTAKUNNANKANSLERI ADOLF HITLER JA HÄNEN VUOROKAUTTA ENNEN KUOLEMAANSA VIHITTY VAIMONSA EVA BRAUN.

Hampaat — ratkaiseva todistusaineisto

Hitlerin kuolemaan liittyvä ongelma oli kaksiosainen: ruumiin tunnistaminen ja kuolemansyyn selvittäminen. Kumma kyllä, venäläiset tutkijat lähtivät liikkeelle kuolemansyystä.

Kranaattikuopasta löytyneelle miehen ruumiille suoritettiin oikeuslääketieteellinen tutkimus, jonka suorittajille oli vain ilmoitettu, että kyseessä saattaisi olla Hitler. Lääkärit olivat avauksen yhteydessä ottaneet talteen leukaluut monine keinotekoisine siltoineen, kruunuineen ja täytteineen.

Seuraavana tehtävänä oli etsiä Hitleriä hoitaneet hammaslääkärit. Tutkimuksen tästä osasta vastasi 3. iskuarmeijan tiedustelupalvelun päällikön sijainen Vasili Ivanovitš G o r b u š i n. Hän yritti etsiä käsiinsä Hitlerin hammaslääkärin, professori B l a s c h k e n. Häntä ei kuitenkaan löytynyt, vaan hänen assistenttinsa Käthe H e u s e r m a n n ja Fritz E c h t m a n n, joka oli valmistanut Hitlerin monet hammaskruunut ja sillat. Heusermannin luovuttamasta hammaskortista kävi ilmi, että Johtajalla oli ollut perin rikkinäiset, monesti korjatut hampaat.

Lev Bezymenski julkaisee teoksessaan ruumiinavauspöytäkirjan sekä Hitlerin henkilöllisyyden vahvistavan todistajanlausunnon.

Kreml vaiennut 23 vuotta

Vuoden 1945 toukokuun loppuun mennessä tutkimukset oli suoritettu ja selostettu Neuvostoliiton johtajille. Lääketieteellinen tutkimus katsottiin lopulliseksi, ruumiit poltettiin ja tuhka siroteltiin tuuleen.

Stalin oli ilmeisen kiinnostunut Hitlerin kohtalosta. Todennäköisesti hän vaikutti suuresti siihen, että tutkimusaineistoa ei päästetty heti julkisuuteen. Tähän oli kaksi syytä: pelättiin, että joku saattaisi pyrkiä myöhemmin esiintymään 'ihmeen kautta pelastuneena Johtajana'. Olihan olemassa huhuja, joiden mukaan Hitler oli paennut Berliinistä ja oli elossa. Toiseksi haluttiin tutkimuksia jatkaa kaikkien mahdollisten virhelähteiden eliminoimiseksi.

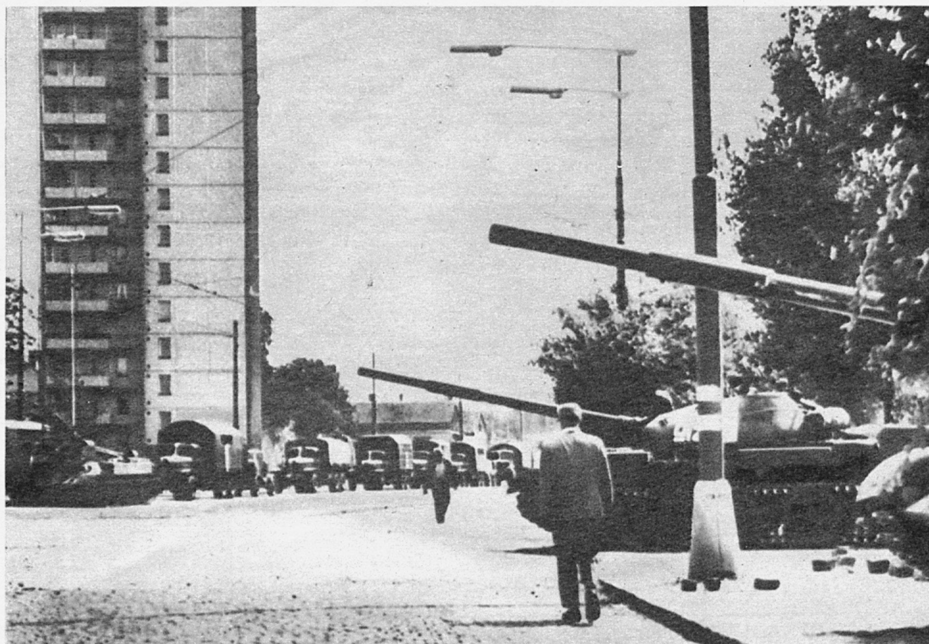
Dokumenttien julkaisemisen estäneet syyt ovat menettäneet merkityksensä. Siitä on osoituksena nyt suomeksikin julkaistava teos.

Legenda Johtajasta on päättynyt.

Lev Bezymenskin teos HITLERIN KUOLEMA ilmestyy täydellisenä K. J. Gummerus Oy:n kustantamana syyskuun 15. päivänä. Teoksen on suomentanut maisteri Markku Mannila.

Tampere syyskuussa

Tshekkoslovakia kiinalaisittain

Tshekkoslovakian tilannetta on julkisuudessa seurattu niin miehittäjien kuin miehitetynkin näkökulmasta. Kiinan Kansantasavalta (lähes miljardi kiinalaista) lyö korvalle kaikkia asianosaisia. Sanatarkat lainaukset tiedotteesta ''Uutisia Kiinasta'' antavat jos ei nyt muuta niin ainakin kuvan kiinalaisesta journalismista.

Peking 22. 8. (Hsinhua)

Toimien peittelemättömästi kuin rosvojoukkio Brezhnevin ja Kosyginin luopioklikki lähetti räikeästi elokuun 20. pnä massiivisia asevoimia miehittämään raa'asti koko Tshekkoslovakian syyllistyen siten hirvittävään rikokseen Tshekkoslovakian kansaa vastaan. Tämä merkitsee Neuvostoliiton revisionistisen luopioklikin inhottavien piirteiden ennen näkemättömän suurta paljastumista, klikin, joka noudattaa hillittömästi imperialistista voimapolitiikkaa. Tämä merkitsee mitä halveksittavinta käytöstä Neuvostoliiton revisionistisen luopioklikin ja Tshekkoslovakian revisionistisen luopioklikin välisessä koiratappelussa.

★ ★ ★

Maahanhyökkäyksen tapahtuessa Neuvostoliiton revisionistinen luopioklikki antoi USA:ssa olevalle suurlähettiläälleen Anatoli P. Dobryninille erityisen ohjeen ilmoittaa henkilökohtaisesti tästä hyökkäystoimesta USA:n imperialismin pomomiehelle Lyndon Johnsonille.

★ ★ ★

Suuri johtajamme, puheenjohtaja Mao on huomauttanut: Vain myönteisin ja kielteisin esimerkein saatavan toistuvan opetuksen kautta ja vertailuja ja vastakkainasetteluja tekemällä vallankumoukselliset puolueet ja vallankumoukselliset ihmiset voivat karaistua, päästä kypsyyteen ja saada varmuuden voitosta.

Jorma K. Virtanen

hymy LEHTI

puhuu asiat halki

tarkastettu levikki
317.959

kustantaja
LEHTIMIEHET OY
PUUTARHAKATU 8
TAMPERE
vaihde 33 333

päätoimittajat
URPO LAHTINEN
JORMA K. VIRTANEN

erikoistoimittaja
VEIKKO ENNALA

toimitussihteeri
HANNU RAHKONEN

toimittajat
PERTTI JUSSILA
IRIS TUUNAINEN
MARJA UOTINEN

valokuvaaja
REINO KAIVOLA

taiteilija
JYRKI PAAVOLA

ilmoituspäällikkö
ANTTI ARO

ilmoitusmyynti
JUHANI SILLANPÄÄ
suoraan 32 110

lehtitilausten vastaanotto
TERTTU KELLARI
33 335

osoitteenmuutokset
KUNINKAANKATU 19 A

levikki
ANTTI HONKASUO

kaupallinen johtaja
MATTI LAHTINEN

toimitusjohtaja
URPO LAHTINEN

PUUTA HEINÄÄ

VÄKIVALLASTA ON NYKYÄÄN PUHUTTU PALJON, MUTTA ONKO MONIKAAN TULLUT AJATELLEEKSI MITÄ VÄKIVALTA ON JA MITÄ KAIKKEA SIIHEN LIITTYY.

VÄKISINMAKAAMINEN ON YKSI VÄKIVALLAN MUODOISTA.

MYÖS **ROTULEVOTTOMUUDET** OVAT AJANKOHTAISIA.

TOISINAAN KUULEE, KUINKA JO PIKKULAPSET KÄYTTÄYTYVÄT VÄKIVALTAISESTI.

PAHIMMILLAAN VÄKIVALTAISUUKSISTA SAATTAA KEHITTYÄ OIKEITA **VERILÖYLYJÄ**.

LOPPUVUODEN NUMEROT ILMAISEKSI

TILAAMALLA VIP-LEHDEN NYT SAATTE SEN SEURAKSENNE KOKO ENSI VUODEKSI JA LISÄKSI LOPPUVUODEN NUMEROT ILMAISEKSI. VIPIN VOITTE TILATA OHEISELLA KUPONGILLA. TILAUSHINTA 22 MK. MAKSUN VOITTE SUORITTAA VASTA MARRASKUUSSA. POSTITTAKAA KUPONKI JO TÄNÄÄN.

TILAUSKUPONKI

Nimi

Osoite

Maksun suoritan laskunne mukaan marraskuussa.

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

VIP
Puutarhakatu 8
TAMPERE

TAMPEREEN POSTIKONTTORIN LUPA N:o 294/68

Säilyttäkää korunne ja rahanne kotona nerokkaassa KORULIPPAASSA!

Säilytetään kirjahyllyssä — aivan tavallisen kirjan näköinen

KULLALLA KIRJAILTU — YHDISTELMÄLUKKO — KULTALANGALLA SIDOTTU

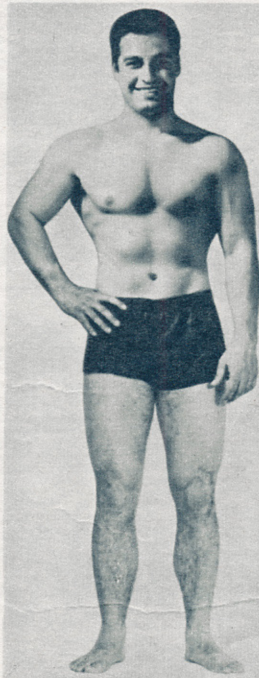
TUTUN HELPPO LÖYTÄÄ — VIERAAN VAIKEA VARASTAA

Näyttää aivan tavalliselta kirjalta. Ja on tavallisen kirjan kokoinen, sisämitat: 4 x 13 x 19 cm. Kullalla kirjailtu ja tyylikkäästi sidottu. KORULIPAS on varustettu oikealla yhdistelmälukolla (ei avainta, joka voisi kadota). Voitte turvallisesti säilyttää kaikenlaisia arvoesineitä, koruja, pikkurahoja, postimerkkejä, arvopapereita . . . henkilökohtaisia kirjeitä ja asiapapereita ulkopuolisilta turvassa . . . saatte tehokkaan suojan, nerokkaasti suunnitellun KORULIPPAAN, edullisesti. (Nähkää ystävienne hämmästys — luonnollisesti vain heille voitte paljastaa salaisuuden.)

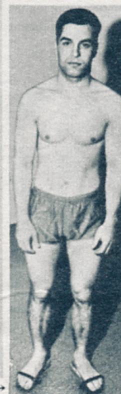
Koska varastomme on rajoitettu, pyydämme Teitä lähettämään tilauskuponkinne välittömästi, näin varmistatte nopean toimituksen. ERIKOISTARJOUS: Kaksi korulipasta 44:50 (+ postikulut).

Erikoistarjous Hobby Hallista, Hämeentie 157, Helsinki 56, puh. 79 00 22

FANTASTINEN SAAVUTUS VAIN 35 PÄIVÄSSÄ

Nämä kaksi kuvaa, jotka esittävät 28-vuotiasta edustajaa, on otettu vain 35 päivän välein. Jo viidessä viikossa tämän miehen onnistui harjoittelun avulla saada aikaan näin valtava muutos — lisätä rinnanympärysmittaansa 12 cm:llä, hauislihastaan 5 cm:llä, kaulalihaksistoa 2 cm:llä, reisilihaksia 8 cm:llä ja pohjelihaksia 2 cm:llä. **KAIKKI BULLWORKER — HARJOITTELUN ANSIOTA.**

↑ JÄLKEEN ENNEN→

Myös Teillä on nyt mahdollisuus hyötyä tästä tehokkaasta lihastenkehittämisohjelmasta — siitä riippumatta, oletteko 20-, 40- tai 60-vuotias. Vain 5 minuutin harjoittelu päivittäin ja lihaksenne muuttuvat aivan uskomattoman suorituskykyisiksi, veltostunut vatsanne häviää. Te näytätte nyt paljon reippaammalta ja tunnette itsenne paljon voimakkaammaksi ja miehekkäämmäksi.

TILAUSKUPONKI • HOBBY HALL • POSTILOKERO 56018 • HELSINKI 56

Lähettäkää minulle 5 päivän kuluessa täydellä palautusoikeudella ...... kpl korulippaita. Maksan vastaanottaessani 24:50 mk (+ postikulut 1:85) lippaalta tai jos haluan kaksi 44:50 mk (+ postikulut). ☐

Lähettäkää ilmaiseksi ja ilman velvoitteita suuri, kuvitettu esitteenne, jossa selostetaan hämmästyttävää Bullworker 2 -menetelmää. ☐

Nimi Osoite

Postitoimipaikka Allekirjoitus Hymy 9

HANNU KARPO:

SUOMALAINEN VIETNAM

Vasemmalla varat. Veikko Pajunen ja hänen vieressään autokoulunjohtaja Heikki Korppoo Tampereen RO:ssa.

Sissipäällikköt, autokatsastusmiesten yhdistyksen puheenjohtaja, dipl.ins. Erkki Kuusela ja Suomen Autokoululiiton toiminnanjohtaja, varatuomari Veikko Pajunen ovat kumpikin oman kertomansa mukaan yrittäneet toimia vihollisuuksien lopettamiseksi sikäli kuin niitä yleensä on ollutkaan.

Siinä virallinen kommunikea.

Miksi sitten puhun suomalaisesta Vietnamista?

Siksi, että tässä sodassa solutetaan, levitetään huhuja vastapuolen moraalin nujertamiseksi.

Siksi, että taloudelliset intressit puolin ja toisin eivät – vaikka toisin väitetään – ole sittenkään varsin vähäiset.

Siksi, että tämä sota sallitaan, koska se sopivasti vetää julkisen huomion pois ongelmien todellisista olinpaikoista: lääninhallituksista ja ministeriöistä.

Siksi, että ainakin välillisesti tämän sodan uhreista osa tilastoidaan Taljan toimesta nimikkeellä: liikenneonnettomuuksissa surmansa saaneet.

KÄÄNNÄ

SUOMALAINEN VIETNAM

JATKOA EDELLISELTÄ AUKEAMALTA

Sotaerotuomari sanoi kantansa viimeisimmässä kahakassa heinäkuussa. Silloin Tampereen raastuvanoikeus vapautti syytteestä oriveteläisen autokoulunjohtajan, Heikki Korppoon. Korppoota oli syytetty autokatsastusmiesten taholta tekijänoikeuslain rikkomisesta. Toim.joht. Korppoo oli kertomansa mukaan lopen kyllästyneenä ajokorttitutkinnon kirjallisten kysymyskaavakkeiden monimutkaisuuteen ja vaikeatajuisuuteen, ryhtynyt itse kustantamaan näitä lomakesarjoja selityksin, piirroksin ja asetusottein varustettuna.

Autokatsastusmiehet, joilla oli ollut yksinoikeus näiden lomakkeiden painattamiseen ja myyntiin, katsoivat tekijänoikeuttaan loukatuksi. Korppoo katsoi loukanneensa vain autokatsastusmies bisnestoimintaa: hän väitti katsastusmiesten käärivän vuosittain 400 000 nykymarkkaa myynnillään.

Korppoo katsoi, paitsi, että kysymyslomakkeet eivät nauti tekijänoikeussuojaa vaan ovat julkisia asiakirjoja, myös, että katsastusmiehet ovat syyllistyneet kohtuuttoman voiton tavoitteluun liiketoiminnallaan. Ansion kerääminen oli ministeriön määräyksellä vuonna 1961 kielletty.

Autokatsastusmiehet eivät jääneet seisoskelemaan tumput suorina vaan autokoulumiesten väittämän mukaan alkoi painostustoiminta, jossa annettiin ymmärtää, että ajokokelaiden hylkäämisiä tulee vastaanhangoittelevien koulujen kohdalla esiintymään runsaammin. Huhu kertoi varatuomari Veikko Pajusen saaneen potkut autokoululiiton toiminnanjohtajan paikalta. Pajusen kannattajat väittivät katsastusmiesten lietsoneen autokouluja Pajusta vastaan, koska tämä oli ilmoittautunut johtaja Korppoon asianajajaksi oikeudenkäyntiin.

Nyt, kun alioikeus on sanottavansa tehnyt tiettäväksi, on mielenkiintoista tarkastella tapahtumien todellista taustaa.

Pääkatsastusmies Kuusela kertoo, että Ajoturva Oy:n liikevoitto 8,40 markkaa maksavasta kysymyssarjasta on 1,38 markkaa. Painatuskustannukset ovat salaisuus, mutta valtio vie verona 3,36 markkaa ja myyntipalkkiona maksetaan 42 penniä. Maassamme suoritetaan vuosittain vähän vaille 100 000 ajokorttitutkintoa.

Kuusela sanoo, ettei huhuja ole katsastusmiesten toimesta laskettu liikkeelle eikä minkäänlaista oikeutta painostustoimintaan ole olemassa. Ellei nyt sitten harjoiteta lievää kurinpalautusta.

Tähän Pajunen toteaa, että autokoulut ovat eläneet tähän saakka jonkinlaisessa feodaalijärjestelmässä. Kun katsastusmiehellä on ollut nuha, autokoulumies on aivastanut. Eräs maaseudun autokoulumies ihmettelee edelleenkin sitä, että maassamme toimivan 37 katsastusmiehen yhdistystoiminnan yllä pitämiseksi tarvitaan vuosittain yli 100 000 markkaa (laskutoimituksessa käytetty Kuuselan ilmoittamaa voittomäärää). Pääkatsastusmies Kuusela puolestaan ilmoittaa Ajoturva Oy:ltä lahjoituksena saatujen rahojen menneen katsastusmiesten yhdistyksen verorästien maksamiseen.

Maaseudun autokoulumies sanoo, että Tampereen raastuvanoikeuden päätöksestä huolimatta painostus on edelleen voimassa: mikäli hovioikeus muuttaa päätöstä, palavat autokoulunpitäjien housuntakamukset. Kuusela sanoo tähän, että katsastusmies on tällä hetkellä voimaton autokoulujen valvonnan suhteen (laki määrää katsastusmiehen valvomaan autokoulutoimintaa). Autokoulut ilmoittavat kuulemma, että jos niiden toimintaan puututaan, asia hoidetaan "määrättyä kautta". Määrätty taho on joko ministeriö tai lääninhallitus. Kuusela sanoo, että "määrätty taho" on niin voimakas, ettei katsastusmiehen kannata hakata päätään seinään.

Tässä alkaa sitten ollakin sissitaistelun ydinhammas. Ministeriöt ja virastot ovat jähmettyneet kyräilyasteelle. Byrokratian vahvat miehet ovat tässä valtakunnassa henkilöitä, jotka tietävät mahdollisimman paljon ei-tiedettäväksi tarkoitettua muista. Ja kelkassa pysyvät vain ne, jotka onnistuvat saamaan tietoja vahvoista miehistä.

Asioiden hoitaminen ei ole läheskään aina asetuksen edellyttämää hallitsemista ja ohjaamista, vaan kirjoituspöydän laatikkoon tapahtuvaa tietojen arkistoimista.

Kellä suurempi nippu, sillä kuuluvampi ääni. — Tämän Kuuselakin epäsuorasti vahvistaa tunnustaessaan autokatsastusmiehen voimattomuuden, kun käytetään niitä "muita teitä". Muut tiet johtivat hiljattain siihen, että Autorekisterikeskus lopetti ajokorttisuorituksista tehdyn tilaston pitämisen. Tilaston tarkoituksena oli saada selville missä autokouluissa opetuksessa oli tapahtunut laiminlyöntejä ja siten hylkäysmäärien lisääntymistä. Autokoulujen johtajien palaverit katsastusmiesten kanssa lopetettiin: Autorekisterikeskus määräsi, ettei valtion ajalla saa tilastoa tehdä. Se on valtion palkkaaman henkilön ajan tuhlausta. Samaten asetuksen edellyttämät katsastusmiesten yllätystarkastukset autokouluihin ovat nykyisessä käytännössään vain lain kirjaimen mekaanista noudattamista. Tarkastuspöytäkirjojen toteamia puutteita ei voida vaatia korjattavaksi.

Piiri pieni pyörii.

Piirin uusien virkojen täyttämistä koskeva julkinen keskustelu ja pääkirjoitustason kirjoittelu ei ole kastellut hanhesta sulkaakaan.

Ja sitäpaitsi kyllä suomalainen aikansa yritettyään kyllästyy siihen veden kaatamiseenkin, varsinkin kun ovelasti ohjataan julkinen huomio alemmalle tasolle. Esimerkiksi autokatsastusmiesten ja autokoulunjohtajien erimielisyyksiin.

Paneelikeskustelut ja julkiset kokoustilaisuudet ovat sitten niitä tilaisuuksia, joissa voidaan tekopyhästi surkutella toisiaan vyötärön alle potkivien osapuolten repivää toimintaa. Surkutellaan, mutta ei hillitä, sillä hallitsemaan pystytään vain hajoittamalla.

Lopuksi mieleni tekee sanoa jotain kaunista sissipäälliköistämme Pajusesta ja Kuuselasta varsinkin kun Erkki Nevatien kertomukset oikeasta Vietnamista ovat paljon hohdokkaampaa luettavaa ja koska näiden sankareittemme patsaita tuskin tullaan koskaan pystyttämään.

Tuhat ristiä vuodessa on tietysti muistomerkki sekin, mutta niistä kannetaan vastuu huoneissa, joissa on paljon suurempi kirjoituspöytä kuin Pajusella ja Kuuselalla yhteensä ja paljon useammin varattu-valo ovenpielessä.

Olen aina kunnioittanut suorasanaisuutta ja rehellisyyttä. Olen saanut inhottavan suoriin kysymyksiin ärsyttävän suoria vastauksia ja toivon, että sissipäälliköt eivät olisi joukkojensa kaltaisia vaan että joukot vähitellen kasvaisivat johtajiensa mittaisiksi. □

Aina on tilaa vielä yhdelle – joka käyttää Rexonaa!

Rexona on tehokas deodoranttisaippua, jonka heksaklorofeenia sisältävä vaahto puhdistaa ja raikastaa vartalonne täydellisesti. Se hävittää iholta bakteereita ja pitää siten hienhajun poissa.

Peseytykää Rexonalla joka päivä, niin saatte ihollenne pysyvän, pesujenkin välillä säilyvän suojan hikoilua vastaan. Ja tunnette, että vartalonne on raikas – todella suihkunraikas – koko päivän.

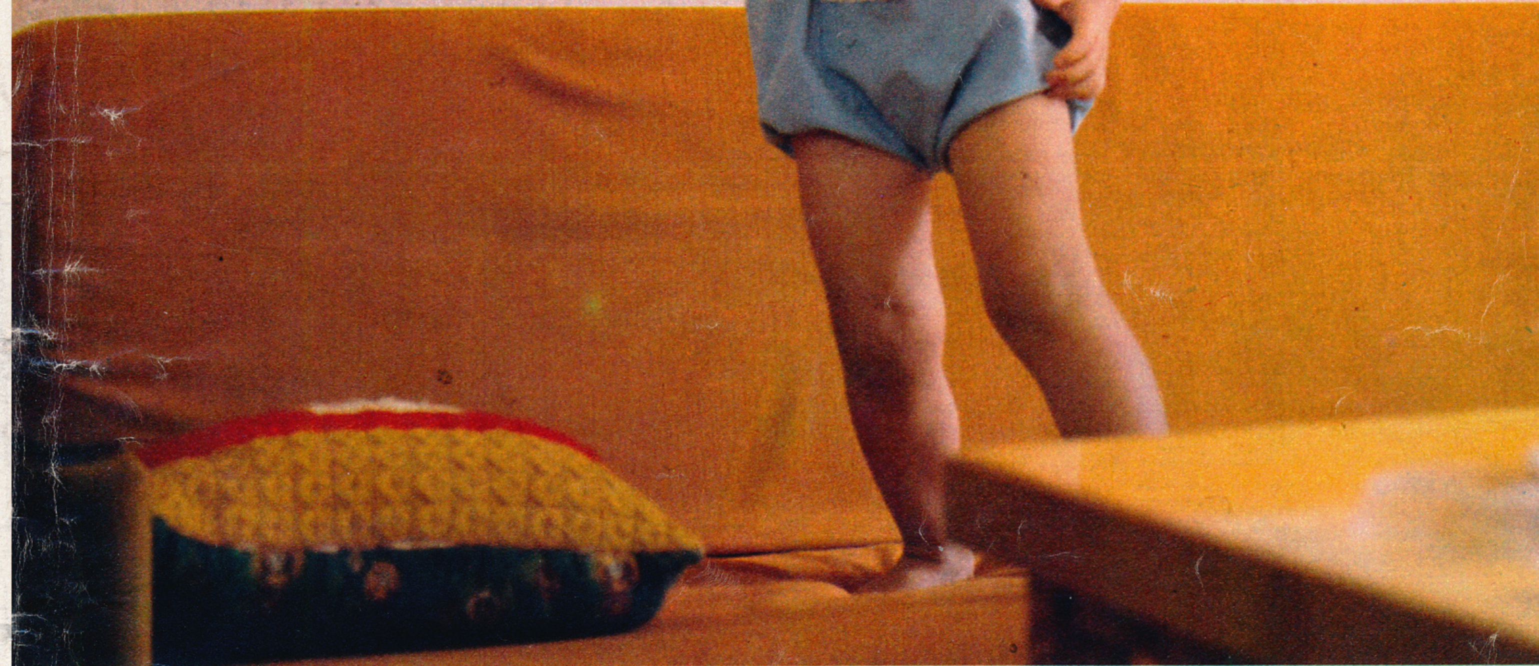

Rexona – suihkunraikas toisten seurassa!

TANSKALAISET YRITTÄVÄT OSTAA JARIN TAKAISIN

Jo kaksi kertaa ovat Jarin tanskalaisten kasvatusvanhempien edustajat käyneet tarjoamassa Tuula Suhoselle suuria summia rahaa, jotta tämä luovuttaisi Jarin takaisin Tanskaan. Ilkeämielisiä ja uhkaavia kirjeitä tulee Suhosille jatkuvasti — tietysti ilman lähettäjän nimeä. Tuula Suhonen joutuu elämään jännittynyttä elämää. Hän pelkää jonkun kirjoittajista toteuttavan uhkauksiaan. Uteliaat ihmiset kurkistelevat ikkunoista Suhosten ensimmäisessä kerroksessa olevaan huoneistoon. Oveltа käännytetyt valokuvaajat ja toimittajat pyörivät nurkilla etsien sopivaa tilaisuutta kuvauksille. Jari on oppinut säikkymään pensaissa piilevää kameramiestä.

Teksti: IRIS TUUNAINEN
Kuvat: REINO KAIVOLA

Vielä ei Jari ymmärrä ympärillään tapahtuvista asioista paljoakaan, mutta jonakin päivänä hän saa lukea kaikki kirjeet, joita ihmiset ovat hänen äidilleen lähettäneet. Siihen päivään on vielä aikaa, sillä Jari on vasta 2-vuotias.

Veljeksistä ei voi erehtyä, vaikka heillä onkin eri isä. Tuula Suhosen vanhempi poika Ari ja pieni Jari ovat melkein kuin kaksi marjaa. Kumpikin tyypillisiä suomalaisia pellavapäitä, vaaleaihoisia ja sinisilmäisiä.

Ari oli aluksi hiukan mustasukkainen Jarille, olihan hän tottunut olemaan perheen ”vauva”. Mustasukkaisuus ei kestänyt kauaa, sillä leikeissä unohtuivat kaikki pikkuriidat. Yhteisen kielenkin pojat oppivat pian. Jari puhui vain muutaman sanan suomea tullessaan, mutta nykyään häneltä kuulee jo pitkiä lauseitakin. Tuula Suhonen on sanakirjan avulla suomentanut muutamat Jarin käyttämät tanskalaiset sanat ja opettanut pojalle suomalaiset vastikkeet. Joskus, kun Jari oikein innostuu, hän vielä käyttää tanskalaisiakin sanoja sekaisin suomalaisten kanssa.

Jari heräsi päiväuniltaan kesken juttelumme ja tuli uteliaan lapsen tavoin katsomaan, keitä oli kylässä. Ei hän suorastaan vierastanut, hiukan vain ujosteli outoja ihmisiä. Kun hän oli äitinsä sylissä istuen hetkisen tutustunut tilanteeseen, ja syönyt siististi jäätelönsä, alkoivat leikit Ari-veljen kanssa.

— Äet, anna maetoo! hän sanoi kesken kaiken savolaisittain. Hän on oppinut nopeasti ilmaisemaan itsensä, matkimaan toisten puhetta. Isovanhempien luona käydessään hän juttelee kissoillekin suomeksi pitkiä juttuja. Vain sanaa kissa hän ei ole vielä oppinut sanomaan, vaikka kuinka yrittää.

Kameraa Jari pelkää. Tanskassa hän oppi suhtautumaan siihen kuin jokapäiväiseen asiaan. Siellähän kävi jatkuvasti setiä valokuvaamassa häntä. Suomessa valokuvaajat piileskelevät pensaissa suurten kameroittensa kanssa, ja Jari on pelästynyt joitakin äkkiä esiinhyökkääviä kuvaajia. Lehtemme valokuvaajasedän kameraan hän sai itse tutustua oikein kädestä pitäen, joten hän ei enää lopulta kiinnittänyt siihen mitään huomiota. Oli muutakin tekemistä, isoveli Ari kiipeili parvekkeen kautta sisään ja ulos ja Jari yritti parhaansa mukaan perässä. Vielä hän ei osaa kiivetä kaiteen yli, mutta yritys on hyvä.

↑ Jarilla on hyvä leikkikaveri, oma isoveli Ari, jonka esimerkkiä hän koettaa parhaansa mukaan noudattaa. Molemmat ovat tyypillisiä suomalaisia pellavapäitä, sinisilmäisiä vesseleitä, joilla on kuje mielessä. Jari on osoittautunut tavattoman vilkkaaksi lapseksi.

→ Leikit ovat jääneet hetkeksi, vuorossa on päiväunet. Tanskasta mukana tuotu nalle on Jarin rakkaimpia leluja edelleenkin. Tutista hän sen sijaan on jo pääsemässä eroon — vain nukkumaan mennessään hän etsii sen viihdykkeeksi.

Lehdissä on vertailtu Jarin elinympäristöä Tanskassa ja Suomessa. On jopa surkuteltu niitä oloja, joihin Jari on joutunut. Kuitenkin Suhoset asuvat mukavasti — heillä on neljä huonetta ja keittiö. Yksi huoneista on vakuutustarkastaja Suhosen työhuoneena. Tilaa on siitä huolimatta riittävästi, minkäänlaista surkeutta ei ole nähtävissä. Asunto on samanlainen kuin useimmissa suhteellisen varakkaissa lapsiperheissä — ei mitään huipputyylikkäitä kalusteita, vaan yksinkertaista, tyypillistä suomalaiskodin kalustusta.

Aurinkoinen takapihakin on saanut moitteita osakseen. Kukaan ei ole aikaisemmin huomannut että se olisi muka ahdas ja pimeä. Talon lapset ovat aina leikkineet siellä — ja se on huomattavasti mukavampi kuin suurkaupunkien takapihat. Se on vihreänurminen, laaja ja aurinkoinen piha keinuineen ja hiekkakasoineen. Siellä on jopa puita ja pensaita. Talon lapset viihtyvät hyvin, heidän joukossaan myös Jari.

— Meillä on kesämökki noin 40 kilometrin päässä. Jari rakastaa uimista mutta savusaunasta hän ei vielä pidä. Yleensä hän kyllä tekee niin kuin isommat veljet, joten uskoisin hänen pian viihtyvän saunassakin. Jari on oppinut jo käymään potallakin, vaikka aluksi kakki aina housuihinsa. Arin esimerkki on ollut paljon tehokkaampi keino opettaa, kuin pakottaminen. Pojat tulevat hyvin toimeen keskenään. Arilla ja Jarilla on niin pieni ikäero, että he ovat tasavertaiset leikeissään. Timo sen sijaan suhtautuu isonveljen otteilla kumpaankin.

— Jari on hyvin vilkas lapsi, vilkkaampi kuin Ari. Arilla saattaa mennä päiväkausia, että häntä kiinnostaa vain yksi asia. Tänään se tuntuu olevan tuo kysymys: ”Äiti, tulenko minä isoksi?” Jari sen sijaan liikkuu kuin elohopea paikasta toiseen, juoksee, hyppii, juttelee itsekseen ja touhuaa koko ajan. Ulkona hän olisi vaikka kuinka kauan, mutta pensaikossa piileksivät valokuvaajat ovat pelästyttäneet hänet.

•

— Minua syytetään monissa kirjeissä siitä, että piiloittelen Jaria. Alkuaikana minun oli pakko olla varuillani, sillä sain uhkauskirjeitä, joissa uhattiin Jarinkin henkeä. En uskaltanut riskeerata, vaikka uskonkin kirjeiden olevan vain tasapainottomien ihmisten hetkellisiä oikkuja. Kuitenkaan ei voi koskaan olla täysin varma.

— Minua ei paljoakaan häiritse ihmisten asennoitumi-

TANSKALAISET YRITTÄVÄT OSTAA JARIN TAKAISIN

nen. Olen joutunut kestämään tätä kaikkea jo vuoden ja olen oppinut olemaan hiljaa. Nyt, kun Jari on kotona, on kaikki hyvin, kunhan tanskalaiset jättäisivät rauhaan. Kaksi kertaa he ovat ottaneet yhteyttä — eivät kasvatusvanhemmat itse, vaan heidän edustajansa. Frandsenin veli ja joku toimittaja. Kerran he olivat jo Mikkelissä ja soittivat, että nyt he tulevat hakemaan Jarin. Maksaisivat vaikka kuinka paljon jos saisivat viedä hänet. En ottanut heitä vastaan vaan lähdin suoraan sanoen karkuun äitini luo. Toisen kerran he soittivat Helsingistä ja tarjosivat taas rahaa niin paljon kuin vain haluan. Tanskalaiset ovat kai keränneet rahaa tätä tarkoitusta varten.

— Ihmiset eivät halua ymmärtää, että halusin lapseni takaisin. En taistellut hänestä vain saadakseni kuuluisuutta. Tämä aikaansaatu häly ei ole minun vikani. Jos Frandsenit eivät olisi ryhtyneet antamaan lehdistölle haastatteluja olisi juttu käsitelty kaikessa hiljaisuudessa. Jarin tapaus ei ole suinkaan ainutlaatuinen, se sattuu vain olemaan ainoa, josta on nostettu täliainen kohu.

— Ihmisillä on kaikesta päätellen sellainen käsitys, että vaadin Jarin takaisin rikastuakseni hänen kustannuksellaan. En käy hänellä kauppaa — ainoa mitä olen vastaanottanut, on ollut Hymylehden kustantama matka Tanskaan. Minulla olisi kyllä ollut mahdollisuuksia saada suuriakin summia, mutta lapsesta ei käydä kauppaa. Olen saanut hänet takaisin, ja se on pääasia.

— Olen saanut paljon kirjeitä. Aluksi heitin ne tuleen, mutta nyt olen säästänyt ne. Kun Jari tulee kyllin suureksi ymmärtääkseen asian, kerron hänelle kaiken. Joskus tulevaisuudessa voin näyttää hänelle kaikki kirjeetkin. Joukossa on myös ystävällisiä kirjeitä. Eräs kohtalotoverikin on kirjoittanut. Hän tosin on saanut lapsensa takaisin kaikessa hiljaisuudessa, mutta ymmärtää minua hyvin. Eräs viehättävä rouva lähetti Jarille aapisen, josta tämä on hyvin kiinnostunut. Kaikille niille, jotka ovat nimensä uskaltaneet kirjeeseen liittää, olen henkilökohtaisesti vastannut. Kovinkaan monta vastausta ei ole tarvinnut kirjoittaa. Nimettömien kirjeiden kirjoittajia on paljon!

Nimettömiä kirjeitä

TUULA SUHONEN EI SUINKAAN OLE AINOA, JOKA ON SAANUT NIMETÖNTÄ POSTIA JARIN TAKIA. MYÖS VAKUUTUSTARKASTAJA SUHOSELLE, TUULAN ÄIDILLE JA TOIMITUKSELLEMME ON TULLUT RUNSAASTI KIRJEITÄ. YLEENSÄ EMME JULKAISE NIMETTÖMIÄ KIRJEITÄ. TÄSSÄ TAPAUKSESSA TEEMME POIKKEUKSEN VAIN OIKAISTAKSEMME MUUTAMIA VÄÄRISTYNEITÄ MIELIKUVIA.

"Muistakaa rouva Suhonen Raamatun sanat: 'Minkä te teette yhdelle näistä pienistä, sen te teette minulle'. Mikä on sellainen äiti, joka voi luopua lapsestaan ja ottaa sitten pois niiltä ihmisiltä jotka vaikeimman ajan hoitavat ja valvovat öitä hänen takiaan. Entä teidän oma äitinne, ei hänkään huolinut tätä pientä vaan kylmästi myytiin Tanskaan. Nyt kun saitte tästä rahaa, niin kaikki yhdessä vain lasta noutamaan . . ."

— Äitini oli sairas juuri noihin aikoihin ja itselläni oli sellaisia vaikeuksia, etten löytänyt muuta ratkaisua. En suinkaan myynyt Jaria Tanskaan, rahaa en siitä saanut. Väärä käsitys on niinikään se, että äitini olisi ollut hakumatkalla mukana. Jaria olivat hakemassa mieheni ja minun lisäksi eräs lappeenrantalainen ystävättäreni, joka itse maksoi matkansa, sekä toimittaja Jussila Hymylehdestä.

T. S.

"Herra Suhonen!

Kirjoitan teille kaikessa ystävyydessä, koska itse olen ollut joskus samanlaisessa asemassa. Ettehän suinkaan aio loppuikäänne kantaa ihmisten vihaa lapsen takia, joka ei ole edes omanne. Miksi ihmeessä, kun ei siitä kärsi kukaan vaikka veisitte pojan takaisin. Keksikää sopiva juttu että Jarilla oli sopeutumisvaikeuksia ym. ja tehkää itsestänne enkeli ihmisten silmissä. Myytte jutun lehteen ja kenties vielä toisen, jossa saatatte Jarin takaisin Tanskaan. Jarin vanhemmat ovat myös varmaan valmiit maksamaan teille mitä vain pyydätte, tietenkin lehdistöltä salassa. Kun kuulen uhkauksia joita ihmiset latelevat ja ajattelen asemaanne, ihmettelen, miksi tosiaan olette yhtynyt tähän.

Vaimollenne en halunnut kirjoittaa. Lapsi on hänen ja hän on saanut ajatuksen pitääkin sen itse, mutta ajattelen sitä mitä itse olen joutunut kokemaan ja kärsimään siinä tilanteessa. Olin esim. 10 vrk. sairaalassa pahoinpitelyn vuoksi. Onneksi ei silloin lehdistöllä ollut sellainen valta kuin nyt. Viekää ihmeessä poika pois ja tehkää kansa onnelliseksi ja hyötykää toki vähän itsekin. Toivon Teille kaikkea hyvää.

KOHTALOTOVERI"

— Vain yhdessä asiassa tuon kirjeen kirjoittaja on oikeassa. Lapsi on minun ja aion hänet todellakin pitää. Mieheni on samaa mieltä kanssani, olemme asiat yhdessä päättäneet ja päätämme yhä. Säälin kirjoittajan vaimoa, joka varmasti on joutunut kokemaan kovia noin ymmärtämättömän ja todella kylmän miehen taholta. Hän olisi kaikesta päätellen valmis tekemään kansan onnelliseksi viemällä lapsen pois ja tekisi samalla itsestään enkelin . . . Kansan onnestako on kysymys? Noinko helposti tulisi enkeliksi kansan silmissä?

T. S.

"Arvoisa toimitus!

En voinut olla tarttumatta kynään kun sain lukea eräästä lehtenne numerosta, minkälaisen kannan olitte ottaneet Jarin kysymyksessä. Ihmettelin suuresti monien muiden mukana. Olisin toivonut että olisitte osoittaneet suurempaa ymmärtämystä ja inhimillisyyttä tanskalaisia vanhempia kohtaan jotka olivat rakastaneet ja hoitaneet Jaria pahimman ja vaikeimman ajan yli.

Koska olen varma että Jarilla oli hyvä olla, uskallan epäillä että nykyisin ei taida Jarin olla niinkään hyvä. Tanskassa ollessaan hän oli ainoa lapsi — nyt hän sensijaan on vain yksi monista. Hänelle ei varmastikaan osoiteta sitä huomiota ja hellyyttä mitä hän sai Tanskassa ollessaan — sanokoot mainosmyllyt sitten mitä hyvänsä hänestä.

Enkä voi parhaalla tahdollanikaan ymmärtää sellaista äidinrakkautta joka parin vuoden päästä vasta herää eloon. Siinä on jotakin mätää ja epäilyksiä herättäviä tunteita. Asia olisi vallan toinen, jos suoma-

25/7 68

Tuula Suhonen

Mikäli ette viikon sisällä palauta Jaria Tanskaan kasvatti-vanhemmilleen, niin kuolema teidät erottaa, jos rakastatte poikaanne ja haluatte hänen elävän niin tehkää se. Toimikaa pian. viikko alkaa. saamme kyllä tilaisuuden.

JKKR

↑ **On hyvin ymmärrettävää, että rouva Tuula Suhonen pelkää, kun näkee millaisia uhkauskirjeitä hän on saanut. Kaikkein järkyttävimpiä ja inhottavimpia kirjeitä on tämä, jossa uhataan kuolemalla viikon sisällä. Tällaisen kirjeen kirjoittaja ei voine olla täysjärkinen.**

laisella äidillä ei olisi yhtään lapsia ennestään. Siinä tapauksessa olisin kyllä ymmärtänyt asian jotenkin, mutta koska hänellä on ennestään lapsia ja niitä voi hänen iässään tulla lisääkin, niin miksi hän otti tanskalaisilta vanhemmilta heidän ainoansa.

Eikö rakastava äiti voisi uhrautua lapsensa vuoksi, kun hän tiesi että hänen lapsellaan oli hyvä ja lämmin olla — niin olisin minä tehnyt jos olisin ollut tämän suomalaisäidin tilalla. Olen sitä mieltä, että olipa syy mikä tahansa miksi tämä Jari otettiin pois kasvatusvanhemmiltaan, niin rakkaus lapseen ei ainakaan ollut syynä siihen ja tätä mieltä on koko Suomen kansa, en minä yksin.

Teitte toimitus kovin uskaliaasti kun otitte sellaisen kannan tässä asiassa, sillä eikö päähänne pälkähtänyt että suuri lukijakuntanne voisi tämän johdosta tehdä vaikka jyrkän laskun. Ja on turha myös haastaa jotain lehteä oikeuteen muka Jarin äidin halventamisesta sillä Suomen kansalla on tässä asiassa omat mielipiteensä ja uskon, ettei se muutu. Toisaalta, voihan sattua niin että rouva Suhonen voittaa oikeudessa ja niin siitäkin on taas vähän tuloja lisää ottaen huomioon myös sen, mitä tulee lapsilisän muodossa arvon rouvalle.

YKSI MONISTA"

Nimimerkki on ottanut melko suuren vapauden, kun kirjoittaa koko Suomen kansan nimissä. Emme parhaallakaan tahdollakaan saata uskoa, että koko Suomen kansa kirjoittaisi yhtä harkitsemattomasti asiasta, johon ei ole perinpohjin tutustunut. Emme saata myöskään uskoa, että kaikki suomalaiset olisivat niin raukkamaisia, etteivät rohkenisi kirjoittaa omalla nimellään vaan nimimerkillä "Yksi kaikkien puolesta".

Ilmeisesti ette ole vaivautunut lukemaan Hymylehden numerossa 8/68 Jarin tapauksesta painettua tekstiä. Kirjoituksen laatija oli noudattanut kirjaimellisesti tunnustamme: HYMYLEHTI PUHUU ASIAT HALKI. Ihmettelette miksi emme osoittaneet "suurempaa ymmärtämystä ja inhimillisyyttä tanskalaisia vanhempia kohtaan?" Tottakai me säälimme heitä samalla tavoin kuin toisetkin. Otimme osaa heidän suruunsa. Mutta emme kirjoittaneet heistä yhtä paljon kuin muut lehdet. Me kerroimme Tuula Suhosesta ja Jarin kohtaloon vaikuttaneista taustatekijöistä. Kerroimme totuuden asiasta, jota muut paisuttelivat mauttomuuksiin saakka.

Ihmettelette kuinka Tuula Suhosen äidinrakkaus heräsi vasta kahden vuoden kuluttua. Jari on nyt kaksivuotias. Hän joutui Tanskaan puolivuotiaana ja oli vajaan vuoden ikäinen, kun Tuula Suhonen anoi häntä takaisin. Oikeus on ollut hänen puolellaan, mutta vasta nyt hän sai lapsensa takaisin. Äidinrakkaus ei missään vaiheessa ole sammunut. Teidän on helppo kirjoittaa kuinka Te olisitte tehnyt Tuula Suhosen tilalla. Te katsotte asiaa kaukaa. Teille Jari ei merkitse samaa kuin rouva Suhoselle. Teidän tunteenne Jaria kohtaan eivät ole äidin tunteita.

Rakastavalle äidille ovat kaikki lapset yhtä rakkaita, yhtäkään heistä ei hyvillä mielin anna pois. Suru on rinnassa silloin, kun on pakko luopua lapsestaan. Lukekaa edes se mitä Jarista ja hänen kodistaan nyt kirjoitamme. Jarilla on hyvä koti ja hänellä on lämmin ja hyvä olla.

TOIMITUS

KIRJE JEESUKSELLE

KIRJE ON LAPSELLINEN MUTTA JEESUS ITSE ON SANONUT: SALLIKAA LASTENMIELISTEN TULLA MINUN TYKÖNI.

Terve.

Novellikokoelmassani panin erään pikkupojan soittamaan Sinulle taivaaseen, heh heh, vaikka hyvin tiedän ettei Sinulla ole puhelinta, ainakaan en ole kuullut. Niinpä pistän tässä kirjeen tulemaan. Olen viime aikoina vallan tuskaantunut pohtiessani asioita, jotka menevät yli ymmärrykseni, ja toivoisin niin hartaasti että antaisit niihin joskus vastauksen, sitten kun kerkiät. Tietenkin voisin kysyä asiaa vaikkapa Kangasalan kirkkoherralta (joka on papiksi hyvin laatuisa mies) tai joltakin piispalta. Mutta seikka on sellainen, että teologit antavat vastauksia, joista en tajua mitään.

Otetaanpa nyt vaikka Lutherin selitys kasteesta: "Kaste ei ole ainoastaan tavallista vettä; vaan se on vesi, joka on Jumalan käskyyn suljettu ja Jumalan sanaan yhdistetty."

Saattaapa hyvinkin olla näin mutta jos olen rehellinen, en tule tästäkään selityksestä hullua hurskaammaksi.

Kuulehan nyt, kun minusta tuntuu raamatun alkuperä hiukan kyseenalaiselta. Sen pitäisi sisältää pelkistetty totuus Sinusta, Sinun kärsimyksistäsi ja Sinun armostasi ja ennen muuta Sinun tahdostasi (tai Isäsi tahdosta, miten vain). Näin ollen se on ensiarvoisen tärkeä argumentti, sen johdatuksella joko pelastuu tai sitten, ellei sen ohjeita noudata, joutuu ikuiseen vaivaan. Onko nyt sitten laitaa, että et ole antanut ihmiskunnalle edes yhtä ainoata kappaletta raamatusta täydellisenä, vaan joka ainoan kirkolliskokouksen tarvitsee tehdä siihen muutoksia sen mukaan kuinka joku rikkiviisas jonkin kohdan "tulkitsee". Alkuperäinen raamattu on tuskin vieläkään koossa, toistakymmentä vuotta sitten löytyi "kallisarvoisia kääröjä" Kuolleen Meren rannalta ja olen kuullut, että ne lisättäisiin aikanaan raamattuun.

Miten luulisit maallisen oikeuden voivan jonkun tuomita, jos ei olisi olemassa täydellistä lakikirjaa ja miten arvelisit ihmisten ilman sitä tietävän, mikä on oikein ja mikä väärin. Eihän siihenkään löydetä lisiä joistakin kallionkoloista (en puutu nyt asetuskokoelmiin).

Niin kuin nyt Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkonkin raamattu, Mormonin Kirja. Sen "löysi" sattumalta muuan oppimaton maansälli ja käänsi sitten "katselukiven" avulla. Suomessakin uskoo tämän kirjan jumalaiseen alkuperään ainakin 6 000 ihmistä. Mitäpä jos minäkin menisin ja löytäisin jostakin kultaplootuja täynnä kaldealaisia merkkejä ja tirkisteltyäni niitä vaikkapa sanomalehdestä kierretyn putken läpi, "suomentaisin" sen ja väittäisin, että vasta nyt on oikea raamattu löydetty. Kun minulta tivattaisiin, mihin kultaplootut joutuivat, väittäisin että enkeli kävi ne viemässä. Jostakin kyllä keksisin kymmenen muuta huijaria, jotka vannoisivat hekin levyt nähneensä. Näinhän voi kuka tahansa perustaa uuden uskonnon ja tehdä uuden raamatun ja villitä ihmisiä.

Kysyisin sitten, miksi melkein kaikki tosiuskovaiset ovat niin tavattoman ilkeitä, juuri heiltä esim. minä saan aina kaikkein loukkaavimmat ja hirveimmät kirjeet. Varjele Sinä minua tulemasta tosiuskoon, etten muuttuisi vieläkin pahemmaksi kuin mitä olen. Ajattele nyt vaikka hovioikeudenneuvos Paavo Hiltusta. Miten häijy mies siinä onkaan. Homoseksualisti-raukatkin, jotka eivät varmasti ole itse syypäitä kohtaloonsa, hän tahtoisi teljetä linnaan. Miksi ei sitten sydän- tai keuhkotautisia myöskin?

Etkö antaisi minulle viransijaisuuttasi sanokaamme kymmeneksi päiväksi. Tänä aikana osottaisin olevani parempi Jeesus kuin Sinä. Koska olisin Sinuna kaikkivoipa, tappaisin ensimmäiseksi Perkeleen, niin ettei se enää olisi viekoittelemassa meitä. Viinapannut särkisin ja hajoittaisin vankilain muurit niin että miehet saisivat palata takaisin vaimojensa ja sulhaset morsiamiensa luo hyvinä ja rehellisinä ihmisinä. Lopettaisin hallan joka vie viljan, ja avaisin valtiomiesten silmät niin että he yksissä tuumin upottaisivat kaikki aseet mereen. Minä tekisin maailmasta paratiisin, jossa ei enää kuoltaisi nälkään, ei tunnettaisi syöpää, ei itkua eikä kuolemaa.

Sillä, jos olet meille omalla kärsimykselläsi valmistanut paratiisin jonnekin, miksi emme saa mennä sinne heti. Miksi meidän on ensin kärvisteltävä täällä pahassa maailmassa hiessä otsin ansaitsemassa leipää, jotta tämä kidutus voisi edelleenkin jatkua? Mikä on tämän elämän tarkoitus?

Papit opettavat, että tämä on "etsikkoaika", että saamme itse täällä valita, haluammeko helvetin vai taivaan. Kun olet kaikkitietävä, tiedät kyllä ennakolta, miten monet sadat miljoonat valitsevat väärin. Mikä merkitys ristinkuolemallasi oli, kun helvetti yhä vain on olemassa eikä Perkeleen valta tullutkaan nujerretuksi? Uhrisihan oli turha.

Sanovat, että kaikessa näemme Sinun käsittämättömän viisautesi ja johdatuksesi. Minun on vaikea nähdä viisautta siinä, että juopunut mies lyö vaimoaan ja lapsiaan, että Biafrassa soditaan, että salamurhaaja ampuu hyvän, rakastavan presidentin, että rikkaat rikastuvat entisestäänkin ja ikänsä kaiken raataneet vanhukset tulevat vieläkin köyhemmiksi. Tämä on tosiaankin hyvin kummallista johdatusta. Kaikessa pahassa, viattomien kärsimyksissäkin, toteutuu raamatun sanojen mukaan Sinun tahtosi, "hiuskarvakaan ei putoa päästämme" Sinun tietämättäsi ja ilman, että olisit sen tahtonut putoavan.

Miksi et kuule rukouksiamme vaikka olet luvannut? Siinäpä onkin papeillasi selittämistä. Kun laiva joutuu merihätään ja matkustajat rukoilevat, paikalle tulee pelastusalus. Sanovat, että rukous tepsi ja Sinä pelastit laivan. Mutta itse minulle antamasi järjen mukaan laivan pelasti meripelastusseura. Missä ei ole meripelastusseuraa, siellä hätään joutuneet laivat auttamatta uppoavat, vaikka Sinua kuinka rukoiltaisi.

Etkö kaikkivoipana lopultakin naulaisi kiinni helvetin ovia muistaessasi, kuinka moni onneton ihminen käy jo täällä maan päällä lävitse helvetin ankaran sairauden tai jonkin muun syyn vuoksi. Helvetinpelko täyttää mielisairaalamme, seikka, jonka alan lääkärit kyllä tietävät vaikkakaan eivät viitsi sitä sanoa julki. Jos Sinun on ehdottomasti suoritettava valintaa siten, etteivät kaikki omat lapsesi pääse taivaaseen, älä laita heitä (ja minua) helvettiin. Eikö rangaistukseksi riittäisi, ettemme pääse paratiisin iloihin? Anna meidän nukkua pois hiljaa ja vaivatta, huomaamattamme, niin kuin illan varjot katoavat yön syliin äläkä enää herätä meitä.

Sinulla on kiire enkä vaivaa enempää. Voi miten hartaasti toivoisin, että vastaisit minulle ja kauttani kaikille lehtemme lukijoille. Älä kuitenkaan, pyydän, pane pappeja asialle puolestasi. Tiedät, kuinka odotan viestiäsi, aitoa ja alkuperäistä, väärentämätöntä. Pelkään, että Isäsi, Jumala, on jo kuollut. Älä siis palauta kirjettäni merkinnällä "Vastaanottaja tuntematon", koska se on osoituksena, että Sinuakaan ei enää ole. Koetan vielä uskoa Sinuun ja ajattelen, että nuo kaksi äärettömän lempeätä tähteä, jotka juuri nyt näen varhaissyksyn yötaivaalla, ovat Sinun silmäsi.

Veikko Ennala

HOROSKOOPPI

KAURIS (22. 12.—19. 1.) Miellyttäviä muutoksia tapahtuu elämässänne. Seuraelämässä onnea ja menestystä, vielä vapaille kauriille mahdollisuuksia löytää rauhan satama. Raha-asianne ovat hyvällä tolalla. Paras päivä lauantai, onnenluku 6.

VESIMIES (20. 1.—18. 2.) Voitte sanoa ratkaisevan sananne jossain asiassa, joka on kauan kiusannut teitä. Teette sijoituksia, jotka jonkun ajan päästä kantavat runsaan hedelmän. Työssänne ette tahdo saada oikeaa otetta asioihin. Paras päivä maanantai, onnenluku 2.

KALAT (19. 2.—20. 3.) Kuukauden lopulla on odotettavissa tärkeä tapaaminen, jonka jälkeen kuljette pitkään kuin pilvissä. Työssänne selviätte hajamielisyydestänne huolimatta kuin koira veräjästä. Joku hyvä ystävänne koettaa peittää jälkenne ja munauksenne. Paras päivä sunnuntai, onnenluku 9.

OINAS (21. 3.—19. 4.) Olette liian innokkaasti näyttänyt tunteitanne mielitietyllenne. Pankaa hänet epäilemään uskollisuuttanne, vaikkei siihen olisi aihettakaan. Olisi syytä aloittaa säästäväisyyskampanja, tai olette pian perikadon partaalla. Ystävienne vieteri ei kestä loputtomiin vippailuanne. Paras päivä tiistai, onnenluku 4.

HÄRKÄ (20. 4.—20. 5.) Teitä on pitemmän aikaa vaivannut tunne, että romanssinne on menemäisillään täysin pieleen. Nyt saatte odottamatonta sivustatukea tuntemattomalta henkilöltä ja huomaatte ykskaks olevanne suositumpi kuin koskaan. Rakastettunne muuttaa käsitystään teistä täysin. Paras päivä torstai, onnenluku 3.

KAKSOSET (21. 5.—21. 6.) Romanttisia iltoja. Uusi suhteenne kehittyy myönteiseen suuntaan ja näyttää siltä, että siitä tulee myös kestävä. Pienet mustasukkaisuuden puuskat ovat väistämättömiä kuukauden keskivälillä. Jokin velka erääntyy maksettavaksi tai joudutte sijoittamaan odottamattoman paljon. Paras päivä perjantai, onnenluku 1.

RAPU (22. 6.—20. 7.) Elämä maistuu makealle tässä kuussa. Osaatte ottaa vähästäkin irti kaiken mahdollisen. Ette kuitenkaan huomioi tarpeeksi lähimmäistenne tunteita, kaikilla ei ole yhtä ruusuista kuin teillä. Muistakaa levätä kunnolla silloin kun siihen vähänkin liikenee aikaa. Paras päivä keskiviikko, onnenluku 7.

LEIJONA (21. 7.—22. 8.) Tunne-elämänne ei ole lähimainkaan tasapainossa. Kaikki ei kuitenkaan ole vielä menetetty, nöyryytykset unohtamalla saatte voimaa uusiin yrityksiin. Antakaa ystävän auttaa teitä. Hän on oikeassa, vaikka epäilettekin sitä. Paras päivä maanantai, onnenluku 5.

NEITSYT (23. 8.—22. 9.) Harmonia tunne-elämässänne jatkuu pienistä harmin pilvistä huolimatta. Yrittäkää olla varovainen sanoissanne, terävä kielenne voi saada aikaan arvaamattomia vahinkoja. Taloudellinen tilanne näyttää valoisammalta kuin koskaan. Taiteellista silmää kysyvissä suorituksissa onnistutte parhaiten. Paras päivä tiistai, onnenluku 4.

VAAKA (23. 9.—22. 10.) Rakastettunne osoittaa suurta ymmärtämystä ongelmianne kohtaan ja tukee teitä parhaansa mukaan. Yhteiset koettelemukset ovat omiaan syventämään suhdettanne. Joku vanhempi henkilö auttaa teitä selviytymään pahimman yli. Kireä rahatilanne jatkuu jonkin aikaa, mutta sitten alkaa pankkitilillenne jo kertyäkin jotain. Paras päivä perjantai, onnenluku 4.

SKORPIONI (23. 10.—21. 11.) Pitkäaikaisetkin romanssit ovat vaarassa katketa pienen väärinkäsityksen vuoksi. Puhukaa asiat halki. Onnenhetkiäkin on luvassa kun ette vaadi liikaa. Rahaa tulee runsaasti tässä kuussa, mutta sitä myös menee, jos ette pidä varaanne. Suurempi itsekritiikki on paikallaan. Paras päivä sunnuntai, onnenluku 8.

JOUSIMIES (22. 11.—21. 12.) Viihdytte nyt parhaiten pienessä hengenheimolaispiirissä. Teitä ärsyttää tavattomasti muuan varmoja mielipiteitä esittävä henkilö. Ettehän vain ole hiukan kateellinen.. Tunne-elämänne on jäänyt taka-alalle monien kiireittenne vuoksi. Työssänne pyöreitä päiviä tekemällä ajatte vain itsenne loppuun ja hermostutatte lähimmäisenne. Paras päivä torstai, onnenluku 6.

hymy LEHTI PUHUU ASIAT HALKI

TILATKAA NYT HETI HYMYLEHTI ENSI VUODEKSI SAATTE LOPPUVUODEN NUMEROT ILMAISEKSI LOKAKUUSTA ALKAEN

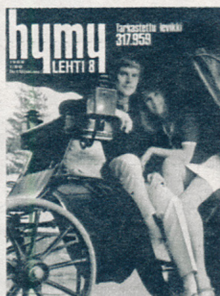

ILMAISEKSI

UUSI TILAAJA

Hymylehden uudet tilaajat saavat loppuvuoden numerot ilmaiseksi lokakuun numerosta alkaen. Käyttäkää nyt tilaisuutta hyväksenne ja tilatkaa Hymylehti ensi vuodeksi oheisella kupongilla. Tilausmaksun 19 mk perimme Teiltä postitse vaikkapa vasta tammikuussa -69.

ENTINEN TILAAJA

Uudistakaa lehtenne tilaus nyt heti, niin saatte Hymynne vielä entisellä hinnalla 17 mk:lla. Tilausmaksun perimme Teiltä vaikkapa vasta ensi tammikuussa. Tämä tilaushinta on voimassa vain 31. 10. 68 saakka.

Täyttäkää oheinen tilauskuponki, leikatkaa irti ja pudottakaa se postilaatikkoon jo tänään.

TILAUSSHEKKI

Tilaan tiliini Hymylehden vuodeksi 1969

nimi ....

osoite ....

....

Olen Hymylehden uusi tilaaja ☐
entinen tilaaja ☐
Tilausmaksun 17 mk ☐ 19 mk ☐ maksan laskunne saavuttua marraskuussa ☐ tammikuussa ☐ Rasti ruutuun

TAMPEREEN POSTIKONTTORIN LUPA N:o 293/68

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

hymy LEHTI
Puutarhakatu 8
TAMPERE

→ Tämäkin kolmikko on saanut tarpeekseen Lydiardin poppakonsteista. Vasemmalta Erkki Kolkka, Väinö Selin ja Erkki Koskinen.

Onko poppamies Lydiard aina oikeassa?

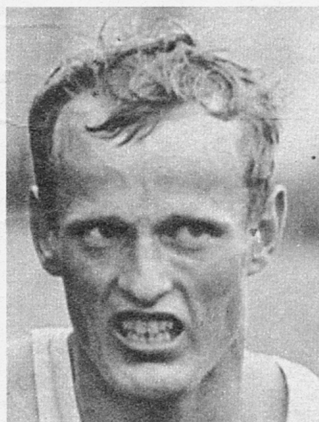
↑ Keijo Cederiä on "Arttu" väittänyt haluttomaksi, vaikka hän jos kukaan on halunnut tulla hyväksi juoksijaksi ja on tunnollisesti noudattanut valmentajansa oikkuja.

Viime vuoden kevättalvella alkoi kaikkien aikojen kohu suomalaisesta juoksu-urheilusta. Silloin saapui maahamme uusiseelantilainen poppamies Arthur Lydiard. Mies kiidätettiin SVUL:n kokoushuoneeseen antamaan ensimmäisen lausuntonsa lehdistölle. Tyyli oli suunnilleen tällaista: "Olen valmentanut Peter Snellin ja Murray Hallbergin. Olen tullut tänne tekemään ME-juoksijoita. Teidän talvenne ei haittaa vähääkään, sillä se ei estä täysipainoista harjoittelua. Elokuussa juoksevat suomalaiset uusia maan ennätyksiä. Ruotsi ei juhli maaottelussa. Mexicon kisoissa vuonna 1968 suojattini kilpailevat tasapäisesti maailman parhaiden juoksijoiden kanssa. Kultamitalia en varmuudella uskalla luvata, mutta kärjessä taistellaan." Näin oli silloin. Entä nyt kun (tätä kirjoitettaessa on Kalevan Kisat pidetty) valmistaudutaan Suomi—Ruotsi maaotteluun eikä Mexicoon lähtevään koneeseen nouse ainoatakaan Arthurin valmentamaa juoksijaa.

Mikko Ala-Leppilampi

Jos menemme ajassa taaksepäin voimme sanoa, että kaikki lähti liian hyvin käyntiin. Suomen lehdistö kirjoitti jatkuvasti myönteisesti Lydiardin touhuista ja antoi hänelle arvokasta tukea pyrkimyksissään. Niinpä julkinen sana sai häikäisevällä kirjoittelullaan suomalaiset juoksijat yrittämään parastaan. Ensimmäinen viite saatiin kesäkuun alussa Tampereella, jolloin Erkki Koskinen juoksi 25 kilometrillä uuden Suomen ja Pohjoismaiden ennätyksen 1.18.09. Tässä juoksussa oli mukana ennätysmäärä osanottajia ja osa heistä nuoria ja lahjakkaita puoli- ja kokomailereita. Silloin m· ·amat olivat sitä mieltä, että nyt ol-

Rauno Mattila

laan lähdössä väärille linjoille, mutta heidät tyrmättiin ja sanottiin: "Olkaa huoletta, Arttu tietää mitä tehdään".

Onnistuneen kokeilun jälkeen jäätiin odottamaan uusia ennätyksiä miesten omilla matkoilla. Lausunnot kuuluivat: "Seuraavassa kilpailussa irtoaa tai ainakin Kalevan Kisoissa." Ei irronnut seuraavissa kilpailuissa eikä Kalevan Kisoissa. Nyt sanottiin: "Aika oli sittenkin liian lyhyt. Ensi kesänä näette mitä tapahtuu." Valitettavasti on nähty.

Poljettu paikalla tai taannuttu

Suomeen saavuttuaan Lydiardilla oli paras mahdollinen lähtökohta, sillä hänelle voitiin osoittaa oppilaiksi pitkästä aikaa suuria lupauksia kuten Keijo Ceder, Mikko Ala-Leppilampi, Erkki Koskinen ja Rauno Mattila. Näistä neljästä tulikin hänen uskollisia oppilaitaan, mutta nyt puolitoista vuotta myöhemmin jokainen on muuttanut tai on muuttamassa omille systeemeilleen. Viidenneksi ja uskollisemmaksi oppilaakseen hän sai tamperelaisen Erkki Kolkan, 400 metrin Suomen mestarin vuodelta 1964. Tällainen oli miesten kehitys sen jälkeen kun Lydiardin koulu alkoi.

KEIJO CEDER oli juossut ennen Lydiardin tuloa 800 metriä aikaan 1.48,3 ja 1 500 metriä aikaan 3.42,1 Tosin nämä ajat olivat vuodelta 1965, mutta vuonna 1966 hän pystyi metrimaililla aikaan 3.43,7. Viime vuonna, jolloin odotettiin ihmeitä, jäivät Keijon parhaiksi ajoiksi 1.52,3 ja 3.49,0. Tänä vuonna tulokset ovat 1.51,6 ja 3.49,2.

MIKKO ALA-LEPPILAMPI juoksi vuonna 1966 mm. sarjan 1 500 m — 3.45,4, 3 000 m — 8.03,6, 5 000 m — 13.58,2 ja 10 000 m — 29.21,2. Viime vuonna ajat olivat 3.47,5 — 8.01,2 — 14.02,8 ja 29,33,6. Tänä vuonna on 3 000 metriä taittunut ajassa 7.58,6, 5 000 m ajassa 14.09,2 ja peninkulma ajassa 29.20,6.

ERKKI KOSKINEN saavutti vuonna 1966 10 000 metrillä ajan 29.30,0, viime vuonna 29.43,4 ja tänä vuonna 29.32,6. 5 000 metrin ajat ovat vastaavasti 14.18,8 — 14.08,2 ja 14.15,0.

RAUNO MATTILA juoksi vuonna 1966 peninkulman aikaan 30.10. Viime vuonna aika oli 29,24,6 ja tänä vuonna 29.26,8.

ERKKI KOLKAN tulos 400 metrillä vuonna 1966 oli 49,0, viime vuonna 49,4 ja 800 metrillä 1.50,4. Tänä vuonna Kolkan parhaat ajat ovat 50,3 ja 1.53,2.

Mainittakoon lisäksi, että Toivo Riihijärvi juoksi viime vuonna 3 000 m ajassa 8.15,0 ja 5 000 metriä 14.31,0. Nyt äärimmäisen kovan harjoittelun jälkeen ajat ovat 8.22,2 ja 14.28,0. Entinen korkeushyppääjä Väinö Selin halusi juoksijaksi, sillä viime vuonna hän vähäisen harjoittelun jälkeen juoksi 800 m aikaan 1.56,1. Artturi on antanut hänelle ohjeita lähes päivittäin kuten Kolkalle ja Riihijärvellekin. Paras aika on toistaiseksi 2.00,2. Hänestä odotettiin vähintään 1.52:n miestä heti avauskilpailuissa.

Esimerkit kertovat selvää kieltä: valmennus ei ole tuottanut odotettua tulosta eikä se ole voinut olla ainakaan näitten juoksijoitten kohdalla oikeaan osunutta.

Juoksijatko haluttomia?

Onko tulosten paikallaan polkeminen käsitettävä niin, että syy olisi juoksijoiden haluttomuudessa tai lahjattomuudessa? Lydiard on tiettävästi antanut mm. sellaisen lausunnon, että Erkki Kolkka olisi sisuton eikä haluaisi yrittää. Jos näin on sanottu, se on aivan käsittämätöntä puhetta, sillä Kolkka on viimeiset puolitoista vuotta noudattanut kaikkia Lydiardin "oikkuja". Siinä lieneekin syy romahdukseen ja siihen, että entisestä mestariluokan urheilijasta on tänä vuonna tullut B-luokan urheilija. Jos nuorukainen 18-vuotiaana juoksee 400 metrillä ajan 49,4, ei voida puhua myöskään lahjattomuudesta.

Entä voiko syyttää Keijo Cederiä haluttomaksi ja lahjattomaksi? Tuskinpa, sillä hän jos kukaan on halunnut tulla mestarijuoksijaksi.

Entä onko meillä ollut lupaavampia miehiä pitkille matkoille kuin Ala-Leppilampi, Koskinen ja Mattila? Ehkä heitä on aikojen kuluessa ollut, mutta kuka tahansa valmentaja olisi saanut heidät vuoden 1966 jälkeen parantamaan

KÄÄNNÄ

tuloksiaan yhtä paljon.

Esimerkkimme juoksijat eivät ole ehkä vielä sanoneet viimeistä sanaansa juoksijoina, sillä ikä ei paina kenenkään hartioita, mutta jaksavatko he enää tämän jälkeen säilyttää intoaan? Koskinen on 29;vuotias, Ceder ja Mattila 27-vuotiaita, Ala-Leppilampi 25-vuotias ja Kolkka 24-vuotias.

Mitä juoksijat nyt ajattelevat Lydiardista, joka oli heille suuri ihanne runsas vuosi sitten? Ajatukset lienevät perin värikkäitä. Ceder ja Ala-Leppilampi ovat jättäneet Artun, Koskinen tekee saman. Mattilaa on valmentanut jo pitemmän aikaa Ilmo Suikkanen. Erkki Kolkka taitaa jäädä ainoaksi holhotiksi?

Mikä unohdettu?

Kun Lydiard saapui Suomeen hän oli luonut itseensä lähes fantastisen uskon. Hän muisteli vain Peter Snellin urotöitä. Niinpä hän unohti kokonaan Suomen talven, suomalaisen luonteen, Suomen kansan vaatimukset ja arvostelun.

Lydiard on sanonut, että Suomen talvi ei ole esteenä. Jouko Kuha, Jaakko Tuominen, Pertti Pousi, Altti Alarotu ja Erkki Mustakari ovat todistaneet aivan toista. Valmentaja on kuitenkin ollut sitä mieltä, että harjoittelussa saavutetaan hyviä tuloksia vaikka täällä täytyy harjoitella pahimmilla pakkasilla monta villapaitaa päällä samanaikaisesti kun etelässä juostaan uimahoususillaan. Niinpä onkin ilmeistä, että talviharjoittelussa on vedetty miesten henkiset voimavarat loppuun.

Mikko Ala-Leppilampi on viimeinen esimerkki miehestä, joka pyrkii ensi talveksi etelään harjoittelemaan. Hän onkin todennut, että Lydiardin tulkin palkalla olisi saatu monta miestä harjoittelemaan esim. Espanjaan ja tulokset olisivat huomattavasti parempia.

Lydiard on lisäksi unohtanut suomalaisen luonteen. Meillä on muutamia askeettejä, jotka jaksavat uurastaa, mutta yleisesti ottaen pitää suomalaisilla olla tiettyjä vapauksia. Lydiard pudotti mm. kesällä 1966 Jorma Virtasen harjoitusrenkaasta sen jälkeen kun hän oli mennyt ilman lupaa kilpailemaan Kokkolan kympille.

Tänä keväänä hän pyysi suojattejaan hankkimaan seuroilta tietoja missä kilpailuissa pitäisi juosta. Aikomus lienee ollut rajoittaa osallistumista. Sekin asia kaatui, sillä myöhemmin hän halusi miesten kilpailevan mahdollisimman usein.

Hän on pitänyt lisäksi täysin selvänä sitä, että hänen työtään ja hänen juoksijoidensa suorituksia ei koskaan arvostella kielteisesti.

Ampumiset jääkööt?

Kun Mikko Ala-Leppilampi ja Rauno Mattila sortuivat täysin peninkulmalla maaottelussa Tshekkoslovakiaa ja Viroa vastaan, käytti Lydiard puhuttelussa sanamuotoa: "Meillä Uudessa-Seelannissa huonot kilpahevoset ammutaan." Ne olivat ylisanoja ja olisivat saaneet jäädä lausumatta, sillä virheitä lienee tehnyt valmentajakin.

On näet enemmän kuin todennäköistä, että Lydiard ei ole missään vaiheessa osannut soveltaa menetelmiään suomalaisiin olosuhteisiin, vaan hän on itsepintaisesti pitänyt kiinni niistä menetelmistä, jotka veivät Snellin kultaan ja kunniaan. Nykyisin pinnalle nouseva neljännesmaileri Juhani Kotikoski kuunteli Artun neuvoja ja sovelsi niistä itselleen oman ohjelman, jota hän on muokannut yhä edelleen ja ilmeisesti jatkaa systeemin luomista entistä paremmaksi.

Me emme ole kuulleet Lydiardin vielä missään vaiheessa tunnustavan, että hänen menetelmänsä olisivat osuneet jossakin mielessä vikaan. Tuntuisi kuitenkin siltä, että valmentajan olisi ollut aihetta tutkiskella myös omia menetelmiään. Hän ei ole pyrkinyt etsimään huipun läheisyyteen pääseviä juoksijoita vaan hän on kaikessa tähdännyt uuden Peter Snellin löytämiseen.

Kun Lydiard aikanaan tekee kirjan Suomessa olostaan, ottaa hän kuulemma suomalaisen lehdistönkin "hampaisiinsa". Siihen ei liene aihetta, sillä nykyisten epäonnistumisten jälkeen pitää olla varaa myös ankaraan arvosteluun.

Lyhyenlännän uusiseelantilaisen — entisen suutarin ja nykyisin päälle 4 000 markan kuukausipalkkaa nauttivan Arthur Lydiardin sopimus Suomen Urheiluliiton kanssa päättyy ensi huhtikuussa. Tuskinpa kummallakaan osapuolella on halua sitä uusia?

PEKKA PIRISTÄJÄ

JATKUU SIVULLA 115

Teksti:
VEIKKO ENNALA
Kuvat:
REINO KAIVOLA

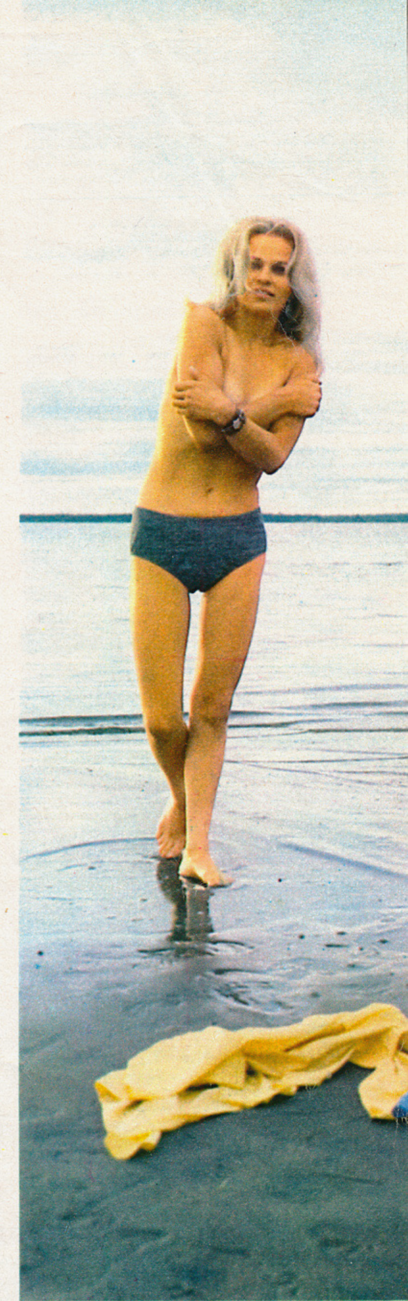
ERÄÄN NAISEN PROFIILI

AMMATILTAAN JALKAVAIMO

23-vuotias Leila Jaako Kyläjoelta läheltä Kemiä haluaisi naimisiin joko rakkaudesta mutta vielä mieluimmin rahasta. Miten mitätön mies tahansa tulee kysymykseen jos hänen kuukausitulonsa vain ovat 5—10 vanhaa miljoonaa.
Leila Jaakolla on kaksi aviotonta lasta. Ammatiltaan hän on muoviastia-konsulentti ja tarjoilijatar sekä kahden miehen jalkavaimo. Oheinen juttumme ei ole niinkään haastattelu kuin keskustelu, jossa haastattelija edustaa hieman vanhemmanaikaisia moraalikäsityksiä.

VEIKKO ENNALA: Tekin haluaisitte sitten hiukan kertoa kokemuksistanne toisille opiksi ja huviksi. Sanoitte kirjeessänne, että olette jalkavaimo. Tunnustuksenne mahtavat siis olla arkaluontoisia. Joskus tuntuu siltä, kuin Suomen kansan olisi vallannut jonkinlainen ripittäytymisraivo.

LEILA JAAKO: Ennen muuta minä tahtoisin saada teidän kauttanne aviomiehen kuten rouva Ant-Wuorinenkin.

VE: Ainakaan minä en enää piru vie ryhdy parittajaksi mutta jos joku haluaa kirjoittaa teille suoraan, niin se on hänen asiansa. Osoitteenne on siis Kyläjoki. Mitä rva Ant-Wuoriseen tulee, hän ei tietääkseni löytänyt kuudesta- seitsemästäsadasta kosijasta aviomiestä. Eräs insinöörioppilas oli koetteella mutta hän vetäysi respiittiajan jälkeen sivuun, ehkä lähtyneenä. Kertovat, että hänen vatsassaan ollut leikkausarpi olisi repeytynyt.

LJ: Ei minulla ole sellaista kokemusten määrää kuin Ant-Wuorisella. Minä olen ollut suhteessa alle kymmeneen mieheen.

VE: Tässä puuhassa tulee vähin erin kyynilliseksi. Mahdetaankohan vielä joskus järjestää kilpailu naisten kesken siitä, kellä on sukupuolisuhteissa Suomen ennätys. Tai kesän kärkitulos. Kahdeksan kärjessä ja siihen suuntaan. Palkintona Goldcock tai Kultamunat.

LJ: Minä en ole miehen kanssa sängyssä tarpeen vaan tavan vuoksi.

VE: Jaha.

LJ: Jos pidän jostakin henkilöstä ja olen seurustellut hänen kanssaan, menen vuoteeseen ilman muuta.

VE: Luultavasti olen väärässä mutta ikäni olen pitänyt sukupuolitoimitusta jollakin tapaa juhlallisena. Naurakaa vain vapaasti. Kaiketi asiaan pitäisi sittenkin suhtautua vapaammin ja luontevammin ja tarkastaja Miettistä siteeratakseni sanottava tytölle että ”pannaanpas lihaa piiloon”. Ja nykyaikainen tyttö vastaa: ”Okei, hetkonen vaan, mä imetän ton pennun ensin.”

LJ: Ei se minullekaan ihan arkinen asia ole. Kyllä pidän siitä suuresti. Lisään vielä, että jos on ollut ihastunut johonkin mieheen joskus aikaisemmin ja tämä tulee myöhemmin pyytämään, niin silloin se käy vanhasta tottumuksesta. Minulle on käynyt näin esimerkiksi johtaja Ruonalan kanssa. Mutta niinhän se on avioliitoissakin. Rakkaus on jo kuollut mutta maataan silti yhdessä.

VE: Johtaja Ruonala on vanhimman lapsenne isä?

KÄÄNNÄ

AMMATILTAAN JALKAVAIMO

Näistä pikku palleroista kai lähinnä on kysymys. Vasemmalla Sari "Ruonala", oikealla Kimmo "Boman". Muut kuvamme esittelevät äitiä edestä ja takaa. Avioliitoista näyttää väistämättömästi kehittyvän liiketoimia ja päästäkseen avioon on asettauduttava tarjolle. Tuntuu siltä, että rakkaus on kuollut.

LJ: Hän on Sarin isä. Sari on nyt 4-vuotias.

VE: Ruonala käy siis vieläkin väliin "pyytämässä"?

LJ: Kyllä.

VE: Se siitä, sanoi Toivo. Maksaako tämä Ruonala teille niin sanottua namusrahaa?

LJ: Seitsemänkymmentäkahdeksan markkaa kuussa.

VE: Paljonko nuorimman lapsenne isä maksaa?

LJ: Sata markkaa kuussa. Hän on nimeltään Heikki Boman. Työnjohtajia Tampereelta.

VE: Boman on näemmä runsaskätisempi. Huomaan olkavarressanne aika moisen huun-pureman. Kuka sen on tehnyt?

LJ: Boman eilisiltana.

VE: Mistä hän tänne Kemiin lennähti?

LJ: Hän on työkomennuksella Ajoksessa.

VE: Teittekö eilisiltana tempun?

LJ: Kyllä. Boman ei voi olla ilman päivääkään.

VE: Hänhän onkin sitten kova poika.

LJ: Hän on miesihanteeni. Kun en voi olla hänen kanssaan naimisissa, olen hänen kanssaan muutoin.

VE: Boman on miesihanteenne ja ehkä rakkautennekin. Silti Ruonalakin piipahtaa toisinaan asioillaan ja puuha sujuu mainiosti vanhasta tottumuksesta. Hyvä näin. Varoihan Boman nyt kuitenkin eilisiltana?

LJ: Emme me varoneet.

VE: On siis mahdollista, että aikanaan ilmestyy maailmaan toinenkin pikku Boman?

LJ: Se voi olla mahdollista.

VE: Oletteko työssä, neiti Jaako?

LJ: En ole nykyisin.

VE: Miten 178 markkaa kuussa riittää lastenne ja omaan elatukseenne?

LJ: Asun kotona. Ja sitä paitsi neulon jonkin verran.

VE: Onko teillä mitään ammattitaitoa lukuun ottamatta — no niin?

LJ: Olen ollut Merihovissa tarjoilijana 8 kuukautta. Oli puhetta menostani ravintolakouluun mutta se jäi sitten. Olen lisäksi ollut konsulenttina esittelemässä muoviastioita.

VE: Miten olette ajatellut järjestää elämänne kun lapsentekokaan ei ole osoittautunut tuon kannattavammaksi ja kun Ruonalasta sen paremmin kuin Bomanistakaan ei ole aviomiehiksi kun he ovat jo naimisissa?

LJ: Toivoisin saavani rikkaan aviomiehen ja siksihän kirjoitinkin teille.

VE: Pitäisikö tulevan aviomiehenne muistuttaa ihannettanne Bomania?

LJ: Hyvä olisi. Mutta se ei ole välttämätöntä. Jos hän vain ansaitsee kuussa tuommoisen 5 tai 10 vanhaa miljoonaa, hän saa olla minkä näköinen tahansa, vaikkapa 150 sentin mittainen ja vääräsäärinen.

VE: Avioliitto on siis bisnes?

LJ: Se on liiketoimi.

VE: Ajatteletteko, että suuret tulot ja vääräsäärisyys liittyvät jollakin tapaa yhteen, samoin kuin komeus ja köyhyys?

LJ: Usein on niin. On tietysti poikkeuksia, on rumia ja köyhiä.

VE: Kiitos. Olisitteko uskollinen aviovaimo?

LJ: Olisin.

VE: Mutta muistelen teidän sanoneen, että kun on kerran ollut ihastunut johonkin mieheen, niin sänkyyn meno sujuu vanhasta tottumuksesta. Luiskahtaa ihan itsestään.

LJ: Avioliitto on eri juttu.

VE: Vaikka se on pelkkä liiketoimi? Vaatisitteko aviomieheltänne uskollisuutta?

LJ: Samaten kuin itseltänikin.

VE: Boman on miesihanteenne ja oman kertomanne mukaan hän ei kykene olemaan päivääkään ilman vierasta. Jos teillä olisi mahdollisuus avioitua hänen kanssaan ette enää olisikaan hänelle vieras. Hän pehmittelisi nyt muita naisia. Mitä sitten sanoisitte?

LJ: Minä makaisin hänen parhaan miesystävänsä kanssa.

VE: Miksi?

LJ: Mustasukkaisuuttani. Se olisi kostoni.

VE: Uskollisuus molemmin puolin on avioliitossa välttämätöntä?

LJ: Kyllä on.

VE: Olette mustasukkainen?

LJ: Kyllä. Kun esimerkiksi Bomanin vaimo tuli tänne ja oli miehensä kanssa, olin hyvin mustasukkainen.

VE: Täytyy tunnustaa, että en pysy kärryillä. Oletteko jossakin erikoisasemassa? Te vaatisitte uskollisuutta omalta mieheltänne mutta silti seurustelette läheisesti parinkin vieraan aviomiehen kanssa. Eikö heidän vaimoillaan ole oikeus myöskin vaatia miehiltään uskollisuutta? Ja te jopa katsotte herra Bomanin kuuluvan itsellenne niin että olette mustasukkainen jos hän vaihteeksi on oman vaimonsa kanssa.

LJ: Pitäkööt nämä vaimot huolta siitä etteivät heidän miehensä ole uskottomia.

VE: Ja kun ne eivät ole, suositteletteko vaimoille samaa lääkettä kuin itsekin nauttisitte: antautumaan miestensä parhaille ystäville?

LJ: Kyllä.

VE: Tahdotte rikkaan aviomiehen. Ajatteletteko saavanne sellaisen?

LJ: Kyllä kunhan asiani tulee tunnetuksi.

VE: Mutta rikkaita miehiä on vähän ja ottajia paljon.

LJ: Olenhan kaunis.

VE: Mistä sen tiedätte?

LJ: Saan kuulla alituiseen kohteliaisuuksia. Eräänäkin iltana muuan mies sanoi minulle tansseissa, että olen kuin "rotukoira rakkien seassa".

VE: Sehän oli kauniisti sanottu.

LJ: Pidättekö minua typeränä?

VE: En toki. En missään tapauksessa. Mutta rikkinäisenä ihmisenä kylläkin pidän teitä. Te olette pirstaleina ettekä tiedä mitä olette vailla.

LJ: Kyllä sen tiedän. Minä olen niin yksin.

VE: Podetteko seksuaalista nälkää?

LJ: En. Saan kyllä milloin tahdon, enkä tahdo niin kovin usein.

VE: Teille on kahdesti käynyt vahinko. Miksi ette varonut eilen?

LJ: Teen kyllä Bomanille mielelläni vieläkin lapsen.

VE: Se muuttaa sitten asian.

LJ: Tuntuu siltä kuin tahtoisitte tuomita minut. Miksi? Olettehan itse aina puoltanut vapaita suhteita.

VE: Te muistatte nyt väärin. En ole koskaan niitä puoltanut. Sen sijaan olen pyrkinyt ymmärtämään, niin hirmuisen vaikeata kuin se joskus onkin. Koetan ymmärtää teitäkin. Jalkavaimon ammatti ei ole helpoimpia. Me ihmiset olemme aika kummallisia. Me kykenemme antamaan itsellemme anteeksi aivan vaivattomasti mutta emme muille. Niin on asianlaita minunkin kanssani. En osaa antaa anteeksi herroille Ruonala ja Boman, vaikka he eivät ole minun etujani loukanneet.

LJ: Eivät he ole ainoita uskottomia aviomiehiä tässä maassa.

VE: Eivät mitenkään. Mutta he ovat hämmästyttävän vastuuttomia. Kysymys ei ole vain herra Bomanin tarpeesta saada vierasta naista joka päivä ja hänen mielihyvästään. Tässä on kysymys myös lapsesta. Kun sukupuolivalistusta ehkä piankin aletaan jakaa kansakouluissa, Ruonala ja Boman olisi asetettava ensimmäiseen pulpettiin. Sillä eihän sukupuoliopetuksen tarkoituksena ole selvitellä eri asentoja vaan tehostaa ihmisen vastuuta näissä asioissa. Toivottavasti Suomen lukeva kansa lähettää Ruonalalle ja Bomanille joululahjaksi runsaasti preservatiiveja. Ja muille tunnottomille miehille niin ikään, jokaiselle sellaiselle naissankarille, joka katsoo hoitaneensa velvollisuutensa kirjoittaessaan kuukausittain 78 markan postiosoituksen. Yhäkö Ruonalankin tekee mieli?

LJ: Kyllä. En pääse hänestä eroon.

VE: Sillä lailla. Ja Bomanhan oli asialla eilen. Eikä varonut. Täydellistä piittaamattomuutta. Kun nyt leimataan äiti, leimataan isäkin tasapuolisuuden nimessä. Toivon, että saatte 5 miljoonan kuukausituloja nauttivan miehen ja että hän olisi mieluimmin yli kuin alle 150 senttiä. Mutta vielä hartaammin toivon että eilisestä ei koidu lisäikävyyksiä.

LJ: Minulla on pahoinvointia.

VE: Minäkin alan sitä tuntea.

LJ: Tarkoitatteko että halveksitte minuakin ja tuomitsette?

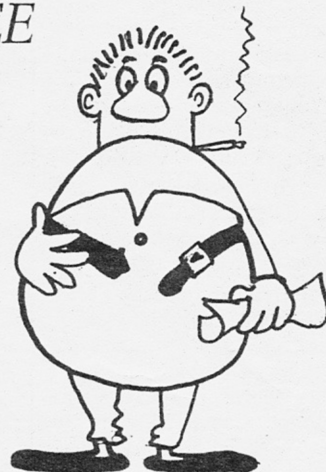
VE: En varmaankaan. Säälin teitä. Muutoinkin olen masentunut.

LJ: Miksi?

VE: Koska rakkaus on kuollut. □

Jammu:

YRJÖ KIRJOITTELEE

Terve taas kotoväki

Mukavasti mennee, paihti jotta ruppee tuo paino lissääntymmään. Ei mittään hällyttävvää vielä, mutta yhtenä yönä katkesivatten sänkynjallaat. Ei siinä kuinkaan käyny. En muutonkan tykänny siittä sänkystä. Narisi perskeles. Onnekseen putosin muijan päälle. Hyvin se toipu. Antovatten sillen polilinikalla happee.

Pitäs saala kymmenen killoo painosta puttoon. Jollei puttoo, nin puttoo housut. Lähetäkkö mullen Ville vanhat hevosohjat. En saa pualista tarpeeks pitkää vyötä.

Olenkinhäntä ruvennu laihluttamaan. Yritinhäntä kotivoimistelua. Tehin taivutuksia ja viuhlon käsilläni. Yhlen hypynkin tehin. Törmäsinhäntä vaatekaappiin. Kaatus perskeles. Ratio jäi alle. Ei siinä mittään, ei mulla sempuolesta ole ratioluppaakaan.

Lähetättekö mullen sen vanhan vaari-vainaan kantele-risan. Muija surree sitä ratioo. Pitäs muka olla jottain mussiikkia.

Tupakkilakon tehin. Ette usko, mutta se vasta kyssyy luantoo ja tahlonvoimaa. Minäkinhäntä rähjäsin ja hikkoilin. Kävelin mäjellä ja söin kahleksantoista timotein vartta. Kolme tuntia olin polttamata.

Hyvin täällä mennee, ei siinä mittään. Työttömänä olen. Olin maalarin opissa. Velin tappeetit yhteen talloon. Rähjäsivätten ja antovatten lopputilin. Sanovatten, etteivätten löylä jääkaappia mistään. Perskelettäkö mullen melskasivatten. Minenhäntä jääkaappeja asentele. Olin elehlyksessä vetäny tappeetit sen päälle. Hyvin velinkin, ei siinä mittään. Pirun sitkeessä olivatten.

Ei tässä mittään, poika kasvaa jotta kohisee. Meinasin ottaa sen kalareissuun mukkaan. En ottanu. Anoppi näetsen suuttu kun susi. Pankaa muuton pojjaalle jokin lahja. Se täyttää pyhänä kolme kuukautta.

Kaikimpualin mukavasti mennee. Älkäätten olko huolissanne mun lihomisestani. Äkkiä tässä laihtuu, jossei työtä löyly. Kirjotellaan.

Terveisin
Yrjö

KIINNITTÄÄ KATSEET

Hoitaa. Kiinnittää.
Kiinnittää...katseet.
jokainen suihke
virkistää,
elvyttää hiuksia.

Hoitava hiuskiinne ihastuttava Indal tuote

→ "Ihminen pyssyy kunnossa jos ottaapi äreet ryypit kolomasti päivään. Jumalanvilijaa se on."

PITKÄN IÄN SALAISUUS: ÄREET RYYPIT KOLOMASTI PÄIVÄÄN

Teksti: VEIKKO ENNALA Kuvat: REINO KAIVOLA

Pudasjärven Juurikka-rannassa, kaukana kaukana, asuu 82-vuotias Erika Räisänen, joka korkeasta iästään huolimatta on pirteä kuin peijakas ja jopa lukee sanomalehtiä ilman laseja. Syyksi tällaiseen elinvoimaan hän ilmoittaa viinan, joka "taiten otettuna" on oikea eliksiiri. Piipullinen Jymyä silloin tällöin taasen pitää "keuhkot raikkaina". Lisäksi Erika-muori on viimeisiä elossa olevia noitia, jotka parantelevat lähimmäisiään taioin ja loitsuin. Veikko Ennala kävi anelemassa häneltä parempaa naimaonnea.

Meille kirjoitettiin Ruotsista:

"Herra Päätoimittaja. Tunnen poppaämmän, joka vielä jonkin verran harjoittaa luonnonvoimilla parantamista. Uskon lehtenne saavan mielenkiintoisen reportaasin, jos lähetätte erikoistoimittajanne ämmän juttusille. Neuvoisin haastattelijaa ottamaan mukaan edes pienen taskumatillisen, niin kyllä juttua tulee. Viikonloppuina on turha mennä, silloin on usein umpitunneli. Pihalle on autotie, on kysyttävä Erika Räisänen -nimistä mummoa. Kiirehtikää, sillä tuo mummo käy jo yhdeksääkymmentä ja voi kohta unohtaa taikavehkeensä olkipatjan alle. Kiittäen lehden kiinnostavasta seurasta, Ruotsin terveisin -- —."

No niin, ostettiin siis täysi lasti, kaksi jalmaria ja kaksi kirkasta, ja annettiin uskotun miehen Reino Kaivolan huostaan matkan ajaksi. Pudasjärven Juurikkarantaan tulee taivalta, mitä tulisi kuutisensataa maantiekilometriä, se on Jumalan selän takaakin vielä kappaleen matkaa eteen päin, välillä lossit ja kaikki.

Voi että olipa lystikäs mummi, aivan häneen oli pakko rakastua niin kuin suorapuheiseen, teeskentelemättömään ja elämän koulussa nöyryyttä oppineeseen ihmiseen aina ihastuu ilman pyyteitä. Poskikin oli vielä niin ihmeen sileä ja rypytön. Oli tullessamme paraikaa vetelemässä piipustaan karvaisia savuja.

— Hyvää päivää ja terveisiä Tampereelta! karjuin hänen korvaansa.

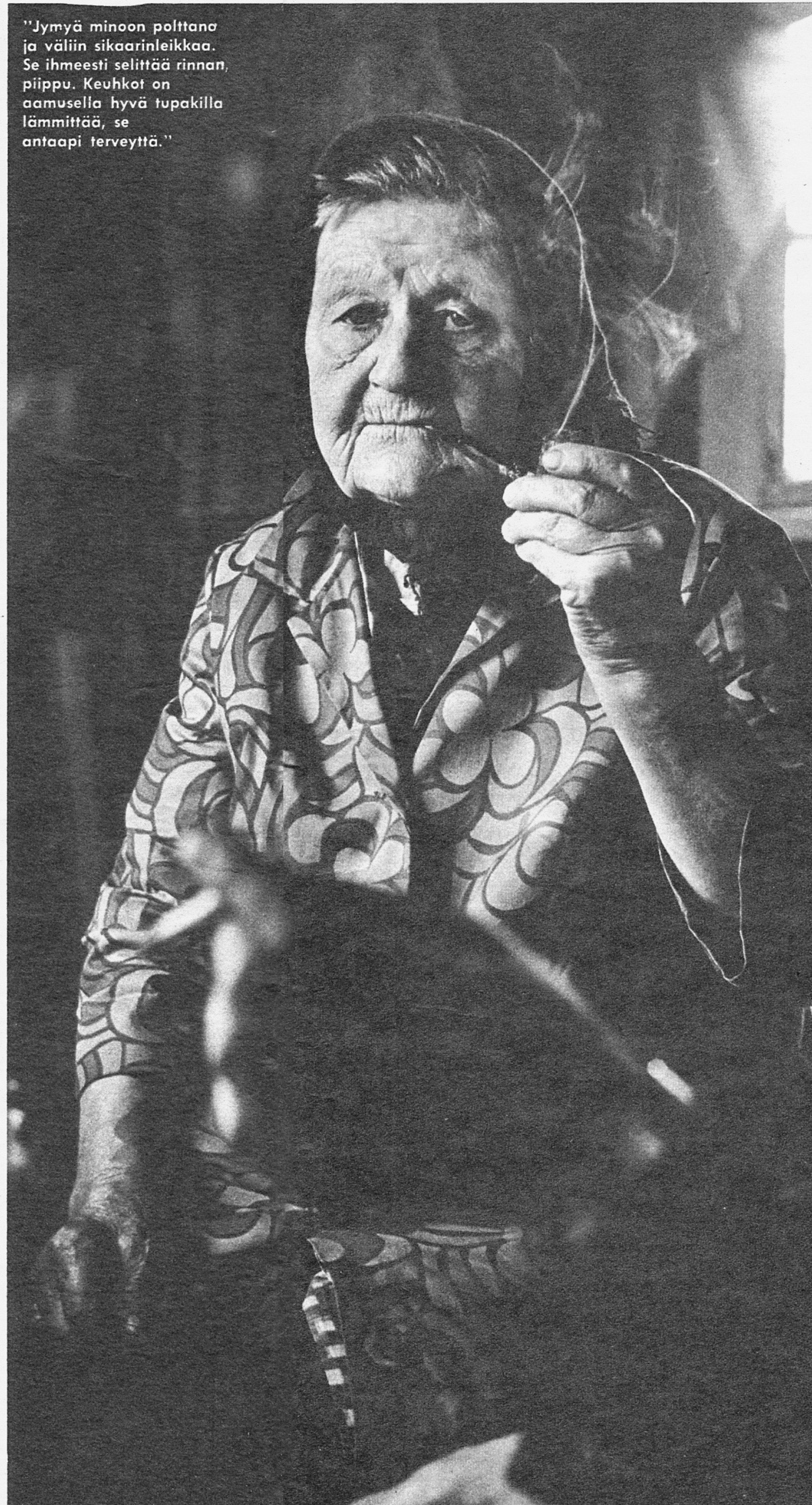
— Elä veikkonen huuva, kuulen minäi vähemmälläkin.

KÄÄNNÄ

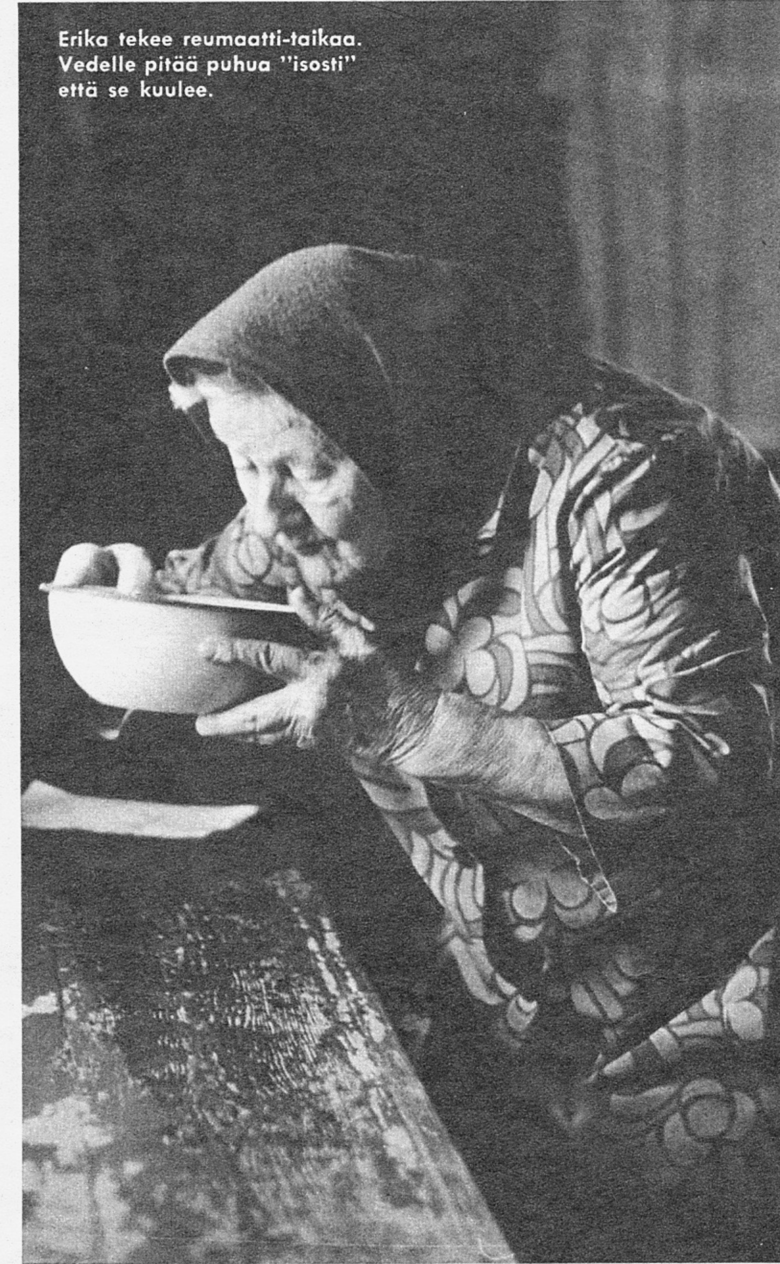

Jongusjärven yli vievä lossi, taustalla Juurikkaranta, jossa Erika Räisänen asuu.

"Jymyä minoon polttana ja väliin sikaarinleikkaa. Se ihmeesti selittää rinnan, piippu. Keuhkot on aamusella hyvä tupakilla lämmittää, se antaapi terveyttä."

Erika tekee reumaatti-taikaa. Vedelle pitää puhua "isosti" että se kuulee.

Menin noloksi; niin mutta kun ihminen yleensä tuossa iässä on jo kuuro kuin Kaivosen puhelin.

— Lasita minäi vielä luenkin, toimitti muori.

Ja sitten hän rupesi selittämään opintojaan: kaksi viikkoa on käynyt lapsuudessaan kiertokoulua.

— Ämmivainaa pisti kouluun ja luvun opin ja paappas tuohon läkki ja pännä niin minä kirjotankin. Vaan luvunlaskua en ehtinä saaha.

Tupa on niin kuin maalaistupa on, ikkunasta avara näköala Jongusjärvelle, pihalla vinttikaivo, lehmihaassa lehmiä ja pari sonnimurikkaa. Muori kertoo, että toistakymmentä lasta on tullut tehtyä mutta viisi on enää elossa, kolme tytärtä ja kaksi poikaa. Pojat ovat kotona, toinen käy metsällä toinen hoitaa karjan.

— Te olette leski?

— Ka, leski. Vaan vielä tuo tullee katoppa Janne (aviomies) uniin. On siinä temppua.

— Mites on, Erika, käykö ryyppy, on kirkasta ja on värillistä?

— No hiiessä, hyvin se käypi. Ihiminen pyssyy kunnossa jos ottaapi äreet ryypit kolomasti päivään. Jumalanviljaa se on, viina.

— Mikäs on hyvä kohmelonlääke?

— Ka, kohmeloon kun otat kohmeloryypin, se ihmeesti virkistää.

Siinäpä se selkeästi ja sukoilematta sanottuna, piruako totuutta aina kierrellään.

Kaadan loruuttelen vaakunaa muorin lasiin. Ensin kahden sormen vahvuudelta, sitten kolmen eikä kuulu kieltoa. Noinko tuo ei ollenkaan käytä lantinkia. Vasta kun lasi on täynnä pisin pirroin, sanoo mummo:

↑ "Minäi voitelin Jannen tentulla ja saunaan mäntiin. Sielä räpsäytin tärpättiä kiukaalle. Elähän huoli, olimma molemmat pehmeitä kun pois tulimma vaan potut takamuksesta lähti, hiiessä."

— Elä hiiessä yli kaaja jumalanvilijaa.

Otetaan hartaina ryypit, ne äreät, ilman lantinkia. Minulta vääntää suuta vinoon, vaan muori, mitämaks! Ja sitten hiukan aikaa kuunnellaan. Rupean selittelemään, mitä tässä asioidaan. On tultu kuulemaan vähän niistä taioista. Ovatko ne miten suuria salaisuuksia, voiko niitä vieraalle paljastaa?

— Ka, voipihan ne. Vaan eikö ensin terästetä?

Terästetään. Sitten Erika kysyy, että mikä taika nyt eniten kiehtoisi, hänellä on niitä useampia. Kaikki ne on joku Toska-muori hänelle ammoin opettanut.

— Reumaattia minoon erittäin parantanut.

Vai reumaattia. No, mikäpä siinä. Pannaan reumaatti-taika ensin näytteeksi ja sitten myöhemmin henkilökohtaisempi toivomus. Pitäisi paremppaa naimaonnea saadakseni, he-he.

Erika-mummo hakee kaapista kulhon ja kaataa siihen ämpäristä vettä. Sitten hän kumartuu kulhon ylle ja alkaa mutista loitsua. Korvani erottaa sanoja sieltä täältä: "Rauta on vanhin veljeksistä — — pyyhi pois pyhät vihasi — — vesi toinen veljeksistä — — kultaiseen kuppiisi — —."

Hän lukee lorunsa kolmeen kertaan ja kysyy sitten:

— Joko minä kolomasti luin?

— Jo luitte.

Tulee toinen loitsu: "Maan karva, kanervan karva — — karva on tähti taivahalla — — voi on lämmin sulattaissa — —."

— Joko minä kolomasti luin?

— Jo luitte.

Sitten viimeinen loitsu: "Liisa lippari emäntä, kulki kupparin kujalla — — joka oli kuukauen maannu hevosen kusessa, talven tallin sillan alla — —."

— Joko minä kolomasti luin?

— Jo luitte.

Muori puhaltaa veteen, kulauttaa sitten siitä tilkan suuhunsa ja sylkee takaisin. Semmoinen se oli reumaatti-taika.

— Nytkö reumaatti läksi?

KÄÄNNÄ

← Erika Räisäsen talo Pudasjärven Juurikkarannassa.

— Elä veikkonen, sanoo muori. — Nyt jos kellä on reumaatti eli muu tartunnainen, sen pittää juua vettä ja sitte valella kippeet paikkansa. Ja lopun minäi vien sievästi koivun juureen, vaan ei saa sitä paikkaa ihminen eikä elikko tallata.

— Tällä neuvoin olette parantanut?

— Ka, tällä neuvon. Satoja minoon parantana. Vaan jos on oikea reumaatti, minä salassa toisilta luvut luen, navetassa luen. Veelle pittää isosti puhua että se kuulee.

Terästetään ja Erika-mumma pistää piipuksi.

— Mitä te poltatte?

— Jymyä minoon polttana ja väliin sikaarinleikkaa. Se ihmeesti selittää rinnan, piippu. Keuhkot on hyvä aamusella tupakilla lämmittää, se antaapi terveyttä.

— Onko muita keinoja tauteja vastaan?

— Katohan seikkaa: Janne sai kylymän tuola savotassa, ajjaa poukasi takamukseen puolikokoisia pottuja. Minäi sen voitelin tentulla ja saunaan mäntiin. Sielä räpsäytin tärpättiä kiukaalle. Elähän huoli, olimma molemmat pehmeitä kun pois tulimma vaan potut läksivät, hiiessä. Asettu tauti ja Janne heinän teki. Sievettä *) minoon kanssa käyttänä ja sillä voiellu, vaan sitä käyttäissä pittää olla tietoihminen.

Jos kenen nenästä on äitynyt mahdottomasti verta vuotamaan, niin ukontuhniolla (maamuna) Erika on nenän voidellut ja siihen on vuoto herennyt.

— Itse olette ollut terve ikänne?

— No hiiessä. Kerran minäi olen lääkärissä käynä, kun ajo pääpahkan, poukautti. Tohtori löi torven rintaan, kuuntelj, sano sitten, että ei oo Eekalla atteekkiin asiaa. Hyvästi on mennyt muutenkin, on riittänä pottu ja leipä ja ahavenet. Janne talvet savotassa, kesän teimmä syänmaalla heinää, hiiessä.

Terästetään taas ja pian huomaan, että omaan puheeseeni alkaa jo tulla pehmeä nuotti ja vierasta sordiinoa. Näinkö tuo velhon pentele juo miehen pöydän alle? Kaivolakin vaikuttaa huolestuneelta, on huolissaan oman talon kunnian puolesta. Pitänee ohentaa siivuja.

Kysyn, uskooko muori henkimaailmaan. Totta hän uskoo, miten ne taiat muuten vaikuttaisivat. Ja ihmisellä on suojelus. Heiltäkin oli Jannen kanssa kerran riihi yöllä palaa, pyörykäisen ehti jo polttaa permantoon, vaan

— Oli hiiessä sillä sammuttajansa.

— Minkälainen on taivas, Erika?

— Janne se loppusellaan luki raamattua, sano jotta taivas on pienikokoinen, ei Tanskanmaata suurempi, hiiessä. Sinne vaan lapset ja vähäjärkiset pääsee, katohan seikkaa.

— Meillä on sitten toivoa, teillä ja minulla.

— No hiiessä.

Muori kehuu poikiaan, ovat sopuisia ja työteliäitä. Mitään eivät päästä äidiltä puuttumaan. Taavetti vain on hiukan perso viinalle kun makuun pääsee mutta

— Niinhän se on itekullai. Kemistä käymme viinat ja sitten sauna lämmiten. Pojat on kauvon saunassa, sanovat sitte että tottahan se Eekkakin (Erika) kylypee. Me siinä kylyvömme ja ryypit otamme ja aamusella on pojilla hyvä työlysti, voi mahoton. Ryypätä pittää, sitten pysyy tervennä, seikka on semmonen.

— Sitä minäkin. Mitä niistä markoista hautaan säästää.

— Piruako ne siellä tekkee, veikkonen.

Monta on Erikalla taikaa. Kerran pani sellaisenkin taian, että naapurin emännältä varastetut rahat tulivat takaisin. Varas laittoi kirjeessä tulemaan vaan nimeään ei ilmoittanut.

Silmäsairaudet Erika-muori parantaa yrttiuutteella. Kaikkia kedon kukkasia pannaan kiehumaan ja kun sillä vedellä sitten sivelee kipeän silmän niin heti on vaiva tiessään. Jokunen loitsu on rohtoa keitettäissä luettava, tulee sillä neuvoin lisävoimaa, mutta luettaessa ei saa "mahtailla tahikka nauraa", sen panee henkimaailma pahakseen.

— Yks ämmä sai silimäänsä multaa ja siitä näkö meni, hiiessä. Sano jäläkeen päin, että oisinpa Eekalla veen teettänä niin ois näkö vielä molemmissai.

Otetaan äreät ja rupean sopottamaan Erikalle, että panisiko hän minulle sellaisen henkilökohtaisen taian. Pitäisi saada, tuota noin, naimaonnea, kun olen arka luonnoltani.

— Että naiako tahtosit?

— No mitäs...

— Katohan seikkaa. Onko sulla kahottuna, veikkonen?

— Onhan niitä.

— Vaan mikset oo ennen akkaa ottana?

— Onhan se minulla.

— No hiiessä. Elähän huoli vieraita turpeita kuokkia, siitä ei hyvä seuraa.

— Pankaa se taika nyt kumminkin.

— En hetkään pane.

— Onko teistä sitten olemassa oikeata ikuista rakkautta?

— On rakkautta, puhasta rakkautta.

— Vieläkö te itse sitä Jannea rakastatte?

— Vielä minä sitäi höpelöin. Kaks tyhjää kun menee yhteen, on siinä temppu. Vaan yhteen kasvomma ja ikkään kun Janne kuoli, paukas mulle ikävän, hiiessä. 'Ei oo ihimisen hyvä yksin olla minä tehen hänelle avun joka on hälle sopiva'. Meil oli huono pirtti siihen aikaan, vetosa. Siitä sai tauin, tuohon keiskahti, en taikaa ehtinä tehä. Vielä tuo unneen tulee, hiiessä. Vaan eikö terästetä?

Terästettiin useaankin otteeseen ja niinpä, kun viimein läksimme, minua pyrki rallattamaan ja askel hitusen verran vippasi kurssista.

Terveisiä vain Erikalle Pudasjärven Juurikkarantaan. Tiedä taikojenne tehosta, mutta ihmisenä minun on pakko Teitä kunnioittaa. Kahvit, jotka lupasin, lähtevät täältä näinä hetkinä postipakettina. Pullonkin pistäisin mukaan, vaan laki taitaa sen kieltää. Mutta jos tieni ikinä vielä johtaa Pudasjärvelle, tulen tervehtimään. Sitten puhumme taas taivaasta, joka on Tanskanmaan kokoinen ja jonne vain lapset ja vähäjärkiset pääsevät, niin myös Jannesta ja ylimalkaan kaikesta kauniista, iät päivät kestävästä rakkaudestakin ja lomassa terästämme ottamalla äreät ryypit. □

*) Sie- eli lusikkavesi on typpihappoa.

Artus — nuorison toivekynä

Hyvä täytekynä ja hyvä kirja merkitsevät menestystä

Artus on Suomen suosituin

Yli 80 % Suomen opetusviranomaisista on valinnut Artuksen viralliseksi täytekynäksi. Siistin kirjoitusjäljen varmistamiseksi kannattaa jokaisen oppilaan hankkia juuri Artus.

Artuksella hyvä käsiala

Täytekynällä kirjoitettu aine tuo herkästi paremman numeron. Artus-täytekynällä saat parempia tuloksia selvemmän käsialan ansiosta. Opettajat ja tiedemiehet ovat todenneet, että vain juoksevalla musteella toimiva kynä kehittää hyvän käsialan.
Länsisaksalaisessa Artus-täytekynässä on monta patentoitua hienoutta. Juuri siksi opettajat suosittelevatkin Artusta koululaisille.

Aikamme muotikyniä

	ovh.
LAMY Panther	32,50
LAMY Caravel	25,00
LAMY ratio	19,50
Artus Luxe	14,95
Artus	12,50
Skripto pikakynä	1,00
POP kynälaukku	12,00
Diplomat kuulakynä	3,50
Corona kuulakynä	1,20

Tiede vaikuttaa nyt enemmän kuin koskaan ennen siihen kuvaan, joka meillä on ajastamme ja maailmastamme. TIETO-ARENA esittelee meille eri tieteenalojen — esim. matematiikan — kehitystä ja nykyisiä saavutuksia. MAAILMAN LUONTO I—VI puolestaan on luonnontieteellinen tietoteos, jonka veroista Suomessa ei aikaisemmin ole julkaistu.
Tieteen ja tekniikan tuloksena on myös syntynyt LAMY-Artus.

Artus aikaansa edellä

Sinunkin kannattaa tutustua Artus-kynään. Artus on teknisiltä ratkaisuiltaan useamman vuoden aikaansa edellä. Se on ainoa kynä, jossa on kaikki neljä täytekynälle tärkeintä ominaisuutta:

1) pat. sisätiivisteen johdosta Artus ei kuivu
2) pat. Lamy-lamellien ansiosta Artus ei vuoda
3) 10 vuoden kirjallinen takuu
4) kaikki vakiopatruunat sopivat Artukseen.

LAMY **Artus**

Osta Artus-kynä meiltä. Takaamme ja huollamme myymämme täytekynät. Valtuutettuna LAMY-Artus-myyjänä meillä on laaja valikoima Artus-kyniä. Tule ja valitse! Ohjehinta vain 12,50 mk.

KIRJA- JA PAPERIKAUPAT

KREIVILLE LAPSI

Teksti: JALMARI TORIKKA Kuvat: KALEVI PÖYHÖNEN

→ Gull-Britt, ehkä tässä kuussa vihittävä vaimo levittämässä pyykkejä loistoasunnon pihamaalla.

← "Kreivi" pitää perhe-elämää 39-vuotiaana tärkeämpänä kuin jatkuvaa kiertelyä lavoilla.

↓ Pertti Ylermi asuu ja vaikuttaa Turussa, kreivillisessä huoneustossaan.

Tällä hetkellä suurisilmäinen, herkkäuskoinen ja sanovat myös että rohkea 21-vuotias tyttö odottaa viimeisillään hänelle lastá. Hänelle, Pertti Ylermi Lindgrenille, 31, eli Kreiville. Tuo sama tyttö, Gull-Britt Selin, jonka kanssa Pertti Ylermin piti mennä naimisiin toukokuussa ja josta aikeesta Hymy-lehdessä kerrottiin tämän vuoden helmikuun numerossa. Sekin on jo tullut kerrotuksi, etteivät nämä kaksi vieläkään ole naimisissa. Mutta koko tarinaa Pertti Ylermistä ei ole vieläkään kerrottu.

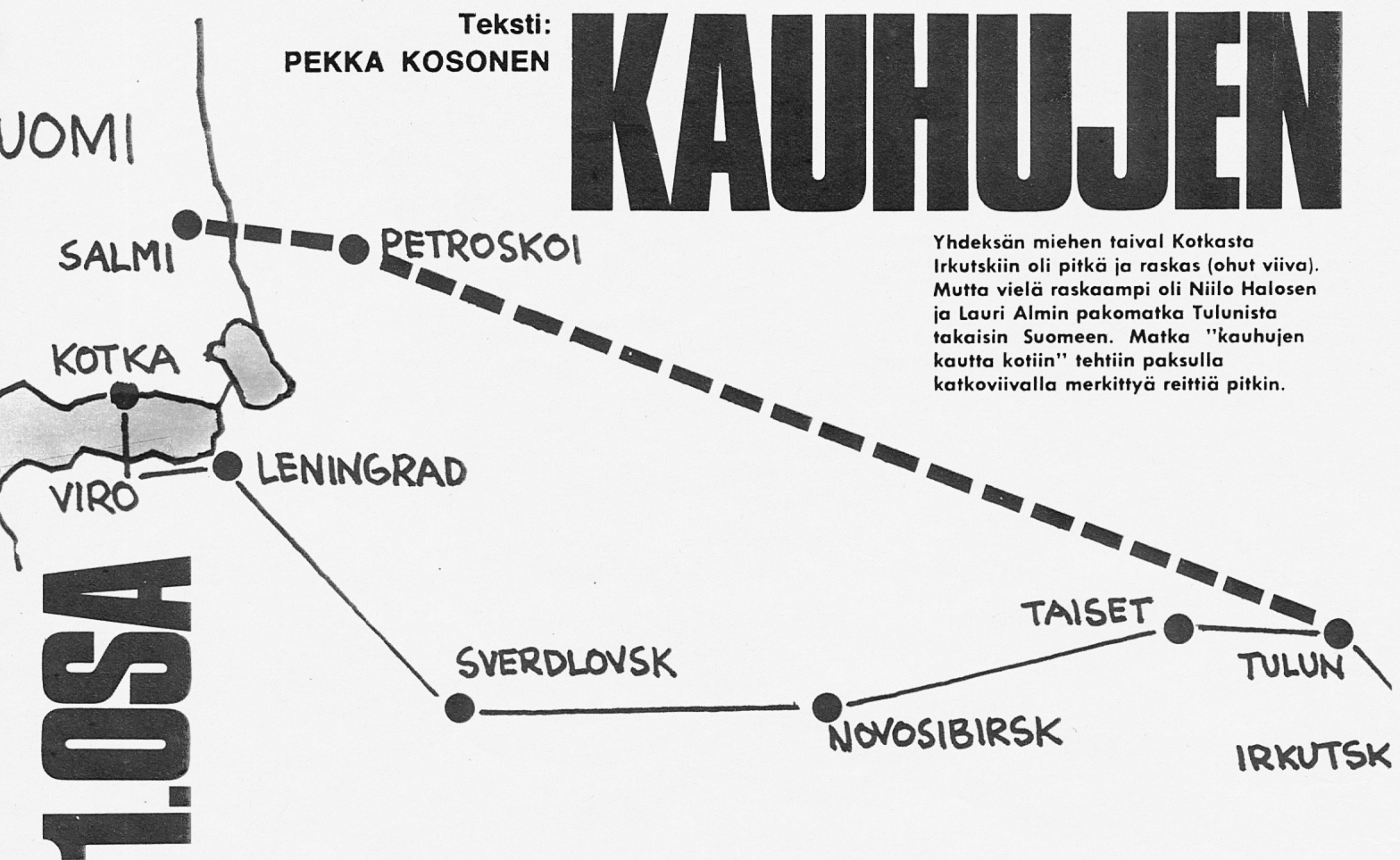
JATKUU SIVULLA 118

Teksti:
PEKKA KOSONEN

KAUHUJEN KAUTTA KOTIIN

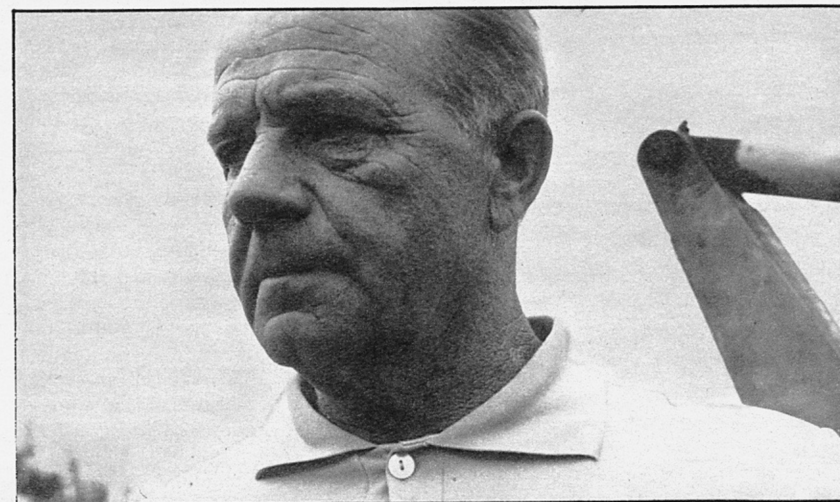
KAHDEN SUOMALAISEN PAKOMATKA HALKI STALININ VENÄJÄN

1. OSA

Yhdeksän miehen taival Kotkasta Irkutskiin oli pitkä ja raskas (ohut viiva). Mutta vielä raskaampi oli Niilo Halosen ja Lauri Almin pakomatka Tulunista takaisin Suomeen. Matka "kauhujen kautta kotiin" tehtiin paksulla katkoviivalla merkittyä reittiä pitkin.

← Niilo Halonen rakensi elämänsä uudelleen. Kuorma-auto tuo leivän. On oma koti. Mieletön työnhakumatka ja vaikea pako takaisin kotiin ovat tuoreina muistissa.

Yhdeksän miestä odotti moottorivenettä Kotkassa lokakuun 22. päivänä 1931. Sen piti illan pimettyä kuljettaa heidät syysmyrskyisen Suomenlahden yli uuteen ja parempaan elämään: työhön ja lihapatojen ääreen Neuvostoliittoon.

He eivät arvanneet, että seuraavat viisi vuotta toivat tullessaan työtä ja kärsimyksiä, pimeitä vankiloita, 60 asteen pakkasia, ryysyjä ja lumppuja, mustaa leipää ja kaalia, vodkaa ja muutaman ruplan silloin tällöin.

Kaksi miehistä palasi kotiin 12.000 kilometrin pakomatkan jälkeen. Kaksi kaatui Suomen rintamalla puna-armeijan riveissä. Viiden kohtalo on tuntematon.

Toinen kotiin palanneista puukotti vaimonsa rakastajan kuoliaaksi pian paluunsa jälkeen. Toinen loi elämänsä uudelleen ja taisteli Suomen puolesta viimeisissä sodissamme. Hän on kouvolalainen kuorma-autoilija Niilo Halonen (62). Hän on kertonut HYMYLEHDELLE tämän tarinan alusta aina siihen saakka kun hän Lauri Almin kanssa pakeni kauhujen kautta kotiin.

Miehet olivat nuoria, 25—30-vuotiaita. Jokainen puristi nyrkissään tai taskussaan 300 markan summaa, joka oli pääsylippu uuteen tulevaisuuteen. Veneen omistaja ja kuljettaja Sahlström oli määrännyt sen hinnaksi.

Odotusta Kotkassa oli kestänyt jo yli viikon ja miehet olivat hermostuneita jo siitäkin syystä, että syysmyrskyt Suomenlahdella olivat alkaneet. Mutta he olivat valmistautuneet heittäytymään tuntemattomaan.

22. 10. 1931 klo 23.15 rannan hämärästä alkoi kuulua vaimeaa moottoriveneen sytkytystä. Yhdeksän miestä kohahti. Vähitellen erottui suuren veneen kokka ja hetken kuluttua karahti pohja rantahiekkaan. Suuri seikkailu alkoi. Vielä olisi ollut mahdollisuus kääntyä takaisin. Kukaan ei tehnyt niin.

Laukauksia yössä

Miehet pakkautuivat moottoriveneeseen. Jokainen sujautti setelit ohimennessään Sahlströmin käteen. Meri myrskysi ja tuuli tuntui vain yltyvän. Lokakuinen viima tunkeutui luihin ja ytimiin. Sahlströmin lisäksi oli veneessä 9 muuta miestä. Heistä seitsemän oli Sippolan pitäjästä, yksi Kotkasta ja yksi Helsingistä. Sippolasta oli mukana Niilo Halonen, Hugo Halonen, Uuno Anttila, Osvald Huovila, Bruno Huovila, Niilo Mänttäri ja Eino Vanhala. Helsingistä oli Lauri Alm. Kotkasta mukaan saapunut oli kaikille tuntematon.

Ennen Lavansaarta, vielä Suomen puolella, karahti moottorivene kiveen. Sahlström komensi kuljetettavansa airoihin ja näytti kädellään minne piti mennä. Hän oli kuitenkin epävarma suunnasta. Tämän epävarmuuden takia miehet kieltäytyivät soutamasta, kunnes Sahlström pystyisi antamaan varman suunnan. Hän totesi, että sitten on parasta jäädä odottamaan aamun valkenemista, jotta hän saisi jonkin maamerkin. Aamun sarastaessa ja tuulen vain yltyessä häämötti sivulla Lavansaaren profiili. Nyt oli suunta selvillä ja soutaminen kohti Viroa alkoi. Laineet olivat talonkorkuisia ja osa miehistä oli jatkuvasti pumppaamassa pois veneeseen pärskynyttä vettä.

Vihdoin alkoi rannikko näkyä. Suuri moottorivene ei päässyt rantaan saakka. Bruno Huovila ja Niilo Halonen kahlasivat vyötäröään myöten vedessä rantaan, missä häämötti suuri, valkoinen talo.

← Hugo Halonen meni naimisiin mordvalaisen naisen kanssa ja jäi Venäjälle.

↑ Tämä kuva Niilo Halosesta (vasemmalla) ja Lauri Almista on otettu Taisetissa Siperiassa 11. 10. 1934. Lauri Alm surmasi kotiin palattuaan vaimonsa rakastajan ja sai 10 vuoden kuritushuonetuomion.

Hetkessä miehille selvisi heidän tavattuaan rannalla virolaisen naisen, että oli suunnistettu harhaan. Virolainen selitti, että Neuvostoliiton raja on kahden kilometrin päässä idässä.

Miehillä oli niin kiire, etteivät he ehtineet ottaa vastaan naisen tarjousta ruoasta ja lämmittelystä, vaan he kahlasivat saman tien takaisin moottoriveneelle. Vene soudettiin varovaisesti ja äänettömästi pari kilometriä itään päin. Täällä miehet nousivat veneestä puolen kilometrin päässä rannasta keskellä myrskyä ja vasta-alkanutta lumisadetta. Ranta oli loivaa hiekkarantaa ja vesi ulottui vyötäröön saakka. Sahlström heilautti kättä ja kaarsi takaisin merelle.

Yhdeksän miestä seisoi Neuvostoliiton rannikolla lumisateessa, joka esti näkyvyyden joka suuntaan. Ainoastaan pohjan noususta tiesi, missä päin rannikko oli. Samassa kuului rannalta kolme laukausta.

KÄÄNNÄ

→ Osvald Huovila kaatui puna-armeijassa Suomen rintamalla.

↓ Bruno Huovila kaatui myös puna-armeijan riveissä talvisodassa.

KAUHUJEN KAUTTA KOTIIN

↑ Kirsti Halonen jäi kotiin 3-vuotiaana odottamaan isän paluuta. Odotus kesti viisi vuotta. Nyt on Kirsti naimisissa ja kolmen lapsen äiti.

Jäljet nousevat merestä

Miehet jähmettyivät paikalleen. Samassa karautti rannalle ratsumies, joka pakotti hevosensa veteen ja tuli pakolaisten luo. Hän johdatti heidät rantaan ja miesten taakse asettui muutama rajavartija pistimet kivääreihin kiinnitettynä. He tiedustelivat, millä keinolla miehet olivat saapuneet ja epäilemättä olikin kummallisen näköistä, kun merestä nousi valkeaksi muuttuneelle lumiselle rannikolle yhdeksän miehen jäljet. Pakolaiset osoittivat merelle ja puhuivat moottoriveneestä. Ilmeisesti vartijat ymmärsivät, että vene oli lähtenyt takaisin ja niinpä he veivät vankinsa rajavartiotupaan. Tuvan rappusilla seisoi rento venäläinen sotilas, joka kaksirivisellä haitarilla veti märille ja väsyneille miehille tuliaismarssin. Vangit saivat lämmintä päällensä ja palan kuivaa leipää. Jostain ilmestyi paikalle tulkki, joka kysyi tarkkaan, mistä miehet olivat tulossa ja minkä vuoksi he olivat lähteneet Suomesta. Joukko selosti kuin yhdestä suusta, että työnhakuunhan tässä on tultu.

Tässä vaiheessa selvisi, että suomalaiset olivat saapuneet Luga-nimisen joen suistoon ja tätä jokea myöten lähdettiin heitä kuljettamaan entiseen Jekanterinburgin kaupunkiin. Matkalla yöpyivät pakolaiset vartioituna pienessä murjussa. Jekanterinburgissa he joutuivat ensimmäisen kerran kaltereitten taakse. Vankilaan saavuttiin hienosti jokiveneellä, jossa oli siipirattaat sivuilla.

Muutaman päivän päästä aukenivat kuuluisan Krestyn vankilan portit suomalaisille työnhakijoille Leningradissa. Kaikki erotettiin toinen toisistaan ja yli kuukauden kestävät kuulustelut alkoivat. Jo tässä vaiheessa oli jokainen monta kertaa katunut lähtöä. Vapauteen tottuneet työmiehet, jotka luulivat saavansa työtä ja työstään palkan, huomasivatkin lojuvansa vankilassa tihutyöntekijöiksi ja vakoilijoiksi epäiltynä.

Siperiaan

Kuukauden kuluttua langetettiin suomalaisille kolmen kuukauden tuomio luvattomasta rajanylityksestä ja heidät määrättiin Siperiaan. Vankiauto kokosi taas joukon yhteen ja ajettuaan Leningradin halki, peruutti vankijunan eteen niin, etteivät matkalaiset nähneet silmäystäkään Nevan miljoonakaupungista. Lohduton matka kohti Siperiaa alkoi.

Kolmen vuorokauden yksitoikkoisen jolkutuksen jälkeen saapui juna Sverdlowskiin. Suomalaiset siirrettiin kuudeksi vuorokaudeksi kaupungin vankilaan. Sen jälkeen he saivat kolmen päivän evääksi kukin mustan leivän ja puolikkaan silliä. Eväät olisivat ehkä jotenkin riittäneet seuraavalle junamatkalle, joka suuntautui Uuteen Siperiaan eli Novosibirskiin, mutta vankijuna ei lähtenyt Sverdlowkista. Se pyöri kolme vuorokautta kaupungin ratapihalla ja tuntui kuin kaikki olisivat unohtaneet vangit. Kun juna lopulta lähti matkaan, olivat useat vangit jo niin heikkoja, että pyörtyivät matkalla käymälään.

Novosibirskissä vaihtuivat vartijat. Uudet olivat ystävällisempiä kuin Sverdlowskista mukaan tulleet vihaiset mongolit, jotka välittömästi nähdessään pään vaunun ikkunassa, tarttuivat aseisiinsa. Vartijat veivät kaikki vangit suomalaiseen saunaan, hankkivat heille ruokaa ja muita varusteita ja kohtelivat heitä ihmisinä.

Naisten naurua Novosibirskissä

Eräänä päivänä kuulivat vangitut suomalaiset heleää naisten naurua ja suomenkielistä puhetta kaupungin ratapihalta. Eräässä toisessa vaunussa oli suomalaisia naisia, jotka olivat lähteneet myös työnhakuun. Vartijat suostuivat siihen, että naiset siirtyivät suomalaisten vaunuun. Heitä oli viisi ja kaikki olivat kotoisin Valkomista. Naiset olivat Toini Nyholm, Elsa Nyholm, Elsa Liukkonen, Martta Ikonen ja Maija Jakobsson. Maija Jakobssonin aviomies Viljo oli lähtenyt jo aikaisemmin Venäjälle ja häntä Maija oli lähtenyt tavoittamaan. Myöhemmin tapasivat suomalaiset miehet Viljo Jakobssonin Tulunissa ja kertoivat, että hänen vaimonsa on myös Siperiassa. Jakobsson istahti asian kuultuaan kynnykselle ja kirosi hartaasti, että pitikö sen Maijankin nyt lähteä tänne kurjuuteen.

Juna lähti loputtomalle matkalleen Novosibirskistä. Jouluaattona saavuttiin Irkutskiin. Pakkasta oli 60 astetta. Kaikilla oli yllään kevyet kesävaatteet ja pikkukengät. Jouluaatto Irkutskin asemalla vankivaunussa oli kalsea kokemus, kun rinnasti sitä kotoisiin lämpimiin ja valoisiin jouluihin.

JATKUU SIVULLA 109

Kas-Kas. Madame on vedenkestävä

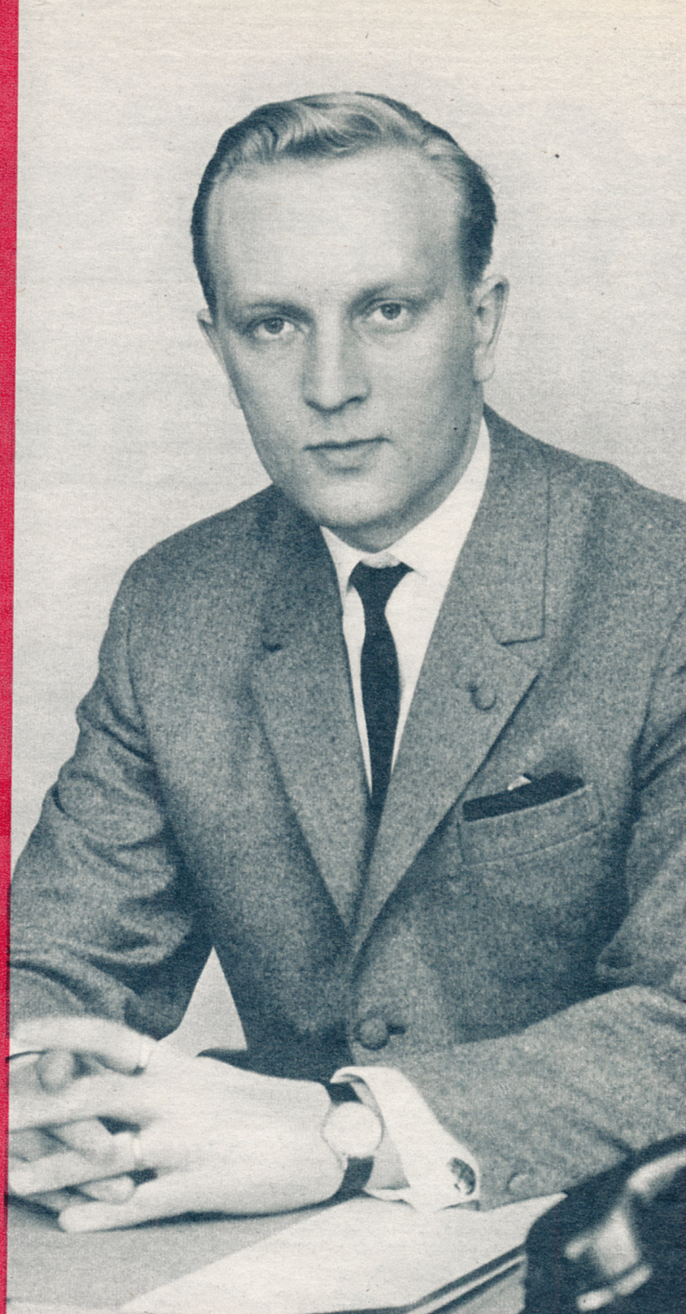
Kultakalojen loistavat värit ihastuttavat. Ne eivät katoa vedessä. Mutta moni muu väri katoaa. kas-kas MADAME nahka- ja muovivärit kestävät vettä. Ne pysyvät nahka- ja muovipinnoilla—niin kuin värit kultakalojen kyljissä. Nahka- ja muoviasusteisiin kas-kas MADAME. Runsas sävähdyttävän muodikas värivalikoima. Valitkaa siitä uusi väri asusteisiinne. Kenkiin, laukkuihin, hansikkaisiin, vöihin—ja mihin vain haluatte. Maalatkaa itse. Se on hauskaa. kas-kas MADAME nahka- ja muovivärit sietävät sateet.

kas-kas

MADAME—päivän väri

JUHA RIHTNIEMI

HARRI HOLKERI

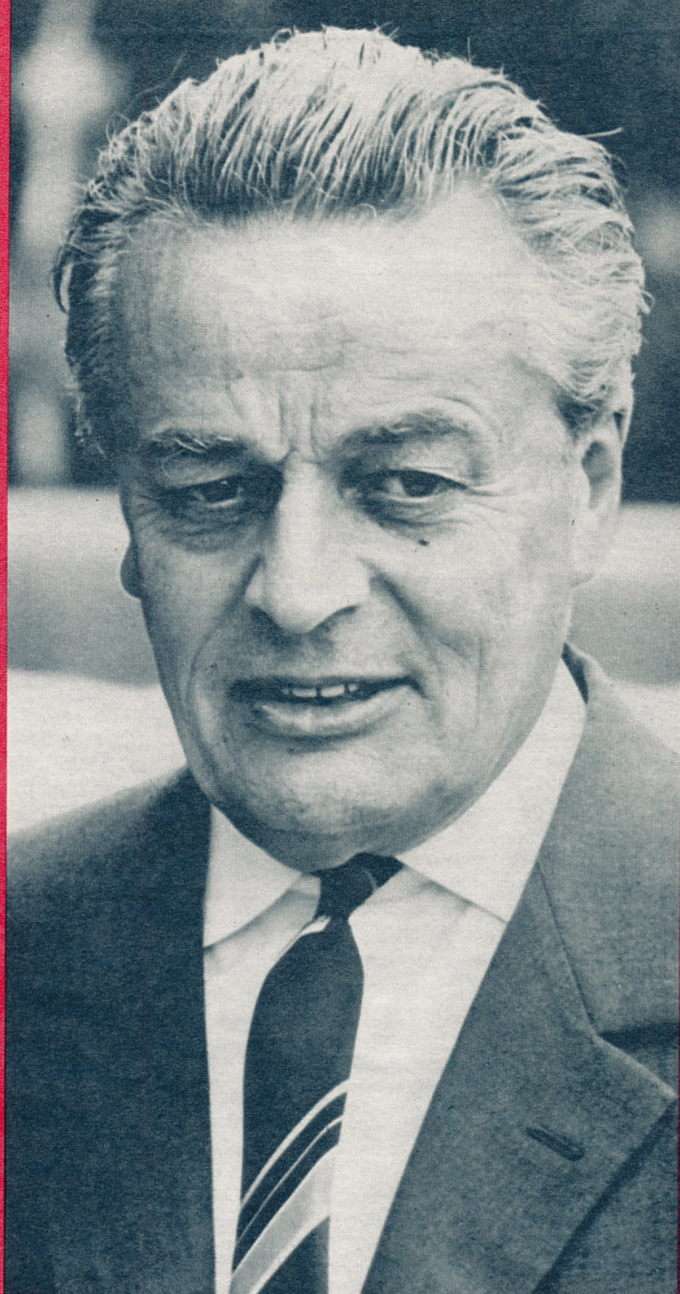
KOKOOMUS KOVILLA

Teksti:
ANTERO LAINE

Kuvat:
UUSKUVA

JUSSI SAUKKONEN

MATTI VIRKKUNEN

Kansallisen kokoomuksen, äärimmäisen oikeistomme ja politiikan arkikielen mukaan patamustien asema on selvä. Puolue edustaa konservatiivisuutta, taloudellista asiantuntemusta ja omistamista. Sillä on epäilemättä ansioita ja ansiokkaita miehiä. Vailla ongelmia ei kivikova kokoomuskaan silti ole. Oikeallakin etsitään liittymäkohtia nuorten ja vanhojen ajatusten välillä.

Vakaana porvarillisena puolueena kokoomukselle on ominaista tietty kiinteys. Siltä puuttuu toisaalta kaikkialle ulottuva ja todella toimiva jäsenyhdistysten ja piirien järjestelmä sellaisena kuin se on vasemmistopuolueissa. Toisaalta sillä ei myöskään ole samanlaista kylä- ja tukimiesverkkoa kuin kepulla eli vanhalla maalaisliitolla Korsimon parhaina päivinä.

Äärimmäisyysliikkeisiin, jollaiseksi kokoomus meillä voidaan ainakin teoreettisesti tulkita, kuuluu yhtä hyvin kuin muihinkin poliittisiin ryhmittymiin joukko erisuuntaisia osaliikkeitä. Äärimmäisessä vasemmistossa on yleensä totuttu peruslinjaan. Kaikki poikkeamat, kuten titolaisuus, kansallinen kommunismi jne., ovat tuomittavia. Oikeistossa nämä sisäryhmittymät eivät ole poikkeaman, vaan korkeintaan virallisen linjan kannalta hankalan ja hankalasti hallittavan ilmiön asemassa.

Samanlaista ideologisuutta kuin vasemmistolaisuudessa — jolle yhteistä on sosialismi — ei oikealla esiinny kovinkaan selvästi. Yhteisen nimittäjän löytäminen on tavattoman vaikeata. Korkeintaan sellaiseksi voisi Suomessa tulkita jonkinlaisen varovaisen "konservatismin". Se on suurelta osaltaan kiinnipitämistä vuoden 1918 ja sitä edeltäneitten vuosien perinnöstä — tätä nykyä lähinnä talous- ja kulttuurielämässä.

Osa- ja pienryhmiä

Kansallinen kokoomuspuolue on kaikkien oikeistoon

KÄÄNNÄ

KOKOOMUS KOVILLA

vivahtavien konservatiivien puolue. Sen alue ulottuu kuitenkin paljon yli rajojen sekä niiden pienryhmien, jotka voidaan puolueen sisällä erottaa joko ideologiselta tai asenteelliselta pohjalta.

Sanotaanpa kokoomuksen sisällä mitä tahansa, sen piirissä tosiaan esiintyy eri suuntiin vetäviä ryhmittymiä. Ensinnäkin kautta puoluerakenteen on käynnissä vanhojen ja nuorten kamppailu. Juha Rihtniemi on myötäsyntyisimpiä puoluejohtajistamme ja niin tiedollisilta kuin henkilökohtaisiltakin ominaisuuksiltaan lähes lyömätön. Hän on ilman muuta myös nuorten johtaja. Samoin puoluesihteeri Harri Holkeri, joskin hänelle luonteenominaisuudet jo asettavat esteitä. Tämä ilmenee siinäkin, että Holkeri aivan varmasti lähiaikoina nähdään kansanedustajaehdokkaana. Olisi voitu jo nyt nähdä, ellei hän haluaisi ensin puoluekoneiston avulla varmistaa kannatuksensa. Hän ei voi ottaa epäonnistumisen riskiä. Nämä kaksi ja joukko kentän nuorimpia ovat taatusti olleet tyytyväisiä Jussi Saukkosen syrjäytymisestä, niinkuin muistakin modernisoinnin ilmauksista.

Jako nuoriin ja vanhoihin ei ole kuitenkaan mikään kokoomuksen yksinoikeus. Sen sijaan se ryhmittymien moninaisuus, minkä tarkka puolueen ja sen jäsenten katsastelu antaa tulokseksi, kuuluu nimenomaan ja vain kokoomukseen.

Ideologiset ryhmät

Kokoomus on viime vuosina entistä näkyvämmin rakentanut kannatustaan taloudellisen asiantuntijaerikoisasemansa varaan. Voisi kenties sanoa, että juuri tästä syystä kaksi pienryhmää, ekonomistit ja sosiaaliekonomistit, ovat puolueessa näkyvimmin esillä.

Sosiaaliekonomistit perustavat ajatusrakennelmansa vahvaan taloudellisuuden arvostamiseen. He ovat kuitenkin taipuvaisia uskomaan, että myös järkevä sosiaalipolitiikka on paikallaan. Ei siksi, että he kovin suuresti pitäisivät sosiaalista toimintaa välttämättömänä humaanisista syistä, vaan siksi, että se ajallaan nostaa myös tuottavuutta.

Ekonomistit taas ovat kokeneet sekä oman että koko yhteiskunnankin kehityksen ja nousun puhtaan länsimaisen kilpailutalouden tuotteena. He eivät voi kuulua muuhun kuin kokoomukseen, koska se selvimmin kannattaa tätä järjestelmää.

Kolmas ideologinen sisäryhmä joutuu asettumaan uusfascistien nimen alle. Välitettavasti tämän nimityksen suomalaiset tunnelataukset jonkin verran kohtelevat ryhmää väärin, sillä se kokee kaikesta huolimatta aatteensa liberaalisti ja pitää tavoitteenaan ennen kaikkea valtakunnan tehokkuutta. Osa joukosta lienee myös vanhalla fascistisella kannalla, joskin on oppinut sivistyneet pöytätavat — näennäisen demokratian.

Neljäs ideologinen ryhmä on kommunistihysteerikot, jotka kaikessa ja kaikkialla näkevät SKP:n ainoana ja todellisena yhteiskunnan vaarana. Itse kommunismi on heille perusteiltaan tuntematon. Lienee myös niin, että kommunistihysteria on tietyllä tavalla siteissä yhteiskunnalliseen ominaispainoon. Mitä vähäisempi tämä omistuksen tai aseman antama paino kokoomuslaiselle on, sitä kiivaampi kommunistihysteerikko hänestä on vaarassa tulla. Kommunismi koetaan silloin tekijäksi, joka veisi vähäisenkin jo saavutetun ja ennen kaikkea estäisi kaiken myöhemmän omistamisen ja ylenemisen.

Asenne-erottelu

Kokoomuksen monipiirteinen puolueilme alkaa paljastua vasta silloin, kun katselemme sen sisällä toimivia asenteellisia ryhmiä. Asenteella tarkoitamme tässä sitä, että ihminen ei pysty löytämään vastakaikua perinnäiselle näkemykselleen muualla kuin kokoomuksessa. Tässä mielessä mainittakoon ensimmäisenä asenneryhmänä vanhat kansallismieliset. Heidän mielipiteensä edustavat vanhasuomalaisen puolueen ja sitä seuranneen kokoomuslaisuuden rakennelmia. Heitä voisi sanoa humaanisemmiksi kuin vanhoja aks-läisiä. Silti he edustavat samantapaista laajasti käsitettyä romanttista, milteipä topeliaanista suomalaisuutta, jolle talvi- ja jatkosota edelleen ovat korkeimman kansallishengen ilmentymiä.

Maaseutulaiset edustavat kokoomuksessa rusthollareita ja maaseudun suuromistajia. He haluavat turvata omistuksensa kokoomuksen välityksellä, eivätkä jaksa kuulua keskustapuolueen kansanomaisempaan joukkoon. Kolmas ryhmä, varsinaiset omistajat, on juuri omistuksen suhteen maaseutulaisten kanssa samanmielinen. Kuitenkin tämän ryhmän, jota myös kiinteistöneuvostosaksi sanotaan, ajatusmaailmassa kaupunkilaisuus ja kilpailutalous ovat selvemmin esillä.

Jumaliset puolestaan ovat valinneet kokoomuksen, koska se on ainoa Jumalan oma puolue maassamme. Vanha pappisperinne on kuin omiaan pitämään yllä tätä asennetta. Autoritäärit näkevät niinikään korkeimman johdatuksen ankarasti ja rikkumattomasti ohjaavan yhteiskuntaamme. Autoritäärin mielestä kaitselmus määrää jotkut ihmiset toisia ylemmäksi, ja he tuntevat olevansa tai pian pääsevänsä tähän ylempään asemaan. Ja vain kokoomus hyväksyy riittävästi tämän rakennelman. Yläluokkaiset taas ovat täysin varmoja asemastaan. He tuntevat olevansa ylätasolla ja siellä pysyvänsä. He eivät edes tunne huolta tulevaisuudestaan yhtä paljon kuin varsinaiset omistajat, joille aikoja sitten on käynyt selväksi, että tulipa mikä muu järjestelmä tahansa, heidän omistusoikeutensa loukataan.

Poikkeusryhmänä kokoomus joutuu ottamaan helmaansa myös sotahullut. Tämä siitä yksinkertaisesta syystä, että kokoomus on johdonmukaisimmin seisonut puolustuslaitoksemme kehittämistyön takana. Omin ryhmä kokoomukselle lienee näistä asenteellisista konservatiivit. He eivät kuitenkaan käsitä konservatiivisuutta kokoomuksen puolueohjelmissaan heijastamana dynaamisena konservatismina. Heille se on ainoa tapa elää, sillä he kokevat yleensä kaikki muutokset huonoina ja kehitystä huonompaan päin ohjaavina.

→ MARGIT BORG-SUNDMAN
ANNA-LIISA LINKOLA
ALLI VAITTINEN
SAARA FORSIUS

Koko kansan kykypuolue

Väliotsikossamme on pari kokoomuksen propagandatermiä. Kykypuolue kokoomus kieltämättä onkin, jos katsotaan sen johtomiesten ja myös jäsenistön ylähierarkian opillista ja yhteiskunnallista asemaa. Koko kansan puolueeksi kokoomus on pyrkinyt osoittamalla äänestäjäkunnastaan työläisten ja pikkuvirkailijoiden osuuksia. On kuitenkin muistettava, että vaikka työmiesäänestäjiä olisi vaikkapa neljännes kaikista äänenantajista, niin työväestöstä tuo määrä on muutama prosentti. Siis suunnilleen se määrä, joka sielläkin on sotahulluja, autoritäärejä, konservatiiveja jne.

Kokoomuksen pienryhmät levittäytyvät oikeiston piiruasteikossa laidasta laitaan. Puolueen keskustoimisto esimerkiksi ei suinkaan pidä hallussaan paikkoja äärioikealla vaan liimautuu pikemmin niin vasempaan laitaan kuin vain kokoomuksessa on mahdollista. Kerrotaan jopa, että puoluetoimistossa pelättäisiin suurpääoman liian läheistä suhdetta puolueeseen. Suurpääoman suhteen kun pätee se, että auttaessaankin se aina haluaa vastapalveluksia. Mene ja tiedä. Keskushallinnon suurin ongelma ei silti liene tämä vaan se, ettei kokoomus ole pystynyt kehittämään organisaatiotaan niin kiinteäksi kuin vasemmisto ja kepu. Helsingin herrojen päätöslauselmat eivät sido paikallisyhdistyksiä ja kansallisseuroja. Loimaalla tai Lapualla tehdään niinkuin siellä tuntuu hyvältä.

Voitonuskoiset virkkuslaiset

Kokoomuksen suurin yritys nähtiin viime presidentinvaalissa. Pankinjohtaja Matti Virkkunen nimettiin ehdokkaaksi tosi mielessä. On ilmeistä, että kokoomus aivan vakaasti uskoi hänen todellisiin mahdollisuuksiinsa. Kansanrintaman suuri vaaliliitto, joka sekään ei yhtenäisyydellä aina päässyt häikäisemään, oli kuitenkin liian ankara vastustaja. Loppujen lopuksi kokoomuksen iloa "hyvästä vastuksen antamisesta" himmensi Vennamo täydellisenä yllättäjänä.

Kokoomuksen vaalityöasetelma on mielenkiintoinen. Ensinnäkin vaalikoneisto ei läheskään orjallisesti seurannut puolueorganisaatiota. Ehkä haluttiin laajentaa vaikuttajapiiriä tai kenties haluttiin turvata puolueen kasvoja mahdollisen tappion varalta. Toiseksi vaalitaistelussa puolue onnistui pitkästä aikaa viemään vaaliargumenttejaan perille myös pirttivalistuksen tietä. Argumentit Virkkusen talousmieskyvyistä ja ulkopoliittisesta pätevyydestä tunnettiin äänestäjäjoukon keskuudessa nimittäin paremmin kuin hänen häilyvä mainontansa olisi edellyttänyt.

Vaalien aikoihin olivat myös puolueen idänsuhteet esillä, lähinnä Virkkusen puheiden ansiosta. Niitähän luettiin muissa puolueissa kuin piru raamattua. Idänsuhteissaan kokoomus ei vieläkään liene selvillä vesillä. Virallinen linja on varmasti aivan yhtä korrekti kuin muillakin, mutta jäsenistönsä ajatusvirroille puolue ei mahda mitään. Häiriötekijöitä on paljon. Kokoomuksessa on nimittäin vuositolkulla lähdetty siitä, että Neuvostoliiton kommunistipuolue vihaa sosialidemokraattejakin enemmän kuin rehellistä porvaria. Nyt sosialistinen maailma hakee yhteyttä kommunismin ja sosialidemokratian välille, yhteistyöstä voi tulla realiteetti hyvinkin pian. Porvari sen sijaan nähdään Neuvostoliitossa vain porvarina. Suorastaan taivaankorkuinen seinä erottaa kommunistin ja kapitalistin. Tätä ei kokoomuksessa täysin uskottane.

Toisen päähankaluuden aiheuttaa oikeastaan idänkauppamme. Suomalaisen teollisuuden johtoa ja omistajia kokoomus pitää luonnollisena kannattajajoukkonaan. Siellä siis käsitys idänsuhteistakin tulisi olla aidoimmin puolueen jäsenjoukon keskiverto. Korrekti, mutta määrätietoisen vastustava. Mutta idästä tulee myös kauppaa, työtä ja ansioita. Toisin sanoen teollisuuden ylimmät suhtautuvat yhä myönteisemmin itäiseen kommunismiinkin. Niinikään kotimaassa juuri tämä joukko alkaa tajuta kommunismimme todelliset kasvot. Näin ollen kommunistihysteria pysyy elossa vain alemmassa rakenteessa. Sillä ei taas ole samaa merkitystä puolueen ja sen työn kannalta.

Huolia, huolia

Tällaiset ilmiöt eivät voi olla huolestuttamatta puoluejohtoa. Muuan kipeimmistä lienee lehdistö. Kokoomuksen vaikutuspiirissä on porvarillisen lehdistömme keulakuvia. Silti nämä keulakuvat viilettelevät joskus kokonaan muualla kuin varsinainen laiva. Eräs kokoomuslainen tiivisti tilanteen niin, että Aamulehti Tampereella on uskollinen sisäpolitiikassa, mutta kirjoittaa ulkopolitiikasta mitä haluaa. Päälehti Uusi Suomi Helsingissä sen sijaan noudattelee täysin puolueen ulkopoliittista linjaa, mutta viittaa tämän tästä painomusteen tahrimalla kintaallaan puoluetoimiston sisäpoliittisille toivomuksille.

Edelleen heijastuu länsimaisen kilpailutalouden perinne henkilöiden keskuuteen. Kansanedustajien valintaan ei keskustoimisto sanottavammin puutu, paitsi korkeintaan hieman tasoittelemalla eri ehdokkaiden mainontaansa ja muuhun vaalityöhön saamia varoja. Paikallisesti taistelut miesten ja naisten kesken ovat vilkkaita. Mm. Lahdessa on puolueen vankan pääoven takana kiistelty ankarasti, kun Erkki Huurtamon, Aimo Viitalan, Jussi Tanskasen ja Totti G. Totin ehdokkuuksista oli kysymys. Peliin jäivät tuolloin Huurtamo ja Totti. Ellei Viitala olisi liikemiehenä joutunut poistumaan kuvasta, seuraavissa vaaleissa taisto olisi uudistunut entistä tiukempana. Silloin Huurtamon ja Viitalan kesken.

Kokoomuksen naiset

Puolueen naiskansanedustajat ovat kieltämättä aina edustaneet julkisuudessamme sangen korkeata tasoa. Margit Borg-Sundman teki kirjallisena esitaistelijana hyvää työtä puolueelleen, vaikka hänen kannanottojaan vastustettiinkin. Dipl.ins. Anna-Liisa Linkola, Mato-Alli Vaittinen ja Saara Forsius ovat nykyisen eduskuntamme haastatelluimpia ja näkyvimpiä naishenkilöitä. Kokoomus ei kuitenkaan koskaan ole suhtautunut naisiinsa niinkuin sosialistit johonkin Miina Sillanpäähän, Hertta Kuusiseen, Tyyne Leivo-Larssoniin tai Alli Lahtiseen.

Kokoomuksen naiset itsekin edustavat jonkinlaista

JATKUU SIVULLA 115

Nyt tarvitaan kielitaitoa!

Maailma käy päivä päivältä yhä pienemmäksi. Jokainen joutuu nyt tekemisiin ulkomaitten, ulkomaalaisten ja vieraitten kielten kanssa. Yhä useammille on välttämätöntä osata kieliä ja jokaiselle kielitaito merkitsee rikkaampaa ja vaihtelevampaa elämää, mahdollisuutta kehittää itseään ja päästä eteenpäin. Nyt jokaisella on myös mahdollisuus oppia kieliä.

Tekin voitte oppia kotonanne helposti ja hauskasti

ruotsia • englantia • saksaa • ranskaa • italiaa

RUOTSIA

"Opin käytännöllistä ruotsia" -kirjekurssimme laatijoilla on monivuotinen kokemus ruotsin kielen opetuksessa. He tietävät, miten ruotsin kieli on helpointa oppia. Te tulette 15 helppotajuisesti kirjoitetusta opintovihkosesta omaksumaan lyhyessä ajassa ruotsin kielen oikean ääntämisen, kieliopin, laajan käytännön sanavaraston ja oikean lauseenmuodostuksen. Tämän kurssin on valinnut jo yli 45.000 oppilasta.

ENGLANTIA

Tätä kieltä voitte lukea tehokkaalla Luonnonmenetelmällä. Englannin oppiminen käy nyt todella vaivattomasti, sillä Luonnonmenetelmä-kursseissamme Teidän ei laisinkaan tarvitse päntätä tai opetella sanoja ja kielioppia ulkoa. Te opitte aivan kuin itsestään vain lukien kurssivihkosia.

Luonnonmenetelmän pääperiaate on sangen yksinkertainen: opettaa kieltä samalla kielellä — äidinkielen esteistä vapauttaen. Juuri tämä on luonnollista kieltenoppimista. Ja näin Luonnonmenetelmäkursseissa saavutetaan useita huomattavia etuja:

— Te ymmärrätte vierasta kieltä heti kurssivihkosten ensimmäisiltä sivuilta alkaen, vaikka Teillä ei olekaan sanojen suomenkielisiä vastineita nähtävissänne.

— Te alatte heti ilmaista itseänne vieraalla kielellä — vapaasti, jännittämättä. Pian Te opitte jopa ajattelemaan uudella kielellä — tämä nopeuttaa huomattavasti oppimistanne.

SAKSAA

opitte vaivattomasti fil.tri Ilmari Lahden laatiman "Oikotie nykysaksaan" -kirjekurssin avulla. Kurssi on suunniteltu siten, että kaikki tarpeeton, vanhanaikainen painolasti on jätetty pois. Näin päässette edistymään nopeasti käytännön saksan taidossanne. Kurssi opettaa Teille nimenomaan arkikieltä — juuri niitä sanoja, joita tulette tarvitsemaan. Kurssille ilmoittautuneita on jo yli 5.000.

RANSKAA

Luette "Ranskaa Luonnonmenetelmän mukaan" -kirjekurssimme ensimmäisen ranskankielisen kurssivihkon ensimmäisen sivun — ja hämmästykseksenne ymmärrätte jokaisen sanan, jokaisen lauseen! Tässä juuri on nerokkaan ja silti yksinkertaisen Luonnonmenetelmän salaisuus. Opiskelette ranskaa vaikkapa vain puoli tuntia päivittäin ja juuri silloin kun haluatte. Luonnonmenetelmä-vihkonen tulee kotiinne ja on aina käytettävissänne. Voitte tehdä opiskelunne mahdollisimman miellyttäväksi ja mukavaksi — saada siitä hauskan harrastuksen.
Luonnonmenetelmä on oikea menetelmä käytännön kieliopintoja varten. Te saavutatte sen avulla ranskan kielen taidon, joka säilyy lopun ikäänne.

ITALIAA

Italiaa italiaksi -kurssin avulla opitte italian kielen todella vauhdikkaasti. Vain viikon opiskelun jälkeen pystytte lukemaan 8 sivua italiaa aivan kuin suomen kieltä. Runsaassa vuodessa saavutatte jo erittäin hyvän kielitaidon. Eikä tämä vaadi Teiltä päivittäin kuin *puolituntisen,* jonka vietätte mukavasti kiintoisien kurssivihkosten parissa vaikkapa mukavimmassa nojatuolissanne lekotellen.
Miten italiaa voi oppia näin helposti?
Te opitte italiaa italiaksi, kuten kurssimme nimikin kertoo. Kurssimme perustuu kokonaan italian kieleen — siksi Teidän ei laisinkaan tarvitse ajatella ja kääntää asioita suomeksi. Juuri tämä seikka kurssissamme tekee oppimisenne niin joutuisaksi ja tehokkaaksi.
KURSSIA SUOSITTELEE MYÖS ITALIAN ULKOMINISTERIÖ
Tyytyväisten oppilaittemme lisäksi on kurssillamme sangen arvovaltainen suojelija: Italian Ulkoministeriö, joka on suorittanut laajoja kokeiluja tällä kurssilla. Näissä kokeissa on kurssimme todettu niin päteväksi, että sitä käytetään Italian lähetystöissä, jotta ulkomaalaiset oppisivat italian kielen mahdollisimman nopeasti.

DIPLOMI

todisteeksi taidoistanne

Kaikille kielikurssimme suorittaneille annetaan kurssin päätyttyä diplomi todisteeksi opinnoista. Esimerkiksi uutta työpaikkaa haettaessa tällä diplomilla saattaa olla ratkaiseva merkitys.

ILMAINEN

ja sitoumukseton esittely

Postittakaa meille oheinen kuponki asianmukaisesti täytettynä. Lähetämme Teille paluupostissa — ilmaiseksi ja sitoumuksetta — merkitsemänne selostusvihkosen. Siitä saatte tarkan kuvan kurssimme sisällöstä. Kuponki tulee perille 20 p:n postimerkillä varustetussa avoimessa kuoressa.

LIITTYKÄÄ TEKIN KIRJEOPISTOON, JOSSA ON OPISKELLUT JO YLI

240.000

SUOMALAISTA

Kustannus Oy UNION Meritullinkatu 3 Helsinki 17

Lähettäkää minulle ilmaiseksi ja postivapaasti sekä sitoumuksetta rastilla merkisemäni selostusvihkonen.

- OPI KÄYTÄNNÖN RUOTSIA ☐
- ENGLANTIA LUONNONMENETELMÄN MUKAAN ☐
- OIKOTIETÄ NYKYSAKSAAN ☐
- RANSKAA LUONNONMENETELMÄN MUKAAN ☐
- ITALIAA ITALIAKSI ☐

Nimi ....

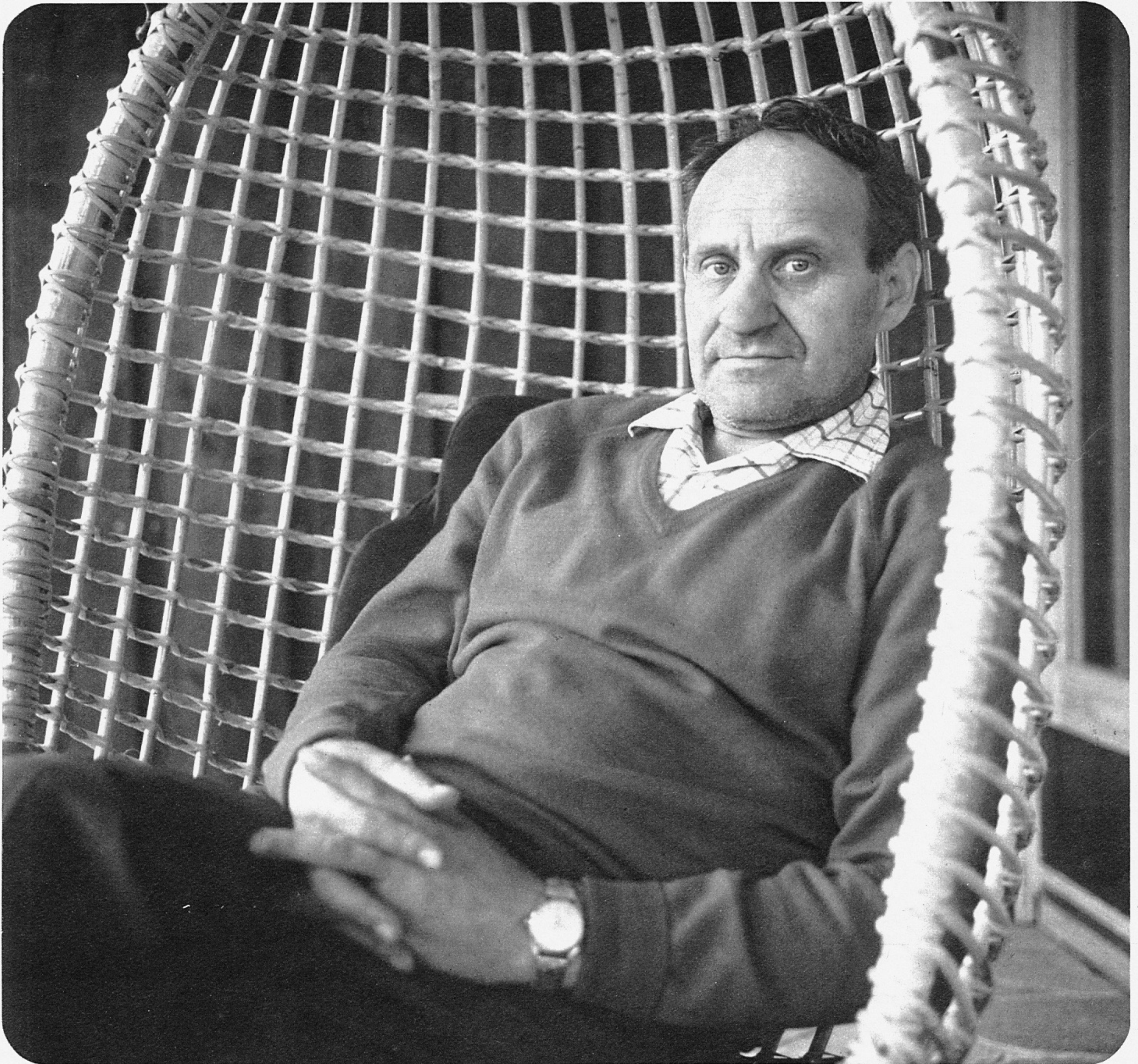
....

Osoite ....

.... K 1

LINNAN JUHLAT

Teksti ja kuvat: PEKKA KOSONEN

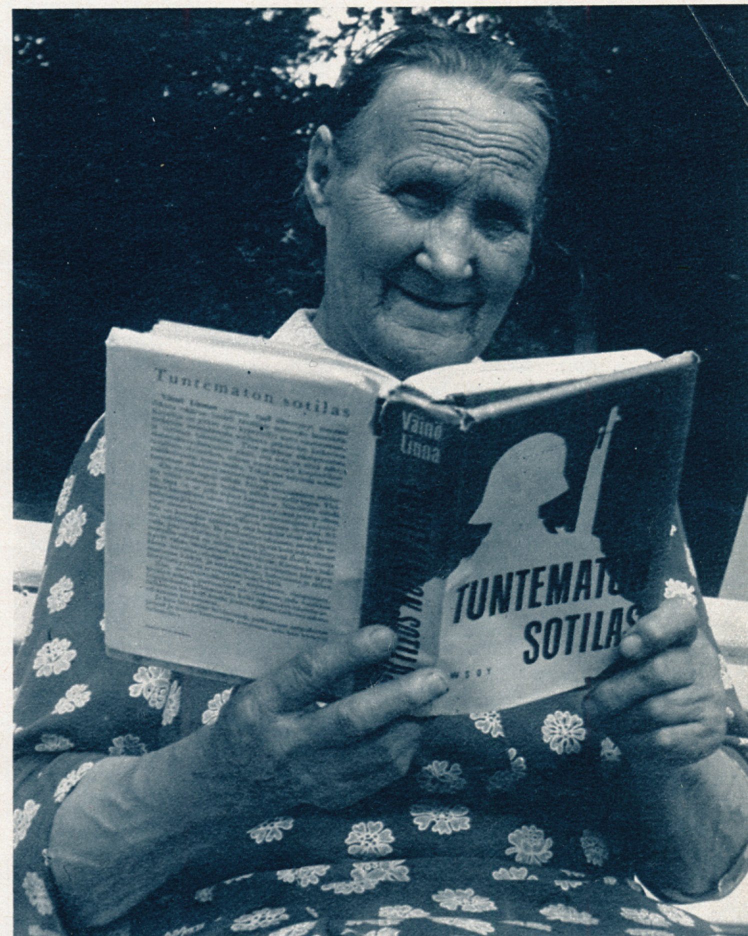

Kirjailija Väinö Linnan kesä 1968 oli juhlien kesä. Hänen äitinsä Juhana Maria Linna täytti 80 vuotta ja hänen tyttärensä Sinikka meni kihloihin Pertti Helmisen kanssa.

KÄÄNNÄ

← Huvilalla tarkkaillaan suomalaisen luonnon monipuolisuutta. Välillä maisema on hempeä kuin nuori neito, välillä äksy ja harmaa kuin kiukkuinen akka. Luonto on lähellä, suurten lasi-ikkunoiden avulla melkeinpä sisällä saakka. Mieluisin katselupaikka Väinö Linnan mielestä on kuistin riippukeinu.

↓ — Olen minä niitä Väinön kirjoja lukenut. Kumma kun se poika näissä kirjoissa kiroilee niin kovasti. Ei se semmoista ole kotona koskaan tehnyt.

—Teidän nuorten on nyt ratkaistava, minkä asenteen otatte julkisuuteen. Lehdistö ei varmastikaan olisi kihlauksestanne kiinnostunut ilman julkisuutta, joka johtuu minun kirjailijaurastani. Ilman sitä olisitte vain tavallinen kihlapari — yksi niin monista ettei teitä huomattaisi muualla kuin tuttavapiirissä. Nyt voitte ratkaista suunnan — oletteko kuuluisan kirjailijan lapsi vai vävypoika, vai haluatteko elää omaa elämää? Oletettavasti näitä pyyntöjä tulee myöhemminkin, joten parasta on ratkaista asia heti — ratkaisu on teidän.

Näin realistisesti lausui Väinö Linna tyttärelleen ja vävypojalleen juttupyyntömme johdosta. Nuoret ratkaisivat asian suostumalla kuvaukseen ja pyytämällä, ettei asiasta tehtäisi sen suurempaa juttua. He vain ovat menneet kihloihin 5. 7. -68. Kaksi ihmistä, Sinikka Linna ja Pertti Helminen.

Nuoret ovat seurustelleet jo yli kaksi vuotta. He ovat olleet myös luokkatovereita. Pertti Helminen liikkuu kirjallisessa ilmapiirissä, hänen isänsä Pekka Helminen on Tampereen Kirjakaupan apulaisjohtaja. 21-vuotias Pertti pyrkii valtiotieteelliseen tiedekuntaan ja aloittaa syksyllä työt IBM:ssä. Asevelvollisuuden suorittaminen on edessäpäin.

Sinikka Linna, (20), on opiskellut Helsingin yliopistossa vuoden estetiikkaa ja psykologiaa. Hän on esiintynyt julkisuudessa ennenkin. Nähtiinhän hänet itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolla presidentinlinnassa viime talvena.

Romanssi on alkanut erittäin tamperelaiseen tapaan — he kävivät yhdessä Jäähallissa katsomassa jääkiekkoa. Liiton merkkinä on nyt Sinikan sirossa nimettömässä kiiltävä lapinkultasormus, jossa välkkyy pieni briljantti.

— Hääpäivää emme ole päättäneet — se riippuu aivan opintojen edistymisestä. Kihlajaisia vietettiin täällä huvilalla ystävien kesken.

Tänä vuonna valmistui Teiskoon arkkitehti Turusen piirtämä moderni lasiseinäinen kesäkoti: kolme makuuhuonetta, keittiö ja suuri oleskeluhuone. Alhaalla rannassa on pyöreähirsinen sauna, jossa Linnat asustivat kaksi kesää.

— Käkisaari siellä Hämeenkyrössä tuli rasitukseksi, toteaa Väinö Linna. — Oli hoidettava peltoja, kukkamaita, porkkanapenkkejä — oli palkattava karjakoita ja laskettava sen seitsemät TEL- ja LEL-maksut. Ei sitä jaksanut. Täällä on rauha — ei kukkamaita, ei peltoja. On vain kalliota ja pilviähipovia puita, aurinkoa ja vettä. Täällä voi miettiä.

Miettiä mitä? Uutta kirjaako?

— En tiedä. Pohjantähden jälkeen kaikki romahti jollakin lailla, vire katosi. Onko se pelkoa ettei enää tule yhtä hyvää tekstiä? Ei, tuskin se sitä on enää tällä ikää, mutta täytyisi olla jotakin sanottavaa, niin täyspainoista että se tyydyttäisi myös itseä. Pohjantähti imi voimat, kun vuosikausia paneutui siihen, antoi sille kaikkensa. Mutta mistäpä sitä tietää, vaikka vielä vihastuisi, vihastuisi niin, että saisi pakon kirjoittaa. Vaikka ei se taloudellisesti kannata, veroihin menee kaikki.

Joulukuussa täyttää Väinö Linna 48 vuotta. Luomiskaari on korkeimmillaan.

— Kunpa osaisin viettää vanhuuteni niinkuin Sillanpää! Antaisin toisten touhuta, hoitaa ja hoivata ja eläisin itse omaa elämääni mistään piittaamatta, kenestäkään välittämättä. Ja voisinpa kuolla kuten hän, tyynesti ja rauhallisesti keinutuoliin!

← Sinikka Linna on mennyt kihloihin 5. 7. -68 ja sulhanen on opiskelija Pertti Helminen Tampereelta.

KÄÄNNÄ

— En ole menestyskirjailijan, vaan seitsemän lapsen äiti

Niissä maisemissa, joista Väinö Linna on ammentanut vaikutteita "Täällä Pohjantähden alla" -romaaneihinsa, elää omaa hiljaista elämäänsä jo 80 vuotta täyttänyt Juhana Maria Linna, tunnetun kirjailijamme äiti.

— En minä ole menestyskirjailijan äiti, vaan seitsemän lapsen äiti — yksi heistä vain sattuu olemaan menestyskirjailija. Kaikki lapset ovat minulle yhtä rakkaita ja jokainen heistä tekee hyvin työnsä omalla sarallaan. Emme me voi luokitella heitä, toista paremmaksi, toista huonommaksi.

— Olenhan minä iloinen Väinön menestyksestä ja uskon myös että Väinö on tyytyväinen. Jo poikana hän oli innokas lukumies, aina oli nenä kirjassa kiinni. Kun häneltä joskus lukiessaan kysyttiin jotakin, ei hän edes vastannut, oli kirjan maailmoissa vain.

— On minulla nuo kirjatkin. En ole niitä kaikkia kyllä lukenut, sieltä täältä vain katsellut. Kumma kun se poika näissä kirjoissa kiroilee niin kovasti, kun ei se semmoista ole kotona koskaan tehnyt. Minä olen kyllä sanonut sille, että jätä ne jumalat ja perkeleet pois niistä kirjoista, mutta ei se ole uskonut. Siellä niitä vain vilisee. Yksi "Pohjantähti" minulla vaan on jäljellä, kaksi ensimmäistä vietiin. Väinö on tähän itse kirjoittanut: "Äidille 20. 9. Väinöltä."

— Kun Väinö seitsemäntoistavuotiaana lähti kohti Tamperetta onneaan koettamaan, uskoin, että hän tulee toimeen ja löytää oman tiensä. Ja niinhän siinä kävi, vaikka en osannut tämänlaatuista menestystä kuvitellakaan.

Ja vaikeahan sitä olikaan kuvitella. Seitsemän lapsen kanssa kamppailevalla leskiäidillä on toki muutakin tekemistä kuin haaveilla lastensa käynneistä kuninkaissa. Sekin on tapahtunut, sillä Väinö Linna on ollut vieraana presidentin linnassakin.

Juhana Maria Linna täytti 3. 8. 68 täydet 80 vuotta. Hän elää yhä lapsuutensa ja nuoruutensa maisemassa, Urjalan Kampparin kylässä. Yhä vielä hän tuntee kunnioitusta kartanon herrasväkeä kohtaan kuten nuoruusaikoinaankin. Hänen juurensa ovat syvällä Urjalan torpparimaisemassa.

Varsin nuorena joutui Juhana Maria Nyman piikomaan. Eräs sukulainen kutsui hänet Helsinkiin omistamaansa ompelimoon työhön. Parin vuoden kuluttua Juhana Maria palasi takaisin kotipaikalleen, koska ompelimo lopetettiin. Honkolan kartanoon kuuluvasta Velkalan ulkokartanosta tapasi Vihtori Linna silloin 18-vuotiaan sirkeäsilmäisen karjapiian. Romanssi kehkeytyi oitis näiden kahden välille. Tällöin kirjoitettiin vuosiluku 1907. Vihtori Linna oli jo vakiintunut mies, lähemmäs kolmenkymmenen ikäinen.

Kymmenestä Juhana Marian synnyttämästä lapsesta on elossa tällä hetkellä seitsemän. Kolme lapsista kuoli nuorena keuhkotautiin. Kuolleiden nimet olivat Armas Vihtori, Väinö Ilmari ja Väinö Ilmari. Kun perheeseen 20. 12. 1920 jälleen syntyi poika, sai hän nimekseen Väinö Valtteri.

Perheen nuorin, 41-vuotias Eila on apuhoitajana Helsingissä. Alli, (43), on niinikään pääkaupungissa ja työskentelee kirjapainoalalla. Eino, (45), on varastomies Viialassa, Väinö, (47), kirjailija Tampereella, Aarne, (50), talonmies Helsingissä, Heljä, (55), kotirouva Toijalassa ja Oili, (60), taloudenhoitaja Helsingissä.

— En minä ole koskaan lasteni vuoksi hermoillut. Päätin, että hoidan heidät kunnon kansalaisiksi ja opetan tekemään työtä, niin kyllä menestyvät!

Kun Vihtori Linna uutena vuotena 1928 kuoli 53-vuotiaana, jäi Juhana Maria yksin vastaamaan lapsilaumastaan. Kolme nuorimmaista olivat vielä kaikki alle 4-vuotiaita. Juhana Maria ei lannistunut vaikka velat veivät kodin, vaan muutti lapsineen Vellin syytinkitupaan ja lähti itse herraskartanoon töihin. Lapset koettivat auttaa parhaansa mukaan — olivat juurikasmaalla, paimenessa ja tekivät kaikkea mahdollista kartanon piirissä heille sopivaa työtä. Kotityöt hoidettiin niinikään yhdessä, kukin kykyjensä ja voimiensa mukaan.

— Lapset lähtivät vähitellen maailmalle. Muistan kun Väinö lähti. Siskon mies oli kertonut voivansa järjestää Väinölle töitä omassa työpaikassaan Finlaysonilla Tampereella. Väinö oli aluksi innoissaan, mutta kun tuli kirje, jossa sanottiin asian olevan selvän, ei hän enää ollutkaan niin varma lähdöstä. 'Kai minä päiväläisenä vaan olen' hän sanoi minulle, mutta pakkasi kuitenkin aamulla tavaransa ja lähti. Pääsi asumaan Anna-siskoni luo ja kävi siellä tehtaalla.

— Sotien jälkeen minä tämän mökin ostin. Tässä asui silloin sellainen Miina-niminen vanhapiika. Minä kävin häntä täällä hoitamassa ennenkuin joutui kunnalliskotiin. Sanoin silloin Miinalle, että myisit minulle mökin, ja Miina sanoi, että mitäs hän tällä. Kauppa siitä sitten syntyi. Myöhemmin ostettiin ympärille omaa maata, tätä kivikkomäkeä, joten omalla maalla olen. Väinö on ostanut mökkiin kattoaineet ja Eino ja Aarne kävivät kattamassa kesällä saunan. Hyvä on tässä vanhuudenpäiviä viettää!

Peltomäki, Juhana Maria Linnan mökki, on pieni ja punainen. Mökissä on keittiö ja kamari, kumpikin hyvässä järjestyksessä, puhtauttaan kiiltäviä. Pihalla kukkivat ruusut ja lukuisat muut kukat, joita Juhana Maria hoivailee. Ympärillä näkyvät laajat peltolakeudet, joilla hän aikanaan vuodatti hikeä turvatakseen lapsilleen elannon.

Lapset vierailevat usein äitinsä luona, ja vielä useammin heitä sinne kaivataan. Juhana Maria seuraa tarkoin lastensa elämänvaiheita. Hän tutkii innokkaasti lehdistä arvostelut, joita Väinö Linnan kirjoista kirjoitetaan. Hänelle tulee useita aikakauslehtiä ja tärkeimmät päivälehdet. Ikävuosistaan huolimatta hän on vireä ja elämäniloinen, elinvoimainen vanhankansan ihminen.

— Minulla on kansaneläke ja lapset auttavat jonkin verran. Tulen hyvin toimeen enkä suuria kaipaakaan. Puut tulevat tänne valmiiksi sahattuina ja pojat käyvät pilkkomassa. Itse olen hiukan sairaalloinen — sydän ja maksa — joten sellaisiin töihin en enää pysty. Lääkkeillä kuitenkin pysyn kunnossa. Olen kovin tyytyväinen — onhan tässä oma mökki, tilkku perunamaata ja hyvät naapurit. □

← Peltomäki, Juhana Maria Linnan kotitorppa Urjalan Kampparissa, on sievä punainen mökki rehevän puutarhan keskellä.

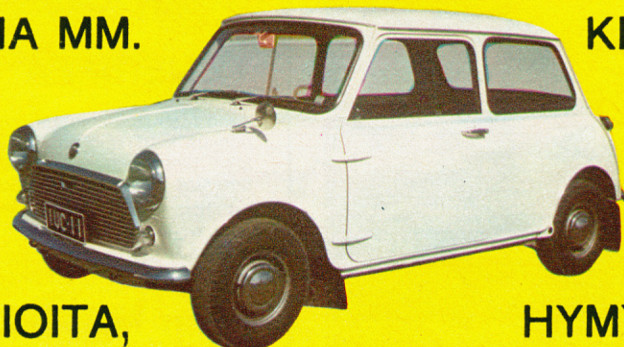

JÄTTILÄISKILPAILU

KILPAILU ON AVOIN KAIKILLE. PALKINTOINA MM. AUSTIN MINI-HENKILÖAUTO, KANARIANMATKOJA, RADIOITA, "KOTIVERSTAS" SARJOJA. PALKINTOJA KAIKKIAAN YLI 60.000 MK:N ARVOSTA.

TUTUSTU KILPAILUUN SISÄAUKEAMALLA. LEIKKAA KUPONKI IRTI JA LÄHETÄ SE HYMYLEHTEEN HETI. MAHDOLLISUUTESI TÄSSÄ KILPAILUSSA OVAT ERITTÄIN SUURET.

JÄTTILÄIS-PALKINNOT

Kaikkien oikein vastanneiden kesken arvotaan seuraavat palkinnot:

1	kpl	Austin Mini 1000 MK II henkilöauto
15	kpl	Kanarian saarten matkoja à 925 mk
35	kpl	Asa-radioita. Radioihin kuuluu kaksi erillistä kovaäänistä.
55	kpl	"Kotiverstas" porakonesarjoja à 240 mk.
280	kpl	kosmeettisia aineita sisältäviä pakkauksia à 50 mk.

Yhteensä arvotaan 386 palkintoa, arvoltaan yli 60.000 mk.

Virallinen arvonta suoritetaan 15.11.68 ja palkinnot toimitetaan voittajille välittömästi. Voittajien nimet julkaistaan joulukuun Hymylehdessä ja VIP-lehdessä.

OTTAKAA NYT OSAA JA VOITTAKAA VAIKKAPA HENKILÖAUTO!

UUSI AUSTIN MINI

OHITTAA NYT YHÄ USEAMPIA

Ministä on tullut Maxi! Sen poikittaismoottorissa on nyt enemmän voimaa. Se on nopeampi ja turvallisempi. Siinä on tehokkaammat jarrut ja jäähdytys. Avarat uusitut sisätilat. Austin Minissä ohitatte nyt yhä useampia sekä vauhdissa että tekniikassa.

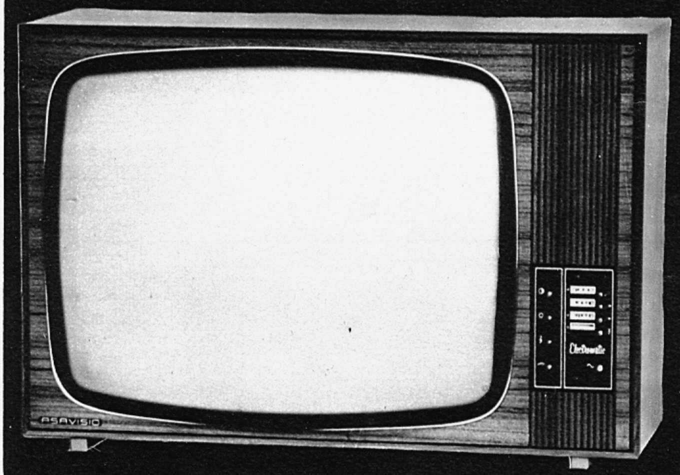

AUSTIN MINI 1000 MK II
Teho 41 hv
Nopeus 126 km/t
Ohjehinta 8.370 mk

Maahantuoja:
Oy VEHO Ab
Helsinki—Autotalo puh. 642764

AUSTIN MINI - PÄIVÄN NIMI

Tutustukaa Asan vaihtoehtoihin Parempia ette löydä

Olympiavuoden iloisin televisiovalikoima on valmis. Ennennäkemättömiä värejä. Uusia kokoja. Markkinoiden huolettomin kanavanvaihtojärjestelmä. Kaikki Asavisio-mallistossa.
Tutustukaa nyt tähän Suomen laajimpaan ja täydellisimpään televisiovalikoimaan. Valikoimaan, joka tarjoaa joka suhteessa parempia vaihtoehtoja.
Jokainen Asa-myyjä kertoo niistä mielellään Teille.

ASA

VIETTÄKÄÄ TALVEN KESÄLOMA KANARIAN SAARILLA

Nyt on mistä valita!
Matkakohteinamme ovat sekä

GRAN CANARIA

että

TENERIFFA

AK:n Matkatoimisto Oy tarjoaa Teille laatua lennosta alkaen. Lennämme kohteisiin **maailman suurimmalla suihkukoneella, DC-8:lla,** joka taittaa matkan (5000 km) **alle kuuden tunnin välilaskutta,** non-stop. Perillä odottavat hyvät hotellit ja osaavat oppaamme.
Edullisia yhden, kahden ja useamman viikon matkoja, lähtöpäivä joka perjantai koko talven ajan. Ryhmille erikoishinnat.
Kanarian Saaret ovat vapaakauppa-aluetta, voitte tehdä elämänne onnistuneimmat ostokset siellä.

AK:n MATKATOIMISTO Oy

Helsinki: Fabianinkatu 14, puh. 650 022
Turku: Aurakatu 5, puh. 16 018

LÄHETTÄKÄÄ MINULLE ILMAINEN KANARIAN SAARTEN ESITTEENNE.

Nimi: ....

Osoite: ....

....

LEIKATAAN TÄSTÄ

KILPAILUKYSYMYKSET

Hymylehden tarkastettu levikki on	....	kpl
Vita Plus on	....	hiuskiinne
Uuteen Kotiverstaaseen kuuluu	....	osaa
AUSTIN MINI 1000 MK II:n huippunopeus on	....	km/t
Markkinoiden huolettomin kanavanvaihtojärjestelmä on	....	visioissa
Suomen uusin aikakauslehti on	....	lehti
Ovatko Kanarian Saaret vapaakauppa-aluetta?	....	☐ on
	....	☐ ei

Vastaajan nimi

Osoite

LEIKATAAN TÄSTÄ

TILATKAA NYT

SUOMEN SUURIN AIKAKAUSLEHTI HYMYLEHTI (tarkastettu levikki 317.959 kpl)

UUSI TILAAJA. Kun tilaatte Hymylehden vuodeksi 1969, saatte kuluvan loppuvuoden numerot ilmaiseksi tilaushetkestä alkaen. Mitä pikemmin Hymyn tilaatte, sitä suurempi on etunne. Tilaushinta 19 mk.

ENTINEN TILAAJA. Hymylehden vuoden 1968 tilaaja saa lehtensä entisellä huokealla hinnalla 17 mk:lla. Tämä hinta on voimassa 31.10.68 saakka.

SUOMEN UUSIN AIKAKAUSLEHTI VIP-LEHTI

VIP-lehti on uusi miesten lehti. Täysin erilainen kuin muut miesten lehdet. Tilatkaa Tekin, toteatte, että VIP on vietävän hyvä. Tilaushinta 22 mk. Loppuvuoden numerot ilmaiseksi tilaushetkestä alkaen.

YHTEISTILAUKSENA HYMY JA VIP

hinta vain 36 mk. Myös tässä tapauksessa saatte loppuvuoden numerot ilmaiseksi ja säästätte lisäksi 5 mk normaalitilaushintoihin verrattuna.

Tilaan tiliini allamainitut lehdet vuodeksi 1969.

Nimi ....

Osoite ....

Tilaan Hymylehden vuodeksi 1969 ☐
Tilaan VIP-lehden vuodeksi 1969 ☐
Tilaan Hymylehden ja VIP-lehden vuodeksi 1969 ☐
Olen Hymylehden uusi tilaaja ☐ entinen tilaaja ☐
Tilausmaksun suoritan laskunne saavuttua marraskuussa ☐ tammikuussa ☐
Merkitkää rasti ruutuun haluamanne vaihtoehdon kohdalle.

hymy LEHTI
PUUTARHAKATU 8
TAMPERE

40 p posti-merkki

SAATTE

LOPPUVUODEN NUMEROT ILMAISEKSI

Käyttäkää nyt tätä tarjousta hyväksenne ja postittakaa oheinen tilauskuponki yhdessä kilpailuvastauksenne kanssa jo tänään. TILAUSMAKSUT PERIMME TEILTÄ VAIKKAPA VASTA ENSI TAMMIKUUSSA.

Lakatkaa murehtimasta puotinarunvärisiä hiuksianne!

POLYCOLOR

tuo elämäänne hauskempia asioita

Puotinarunväriset, hiirenväriset, mullanväriset, maantienväriset hiukset . . . ne ovat huolia, jotka voitte pestä pois. Polycolor-värishampoolla. Polycolor-sävytys on yhtä helppoa kuin tukanpesu. Teette sen itse kotona, silloin kun Teille parhaiten sopii — ja sävy pysyy hiuksilla kauan, se kestää monta tavallista pesua. Polycolor antaa Teille loistavat, elävänväriset hiukset. Ja silloin alkaa elämässänne hauskojen asioiden aika! Lähtekää kauppaan valitsemaan, vaihtoehtoja on 20!

Polycolor muuttaa, palauttaa, säilyttää hiustenne värin — aivan mitä mielenne tekee.

Jos hiuksenne ovat mielestänne puotinarunväriset, voitte tummentaa niitä n:o 16:lla tai antaa niille vaalean kastanjan sävyn n:o 27:llä (kuva).

Short Ribs
by FRANK O'NEAL

OLETKO KUULLUT UUTISIA?

PRINSSI RAKASTUI TUNTEMATTOMAAN NEITOON EILISILTAI-SISSA JUHLISSA.

MUTTA TYTTÖ KATOSI KESKIYÖN AIKAAN JÄTTÄEN JÄLKEENSÄ PIKKURUISEN LASIKENGÄN.

PRINSSI ETSII NYT YMPÄRI VALTAKUNTAA KENKÄÄN SOPIVAA JALKAA.

HÄN NAI TYTÖN, JOLLA ON OIKEAN KOKOINEN JALKA.

ONNEN TYTTÖ! SAA PRINSSIN JA TULEE UPPORIKKAAKSI!

HEI! HÄN ON TULOSSA TÄNNE-PÄIN!

WOW!
POW!

NÄET EDESSÄSI VALTAKUNNAN PIENIMMÄT JALAT!
3-12
ONEAL

ARNE TAMMER

on auttanut jo tuhansia miehiä, tekemällä heikoista voimakkaita ja palauttamalla liian lihavat oikeisiin mittoihinsa. Arne Tammerin "Kuntokoulu" on 30 vuoden kokemuksen tulos. Nyt Sinä saat kokeilla hänen menetelmäänsä ILMAISEKSI.

TÄMÄN "KUNTO-OHJELMANI" SAAT ILMAISEKSI!

SE SISÄLTÄÄ PERUSHARJOITTELUOHJELMAN... JA SAAT PITÄÄ SEN, VAIKKA ET JATKAISIKAAN KURSSIANI

TEEN SINUSTA UUDEN MIEHEN!

VAIN 1,75 Mk VIIKOSSA JOS KOKEILUN JÄLKEEN PÄÄTÄT JATKAA MENETELMÄNI NOUDATTAMISTA

Saat kokeilla menetelmääni kotonasi ILMAISEKSI 14 PÄIVÄN AJAN!

NÄIN SE TAPAHTUU:

Voit olla koeoppilaani 14 päivän ajan. Et sitoudu mihinkään millään tavalla. Lähetän Sinulle perusteelliset ohjeet ja "KUNTO-OHJELMANI". Jos et ole tyytyväinen edistymiseesi koeajan jälkeen, jos et siis havaitse **selviä** tuloksia, saat kaiken antamani opetuksen ILMAISEKSI. Saat jopa pitää "KUNTO-OHJELMANI" lahjana minulta. Mutta jos päätät jatkaa kurssiani, se maksaa Sinulle ainoastaan 1,75 mk viikossa. Kurssini on helppo ja hauska. Menetelmäni tuottamat tulokset havaitset varsin pian.

Miksi teen Sinulle tämän ILMAIS-tarjouksen?

Useimmat miehet kuvittelevat, että he eivät voi kohentaa kuntoaan nopeasti... että he eivät voi lyhyessä ajassa hankkia voimakkaita lihaksia ja päästä eroon liioista kiloistaan. Mutta kun he saavat ILMAISEKSI kokeilla menetelmääni ja näkevät, mitä muutamat mukavat hetket 14 päivän aikana saavat aikaan, **he vakuuttuvat sen tehokkuudesta.** Ja niin suurin osa heistä jatkaa kurssiani.

Sitäpaitsi minun mielestäni on oikein, että saat kokeilla kurssia **ennen kuin** teet päätöksen. Sinun ei tarvitse pelätä joutuvasi ostamaan sikaa säkissä".

Näin olemme yhteistyössä — Sinä ja minä:

Sinun tarvitsee käyttää aikaasi ainoastaan neljännestunti päivässä — ja niin alkaa yhteistyömme, jota Sinun ei milloinkaan tarvitse katua. Ikäsi tai tämänhetkinen kuntosi eivät merkitse mitään. Askel askeleelta opetan Sinulle, kuinka — **ilman** kovaa harjoitusta — tulet voimakkaammaksi, terveemmäksi ja elinvoimaisemmaksi.

Kaupanpäällisiksi tulee sellaista, joka on vähintään yhtä arvokasta: saat tarmoa, jonka avulla pystyt ihmesuorituksiin. Voit todella olla ylpeä vartalostasi — ja se työskentelee puolestasi kuin voimalaitos. Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole tehdä Sinusta yhtä ainoaa "lihaskimppua." Sinä **tunnet itsesi** uudeksi mieheksi ja Sinä **näytät** uudelta mieheltä. Tämän päämäärän saavutat nopeasti helpolla menetelmälläni. Ja lisäksi Sinulla on hauskaa koko kurssin ajan.

Menetelmässäni ei ole mitään salaperäistä!

Et joudu syömään mitään tabletteja. Et käytä mitään voimisteluvälineitä etkä muita tarvikkeita. Seuraat vain niiden opetuskirjeiden ohjeita, jotka Sinulle lähetän. Ja jos tarvitset lisätietoja tai neuvoja, niin voit kirjoittaa minulle. Vastaan kirjeisiisi henkilökohtaisesti. Kaikkiaan kurssiini sisältyy 12 runsaasti kuvitettua opetuskirjettä.

Jos koeajan jälkeen haluat jatkaa kurssiani...
saat uuden opetuskirjeen joka kolmas viikko. Ne lähetetään Sinulle postiennakolla ja saat ne maksamalla ainoastaan 5,25 mk kirjeeltä. Koska menetelmäni suurelta osalta perustuu henkilökohtaiseen opetukseen, voin ottaa oppilaita rajoitetusti. Lähetä sen vuoksi kokeilukuponki jo tänään... tee se NYT!

ILMAINEN KOKEILUKUPONKI
OY ESTIN AB, Merimiehenkatu 29, Helsinki 15

Haluan tulla Arne Tammerin koeoppilaaksi 14 päivän ajaksi. Lähetä minulle heti ensimmäinen opetuskirje ja "KUNTO-OHJELMANI" postiennakolla hintaan 5,25 mk (+ postikulut). Jos 14 päivän kuluttua en ole ehdottoman vakuuttunut Tammer-menetelmän tehokkuudesta, palautan opetuskirjeen heti ja saan rahani takaisin. "KUNTO-OHJELMANI" sen sijaan saan pitää lahjana Arne Tammerilta. Mutta jos haluan jatkaa kurssia, niin pidän opetuskirjeen ja saan loput 11 kirjettä kolmen viikon väliajoin postiennakolla 5,25 mk (+ postikulut) kirjeeltä.

Nimi ....

Osoite ....

Hymy n:o 9/68

Halutaan ostaa

VALKOINEN NAINEN

Teksti:
MARJA UOTINEN
Kuvat:
MARJATTA STRANDELL,
SAMUEL FANT

Rampa keski-ikäinen mies etsii vaimoa Suomesta. Yli vuoden ajan hän on ilmoitellut lehtien kirjeenvaihto-osastoissa Suomessa ja monissa muissa maissa. Monille tytöille hän on lähettänyt rahaa matkaa varten. Paikan päällä El Pasossa ollaan vaiteliaita, ihmiset pelkäävät. Onko tämä yhden sairaan miehen unelma vai järjestettyä tyttökauppaa? Salainen poliisi on asiasta kiinnostunut.

Huhtikuun Eeva-lehdessä oli juttu amerikkalaisesta invalidista, Sam Lenoxista, joka oli kirjeenvaihtoilmoitusten perusteella vuoden verran etsinyt vaimoa. Hän kertoi mm. kuinka vaikea hänen on kotimaastaan löytää elämänkumppania itselleen niillä edellytyksillä, jotka hänellä on. Kun mies on rampa, ei ulkonäöltään komea, ei varakaskaan, hän ei ole Amerikassa lainkaan haluttu aviomiesehdokas.

Hän oli jostain kuullut suomalaisten tyttöjen luonnollisesta, meikittömästä kauneudesta ja toivoi nyt löytävänsä täältä hyväsydämisen naisen vaimokseen.

Marjatta Strandell oli yksi niistä naisista, jotka vastasivat hänen ilmoitukseensa. Hänellä tosin ei ollut tarkoitusta tarjota itseään vaimoehdokkaaksi, hän kirjoitti vain asian herättämästä myötätunnosta ja mielenkiinnosta. Tällä kirjeellä olikin odottamattomat seuraukset, siitä alkoi pitkä ja sotkuinen tapahtumaketju, joka lopuksi vei hänet Teksasiin, El Pasoon, Sam Lenoxin kotikaupunkiin.

Suureksi hämmästyksekseen hän sai Lenoxilta vastauskirjeen, jossa tämä kertoi itsestään ja pyysi häntä vielä kirjoittamaan ja lähettämään kuvansa.

"Toivon, että olisimme tavanneet 10 vuotta sitten, jolloin olin vasta 36-vuotias... kuvassa olette suloisen ja ystävällisen näköinen ja kasvoistanne kuvastuu suuri älykkyys... toivon vain, ettette ole ollut aikaisemmin naimisissa eikä Teillä ole lapsia... olen pieni mies, 5 jalkaa 4 tuumaa ja minulla on kyttyrä, jonka seitsemän vuoden iässä sairastamani polio jätti jälkeensä ... kaipaan suunnattomasti kristillisen naisen rakkautta ... uskontoni vuoksi en voi mennä naimisiin eronneen naisen kanssa... koko ikäni olen ollut hulluna naisiin ... joka aamunkoitteessa kuolee osa minua, tänä aamuna herätessäni mietin miksemme voineet tavata vuonna 1958." Nämä kohdat Lenoxin toisessa kirjeessä oli alleviivattu punakynällä.

Lenox kertoo olevansa kiinteistövälittäjä ja tekevänsä kovasti työtä saadakseen takaisin arvopaperimarkkinoilla häviämänsä rahat. Hän etsii

3105 Idalia Ave. Sam Lenox asuu tässä talossa. Kehnompiakin asumuksia tästä kaupungista löytyy. Päiväkaudet hän istuu keinutuolissaan ja lajittelee kirjeitä ja kuvia.

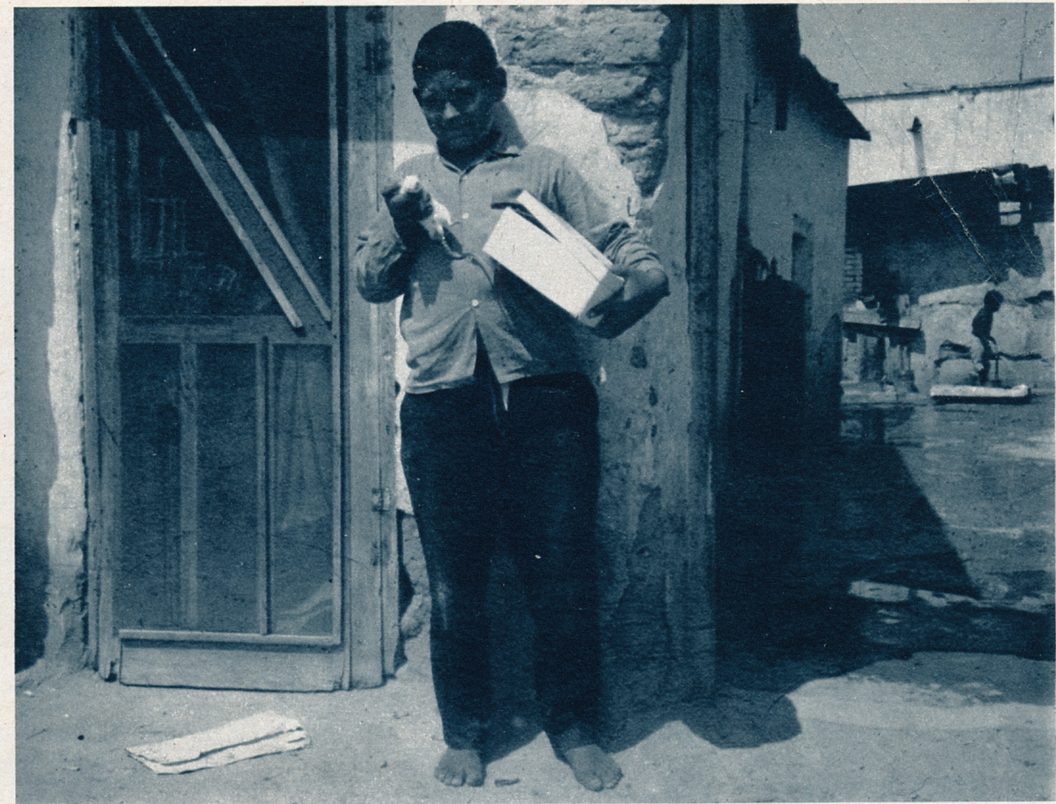
← Sam Lenox.

↓ Tämän kuvan Marjatta lähetti Lenoxille. Se sai aikaan sekavan ja pitkän kirjeenvaihdon, joka päätyi El Pason matkaan.

KÄÄNNÄ

Rio Grande. Meksikon ja Teksasin rajamailla tapahtuu. Poliisi ei vartioinnista huolimatta pysty kontrolloimaan kuin murto-osan laittomista rajanylityksistä. Kun joku täällä katoaa, on jälkiä melkoisen mahdotonta löytää. Parempi kun ei tiedä mistään mitään ja pitää suunsa kiinni.

↑ Tämä pieni intiaanipoika kaupusteli hiiriä ja tiesi tarkkaan naisen kurssin: 5—6 dollaria. Liikemiesvaistot kehittyvät varhain tässä maailmankolkassa.

→ Bill Abrahamin koti. Suvulla on huonekalualan monopoli El Pasossa ja se kuuluu arvoasteikossa kaupungin toptenin. Bill itse on täydellinen playboy ja suvun musta lammas, joka tunnetaan naisjutuistaan. Hänen pelkää joutuvansa kiristyksen kohteeksi. Hänen nimellään on kirjoitettu kirjeitä täysin tuntemattomille ihmisille.

naista, joka voisi antaa hänelle ja hänen 90-vuotiaalle äidilleen lämpöä ja rakkautta. Lopuksi hän kysyy, voisiko Marjatta tulla hänen luokseen El Pasoon.

Tämä vastasi lyhyesti toivottaen kaikkea hyvää ja ilmoittaen lopettavansa kirjeenvaihdon. Varsinainen sekamelska alkoikin vasta tästä: kirjeitä, sähkeitä, puhelinsoittoja, vääriä nimiä. Jonkin ajan kuluttua Marjatta sai kirjeen Bill Abraham -nimiseltä mieheltä. Tämä kertoi olevansa Lenoxin ystävä. "Joku vieras voima pakotti minut kirjoittamaan Teille."

Hän vastasi Billille ja ihmetteli kuinka hänen osoitteensa voi joutua tuntemattomien käsiin noin vain. Bill kiinnosti häntä kuitenkin jossain määrin — kuvan perusteella häntä olisi voinut luulla vaikka filmitähdeksi. Puhelinsoittoon Bill vastasi melko tyrmäävällä tavalla: "Kuka puhuu, en tunne Teitä, en ole koskaan kirjoittanut Teille!"

Bill-niminen henkilö siis kuitenkin oli olemassa mutta ei ollut kirjoittanut kirjettä, jonka Marjatta oli saanut hänen allekirjoituksellaan varustettuna. Kukaan muu kuin Sam Lenox siis ei voinut tietää hänen osoitettaan. Miksi hän oli kirjoittanut tuon Billin nimissä ja lähettänyt hänen kuvansa?

Nähtävästi tämä oli uusi vetonaula, jolla Marjatta haluttiin saada tulemaan El Pasoon, mutta mitä varten? Paikan päällähän kaikki olisi kuitenkin selvinnyt ennen pitkää.

313 Yandell Ave oli osoite, johon Marjatta oli osoittanut kirjeensä Billille. Myöhemmin selvisi, ettei tämä ollut Billin osoite, ei myöskään Lenoxin, vaan talossa asui Lenoxin apulainen Martha-sisarensa kanssa. Tämä varmisti sen, että Lenox oli ollut väärän nimen takana.

Kätkeytyikö tämän kirjeenvaihtojutun taakse jotain hämärää, oliko tosiaan kysymys vain avioliittotarkoituksessa solmituista tuttavuuksista? Suomi ei suinkaan ole ainoa maa, jossa herra Lenox on ilmoitellut etsivänsä vaimoa.

Hänen ilmoituksiaan on ollut useissa päivälehdissä muissakin pohjoismaissa sekä melkein kaikissa Keski-Euroopan maissa. Kirjeenvaihto on saavuttanut melkoiset mittasuhteet, arviolta 10 000 kirjettä on kulkenut valtameren yli.

El Paso

6. 7. istui Marjatta El Pason lentokentällä. Hän oli päättänyt selvittää tämän omituisen vyyhden.

El Paso on keskellä kuivaa hiekka-aavikkoa Teksasissa. Kaupungissa on noin 350 000 asukasta. Se on rajanylityspaikka Meksikon puolelle Juarez-nimiseen kaupunkiin. Molemmat kaupungit ovat vanhoja, perustettu jo vuonna 1659. Kuivaa ja likaista, lämpötila reilusti yli 40 astetta varjossa. Muna kypsyy hiekassa.

Kaupungin asukkaista noin 50 % on meksikolais-espanjalaista sekoitusta, 20 % puhtaita apasheja ja loput ns. angloja. Kukkotappeluita, tulvia, hiekkamyrskyjä ja suuria vastakohtaisuuksia.

Kumpikaan mainituista herroista ei tiennyt Marjatan tulosta mitään. Jos Billin sanoihin oli uskomista, niin hänellä ei ollut harmainta aavistustakaan siitä kuka Marjatta oli; Lenoxille tämä olisi varmaan iloinen yllätys — olihan hän pyytänyt Marjatta Strandellia luokseen.

Marjatalla oli mukanaan kolme osoitetta. Ensimmäisenä 3105 Idalia Avenue. Noin kymmenen kilometrin ajomatkan jälkeen tultiin kujalle, jonka nimittäminen avenueksi oli suoranaista imartelua. Haettu numero oli kujan surkeimman ja köyhimmän näköinen talorumilus. Lenox oli kertonut omaavansa keskiluokan varakkuuden! Ikkunoissa ei ollut verhoja. Ihmeissään Marjatta kääntyi takaisin.

Seuraava osoite oli 530 Yandell Ave. Billin yhtiön osoite. Huonekaluliike todella löytyikin, mutta oli suljettu päivän kuumuuden vuoksi. Billin kotiosoite oli vielä käymättä ja seuraavaksi suunnistettiin sinne. 313 Yandell Ave. Siellä oli hajoamispisteessä oleva vanha hökkeli, jossa oli jo viisi vuotta asustanut köyhä meksikolainen perhe. Bill ei taatusti asunut täällä. Tänne olivat kuitenkin tulleet Marjatan kirjoittamat kirjeet, joihin hän oli myöskin saanut vastauksen "Billiltä".

El Pason kauppakamarilta löytyi lopulta oikeakin osoite. Viiden kilometrin ajomatkan päässä oleva talo oli seudun kauneimpia. Viimeinkin oli löytynyt yksi vedenpitävä kiinnekohta tällä matkalla. Bill asui täällä, tosin hän ei sillä kertaa ollut kotona.

Lenoxin hän tavoitti sentään kotoaan. Lenox pyörtyi hänet nähdessään. Hän ei pystynyt selittämään, mitä oli tehnyt Marjatan osoitteella ja oliko hän kirjoittanut toisetkin kirjeet.

Ilma oli hyvin hiostava ja Marjatta pyysi saada huuhtoa kasvonsa ja kätensä vedellä. Tämän pienen toimituksen aikana hänen käsilaukustaan hävisi Billin kirjoittama kirje — huoneessa ei silloin ollut muita kuin Lenox ja hänen apulaisensa Martha.

Lenox ei kyennyt paljoa puhumaan mutta Marjatan korviin jäivät soimaan hänen pahaenteiset sanansa: "El Paso on vaarallinen kaupunki, ihmisiä katoaa päivittäin, muuttakaa heti toiseen hotelliin!"

Mitä syytä Marjatalla olisi ollut pelätä mitään, hänhän oli tavallisena turistina liikkeellä? Ihmiset tuntuivat olevan kovin epäluuloisia ja varuillaan. Täällä ei yleensä kysellä toisten asioita ja onkin parempi olla tietämättä mitään. Uteliaa ruvetaan pian pitämään vaarallisena nuuskijana ja puhutaan vielä vähemmän.

Yöllä kello 12.45 Bill soitti ja sanoi haluavansa tavata Marjatan. Neuvottelun tuloksena he olivat kumpikin yhtä ymmällä jutun suhteen ja epäilivät toinen toistaan huijariksi. Bill arveli, että häntä aiotaan ruveta kiristämään tuon kirjeen avulla. Silloin se tuntui aika kummalliselta ajatukselta, mutta myöhemmin selvisi, että Billin veli oli neljä vuotta aikaisemmin kidnapattu ja hänestä oli vaadittu suuria lunnaita. Perhe pelkäsi samanlaisen tapauksen uusiutuvan — olivathan he kaupungin varakkaimpia ja arvostetuimpia asukkaita.

Kumpikaan ei luottanut toiseensa, mutta silti he sopivat yhteistyöstä ja tutkimusten tekemisestä jutun selvittämiseksi

Kiinteistövälittäjä vai orjakauppias?

Billin nimeä ja hyvää ulkomuotoa oli siis käytetty syöttinä. Mahtoiko Marjatta olla ainoa, jolle näin oli tehty? Miksi Lenox niin välttämättä halusi saada tyttöjä tulemaan

KÄÄNNÄ

El Pasoon? Siinäpä olikin kiperiä kysymyksiä.

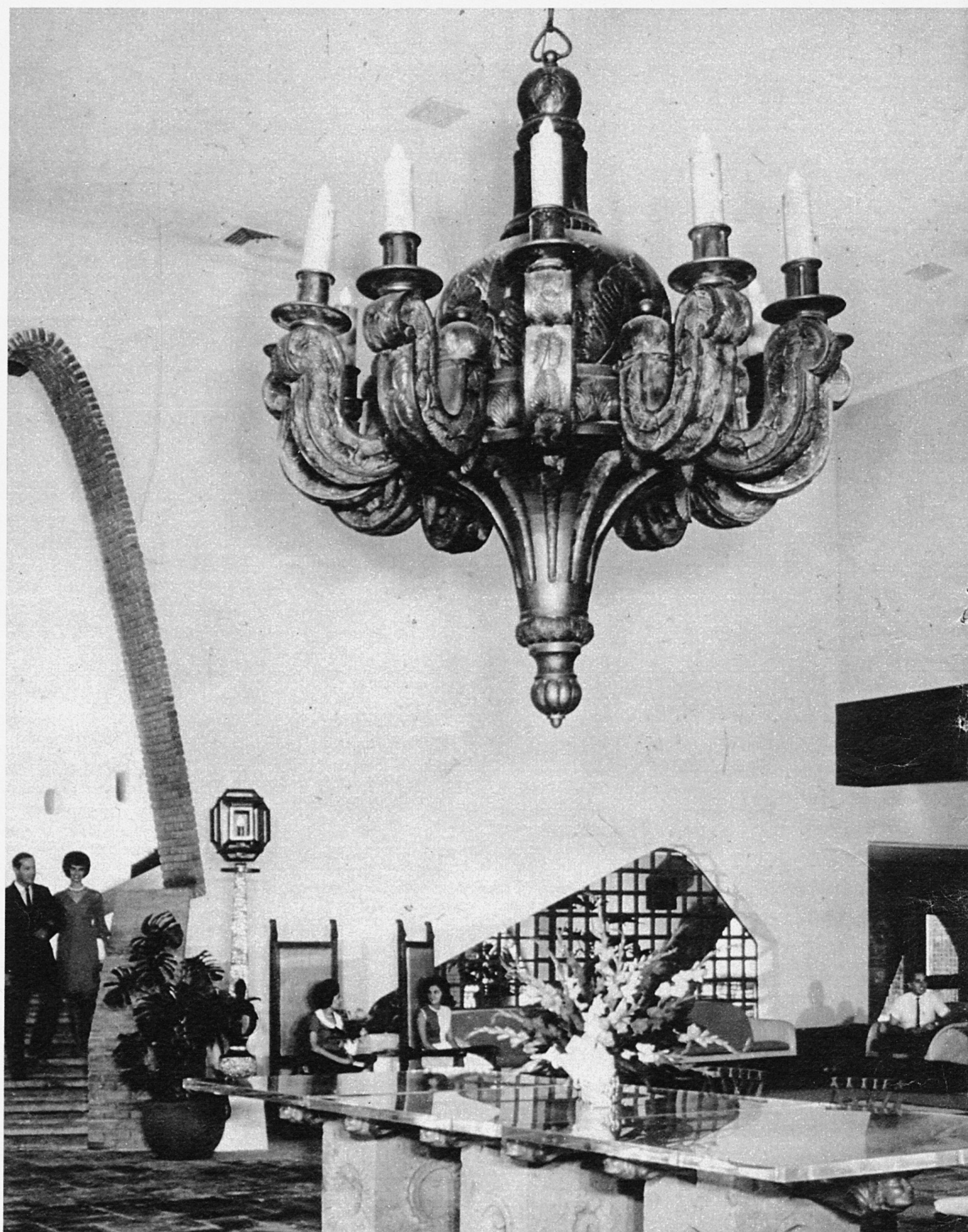
Eeva-lehdessä ollut kuva Sam Lenoxista on jokseenkin taitavasti retusoitu. Luonnossa hän on harmaahiuksinen ja hänen poskensa ovat painuneet kuopille. Kooltaan hän on noin 155 cm pitkä, kyttyräselkäinen, raajarikko invalidi. Hän istuu talossaan vain housut jalassa keinuen tuolissaan.

Keinuu tuolissaan ja on katkera. Katkera koko maailmalle, jolta hän on saanut niin vähän. Hän uneksii suurista rahoista, loistoautoista ja kauniista naisseuralaisista. Hänen tuleva vaimonsa ei saa olla yli 25-vuotias. Meksikolaistyttöä hän ei huoli. Anglot ovat täälläpäin hyvin suosittuja avioliittomarkkinoilla.

15 kuukauden ajan hän on kirjoittanut kirjeitä ympäri maailmaa ja lajitellut tulleita vastauksia kuvien perusteella. Hänellä on apunaan muutamia nuoria meksikolaistyttöjä, jotka taitavat jonkun sanan englantia. Sam on lähettänyt kirjeenvaihtoystävättärilleen rahaakin, noin 20—30 dollaria jokaiselle, kymmenille, ehkä sadoille tytöille — matka-avustukseksi. Mistä nämä rahat ovat kotoisin?

Lenoxin ei tiedetä tehneen päivääkään työtä moneen vuoteen, vaikka hänen nimensä onkin kiinteistövälittäjien luettelossa. Kaikki ihmettelevät, millä hän elää ja mistä saa rahaa valtavaan kirjeenvaihtoonsa.

Hänellä on kaksi veljeä, hartaita uskovia, ja vanha 90-vuotias äiti, joka on hänen ainoa rakkaudenkohteensa. Äiti on kutistunut noin metrin mittaiseksi, on melkein sokea ja huutaa kimeällä linnunäänellä. Tyttö, joka nai Lenoxin, saa hänen äitinsä kaupanpäällisiksi.

Veljet pitävät Samia henkisesti sairaana — luultavasti hän onkin jossain määrin vainohullu. Hänen mielensä on harmaa ja myrkytetty kuin Rio Grande. Hän unelmoi rikkaudesta ja helposti ansaitusta rahasta, sekä niistä nautinnoista, joita rampa invalidikin voisi rahalla itselleen ostaa. Hän elää kaikessa sivustakatsojana ja hänellä on suunnattomasti aikaa. "... olen koko ikäni ollut hulluna naisten perään..."

Mitä hän sitten on tehnyt niille sadoille ja taas sadoille kirjeille ja kuville, jotka hän on saanut? Onko hän myynyt osoitteita muille? Mitä syytä hänellä on olla peloissaan, eihän pelkkä kirjeenvaihto tai vaimon etsiskely ole rikos?

Kuvattavaksi Lenox ei suostunut millään ehdolla, niinkuin ei kukaan muukaan. Kaikki pelkäsivät sotkeutuvansa johonkin hämäräperäiseen ja pysyttelivät loitolla — kamera herätti suorastaan myrskyisiä tunteita.

Aikansa kyseltyään ja udeltuaan eri paikoissa Marjatta Strandell huomasi, että häntä seurattiin. Jo pitemmän aikaa oli viiksekäs pedro kulkenut ilmeettömänä hänen perässään joka paikkaan minne hän meni, paitsi Lenoxin talolle. Kenen laskuun hän mahtoikaan varjostusta suorittaa.

Sitten eräänä päivänä katosi Martha jäljettömiin. Marjatta ja hän olivat sopineet tapaamisesta hotellin uima-altaan luona illalla. Martha oli lupautunut kertomaan jotain, mitä hän tiesi Lenoxin puuhista.

Martha ei tullut. Ei vielä seuraavanakaan päivänä. Hän ei ollut Lenoxin luona, ei myöskään omassa osoitteessaan. Lenox sanoi hänen menneen lepäämään jonnekin, koska oli yövalvomisesta väsynyt (hänhän hoiti Lenoxin sairasta äitiä).

Billin kehotuksesta Marjatta ilmoitti Lenoxille lähtevänsä El Pasosta ja muuttikin asumaan Billin taloon. Pian tämän jälkeen ilmestyi Martha kuvaan täysin toipuneena.

Martha on ollut kolme vuotta Abrahamin perheessä apulaisena ja hänellä oli hyvä tilaisuus napata Billin kuvia mukaansa. Mutta mitä ihmeen hyötyä hänelle voisi olla siitä, että hän lähettää tämän kuvia maailmalle ja sepustaa valheellisia kirjeitä. Tarkoitus ei voinut olla muu kuin saada tyttöjä houkutelluiksi tänne — ja mitä varten?

Salainen poliisi kiinnostunut?

Naapurikaupungissa Juarezissa on suurten metropolien tyyliin oma prostituutiolle pyhitetty kaupunginosa. Prostituutio on täysin hyväksytty ja laillinen ammatti. Virkavalta huolehtii vieläpä sen elinvoimasta suorittamalla säännöllisiä terveystarkastuksia. Hotelli Granadasta saa naisen 5—6 Amerikan dollarilla. Pieni hiiriä kauppaava poika tie-

tää hinnat tarkkaan. Ainakin yhdessä ilotalossa, jonne Marjatta lehtimiehen kanssa pääsi, oli vaaleita, eurooppalaisen näköisiä tyttöjä.

Paikallinen salainen poliisi myöntää, että täällä käydään tyttökauppaa. Kielitaitoisia tyttöjä saa 5 000 dollarilla sihteereiksi. Kysymys ei niinkään ole varsinaisesta prostituutiosta — jos orjiksi myydyt

← Juarezin kaupungin toista äärimmäisyyttä. Kaupungin hienoin hotelli, jossa pr-miehet ja naiset hankkivat sopivasta maksusta halukkaille naisseuralaisen. Aulassa istuu pari tällaista "might-be-available-tyttöä".

↓ Ja saman kaupungin Prisonalueen alkupäätä. Tämän lähemmäksi ei ole turvallista mennä kameran kanssa, jos haluaa säilyttää luunsa ehjinä. Vielä pari vuotta sitten hallitus vuokrasi naisvankeja tunti- tai päivämaksua vastaan.

"Onnettomuudet" eivät ole harvinaisia.

Salainen poliisi on myös kiinnittänyt huomiota Lenoxin puuhiin. Todisteita häntä vastaan ei ole — kukaan ei näe eikä kuule mitään, puhuu vielä vähemmän.

Salainen poliisi epäilee kuitenkin, että tässä on kysymyksessä jotain muuta kuin pelkkä yhden miehen business. Yksi mahdollisista ratkaisuista olisi mafia, joka vielä elää suhteellisen voimakkaana. Lenox ei yksin pysty järjestämään mitään suurta organisaatiota, mutta hänellä on apulaisia — meksikolaistyttöjä, jotka pelkäävät aukaista suutaan — ehkä heidät silloin myytäisiin orjiksi. Lenoxia pidetään lähinnä eräänlaisena keulakuvana, front-sideman, kuten salainen poliisi asian ilmaisee. Hän toimii syöttinä, joka haalii tyttöjä maahan. Mutta kuka tai ketkä ovat hänen takanaan,

kausko ja pelko antavat voimakkaan värin tälle seudulle. Siellä on tosi rikkaiden upeita palatseja ja köyhien kurjia luhistumispisteessä olevia hökkeleitä. Hotellien pr-miehet ja -naiset järjestävät maksukykyisille hienoja seuralaisia 25 dollarista, kadulla kaupittelee meksikolaisäiti 13-vuotiasta tytärtään.

Prostituutiolla on vanhat vahvat perinteet. Vielä muutama vuosi sitten hallitus vuokrasi vankilassa olevia naisia tunti- tai päivämaksua vastaan. Vangilla ei ollut mitään sanomista asiaan, taksankin määräsi valtio. Tästä "alennusmyynnistä" saattoi köyhäkin mies ostaa itselleen iloa muutamalla kymmenellä sentillä.

Tällainen on siis tausta siinä kolkassa maailmaa, jonne kymmenet, ehkä sadat suomalaisetkin tytöt ovat kirjoittaneet Lenox-nimiselle miehelle avioliittoajatuksissa. Tietys-

sa hän itse päivänsä viettää. Hän sanoo tekevänsä lujasti työtä voittaakseen takaisin pörssissä menettämänsä rahat — naapureiden kertoman mukaan hän ei vuosikausiin ole tehnyt yhtään mitään kirjeiden kirjoittamisen lisäksi.

Kuitenkin tuhannet tytöt ovat vastanneet hänelle. Kiinnostaako heitä todella invalidi, jolla ei ole rahaa eikä ulkonäköä, muusta puhumattakaan ja jolla on sairas äiti hoidettavanaan. Vai kiinnostaako vain mahdollinen Amerikan matka, jonka Lenox lupautuu kustantamaan. Ehkä hän onkin laskenut juuri niin, että ilmainen matka saa monet seikkailunhaluiset tytöt innostumaan asiaan. Mutta mitä tapahtuu sen jälkeen kun tyttö on tullut El Pasoon?

Marjatta sai sen verran selville vaiteliaalta Mr Lenoxilta, että hän on viimeksi ollut kirjeenvaihdossa jonkun suomalaisen Sirkan kanssa. Sirkka

tytöt yrittävät karata omistajaltaan, heidät hakataan tai tapetaan.

Epämiellyttävistä kyselevistä ja nuuskivista muukalaisista päästään myös kätevästi eroon herättämättä erikoisempaa huomiota: uhri voi löytyä jonain kauniina päivänä kujalta myrkytettynä, ammuttuna tai veitsi selässään — viimeinen vaihtoehto on suosituin.

Marjatta epäilee, että hänetkin yritettiin poistaa näiltä mailta kivuttomasti keskellä päivää. Uima-altaassa hänen peräänsä sukelsi tuntematon mies, joka koetti tukehduttaa hänet veden alla. Altaassa oli tuolla hetkellä paljon muitakin ihmisiä, eikä kukaan olisi huomannut pitkään aikaan mitään outoa tapahtuneeksi.

mistä hän saa rahat kaikkeen tähän? Nämä ovat kysymyksiä, joiden vastaukset ovat arvailun varassa, mitään varmaa ei poliisikaan tiedä, oletetaan vain.

Armeijan valta on täällä voimakas ja ankara, mm. kirjeenvaihtoilmoitukset ovat lehdissä kokonaan kiellettyjä. Ihmisiä tulee laittomasti rajan yli, kaikenlaista vähän hämärää tapahtuu joka päivä. Turvallisin asenne on olla piittaamatta mistään mitä ympärillään näkee, vetää sombrero silmilleen ja huokaista: manjana.

Kaikki vastakohdat erottuvat Juarezissa kärjistyneinä, hyvä ja paha, rikkaus ja köyhyys. Likaisuus, laittomuus, jonkinlainen puolinainen tai-

ti yleistäminen on pahasta eikä ketään tai mitään pitäisi tuomita ennen aikojaan. Kuitenkin koko tämä vyyhti, joka Lenoxin ympärillä pyörii, on jokseenkin sekava.

Jos hänen aikeensa olisivat kunnialliset, ei hänellä pitäisi olla mitään salattavaa tai pelättävää. Hänen ei tarvitsisi kirjoittaa toisen ihmisen nimellä eikä uhkailla kyselijää pikaisella lopulla.

Kirjeessään hän tosin melko avoimesti kertoo itsestään, vioistaan ja hiukan omituisesta luonteestaan. Hän tunnustaa olevansa köyhä ja sanoo, ettei voi tarjota muuta kuin kalustetun huoneiston ja rakkautta. Hänen kalustettu huoneistonsa sisältää pöydän, tuolit, vuoteet ja keinutuolin, jos-

on kirjoittanut hänelle jopa 16-sivuisiakin kirjeitä ja on menossa hänen luokseen El Pasoon. Myös joku oululainen tyttö on starttivalmiina.

Voi olla, että jonkin ajan kuluttua kuulemme Sirkan tai jonkun muun suomalaisen tytön avioituneen Lenoxin kanssa. Voi olla, että kuulemme Sirkan kadonneen jäljettömiin (jos hän ylipäänsä lähtee) tai ehkä emme kuule yhtään mitään. El Pasossa ei osata kaivata ketään — siellä katoaa niin paljon ihmisiä ja paljon tulee rajan yli, kaikista ei kukaan voi pitää lukua.

"TÄMÄ ON MAAILMAN VIIMEINEN PÄÄTEPISTE, EI KOSKAAN VOI TIETÄÄ MITÄ TAPAHTUU." (SAM LENOX) □

Teksti: IRIS TUUNAINEN
Kuvat: KAI TUOMINEN

ARMI TÄNÄÄN: VIIDEN LAPSEN TYYLIKÄS ÄITI

Armi Hilario on yhä kaunis nainen. Vuonna 1952, jolloin hänet valittiin maailman kauneimmaksi, oli hän vain 18-vuotias ujosti hymyilevä tyttö. Tänään hän on varma ja tyylikäs 35-vuotias seurapiirirouva, viiden vilkkaan lapsen äiti.

↑ Perhe järjestäytyneenä kuvaukseen Madekoskella kesällä -67. Lapset Gilin vierestä alkaen: José (9), Aarne (13), Mikko (2), Eeva-Maria (10) ja Anna-Liisa (11).

Pahat kielet väittivät aikoinaan, että Armin valinta tuona olympiakilpailujen vuonna oli vain mainosta Helsingissä pidettäville kisoille, jonkinlainen armolahja isäntämaalle. Huhu on saanut jäädä omaan arvoonsa, ja melkein kaikki suomalaiset ovat suunnanneet ihailunsa Armin säteilevään persoonaan.

Armi on taitavasti osannut ylläpitää tätä ihailua. Aina muutaman vuoden väliajoin hän on perheineen pistäytynyt Suomessa, viimeksi kesällä -67 koko perheensä kanssa. Hänen miehensä Gil Hilario toimi viimeisissä missikisoissamme yhtenä tuomarina. Gil totesi suomalaisissa naisissa olevan ainesta kansainvälisiksi kaunottariksi. Armi ei siis hänen mielestään ole ainoa kaunottaremme — vaikka onkin hänelle itselleen henkilökohtaisesti ainoa.

Gil Hilario on menestyvä liikemies. Hänellä on monta liiketaloa Manilan keskustassa. Näistä uusin on hotelli Gilarmi, jonka ylimmässä kerroksessa koko perhe nykyään asustaa. Gilille on povattu menestystä myös politiikassa, mutta toistaiseksi hän on kieltäytynyt lähtemästä leikkiin mukaan. Hän on mielestään jo nyt liikaa työnsä parissa, poissa perheensä piiristä. Gil on erittäin lapsirakas mies, joten hän mielellään viettää vapaa-aikaansa leikkimällä lasten kanssa.

Gilin ja Armin lapsista vanhin, Aarne, on jo 13-vuotias. Nuorin, Mikko-poika on vain kahden vuoden ikäinen. Vain José on äitinsä näköinen, vaaleampi kuin muut, jotka ovat tulleet isäänsä.

Armista ei huomaa, että hän on jo puolessa välissä neljääkymmentä ja viiden lapsen äiti. Hän on edelleen tyylikkään huoliteltu, pidättyväisempi kuin tyttöaikoinaan, mutta sitäkin viehättävämpi. Hänellä on eräänä Manilan tunnetuimmista naisista tärkeitä edustusvelvollisuuksia, jotka vievät hänen ajastaan suuren osan, mutta siitä huolimatta hän ehtii olla paljon lastensa kanssa. Hänelle lapset ovat elämän tärkein sisältö, ja hän onkin leikillään —

KÄÄNNÄ

→ Armi Hilarion vaaleata kauneutta on monesti verrattu ruhtinatar Gracen tyylikkyyteen, eikä suotta. Armi on Filippiineillä suosittu valokuvamalli, mutta perheensä takia hänellä ei tälle harrastukselle ole paljonkaan aikaa. Armi pitää kuntoaan yllä harrastamalla liikuntaa ja erikoisesti uintia. Hotelli Gilarmissa on suuri mukava uima-allas aina käytettävissä, joten Armin solakat linjat ovat pysyneet kunnossa.

osaksi myös tosissaan — sanonut haluavansa tusinan lapsia. Hilarioitten varallisuustaso kestäisi tällaisenkin lapsimäärän horjumatta.

Armi kuuluu moniin erilaisiin yhdistyksiin ja hyväntekeväisyysjärjestöihin. Niinpä viime kuukauden aikana tapahtuneet maanjäristykset ja niiden seurausten peittäminen ovat vieneet runsaasti hänen aikaansa. Vaalea Armi tunnetaan koko kaupungissa, hän on erittäin suosittu henkilö myös huonompiosaisten keskuudessa. Gil onkin monesti todennut, että Armista on hänen useissa toimissaan runsaasti apua. Armilla on nopea päättelykyky sekä runsas annos järkeä. Hän toimii pohjoismaalaisen päättäväisesti, mutta ei suinkaan harkitsemattomasti.

Armilla ei koskaan ole ollut vaikeuksia linjojensa kanssa. Vaikka hänellä on viisi lasta, on hänen vartalonsa vieläkin kadehdittavan solakka. Hän pitää hyvästä ruoasta yhtä lailla kuin Gil, mutta erilaisten harrastusten parissa — mainittakoon niistä mm. uinti — liiat kaloriat katoavat.

Armin ja Gilin järjestämät kutsut ovat tilaisuus, joihin kaikki Manilan seurapiiri-ihmiset toivovat pääsevänsä mukaan. Kutsuja järjestetään suhteellisen usein, sillä Gilin liikemiehenä on hoidettava suhteita oikeisiin henkilöihin. Näissä tilaisuuksissa Armi on erikoisesti edukseen, hänen iltaeleganssiaan ja tyyliään on monesti verrattu Monacon ruhtinatar Gracen hillittyyn tyylikkyyteen. Manilalaiset ovat ottaneet Armin omakseen melkein samanlaisin palvonnanosoituksin kuin suomalaisetkin. Harva osaa kantaa ternoa, filippiinien kansallispukua yhtä tyylikkäästi kuin Armi. Onko siis ihme, että Armi on suosittu valokuvamallinakin, joskin häneltä liikenee hyvin vähän aikaa kameran edessä poseeraamiseen.

Armilla on ympärillään hyvin suuri palvelijajoukko, mutta siitä huolimatta hänellä ei ole paljonkaan vapaa-aikaa. Hänen aikansa kuluu lasten parissa. Tytöt alkavat olla siinä iässä, jolloin aletaan ymmärtää jo jotain vaatteistakin, joten mekkojen ja hameiden valinnassa ja kunnossapidossa kuluu aikaa.

Vanhin pojista, Aarne, on lähinnä kiinnostunut koneista ja mekaniikasta, joten Gilin vapaa-ajat menevät hänen ohjaamisessaan. Nuorimmainen, Mikko, on vielä niin nuori, ettei hän ole päättänyt, mikä häntä erikoisesti kiinnostaisi — yleisesti ottaen vilkasta lasta kiinnostaa kaikki. Uiminen on kuitenkin sellainen harrastus, jota koko perhe yhdessä suosii — Mikko ei tosin vielä osaa uida — ja sen harrastaminen käy erinomaisen hyvin päinsä hotellin suuressa uima-altaassa. — Uiminen on eräs tehokkaimmista keinoista liikakiloja vastaan, toteaa Armi, kun taas Gil on sitä mieltä, ettei uiminen auta lainkaan!

Meistä suomalaisista saattaa tuntua, että olemme menettäneet Armin kokonaan tuonne kauas Manilaan, mutta näin ei ole. Vaikka Armin perhesuhteet kotimaahan heikkenevät, pitää hän edelleenkin Suomea arvossa ja poikkeaa tänne aina silloin kuin se on mahdollista. Kun myös Gil on ihastunut maahamme ja suomalaisiin, ei esteitä mukavaan kanssakäymiseen ole. Vaikka koti on kaukana kaukoidässä, on se kuitenkin nopeiden suihkukoneyhteyksien ansiosta lähellä. □

Heikki Kahila: PERHE ON UHKAYRITYS

Teksti: MARJA UOTINEN

On maailman epäkiitollisimpia tehtäviä edes yrittää tehdä jonkinlaista analyysiä ihmisestä vajaan tunnin tapaamisen aikana. Varsinkin ihmisestä, jolla on niin monet kasvot kuin Heikki Kahilalla. Itsekin hän sanoo: — Vietän jonkinlaista Mr Jekyll ja Mr Hyde -elämää. On vaikea sanoa, kumpaa näistä persoonallisuuksistaan hän haastatteluhetkellä edusti.

Sieppasimme hänet Pasilan toimituksesta kaikkien uutiskiireiden keskeltä. Näinkin lyhyen ajan varaaminen tuotti melkoisia hankaluuksia.

Uutisaiheet olivat luonnostaan lankeava pelinavaus, koska illan katsausta lyötiin parhaillaan kokoon kovalla kiireellä ja puhelimet soivat. Mikä uutisissa eniten kiinnostaa?

— Ulkomaan tapahtumat ovat kiinnostavimpia. Ne ovat myös helpoimpia toimittajalle. Kun lentokone putoaa, niin se kiinnostaa suurta yleisöä ja saa heidät mukaan. Kennedyn kuoleman johdosta tuli valtavasti puhelinsoittoja. Ihmisten sensaationnälkä on suunnaton. Sitä filmiä pyydettiin yhä uudestaan televisiosta. Tällaisia ovat ihmiset.

Toimitussihteerinä Kahila joutuu pohtimaan esityksen muotoa, sanallista ja kuvallista. — Pitkin päivää on funtsattava ohjelman rakennetta, mitä ottaa mukaan ja mitä jättää pois. Juttukohtainen tasapaino on tärkeä ja myös vaikea suunnitella.

Kahila on ollut radion ja television palveluksessa päätoimisena jo melkein kuusi vuotta. Kun televisio tuli Suomeen, niin hän tiesi voivansa sen piirissä toteuttaa itseään paremmin kuin missään muualla. — Tämä on minun maailmani, tänne minun täytyy päästä, ajattelin silloin. Ikävintä tässä työssä on se, että se on monessa mielessä hyvin kuluttavaa. Luova työ syö ihmistä. Päivittäinen rutiini taas pitkästyttää, mutta eihän kenenkään kapasiteetti riitä loputtomiin. Tämä on sellainen homma, jossa on aina oltava kunnossa. Hermohomma.

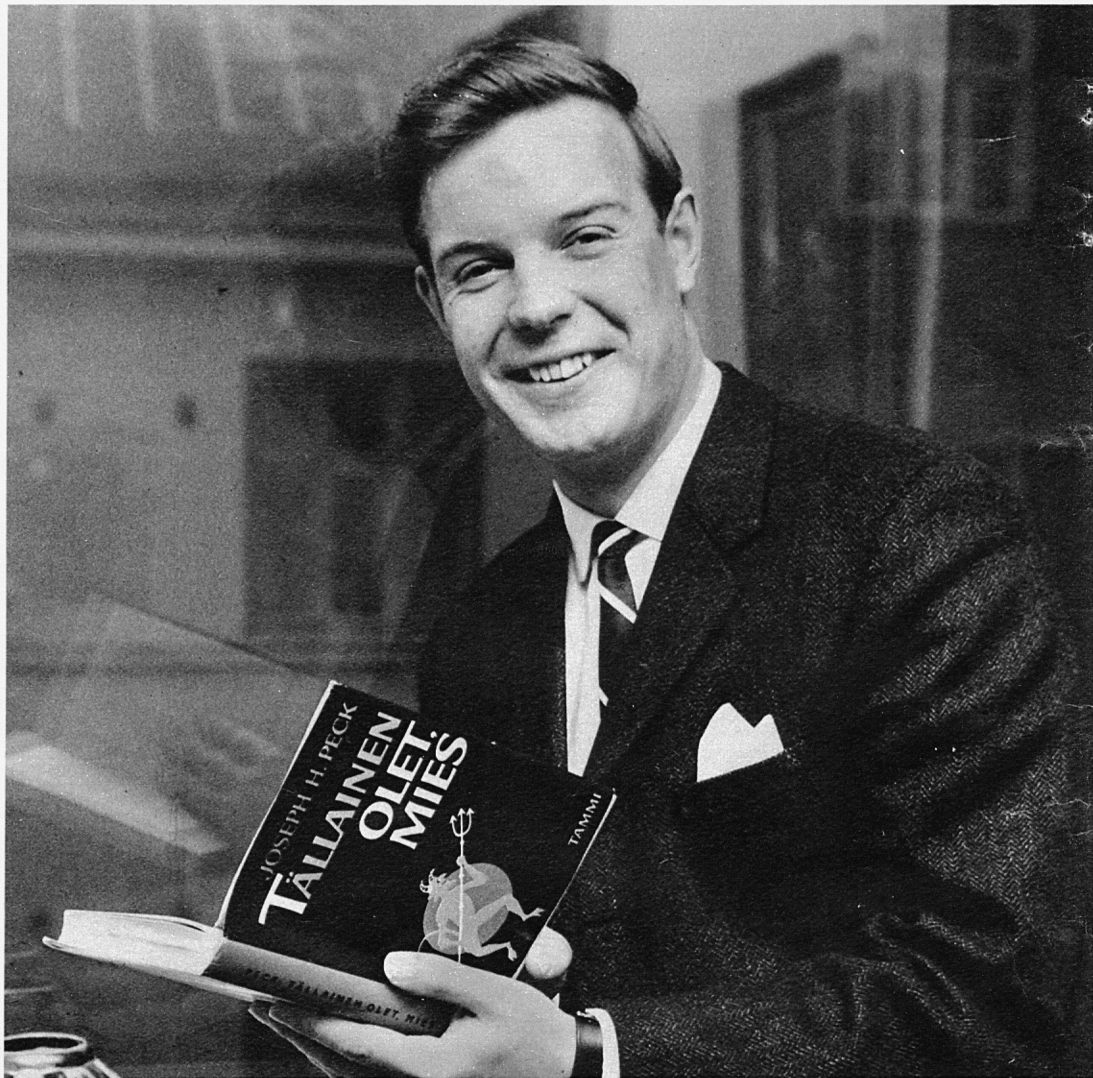
Televisiotyönsä lisäksi Heikki Kahila repii itseään showohjelmien parissa. Hän juontaa eräänlaisen pisteshown muutaman kerran viikossa. Orkestereita, solisteja, spiikkausta ja melua noin 45 minuuttia. — Ei voi sanoa, että yleisö kuulee tai näkee mitään tällaisesta ohjelmasta. Eihän se voi kuulla mitään jatkuvan mekastuksen keskeltä. Lähinnä kai on kysymys vain jonkinlaisesta osallistumisesta.

— Suomessa on hyvin vähän jos lainkaan, ehdottomia juontajia, jotka pystyvät 'suoraan lonkalta' olemaan hauskoja ja tempaamaan mukaansa. Tärkeintä on tavoittaa luonteva sävy juontamisessa. Ainakin ajatuksellisesti on puheet valmisteltava jo etukäteen. On vaikea löytää mitään varsinaista omaa linjaa esiintymiseensä, mutta juuri luontevuus merkitsee paljon.

Osallistuminen yleensäkin näyttää olevan ihmisille oikea vimma, jonkinlainen pakkomielle, jota tyrkytetään joka paikassa ja kaikille. Kuinka Te osallistutte?

— Yksilöllinen valinnanvapaus on säilytettävä tässäkin asiassa. Nykyisin tuo osallistuminen on jo vedetty vähän yläkanttiin. Tietysti voi osallistua kovin monella tavalla, esim. Biafrakeräykseen, joka täälläkin on tällä hetkellä menossa. Tässä hommassa tulee kaiken suhteen kyynikoksi, ei riehaannu eikä syty oikein mistään.

Yrittäessäni ennen juhannusta saada Heikki Kahilalta haastattelua, epäonnistuin surkeasti. Oli esiintymisiä, oli harjoituksia, oli kokouksia — ei ollut aikaa.

→ **Itsetutkistelun hetki uutiskiireiden lomassa. Kirjallisuuteen syventyminen vaatisi paljon aikaa — ja sitä ei Heikki Kahilalla totisesti ole liikaa. Perheenlisäystä ei Kahilan pariskunta ole vielä ennättänyt ajatella vuoden vanhan avioliittonsa aikana, mutta kaksi perillistä aiotaan jossain vaiheessa hankkia.**

Mikään yhdistysihminen ei Heikki Kahila kuitenkaan ole. Oma ammattiyhdistys on oikeastaan ainoa, johon hän kuuluu. Kaikki meneminen liittyy tavallaan ammattiin. Yhdessä lions-klubissa hän on jäsenenä, mutta ei valitettavasti koskaan ennätä käydä siellä.

Noin vuosi sitten solmitusta avioliitostaan hän ei suostunut puhumaan. No, onhan jokaisella oikeus pitää yksityiselämä yksityisasianaan.

Ihailijoita ja ihailijapostia koskevista kysymyksistä hän ei myöskään pitänyt. — Ihailijaposti on tyhmä sana, en pidä siitä. Ihailu on kaikin puolin niin suhteellinen käsite. Sanotaan niin, että saan paljon postia, asiallista ja vähemmän asiallista.

Lemmikkieläimistä puhuttaessa hän muisti sanoneensa kerran aikaisemminkin jossain haastattelussa, että hän haluaisi oikein suuren koiran. Silloin oli jostain soitettu ja kerrottu, että täällä on teille nyt koira, jolla on nimikin valmiina: Heikki. Se oli susikoira! Hän ei voinut kuitenkaan ottaa lahjaa vastaan, kaupungissa kun on niin hankalaa pitää eläimiä. Ehkäpä joku nyt tämän luettuaan tarjoaa hänelle kilpikonnaa tai marsua!

Suurta perhettä hän ei missään nimessä halua ympärilleen. Kaksi lasta on riittävä määrä — sitten joskus. Tällä hetkellä ei perheenlisäys ole ajankohtainen asia. Se on uhkayritys, joka vaatii harkintaa.

— Lastenkasvatuksesta en osaa sanoa yhtään mitään, tilanne sanelee sitten keinot aikanaan. Olen kyllä viimeinen ihminen antamaan minkäänlaisia kasvatusohjelmia! Itse olen pienenä saanut risua. Henkilökohtaisesti en ole ruumiillisen kurituksen kannalla. Määrätyssä vaiheessa kuritus on tietysti paikallaan, silloin kun lapsi ei vielä ymmärrä puhetta. Kai se oppiminen yleensäkin käy Pavlovin koirien systeemillä. Kyllä asioiden puhumalla pitäisi selvitä.

— Avioliitossa kannatan demokratiaa. Mieshän kantaa pääasiallisen vastuun monista asioista, lähinnä taloudellisista, mutta muut hoidetaan tasaarvoisuuden hengessä. Uskollisuuteen on paras olla ottamatta minkäänlaista kantaa.

Avioliitosta minulla ei koskaan ole ollut kovin ruusunpunaisia odotuksia. Eihän naimisiin mennessä tapahdu lopultakaan hirveitä muutoksia. Ei voi odottaa mitään. Jos lähtee suurin ennakko-odotuksin liikkeelle, voi pettyä pahasti. Tärkeintä on nähdäkseni voimakas yhteenkuuluvaisuudentunne, todellisuudentaju ja kyky pitää jalat maassa.

Työssään Kahila joutuu tekemisiin monenlaisten onnettomuuksien ja epäinhimillisyyksien, sotien ja surkeiden ihmiskohtaloiden kanssa. Onko maailma paha, pahempi kuin ennen.

— Maailma on paha. Väkivaltaisuudet ovat paljon lisääntyneet. Samoin ihmisten välinpitämättömyys. Kaikki tapahtuu niin kaukana. Mikään ei liikuta ennen kuin se sattuu omalle kohdalle, ei sittenkään vaikka joka ilta sota ja kärsimys ovat television välityksellä kaikkien meidän olohuoneissa. Sitten viime sotien ei ole opittu mitään. Nykypäivän ihmistä leimaa yleismaailmallinen hulluus.

Mikä ihmisissä ärsyttää kaikkein eniten? — Ennen kaikkea pikkumaisuus. Pidän suurpiirteisistä ihmisistä. Luotettavuuden täytyy myös liittyä ihmisen imageen. *Entä itsessänne?* — Olen hyvin lyhytjännitteinen ihminen, haluaisin olla pitkäjännitteisempi. Toisaalta luonteeni sopii juuri tähän ammattiin. Pyrin siihen, että kaikki tapahtuu hetkessä. Se on kuin yliheittäjä päällä ajamista. Sitten kadotan äkkiä kiinnostukseni.

— Suuttumisen suhteen minulla on hirveän pitkä vieteri, monessa tapauksessa toleranssirajan siirtäminen on mielekästä. Mutta kun lopulta suutun, räjähdän kertakaikkiaan. Syy voi olla niinkin mitätön kuin se, että pesen vahingossa aamulla hampaani partavaahdokkeella hammastahnan sijasta — siitä se sitten alkaa. Voin hiiltyä hirveästi ja huomata seuraavassa hetkessä, että taas tuli torveiltua oikein raskaamman mukaan. En ole pitkävihainen. Mielestäni ihminen ei suuttuessaan voita mitään, päinvastoin.

Mihin Heikki Kahila uskoo elämässään? Hän uskoo melkoisesti kohtaloon. Tosin kohtaloaan voi muokata aika paljon. Mitään ei tapahdu niin ettei itse voisi ainakin vähän vaikuttaa siihen. Hänen elämässään ei suuren sallimuksen käsi ole mitään radikaaleja muutoksia aiheuttanut. Ehkäpä kuitenkin on ennalta määrätty, ettei hänellä ole onnea peleissä tai arpajaisissa.

Tällä hetkellä Heikki Kahila haluaa elämältä aikaa, paljon aikaa. Aikaa yksityiselämälle ja harrastuksille, kirjallisuudelle ja jazzille. Hän on soittanut seitsemän vuotta bassoa, jazzia, mutta sekin jäi ajan puutteessa. Haikeana hän katseli julistetta Porin jazzjuhlista, joille ei päässyt lähtemään. Lukemiseen täytyy todella paneutua, se ei käy kylvyssä tai kahvikupin ääressä. Ammatin vuoksi joutuu tietysti selaamaan joka päivä suuren joukon sanomalehtiä mutta se menee rutiinilla. Kirjallisuus vaatii enemmän. Kuntourheilu on ainoa laji, jota hän on yrittänyt jatkuvasti harrastaa — tuloksena on venähtänyt selkä ja murtunut sormi.

Näin Heikki Kahila työssään uutistoimituksessa klo 13 ja 14 välillä. Asiallisena, itsevarmana, sanavalmiina, välillä pidättyvänä ja hiukan ujona. Mr Jekyll tai Mr Hyde, kuinka vain haluatte. □

Heikki Kahila on kiireinen mies. 12-tuntisia työpäiviä television uutistoimituksessa. Viihdekiertueita pari kertaa viikossa, esiintymistä, juontamista. Hermohommaa. Väsyttää. Perheelämälle ei jää paljon aikaa. "Perhe on uhkayritys."

← **Luova työ kuluttaa ja käy hermoille. "Tekisi mieli koplata veks" Pasilan labyrintista.**

MAAILMANKUULU SVEITSILÄINEN

CAMY

- SITÄ MYYDÄÄN YLI 80 ERI MAASSA

Ostakaa se kätevästi POSTITSE alla olevalla kupongilla

Myös OSAMAKSULLA. Jokaiselle CAMY-kellon tai korun ostajalle annetaan

ILMAISEKSI 4 mm. BISMARCK-RANNEKETJU tai HELMISORMUS *

molemmat 14 kar. kultaa (kuvat ohessa). HUOM! ketju n. 4 mm. lev., varustettu luotettavalla ja turvallisella kotelolukolla! Käteisostajalle annetaan lisäksi 10 %:n alennus. Älkää lähettäkö rahaa kirjekuoressa. Kellot ja korut lähetetään tyylikkäässä lahjakotelossa jälkivaatimuksella 3 pv:n kuluessa.

Takuun lisäturvana kellovakuutus (3:—)

CAMY-HUOLTO JA MYYNTINÄYTTELY

MANNERHEIMINTIE 44
Kelloliike J. PELKONEN
HELSINKI, p. 494 463 ja 490 002

HUOM! Kaikki Camy-kellot ovat alkuperäisiä sveitsiläisiä laatukelloja, erikoisesti kovaan käyttöön tarkoitettuja. Tehtaan tiukan tarkastuksen lisäksi tarkastaa Suomessa jokaisen kellon ammattitaitoinen kelloseppä. Tästä syystä annetaan kaikille

CAMY-KELLOILLE 1 VUODEN TAKUU

8008 MIESTEN KELLO, 17 kiv. AS-1130 koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis puoliteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 95:— tai 10:—/kk.**

8009 SAMA kultadoubleisena, **mk 99:— tai 10:—/kk.**

3500 NAISTEN KELLO, 17 kiv. AS-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, **mk 99:— tai 10:—/kk.**

3501 SAMA puoliteräksisenä, **mk 94:— tai 10:—/kk.**

7510 MIESTEN PÄIVYRIKELLO "Sputnik" nelikulmainen, vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, kullattu tai hopeoitu taulu, **mk 155:— tai 20:—/kk.**

7511 SAMA jaloteräksisenä, vaalea tai musta taulu, **mk 155:— tai 20:—/kk.**

1033 UUTUUS! Nelikulmainen NAISTEN KELLO. 17 kiv. koneisto, kestojousi incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kultadoublekuori, **mk 118:— tai 15:—/kk.**

7704 MIESTEN KAKSOISAUTOMAATTIKELLO "Jetking", 25 kiv. itsevirittyvä koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis, näyttää sekä viikon- että kuukaudenpäivät, 20 mikron kultadoublekuori, vaalea tai musta taulu, **mk 235:— tai 20:—/kk.**

7703 SAMANTAPAINEN jaloteräksisenä. 30 kiv. koneisto, **mk 235:— tai 20:—/kk.**

2205 NAISTEN KULTAKELLO. 18 kar. kultaa, (Ø 19 mm) 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, **mk 160:— tai 20:—/kk.**

KULTAISET (14 kar.) BISMARCK-RANNEKETJUT

Kotelolukko, tarkistusleimaus: *

n. 5 mm	mk **119:—**	kk erät	10:—
„ 6 „	mk **159:—**	„	20:—
„ 8 „	mk **199:—**	„	20:—

BISMARCK-KAULAKETJUT 14 kar. kultaa, jousilukko, keskeltä n. 6 mm ja päistä n. 4 mm mk **169:—**, kk erät 20:—

RANNERENKAAT 14 kar. kultaa, varmuuslukko, tarkistusleimaus:

n. 8 mm	mk **157:—**	kk erät	20:—
„ 10 „	mk **177:—**	„	20:—
„ 12 „	mk **197:—**	„	20:—
„ 14 „	mk **249:—**	„	20:—

LAHJAHELMISORMUS, 14 kar. kultaa, n. 7,5 mm:n helmi aidosta helmisimpukasta. Ilmoittakaa haluttu läpimitta mm.

7419 MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO "Sputnik", vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 165:— tai 20:—/kk.**

7428 MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO "Seven Seas", vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 170:— tai 20:—/kk.**

7429 SAMA kultadoubleisena **mk 175:— tai 20:—/kk.**

7311 **UUTUUS! SUKELTAJANKELLO, JOSSA PÄIVYRI** "Seven Seas", vesitiivis, kokeiltu 5 ilmakehän paineessa. Pimeässä voimakkaasti loistavat osoittimet ja numerot, 17 kiv. koneisto, incablock-iskusuojaus. **ERIKOISRANNEKE "TROPIC"**, mk **129:— tai 15:—/kk.**

1007 NAISTEN KELLO (Ø 17 mm), varustettu murtumattomalla safiirihiotulla lasikkeella, 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kultadoublekuori, **mk 105:— tai 15:—/kk.**

1441 SAMANTAPAINEN, 18 kar. kultaa, 21 kiv. Eta-koneisto, **mk 175:— tai 20:—/kk.**

7521 MIESTEN PÄIVYRIKELLO "Jetking", vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 119:— tai 15:—/kk.**

7519 SAMANTAPAINEN, 20 mikr. kultadoubleeta, **mk 125:— tai 15:—/kk.**

HUOM! NOPEA TOIMITUS
Tilatut tavarat toimitetaan 3 päivän kuluessa!

NYKYKELLOT

Camy kellojen maahantuoja

BOX 10231
Helsinki 10
p. 30 30 31

Lähettäkää heti 30 vrk:n palautusoikeudella ja 1 vuoden takuulla, suoritus käteisellä/osamaksulla = käsiraha + kk-erät. Käteissuorituksesta 10 %:n alennus.

KELLO n:o .... mk .... musta/vaaleatauluisena

RANNEKETJU/RENGAS ...... mm, mk .... KAULAKETJU mk ....

LAHJAETUNA haluan n. 4 mm. Bismarck-ranneketjun kotelolukolla/helmisormuksen läpimitaltaan .... mm. (Tarpeeton pyyhitään yli)

Nimi selvästi — synt.aika

Arvo t. ammatti — Kirjoilla

Osoite selvästi

HYMY 9/68

SYYSSANAPUNOS

Kotiapulainen
Päiväapulainen
kotiapulainen
GARDNER

PISTEISTÄ TAI VIIVOISTA

KOULU ÄLYLATAAMO

BAKTERIOLOG. PERUST. mies

RATAOSUUS

EI OLE ENEMPÄÄ

-LÄHIÖ

MIETO MANAUS "SINUA"

HARAKIRI JUMALIA

VAROKAA SONNEJA

YHTEISTÄ TUNTEM. SOTIL. JA SAIMAAN BALLAD.

EUR. Sn KILPA-AJORATA

Aa A

KEVÄTKUKKIA

MERKITKÄÄ SE TILILLENI N:o...

NOVAK UKKO VÄNR. TAR

KOIVISTO

OLJISTA RASVAA

"OSK. TOKOI"

AIR-CLAIRE

RIKAS SUKU

LAULAJIEN MÖKKI

TAUTI

KUULUU PUKEUTUMISEEN

SEUTU

JUMALA PILKKA

OPPI

JALOA SUKUA

"HARPUNSOITT."

SUKUA

RAKKAUDEN "APOSTOLI"

"RIIVATTU"

AATELOITU FILMIMIES
Taikasana
SAUNAMAIJAT

SYÖVYTTÄMÄLLÄ AIK. SAADUT

-RISTO

ÖLJY MUUALLA KOLME

IVALO

ISTUNELISTO

LAULAVA PERHE

NAAPURIN MAUSTE KIELTO

MUN ISI ON PETRI MUN KANS

-HARI

HELEN KELLER OLI MYÖS

ELOSANAPUNOKSEN ratkaisut: mustetäytekynä lähetetään nimellä Esa Pyykkö, Kortelahdenk. 23 C 55 T:re. Kirjapalkinnot: K. Pikkarainen, Ratsutie 1 Rajakylä; Eino Kiertonen, Vilppula; Toini Hiekkamies, Punahilkantie 4 B 10 H:ki 82; Olof Falck, Pohjoiskaari 23—25 C H:ki 20. Syyssanapunoksen vastaukset pyydämme toimitukseemme Puutarhak. 8 T:re, tk:n 20. päivään mennessä.

KUUMA, KURJA MARRAKESH

Teksti ja kuvat: OLLI PERTTULA

Marrakesh on Marokon rähjäisin ja mielenkiintoisin kaupunki. Se on silmänkääntäjien, hippien, käärmeenlumoojien ja narkomaanien Mekka. Turisti ei ole siellä turvassa. Salakuljetus ja kaikki muu mahdollinen rikollisuus rehottaa. Oopiumluolissa seurailevat raukeat asiakkaat puolialastomien mulattityttöjen hurjia rituaalimenoja päät nytkähdellen.

Jo kaupungin ulkopuolelle kuuluu voimakas rummutus. Musiikki tulee arabikaupunginosasta, Marrakeshin suurelta torilta, missä kymmenen orkesteria pitää yhtäaikaa konserttia. Tori on kaupungin sydän. Se on ympäri vuorokauden täynnä monenkarvaista silmänkääntäjää, käärmeenlumoojaa, tanssijaa, taikatempuntekijää, pelimannia ja sadunkertojaa, joita virtaa sinne eri puolilta Afrikkaa. Joukossa on hyvinkin lahjakkaita taiteilijoita, vaikka useimpien esitykset ovat kömpelöiden amatöörien yksinkertaisia temppuja.

Lämpöä on noin 45 °C varjossa. Yleisö vaeltaa välinpitämättömän näköisenä ja sokaisevaan kuumuuteen ärtyneenä esityksestä esitykseen. Kyttyräselkäinen kääpiö soittaa yksikielistä viulua ja opetettu buldoggi pyörii kahdella jalalla ympyrää musiikin säestyksellä. Esityksen päätyttyä marakatti kerää kolikot peltimukiin. Jos rahaa ei anna niin eläin puree.

Rojukauppiaat

Torin laidoille on kerääntynyt satoja rojukauppiaita. Ta-

KÄÄNNÄ

Oopiumluolissa esiintyy yleensä erittäin korkeatasoisia taiteilijoita. Tämä kuva on Medinassa, arabikaupunginosan keskustassa sijaitsevasta luolasta, jossa puolialastomat mulattinaiset ja -miehet esittävät hurjia rituaalimenoja bongorumpujen säestyksellä.

varat on asetettu riviin hiekalle. Myytävänä on ruostuneita nauloja, ruhjottuja silmälaseja, mädäntyneitä kureliivejä, muttereita, parittomia kumitossuja, koin syömiä pipolakkeja, repaleisia laamapaitoja ja ryöstettyjen turistien hammasproteeseja, joiden muovisessa kitalaessa on yleensä amerikkalaisen valmistamon tavaramerkki.

Kauppa käy huonosti. Hinnat ovat kiinteät. Tinkiminen tuottaa vaikeuksia.

Jalkakäytävätohtorit

Marokko on täynnä rampoja ja sairaita. Markkinapaikkojen jalkakäytävätohtorien "touhibien" ammatti kukoistaa lukemattomat ihmiset luottavat vielä heidän viisauteensa ja uskovat heidän hoitoonsa. Heidän vastaanottonsa on katukivetyksellä tai torin kulmalla markkinapäivänä. Varusteisiin kuuluu pari kolme ruukkua ja pulloa, erilaisia yrttejä ja jauheita, kuivattuja sisiliskoja, meripihkakuulia, muslimien pyhä kirja Koraani ja värikkäitä piirroksia ja karttoja ihmisruumiista ja sen osista. Nämä eivät auta heitä ainoastaan diagnoosin teossa, vaan tekevät vaikutuksen myös potilaisiin ja katsojiin.

Ryöstöt yleisiä

Jos haluaa liikkua arabikortteleissa vapaasti ja turvallisesti, on viisainta pukeutua rikkinäiseen paitaan, kuluneisiin farmareihin, ostaa romukauppiaalta risa pipo päähän ja teeskennellä nöyrää köyhää. Sillä turisteihin kohdistuvat ryöstöt eivät ole Marokossa harvinaisia. Paikallisella väestöllä ei yksinkertaisesti ole mitään menetettävää, heidän kannattaa riskeerata. Typerän turistin lompakko, rannekello ja kiiltonahkakengät merkitsevät kylläisiä päiviä nälkäkuoleman partaalla riutuvalle arabille.

Kello 20:n jälkeen partioivat poliisit arabikaupunginosassa viiden miehen ryhmissä, kävellen tahdissa peräkanaa. Päässä on kypärät, vyöllä pistoolit ja kädessä patukat valmiina lyöntiin.

Hyvin varustautuneista poliiseista huolimatta varakkaan näköisen turistin on mahdotonta liikkua kaupungissa yöllä joutumatta vaikeuksiin.

Hipit

Nopein keino tutustua kaupunkiin on lyöttäytyä Marrakeshin eurooppalaisten ja amerikkalaisten lintsareiden seuraan. He tuntevat kaupungin paremmin kuin omat taskunsa. Marrakeshissa on useita 50-luvun lopulla Marokkoon tulleita New Yorkin beatnikkeja, kolmenkymmenen ikäisiä kavereita, jotka viettävät aikaansa soittelemalla bluesia, käyttämällä huumausaineita, tuijottamalla tähtiä ja mietiskelemällä olemassaolon tarkoituksettomuutta halvoissa, lahoavissa hotelleissa.

Useat heistä ansaitsevat elatuksensa salakuljettamalla hashista Etelä-Espanjan turistikeskuksiin, kuten Torremoliinoon ja Marabellaan. Niiden korkeatasoisissa diskoteekeissa nuoret turistit maksavat aineesta seitsenkertaisen hinnan.

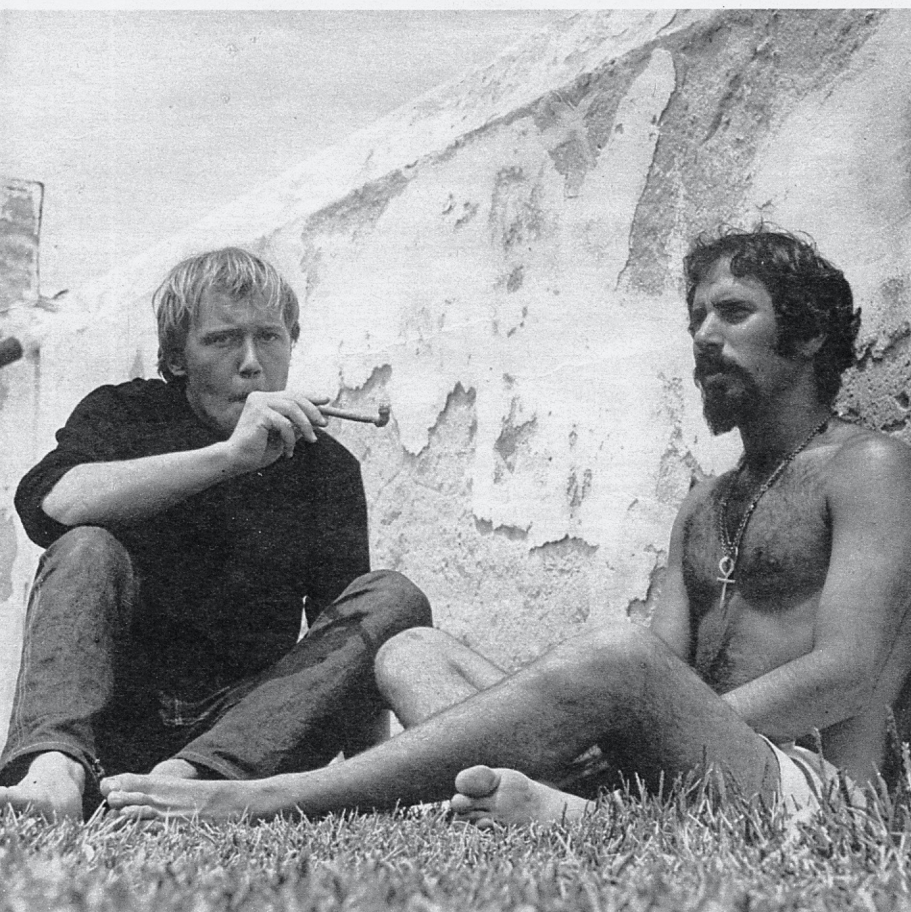
Jokaisella hipillä on poikkeuksetta mukana Jack Kerouac'in romaani "On The Road", joka on heidän Koraaninsa.

Hippien joukossa on todella masentavassa tilassa olevia oopiumin, heroiinin ja mexitonin käyttäjiä, joilla elinaikaa näyttää olevan jäljellä korkeintaan muutama vuosi. He ovat epätoivoisia, elämään kyllästyneitä kavereita, jotka ovat tiivistäneet elämänsä ja luistelleet kuvionsa jo loppuun.

Hashis

Marrakeshin pääpostitoimiston virkailijan arvion mukaan noin 30 % kaupungin väestöstä polttaa hashista. Kaupungissa on kahviloita, joissa arabit käyttävät hashista, marihuanaa ja kifiä aivan vapaasti. Näiden aineiden käyttö ja hallussapito on laissa kielletty, mutta tällä lakipykälällä ei näytä käytännössä olevan mitään merkitystä. Alkoholin käyttö on paikallisen väestön keskuudessa melko harvinaista.

Itse poltin hashista useamman kuukauden ajan lähes joka päivä. Lähdettyäni Marokosta en ole sitä sen koommin käyttänyt enkä myöskään ole tuntenut minkäänlaista tarvetta siihen, joten epäilen sen tu-

↑ **Hurja, jopa hillitön tanssi kiihtyy, kiihtyy. Tunnelma vaikuttaa epätodelliselta.**

← **Hashiksenpolttajia raunioituvan hotellin seinustalla. Aurinko paahtaa armottomasti. Vaatteet hiostavat.**

hoisana pidettävää ja tapaa muodostavaa vaikutusta. Sen sijaan oopiumi, heroiini ja mexiton ovat todella vaarallisia huumausaineita joiden kokeilemista on syytä välttää.

Oopiumluola

Medinassa, arabikaupunginosan keskustassa, on tietääkseni öisin avoinna ainoastaan yksi oopiumluola. Tämä luola jossa kävin, sijaitsi erään ylellisen näköisen mattomyymälän suuressa varastossa, talon kellarissa. Luolan asiakkaita ovat lähinnä rahakkaat arabit sekä kansainvälisten huumausaineliigojen kätyrit.

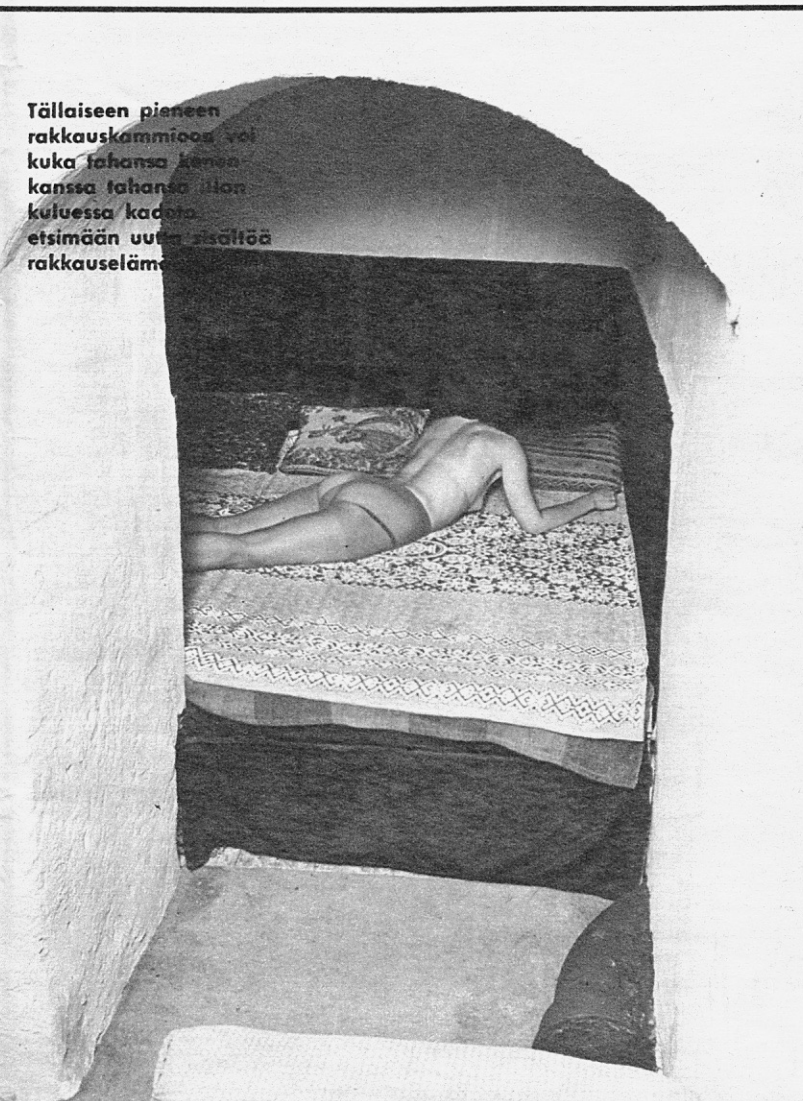
Siellä esiintyy yleensä korkeatasoisia musiikki- ja tanssiryhmiä. Puolialastomat mulattitytöt esittävät hurjia rituaalimenoja bongorumpujen säestyksellä. Raukeassa narkoosissa, värikkäillä, koristeellisilla matoilla lepäävä yleisö poltteelee vesipiippua, maistelee minttuteetä, venyttelee jäseniään ja mulkoilee tylsä hymy kasvoilla jänteviä tanssijattaria päät nytkähdellen. □

VAIHDETAANKO VAIMOJA?

Teksti: TIMO SUOSTE
Kuvat: PRESSENS BILD

Tämä baari on samanlainen kuin paremman luokan baarit joka puolella maailmaa. Ainoa ero on se, että täällä ei tarjota alkoholia, vaan — pornograafista kirjallisuutta.

Tällaiseen pieneen rakkauskammioon voi kuka tahansa kenen kanssa tahansa illan kuluessa kadota etsimään uutta sisältöä rakkauselämä[illegible]

Käsi sydämelle, hyvät aviomiehet. Olisitteko valmiit antamaan ikioman aviovaimonne toisen miehen rakasteltavaksi, jos vastalahjaksi saisitte hänen vaimonsa omaan syliinne? Jos olette, niin nyt teillä on siihen mahdollisuus – vieläpä samassa sängyssä.

"Epäsovinnainen nuoripari, 29 ja 33 v., etsii tuttavuutta samankaltaisen parin kanssa miellyttävien iltojen merkeissä. Viihtyisä kerhohuoneisto on käytettävissä. Vast. tl. kontt. nimim. 'Löytöretkille'."

"Aviopari 40—45 v. etsii tuttavuutta samanlaisen ennakkoluulottoman parin kanssa miellyttävän yhdessäolon merkeissä. Vast. tl. kontt. nimim. 'Koti-iltoja'."

Kaikissa Ruotsin suurimmissa sanomalehdissä on useita tällaisia ilmoituksia joka päivä. Ne eivät ole enää outoja suomalaisillakaan palstoilla, mutta — päinvastoin kuin naapurissa — meillä ei läheskään aina käsitetä, mitä näiden ilmoitusten taakse todellisuudessa kätkeytyy.

Käsitykset ikuisesta ja kauniista rakkaudesta miehen ja naisen välillä, rakkaudesta, joka saa ensimmäisen eroottisen ilmentymänsä hääyönä, joka ei salli pienimpiäkään syrjähyppyjä ja joka kestää kuolemaan saakka, ovat alkaneet horjua. Mutta tavanomaisen rakastajan tai rakastajattaren hankkimisen sijaan ovat monet aviopuolisot keksineet nykyaikaisemman ja molempia osapuolia paremmin tyydyttävän ratkaisun. He ovat päässeet yksimielisyyteen siitä, että he kumpikin voivat olla toistensa tieten ja samanaikaisesti uskottomia.

Tukholmassa on jo muutaman kuukauden ajan toiminut Salome-niminen kerho, missä jäsenet voivat vaihtaa seksuaalipartneria. Vaimon rakastellessa jonkun kerhon jäsenen kanssa mies puolestaan vie sänkyyn jonkun naispuolisista kerhotovereistaan. Näin voi tapahtua kuitenkin vain, jos kaikki rakkausleikkiin osallistuvat ovat asiasta yksimielisiä.

Salome sijaitsee aivan Tukholman keskustassa. Kerhon sisustus on ylellisen hillitty. Joka puolella näkee vain jalopuuta, valkoisiksi kalkittuja seiniä, holvikaaria, luonnonkiviä, kauniita kasveja ja eläviä kynttilöitä. Huoneisto käsittää seurusteluhuoneita ja pieniä, eristettyjä rakkausalkoveja, joiden seinillä on rohkeita maalauksia. Pehmeä musiikki ja kaunis talvipuutarha täydentävät sopivasti tunnelmaa.

Salomen emäntänä toimii ahvenanmaalainen kirjailijatar Asta Gustafsson, joka nykyään tunnetaan Ruotsissa hyvin paitsi kirjoistaan ja televisioesiintymisistään myös vapaasta suhtautumisestaan sukupuolten väliseen kanssakäymiseen. Hänellä on itsellään takana kaksi särkynyttä avioliittoa ja tiedottomasti tapahtunut osallistuminen "ryhmäavioliittoon".

— Minulla oli siihen aikaan rakastaja. Hänellä puolestaan oli minun tietämättäni rakastajatar. Tällä rakastajattarella taas oli — minun rakastajani siitä tietämättä — rakastaja. Päästyäni selville koko suhteesta jouduin jonkinlaiseen shokkitilaan. Kehitykseni pysähtyi, olin sitäpaitsi sairas eikä minulla riittänyt mukautumiskykyä suhteen jatkamiseen.

— En ollut silloin kovinkaan kaukana itsemurhasta, mutta viime hetkellä ymmärsin, että yhteisön avulla — juuri sen yhteisön, jonka ryhmäavioliitto tarjoaa — voisin selvitä kurjuudestani. Tämä vaisto pelasti minut itsemurhalta.

Todellisuudessa Salome on toiminut jo kymmenkunta vuotta, vaikka se virallisesti on ollutkin olemassa vasta jonkun kuukauden. Aloitteentekijänä oli muuan sivistynyt, noin 40-vuotias mies, jolla kirjailijattaren mukaan on "hyvin suuri vaikutusvalta". Perustaja itse oli ollut naimisissa kymmenen vuotta, ennenkuin hän vaimonsa kanssa aloitti kerhotoiminnan, joka sittemmin on uudistanut heidän aviollisen onnensa.

Jäsenet, joita tällä hetkellä on viitisenkymmentä, valitaan tarkoin ja he kuuluvatkin kaikki yhteiskunnan ylä- tai ylempään keskiluokkaan ja ns. älymystöön. Kerhoa ei ole tarkoitettu aivan nuorille, mutta 30 vuotta ylittäneet ovat iältään soveltuvia.

— Pyrkijöitä on kerhoomme tällä hetkellä hyvin paljon, toteaa Asta Gustafsson, mutta meidän pitää kiiruhtaa hitaasti näin alussa. Erään tutkijan mukaan maassamme on noin 10 000 ihmistä, jotka ovat halukkaita vaihtamaan tilapäisesti aviopuolisoa ja sellaisille pareille, jotka eivät enää usko avioliittoon, voi tällainen toiminta olla sitä hoitoa, joka antaa heille avioonnen takaisin.

Kerhon jäsenet tapaavat toisensa kaksi kertaa viikossa. He keskustelevat erilaisista asioista, leikkivät rakkausleikkejä ja katselevat pornografisia filmejä. Kerho haluaa kuitenkin kaiken tapahtuvan tyylikkäästi ja arvokkaasti, minkä vuoksi alkoholia ei sallita kerhossa lainkaan.

— Pornografiset filmimme ovat useimmiten hauskoja pieniä kertomuksia kahden ihmisen välisestä suhteesta. Naiset ovat usein vielä alussa niin kylmiä, että heidän täytyy nähdä sellaisia päästäkseen tunnelmaan ja ollakseen mukana nuoteissa. Jokin aika sitten pelasimme ensimmäisen kerran vaatepokeria. Ensimmäiset, jotka joutuivat riisutumaan alastomiksi, keinuivat tanssilattian yli wienervalssin tahdissa. Sitten seurasivat muut perässä.

— Mikä tämän toiminnan perimmäinen tarkoitus mielestänne oikein on?

— Mies haluaa yleensä sitoa naisen vapauden. Minä haluan pois mustasukkaisuuden. Haluan, etteivät miehet ole enää niin varmoja naisistaan. Rajoittuneisuus ja mukautumiskyvyn puute ovat paheita, jotka on kitkettävä pois. Mustasukkaisuutta on opittava pitämään sairautena. Omistusoikeus on poistettava ja tilalle on saatava täydellinen yhteisyys. En ole varma, onko ryhmäseksuaalisuus ainoa oikea ratkaisu näihin pulmiin, mutta jos ihmiset sitä haluavat, heidän on saatava siihen tilaisuus.

— Olisitteko itse valmis osallistumaan jäsenenä kerhon toimintaan?

— Kahden älykkään miehen ja ihastuttavan naisen seurassa olisin mielelläni neljäntenä. Haluan vielä korostaa, ettei meillä esimerkiksi viranomaisten kanssa ole pienimpiäkään hankaluuksia. Se mikä tapahtuu suljetussa seurassa, ei kuulu viranomaisille. Meillä on vaikutusvaltaa ja pystymme tarpeen vaatiessa todistamaan, että olemme täysin normaaleja ihmisiä.

Mitä mieltä sitten ovat kerhon jäsenet? Ratkaiseeko seksuaalipartnerin vaihto kerhon puitteissa sielullisia pulmia pitemmällä tähtäimellä? Seuraavassa haastatellut henkilöt haluavat esiintyä nimettöminä lastensa ja muiden sukulaistensa vuoksi.

KÄÄNNÄ

VAIHDETAANKO VAIMOJA?

Rouva, naimisissa 22 vuotta: — Minulla ja miehelläni oli aikaisemmin suhde erääseen 25-vuotiaaseen pariin. Suhde kesti vuoden ja pidin hyvin paljon tästä nuoremmasta miehestä, mutta suhteen aikana löysimme myös mieheni ja minä toisemme. Olimme ehtineet jo melko paljon vieraantua toisistamme avioliiton aikana. Suhteen katkeamisen jälkeen elimme mieheni kanssa hyvin onnellisina.

— Nykyään me käymme Salomessa lähinnä siksi, että siellä on mahdollisuus saada "rakkaushuone", missä voi olla rauhassa lasten häiritsemättä. Lisäksi kerhon ilmapiiri on viihtyisä ja siellä voi todella rentoutua. Olimme aikaisemmin eräässä toisessa kerhossa, mutta siellä ei ollut tanssia. Täällä me voimme tanssia, keskustella ja rentoutua. Koska kaikki edustavat samaa ajatuskantaa, voimme myös vaihtaa partneria, jos niin haluamme. Olemme mieheni kanssa aivan kuin heränneet tajuamaan toisemme sen jälkeen, kun aloimme käydä tällaisissa kerhoissa.

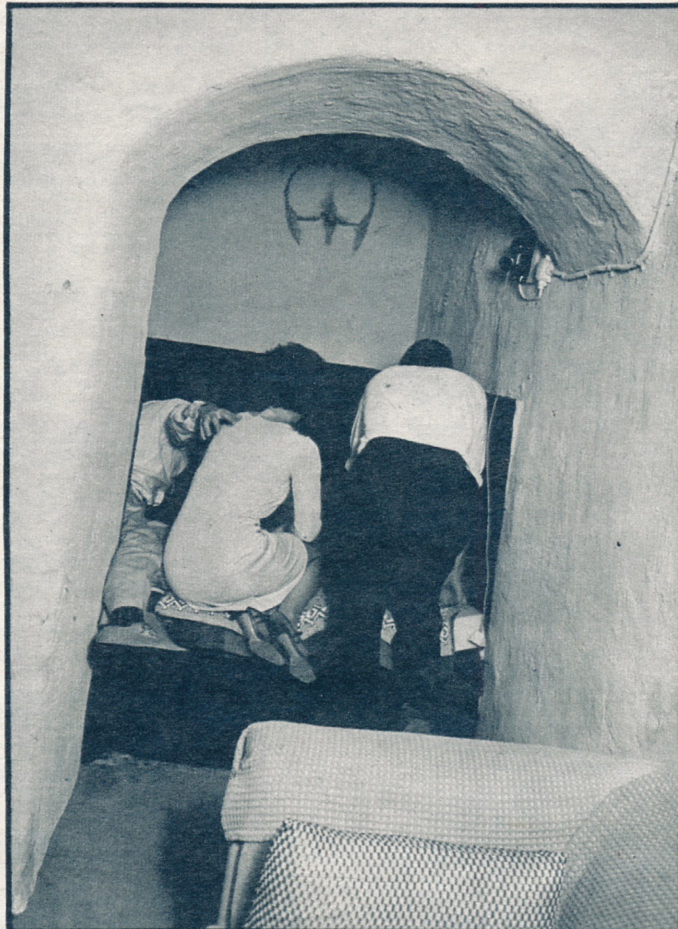
— Olemme löytäneet monia ystäviä, joilla on yhteisiä harrastuksia eikä eroottisuus ole millään tavalla etusijalla. Meillä on usein lapsetkin mukanamme, kun tapaamme kotona toistemme luona, mutta he eivät luonnollisestikaan tiedä, että me vaihdamme partneria.

— Sitäpaitsi Salomessa ei ole p a k k o vaihtaa partneria. Pääasia on, että siihen on mahdollisuus. Parasta kaikessa tässä on vapaudentunne — se, että voi olla sukupuoliyhteydessä uuden miehen kanssa, jos haluaa.

Naimisissa oleva 35-vuotias insinööri. — Mies voi olla urheiluintoilija aivan samalla tavalla kuin sukupuoli-intoilijakin. Asia on aivan sama, eikä vaimo kai voi olla mustasukkainen siitä, että hänen miehellään on sukupuolisia taipumuksia.

— Aloitimme vaimoni kanssa kaksi vuotta sitten suhteen erään toisen parin kanssa. Vaimoni mielestä hänen partnerinsa oli kuitenkin tehoton, koko touhu tuntui hänestä tarkoituksettomalta ja me katkaisimme suhteen. Puoli vuotta sitten aloitimme uuden suhteen ja nyt olemme kaikki tyytyväisiä.

Yksi rakkauskammioista on yhtä ainoata suurta vuodetta. Se on tarkoitettu niille, jotka haluavat nauttia rakkaudesta ryhmissä.

Kihloissa oleva 43-vuotias nainen: — Kerhon tarkoituksena ei ole pelkästään sukupuolinen kanssakäyminen. Siellä saa ymmärtämystä, siellä voi keskustella asioista, joista ennen ei uskaltanut hiiskahtaakaan ja siellä oppii hallitsemaan mustasukkaisuutensa. Toisin sanoen itsekunkin seksuaaliset pulmat pienenevät. Ketään ei pakoteta mihinkään, jokaisella on itse mahdollisuus valita. Mielestäni kerho on erinomainen idea tylsän ravintolaelämän tilalle.

Kaikki haastatellut olivat yksimielisiä siitä, että heidän elämänsä oli tullut onnellisemmaksi ja rikkaammaksi sen jälkeen, kun he alkoivat käydä Salomessa. Psykiatrit ja sosiologit eivät kuitenkaan suhtaudu ylenpalttisella ihastuksella tällaiseen ratkaisuun. Eräässä ruotsalaislehdessä kysyttiin näiltä asiantuntijoilta, mitä mieltä he olivat tästä uudesta sukupuolisesta seurustelumuodosta, voiko se heidän mielestään pitää koossa tai peräti pelastaa karille ajautuneen avioliiton, pitäisikö tällaisia kerhoja suositella vai pitäisikö ne mahdollisesti kieltää.

Psykiatrien mielestä on kysymyksessä monimutkainen psykologinen ongelma, joka on ratkaistava täysin yksilöllisesti. Ihmiset ratkaisevat yleensä sukupuoliset pulmansa eri tavoin, mutta yleensä ottaen, vaikuttavat tällaiset kerhot liian keinotekoisilta voidakseen olla todelliseksi hyödyksi. Näiden ihmisten pitäisi hakeutua mieluummin psykiatrien puheille saamaan apua ongelmiinsa.

Tilapäisen ratkaisun nämä kerhot psykiatrien mielestä tosin voivat ihmisille antaa, mutta perusongelma on jäljellä ja kerhoissa käyminen tuo mukanaan vielä lisäongelmia ja sisäisiä ristiriitoja. Ihmiset haluavat tällä tavoin esiintyä vapaamielisinä, mutta todellisuudessa on kysymys vain näennäisestä vapaamielisyydestä. Sairaudeksi sitä ei voi nimittää, mutta varmastikin probleemaksi.

Sosiologien mielestä sukupuolikysymyksissä on aina loputtoman monia erilaisia ja äärimmäisyyksiin meneviä mielipiteitä. Heidänkin kantansa on kuitenkin se, että aviopuolisoiden vaihto on suhteellisen epätavallinen keino hankkia itselleen seksuaalipartneri.

Lääkärit eivät usko, että Salomen kaltaiset kerhot pystyisivät pitämään koossa avioliittoa. Tilapäisesti ne voivat lähentää sukupuolisesti toisilleen kylmenneitä aviopuolisoita, mutta yleensä tällaisissa avioliitoissa on monia muitakin ongelmia. Sosiologien mielestä sen sijaan on olemassa pieni mahdollisuus, että rikkoutuneet suhteet palautuisivat ennalleen.

Kukaan asiantuntijoista ei halunnut suositella Salomen kaltaisia kerhoja, mutta kukaan ei myöskään halunnut, että ne kiellettäisiin. He perustelivat kantaansa mm. näin:

Psykiatri I: — Jokainen ratkaisee itse probleemansa ja kuinka ihmeellisiltä ratkaisut vaikuttanevatkin, niitä on kunnioitettava, jos ihmiset itse ovat niihin tyytyväisiä. Mutta suosittelemaan en ikinä rupeaisi. Ihmiset tekevät usein ryhmissä sellaista, mihin heillä ei koskaan olisi yksinään rohkeutta. Sukupuolielämässä on monta eri laatua olevaa pelkoa. Tiedetäänhän esimerkiksi, että alkukantaisilla heimoilla on melkein uskonnollisia ryhmäorgioita. Tällöin on kysymyksessä juuri uskonnon antama suoja, jonka vaikutuksesta edellämainitut pelot häviävät ryhmässä.

Psykiatri II: — Olisi naurettavaa suositella tällaisia kerhoja, mutta mitään tarvetta niiden kieltämiseenkään ei ole. En vain pysty ymmärtämään minkäänlaista tarkoitusta koko asiassa. Ihmiset, jotka käyvät niissä, yrittävät vakuuttaa toisille, että he ovat vapaamielisiä. Minun mielestäni toinen osapuoli on tunnettava, ennenkuin mikään voi onnistua.

Sosiologi: — Yleisesti ottaen kerhoja ei pidä suositella. Niitä ei missään tapauksessa pidä kuitenkaan kieltää. Henkilökohtainen asenteeni on se, että yhteiskunnassa on kiellettävä niin vähän kuin mahdollista. Mitään sellaista ei saa kieltää, mikä ehkä on arvokasta monille ihmisille. Jokainen saa ottaa seurauksen omalle vastuulleen. □

HUIPPULAATUA MUSIIKINTOISTOON *postitse C myynnistä*

Tällä sivulla esiteltävät tuotteet edustavat laadullista huipputasoa — silti saatte ne C-myynnin välityksellä tavallista edullisemmin. Säästätte suuria summia joustavan palvelumme avulla. Teillä on 8 päivän palautusoikeus. Kirjoittakaa tai soittakaa!

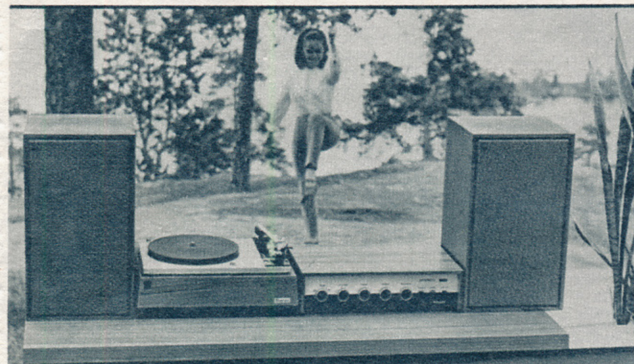
MUSIIKKIBOXIEMME SUOSIO KASVAA

Onhan laitteissanne kovaäänisliitäntä? Liittäkää boxi matkaradioonne, magnetofoniinne, levysoittimeenne, televisioonne.

Olipa laitteenne uusi tai vanha, boximme antavat sen sointiin uuden äänen. Varsinkin bassoäänet soivat puhtaan täyteläisinä — nautitte kuuntelusta! Suuriakin tehoja kestävät kaiuttimemme sopivat erinomaisesti painekammiojärjestelmään. Boxien pintakäsittely on huoliteltua. Suurten sarjojen ansiosta hintamme kilpailevat menestyksellisesti. Boxeissa VUODEN TAKUU.

Tyyppi	Teho	Toistoalue	Mitat	Ohmiluku	Kät.hinta	Osamaksulla
TH 2 Popular	10 W	50-18000	335 x 496 x 155	4	129:—	29:— ja 6 x 17:70
TH 5 Plankan	15 W	40-20000	590 x 360 x 64	4	145:—	45:— ja 6 x 18:—
TH 6 Kompakt	10 W	50-18000	200 x 350 x 205	4	115:—	25:— ja 6 x 15:90
TH 7 Maximal	14 W	35-20000	280 x 260 x 575	4	188:—	38:— ja 6 x 26:50
TH 8 Special	6 W	60-16000	410 x 204 x 165	4	89:—	19:— ja 6 x 12:40

Valmistettu painekammiomenetelmällä, paitsi Special, jossa basso refleks-menetelmä. Puulaatu teak ja jakaranda.

MUSIIKKINAUTINTO JOKA LUMOAA TEIDÄT: PHILIPS STEREOVAHVISTIN DUAL LEVYSOITIN KOMPAKT TH 6 MUSIKKIBOXIT — JA LAHJAKSI STEREOKUULOKKEET

Tätä kannatti odottaa! Stereomusiikkia, joka yllättää Teidät ensi kuulemalla. Olemme ylpeitä voidessamme tarjota Teille ennen kuulematonta. **HINTAAN 570:—, OSAMAKSULLA KÄSIRAHA 120:— ja 10 x 49:50** Philipsin uusi täystransistoroitu stereovahvistin, pääteteho 2 x 6 W, toistoalue 40—20 000 Hz, liitännät stereolevysoitinta ja -nauhuria sekä viritintä varten. Runsaat äänenvärin ja tasapainon säätömahdollisuudet. Länsisaksalainen DUAL Stereo-Kristal levysoitin, systeemi CDS 630. Kaikki 4 nopeutta tasapainoitettu, kevyt äänivarsi, erittäin tyylikäs soitin. Painekammio-musiikkiboxit KOMPAKT TH 6 takaavat ja huipentavat täydellisen stereonautintonne. Myös monolevynne soivat hienommin kuin koskaan ennen. **6 KUUKAUDEN TAKUU.**

Mikäli teette tilauksenne 15. 9. mennessä, saatte erikoistarjouksena ilmaiseksi korkealuokkaiset stereokuulokkeet, arvo 68 mk. Ja kaiken päälle maksutta stereo LP 30 cm huippulevy, esittäkää toivomus.

BIG BEN NAUHAT huipputekniikkaa

Nauhurien omistajat! Täydentäkää nauhavalikoimaanne ehdottoman kunnollisilla länsisaksalaisilla Big Ben nauhoilla. Vastaaviin nauhoihin verraten säästätte 25—30 % ostamalla 3 kpl erissä. Edullinen **3 kpl:n** tarjouksemme:

Kelakoko:

11 cm	pituus	3x270 m	vain 36:—
15 cm	,,	3x540 m	vain 64:—
18 cm	,,	3x730 m	vain 88:—

NYT TEKEMÄÄN KUNNON ÄÄNITYKSIÄ!

HUIPPU LP-LEVYJÄ C-MYYNNISTÄ

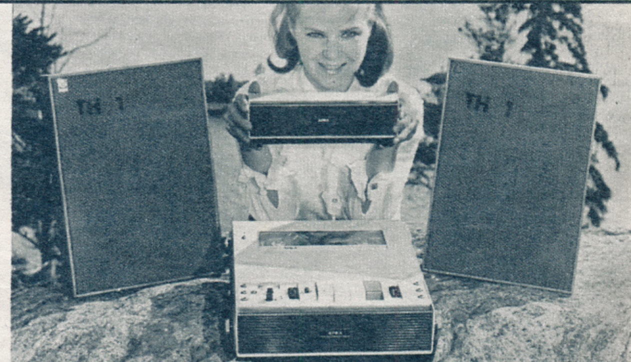
HARRY BELAFONTE LP 16:—

Darlin' Cora — Cu-cu-rru-cu--cu Paloma — Jamaica Farewell — Man Piaba — Come Back Liza — The Marching Saints — Hava Nageela — Cotton Fields — Matilda.

PAUL ANKA LP 18:—

Diana — Put Your Head On My Shoulder — Lonely Boy — Time To Cry — I Love You In The Same Old Way — You Are My estiny — Crazy Love — Don't Ever Leave Me — Adam and Eve — I Love You, Baby — Tonight My Love, Tonight — My Home Town — Cinderella — Love Land — Dance On Little Girl — The Longest Day.

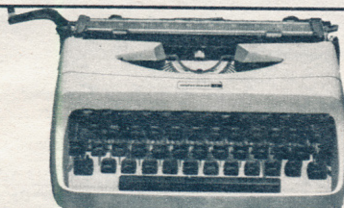
Me maksamme postikulut. Edullisia sarjatilaus valikoimia.
TILATKAA LUETTELO LEVYUUTUUKSISTAMME!

RADIOALAN HINTA- JA LAATUYLLÄTYS: AIWA STEREONAUHURI + 2 PAINEKAMMIOBOXIA YHTEISHINTAAN 645:—

osamaksulla käsiraha 95:-- ja 10 x 60:50
Verkko/paristokäyttöinen, 4-raitainen. 2 nopeutta, 2 mikrofonia, korvakuulokkeet, paristot, pitkäsoittonauha, verkkolaite sisäänrakennettu.
ERIKOISTARJOUS painekammio musiikkiboxi TH 1 ohjehinta 97:— NYT 72:—. Käsiraha 22:— ja 6 x 9:40. Puulaatu teak. Mitat 345 x 245 x 100. Teho10W ohmiluku 4—8.

UNDERWOOD 18 MATKA-KIRJOITUS-KONE

KANTOLAUKKU

Koneen varustuksiin kuuluu tyylikäs kantolaukku, jossa on kaksoistasku kirjoituspaperia, kirjekuoria ym. varten.

Underwood 18 on tyylikäs, vahvarakenteinen ja käytännöllinen kirjoituskone. Se on korvaamaton henkilölle, joka matkustaa paljon tai jonka täytyy kirjoittaa raportteja tai kirjeitä, välttämätön opiskelijalle, virka- tai liikemiehelle, jonka työt jatkuvat vielä kotonakin. Myös nykyaikainen perheenäiti hankkii kirjoituskoneen kotitehtäviään varten. Nykyisessä maailmassahan kirjoituskone alkaa olla lähes yhtä tärkeä kuin puhelin.
Tämä kirjoituskone on erittäin helppokäyttöinen; Underwood 18 on kätevän kokoinen ja painaa ainoastaan 3,95 kg. Se on rakenteeltaan tunnetusti vahvaa ja kestävää laatua. 44 näppäintä, reunaesteet, kaksivärinen värinauha, jossa automaattinen värinauhan kulkusuunnan vaihto, paperituet, takertuneiden kirjasinvarsien irroitusnäppäin ja korjausalusta — siinä muutamia "suuren koneen" 18:sta ominaisuudesta —. Sen kevyt kosketus on ilo sormille, ja tuloksena onkin harvinaisen kaunis teksti.

HINTA 285,— osamak. käsiraha 65,— ja 10 x 24,—

KÄYTTÄKÄÄ NYT TILAISUUTTA HYVÄKSENNE JA TILATKAA MAAILMANMERKKIÄ OLEVA MATKAKIRJOITUSKONE. VUODEN TAKUU.

C-MYYNTI OY
☎ 33506 BOX 1503, TAMPERE
Hämeenpuisto 33 A 1

TILAUSKUPONKI

Tilaan tässä ilmoituksessa mainittuun hintaan

☐ käteisellä ☐ osamaksulla

Tuote ....

Tilaajan nimi painokirj. ....

Tarkka osoite ....

.... Puh. (jos on) ....

Ammatti ....

Allekirjoitus

Osamaksukaupoissa noudatamme yleisiä sopimusehtoja ja -periaatteita.

H 9

Teksti ja kuvat:
TAISTO HARRA

VOITTAAKO JÄRKI AY-LIIKKEEN EHEYTTÄMISNEUVOTTELUISSA?

— Syksyllä tehdään ratkaisevat päätökset ammattiyhdistysliikkeen eheyttämisneuvotteluissa. Ellei niin tapahdu, on neuvotteluja turha jatkaa, sanoo Veikko Ahtola.

Hän on Veikko Ahtola (50), paperiliiton puheenjohtaja. Vuosien aikana hiukan pyylevöitynyt vartalo näyttää vanhassa verryttelypuvussa massiiviselta. Pää työntyy itsepäisesti eteenpäin leuan painuessa lähelle rintaa.

Hänen liitossaan on nyt liki 31 000 jäsentä ja järjestäytymisprosentti alalla lähentelee sataa.

On ollut paperin kuuma kesä: työtaisteluja, lakkoja, työtuomioistuinhaasteita, hikisen kireää ilmapiiriä. Syksy tuo tullessaan neuvotteluja monella rintamalla, ammattiyhdistysliikkeen eheyttämisessä, työehtosopimusten uusinnassa, L-sopimuksen soveltamisessa.

Syksyllä ja talvella saattaa sanomalehtiin syntyä suuria otsikoita ja ne saattavat sivuta rajusti paperiliittoa, sillä kaikki ei ole aivan niin selvää kuin jotkut näyttävät luulevan.

Veikko Ahtola toivoo, että järki pääsisi voitolle syksyn eheyttämisneuvotteluissa.

Juttu lähti käyntiin yhteiskuntatieteiden tohtori Väinö Huuskan lausumasta, että puolueiden suositus ammattiyhdistysliikkeen sovintoasioissa ei ehkä ollutkaan aivan paikallaan. Olihan Huuska muotoillut lausumansa muun muassa tällaiseksi: " 'Vieraat miehet' eivät saa ammattiyhdistysliikkeessä aikaan sopua ja yhtenäisyyttä. Eivät ainakaan, jos niitä on monta ja vielä erilaisiin tavoitteisiin pyrkiviä." Se tuntui kovalta. Siksi siitä lähdimme.

Ahtola puhuu hieman sivuttain mikrofoniin. Ajattelen, ettei nauhoitus taida onnistua. Hienoinen tuulenviri suhisee puissa, muutaman kymmenen metrin päässä ilakoivat lapset rannassa. Verkalleen, mutta sujuvasti, tottuneen puhujan rutiinilla tulevat sanat:

— Se on aivan selvää, että seuraavan ammatillisen keskusjärjestön pitäisi olla omalla toiminta-alallaan puolueista riippumaton. Mutta yhtä selvää on, että se joutuu hyvin paljon yhteistoimintaan puolueiden, varsinkin työväenpuolueiden kanssa, monenlaisissa asioissa. Lainsäädäntöä valmisteltaessa, eläkkeitä parannettaessa ja muissa sosiaalisissa asioissa. Mutta uutta on ehkä opittu mm. se, ettei sotkeuduta toistemme sisäisiin asioihin, puolueet ammattiyhdistysliikkeen ja ay-liike puolueitten. Neuvottelut asioista pitää käydä järjestöjen johtoportaitten välillä, ettei tule uusia ristiriitoja.

Istuttuaan yli vuosikymmenen suuren ammattiliiton puheenjohtajan tuolilla hän ei halua, että liittojen asiat saneltaisiin puoluetoimistoista. Tuo sanelu on aikanaan johtanut Veikko Ahtolan eroon sos.dem. puolueesta ja sen jälkeen irtaantumiseen TPSL:stäkin. Hän on nyt, tällä hetkellä paperiliittolainen.

— Kyllä minä katsoisin, että tuolla suosituksella todella pyrittiin löytämään ratkaisu ammattiyhdistysliikkeen pitkäaikaiseen kriisiin. Valitettavasti siltä pohjalta ei vielä ole löytynyt lopullista ratkaisua. Omasta puolestani olen ollut jo Wariksen komiteassa sitä mieltä, että sovintoon ja yhteiseen keskusjärjestöön tässä maassa on mahdollista päästä. Jarrumiehet ovat tehneet parhaansa, mutta nyt taitaa heidänkin jarrukankensa olla niin kuin loppuunkäytetty ja järki pääsee asiassa esille. Minä veikkaan että syksyllä todella ratkaisevat päätökset syntyvät.

Kertomus ammattiyhdistysliikkeen yhdentymisneuvotteluista on pitkä. Hän ei puhu siitä, mutta totuus on, että Veikko Ahtola oli yksi avain-

KÄÄNNÄ

henkilöistä aikoina, jolloin asia pantiin alulle. Ajatus ei ole ollut kaikille mieleinen. Hän palaa vielä tuohon Huuskan ajatukseen 'vieraista miehistä'.

— Niin, minusta tuntuu, että Huuska tuntee hyvin vähän ammattiyhdistysliikettä. Olen ollut toistakymmentä vuotta aktiivisesti mukana ammattiyhdistysliikkeessä, mutta tänä aikana minulla ei ole ollut koskaan kunniaa tavata tätä toveri Huuskaa ammattiyhdistysliikkeen asioissa. Ehkä hän pintapuolisista haastatteluista on saanut tuollaisen mielipiteen esille. Tiedän varmasti, että on henkilöitä, joiden mielestä kaikki ay-liikkeen eheyttämiseksi tehty työ on pahasta.

Ketään ei nimetä tässä keskustelussa. Mutta en voi mitään sille, että seuraava kysymykseni koskee TPSL:ää ja sen osuutta tulevassa yhteisessä järjestössä. Ajoittain haukku puoluelehdissä on ollut kireää. Kysyn, vaikka tiedän Ahtolan liiton hallintaelimissä voimasuhteiden olevan 1—1—1. Mikään ryhmä ei voi yksin tehdä mitään, tai estää muita päättämästä.

Ja vastaus:

— TPSL on poliittinen puolue ja se on olemassa. Se on pienin työväenpuolueista. Mutta sillä osuudella, joka sillä jäsenkentässä on, sen täytyy saada edustus ammattiyhdistysliikkeessä.

Magnetofonini nauha kohisee tässä hetken tyhjää. Tauon jälkeen Ahtolan ääni jatkaa: "Niin, ja hallintapaikoilla myös. Muuten ei pysyvää sopua saada aikaan."

Yksinkertaista se ei ole. Mutta Veikko Ahtola veikkaa, että elo—syyskuun aikana syntyvät lopulliset päätökset. "Ellei synny, on neuvotteluja sen jälkeen turha jatkaa. Tuleeko SAJ mukaan vai ei, se ei ole enää kovin ratkaisevaa. Toivottavasti tulee. Mutta ellei, niin jääköön ulkopuolelle."

Hän sanoo, että uuteen keskusliittoon saadaan yli 400 000 jäsentä ja että tämä keskusliitto tulee olemaan hallitseva työmarkkinoilla.

— Mutta ennen eheytymistä pitää selvittää se skisma, joka koskee pienipalkkaisia virkamiehiä. Sillä puolella tapahtuu radikalisoitumista. He järjestäytyvät ja heillä pitää olla oma edustus myös keskusjärjestön johdossa. Se on asia, josta veturimiesliiton Widing aikoinaan käytti monta kovaa puheenvuoroa SAKn valtuustossa.

Sitä sanotaan politiikaksi, tuota linjaa, joka alkaa hahmottua vastauksista: TPSL, SAJ, virkamiehet. Se ei ole suoranaisesti minkään puolueen linja, ajattelen. Koetan määritellä sitä, mutta huonolla menestyksellä. Tällä hetkellä se ei mahdu mihinkään niistä kaavoista jotka olen oppinut tuntemaan. Mutta ehkä se on paperiliittolainen linja.

Niin, ehkä? Ahtolan ura nousi vuosina, jolloin poliittinen taistelu työväenliikkeen sisällä oli kova, kiven kova. Vuotta ennen yleislakkoa hänestä tuli liittonsa puheenjohtaja. Hänen puoluetehtävänsä oli pyrkiä toteuttamaan puolueensa ohjeet liiton puitteissa oman puolueryhmänsä tuella. Sen jälkeen on monta paperitonnia uinut Suomenniemeltä merien taa. Nyt tuossa puheessa kuuluu monin paikoin paperiliiton liittotoimikunnan ääni. Voimasuhteet 1—1—1. Tasapaino, harvinainen kokoonpano Suomen oloissa. Ajattelin, että kenties tuo uudentyyppinen voimaryhmä etsii uutta tietä laajemmaltikin. Kysyin: "Miten — on hienokseltaan vihjailtu, että paperiliitto kaataa tänä syksynä L-sopimuksen."

On eletty paperin kuumaa kesää. Tehdas toisensa jälkeen on pysähtynyt, lakkoja. Monet ovat arvailleet miksi niin on tapahtunut.

Vastaus annetaan aluksi sävelaskelta korkeammalla äänellä:

— Ei paperiliitto kaada L-sopimusta. Me olemme sitä mieltä, että todellinen vakauttaminen tässä maassa pitäisi suorittaa.

Ääni tasoittuu. Puhe on jälleen tasaista, kiihkotonta: "Aina kun on työväen hallitus, on työmarkkinoilla paljon vaikeampaa kuin porvarihallitusten aikana. Työnantajatkin pelaavat politiikkaa. Se tuntuu työpaikoilla neuvottelusuhteissa. Ikävää vain, että paine purkautuu niin, ettei se pysy liiton ja ammattiosastojen käsissä, ettei tilannetta kyetä hallitsemaan."

Liitto on saanut tukun työtuomiohaasteita lakkojen seurauksena. Työnantajat vaativat liittoa tilille, työtuomioistuinta rankaisemaan. Mutta asia ei näytä pahemmin järkyttävän tätä miestä, jonka vuosien varrella pyylevöitynyt vartalo vanhan verryttelypuvun sisällä vaikuttaa massiiviselta.

↑ **Veikko Ahtolan vuosien varrella hieman pyylevöitynyt vartalo näyttää massiiviselta. Hänen olemukseensa ei kuulu kireys eikä hän pidä "hikisen kireiksi" jännittyneistä neuvotteluista.**

— Suomalaisen työmiehen oikeustaju näyttää olevan hiukan toisenlainen kuin työtuomioistuimen, tai pääluottamusmiehen velvollisuudet. Sinä aikana kun minä olen ollut liiton puheenjohtajana, on tehtaiden tuotanto noussut karkeasti sanoen kaksinkertaiseksi. Työntekijöiden määrä on vähentynyt kolmisentuhatta. Työviikko on lyhentynyt 47—48 tunnista 40 tuntiin. Kyllä jonkun työmäärä on kasvanut, ei automaatio kaikkea korvaa. Ja vastuu sekä vaatimukset laadusta ovat nousseet, samoin muut vaatimukset. Olosuhteet muuttuvat. Se on tervettä, että maailma kehittyy. Mutta se täytyisi ottaa huomioon palkkauksessakin.

Jossain vaiheessa viime vuosina hän on luopunut puoluejohtajan asemasta liitossaan. Hänen liitossaan ei mikään ryhmä määrää, ja puheenjohtaja on puheenjohtaja. On melkein naurettava paradoksi, että juuri siksi hän nyt voi viettää kesken paperin kuuman kesän lomaa ja mietiskellä ahventen filosofiaa. Hänen ei tarvitse pelätä, että omat koirat purevat. Puolueführerin manttelin myötä on mennyt myös osa henkilökohtaisen vastuun paineesta. Vastuunkantajia on monta. Suhde vastuun jakautumisessa on 1—1—1.

Siksi hän on yllätysten mies. Hän ei pidä kireästä ilmapiiristä, sellaiseen hän ei ole tottunut. Oli vuosia, jolloin ensiksi prässipoika Ahtola, sitten sylinterimies Ahtola ja viimein koneenkäyttäjä Ahtola imi itseensä paperitehtaan ilmapiirin. Hänen takanaan on muutamia satoja neuvotteluja työnantajan kanssa

↑ **Syksyn neuvotteluja varten puheenjohtaja Veikko Ahtola kokosi voimia narrailemalla ahvenia ja perehtymällä niiden filosofiaan.**

eri tasoilla. Ja kun hän sanoo, ettei hän pidä vallitsevasta kireästä ilmapiiristä alalla, se tarkoittaa, etteivät asiat hänen silmillään katsoen ole nyt oikein hyvin. Itse asiassa hän sanoo, että paperiliitto on pettynyt. Muutama vuosi sitten tehtiin alalla palkkaussopimus, sanoo hän. Silloin sovittiin, että jos olosuhteet alalla muuttuvat, muutetaan sopimusta. Nyt ovat ne työnantajien edustajat, jotka sopimuksen neuvottelivat, muissa tehtävissä. Olosuhteiden muututtua on ilmapiiri muuttunut kireäksi, kireäksi ja hikiseksi — nuo ovat sanat joilla hän kuvaa tilannetta.

Mutta hän on rauhallinen pohtiessaan lähitulevaisuutta. Ajattelen, että tuo rauhallisuus enteilee suuria otsikoita sanomalehdissä ensi syksynä ja talvella. Hän sanoo, että liitto tulee harkitsemaan jotain uutta palkkaussysteemiä nykyisen tilalle, koska voimassa oleva systeemi on johtanut umpikujaan, työtaisteluihin ja tuomioistuimeen. Ja hän jatkaa arveluaan: "Syksyllä joudutaan tätä tilannetta pohtimaan vakavasti. Näyttää siltä, että uusi työehtosopimus ei hevillä nyt synny."

Ja sitten hän alkaa puhua kalastamisesta. Tulevaisuutta peittää verho. Edessä on joukko neuvotteluja ja kokouksia, keskusteluja, joissa asiat lopullisesti hahmottuvat. Siksi hän vaihtaa puheenaihetta kertoen miten hyviä kalapaikkoja on Sipoon saaristossa, kaislikoita, saaria, salmia ja lahdekkeita. Viikon on Ahti pitänyt taukoa, ei kalan kalaa ole tullut. — On kuin olisi viikon istunut työnantajien neuvottelupöydässä, ei ole tullut mitään. Mutta tänään muuttui onni, tuli lahna ja vaimo sai toisen, kaipa se siitä paranee... On tullut levättyä, jaksaa sitten syksyllä istua neuvottelupöydässä...

Valtalaki. L-sopimus. Jotkut ammattiliitot ovat jo tehneet sopimuksen. 16 penniä palkankorotusta. Eikö sen pitäisi olla nyt yksinkertaista?

— Ei se kovin selvältä näytä, sanoo hän. L-sopimuksesta ei ole muuta tulkintaa kuin se, jonka Liinamaa itse antoi. Palkkojen korotus on 16 penniä, mutta muista työehtosopimusasioista voidaan vapaasti neuvotella. Tulevaisuus näyttää, miten tulkitaan asiat, jotka työehtosopimusten parantamisen kautta lisäävät työnantajan menoja.

Painan mieleeni vastaisen varalle sen, mitä hän sanoo: "Neuvottelut ovat tuloksettomia, jos työnantajapuoli pitää tiukasti kiinni tästä kuudestatoista pennistä, niin ettei sopimuksen kokonaisvaikutus saa sitä ylittää."

Tilanne on minulle hieman hankala. Ahtolalla on edessään sopimusneuvottelut, eikä minun sovi kysyä, mitä liitto tulee esittämään työnantajille. Mutta saatan arvailla. Viime edustajakokouksessa päätettiin, että pitää pyrkiä kausi-palkkaukseen alalla — kuukausi- ja viikkopalkkaan. Jos vanhat sopimukset vievät umpikujaan, tarjoaa tämä uudistus tien ulos umpikujasta. Ja sitten — paperialalla tehdään vuorotöitä. Vuorotyölisiä voi aina uudistaa, perusteellisestikin. Naisten tasapalkkaisuuskin on käytännössä vielä osittain toteuttamatta. Miten olisi, jos kuudes palkkaryhmä poistettaisiin...?

Tilaa muutoksille on — L-sopimuksen estämättä...

Entä, jos neuvottelut kariutuvat? On hinta- ja palkkaneuvoston palkkajaosto. Mutta entä sitten? Hän on äsken kertonut pienen episodin paperitehtaan työläisestä, vanhasta miehestä, joka valittaa kireää ilmapiiriä tehtaallaan ja sanoo: "Ei tämä mitään, jos olisi hyvä henki neuvotteluissa. Mutta kun sitä ei ole, tuntuu tuo pöllin siirto raskaalta." Raskaalta se on tuntunut tämän kuuman kesän aikana monessa tehtaassa ja siksi kenties voidaan uudelleen kysyä: Entä sitten — jos neuvottelut kariutuvat?

Vienti ja tuonti. Kansantaloudelle tärkeä teollisuuden ala. Vakauttamissopimus. Elintason nousu.

Artikkeleiden aiheita, jos käy niinkuin hän sanoo: "Ei se selvältä näytä."

Jos... Kaikki vaikuttaa kaikkeen ja hän on pitänyt lomaa jaksaakseen istua neuvottelupöydän äärelle.

Kun ajamme saaresta pois, kun haastattelumme on päättynyt, kun vähäisen veneen pieni perätuuppari pörisee tappaen keskusteluhalut, hän äkkiä kohottaa kumarassa ollutta päätään ja sanoo viitaten upeaan saareen, jonka sivuutamme: "Ylpön saari tuo. Ei anna edes onkia rannalla, talkkari tulee veneellä ja ajaa pois."

Ajattelen mitä aivan äsken eräs hänen työtovereistaan sanoi: "Hänestä täytyy kumminkin pitää. Hänessä on jotain sellaista tavallista jätkää kuitenkin..."

En minäkään osaa sitä määritellä, mutta tunnen sen, näen sen. Kenties asia on niin, että puheenjohtajavuodet eivät ole pilanneet koneenhoitaja Ahtolaa, joka muisti vielä prässipojan ja sylinterimiehen vuodet Rosenlewin paperitehtaalla. □

”Älköön koskaan lempeä lempi asustako näillä kivillä, joilla hyvän naiseni raiskasi tunnottomasti Suomenvalkea Pirkka, vaan olkoon tässä aina tulenpalavan punainen kiima hallitsevana ja häiritsevänä niin kauan kuin tämä maa tässä seisoo. Kuule kivi, itke sammal, valita kenttä, syleile tuli armastasi vettä niin että molemmat kuolee . . .” Tämä lappalaisruhtinaan ammoin lausuma kirous on jättänyt kirvelevän jäljen tälle kirotulle Rovaniemen niemelle.

KIROTTU ROVANIEMEN NIEMI

Teksti: ANNIKKI KARINIEMI

Vanha sairaala, joka tuhoutui sodassa. Oikealla näkyvässä tohtorilassa päättyi järkyttävästi moni ihmiskohtalo.

Yli Nykyisen Jyrhämän suvannon kuvastelee kirottu Rovaniemen niemi kauneuttaan joen kuulaasta pinnasta.

Tänä päivänä paikalla sijaitsee suuri aluesairaala. Laupeudentyötä tekeviä ihmisiä, miehiä ja naisia, valittavia vanhuksia, parhaaseen ikään ehtineitä nuoria, joita syöpä runtelee, ihmiskohtaloita, joiden edestä verhoja siirrettäessä käytetään vain steriilejä esineitä.

Oli sekin aika, jolloin kaikki oli paljaana. Oli kohtaloita, jotka todistivat ruhtinasvanhuksen kirouksen lepäävän paikalla sitkaampana kuin jäkälä kivessä.

Siitä on aikaa pian kaksikymmentäneljä vuotta, kun tällä samalla kummulla sijainnut kirkko ja tapuli kohosivat sodan lieskoissa tulena ilmaan. Ei jäänyt kiveä kiven päälle. Lähellä ollut sairaalarakennus säilyi pahoin vioittuneena. Temppeli oli rakennettu 1817. Sen ovista olivat kulkeneet ne, joiden elämä tällä niemellä paloi poroksi.

Perimätiedon mukaan maa kuului korkalolaisille, joiden elämä sujui talonpoikaisessa ahkeruudessa, toinen käsi aurankurjessa ja toinen rensselissä.

Sitten rakennettiin sairaala ja tuli lääkäreitä, laupiaita samarialaisia. Kaiken päällä lepäsi kuitenkin kirous: ”Niin kauan siunattu oot, kun työsi kiittää, vaan työsi unohda ja Ylinen vain tietää, mitä silloin aikaan saat.”

Viime vuosisadan lopulla tuli nuori, intomielinen ja musikaalinen tohtori Sundqvist (oikeat nimet jääkööt arkistoihin). Hänen ajaltaan kerrotaan, että Rovaniemen kirkonkylän ja koko pitäjän naisilla oli vain helppoja synnytyksiä. Tohtorin olemuksessa oli jotain naisia voimakkaasti suggeroivaa.

Tohtorilla oli omakin vaimo, puolittain raajarikko. Niinpä palvelijatar pääsikin tohtorin lemmikiksi ja synnytti tälle pojan. Sen jälkeen perhe siirtyi vähin äänin etelään ja rovaniemeläiset synnyttäjät jäivät jälkeen kaipaamaan. Tohtorin kerrotaan saaneen syfiliksen jostain ’sahanperäläisestä huorasta’ ja tulleen myöhemmin hulluksi.

Hänen jälkeensä tuli sairaalaan tohtori Arelius, sitten tämän poika. Vanhemman tohtorin aikana vuosisadan vaihteessa sairaala kukoisti, samoin seuraelämä tohtorin talossa ja koko Rovaniemi. Huhuttiin rautatien rakentamisesta Rovaniemelle saakka. Monin tavoin kirkonkylä osoitti vaurastumisen merkkejä. Tuli metsäherroja ja norjalainen kuninkaallinen puutavarayhtiö näytti miten palatseja rakennetaan. Kemijoen rantaan nousi Konttinen, jonka hirsiarkkitehtuuri etsii vertaistaan Pohjois-Suomessa vie-

KÄÄNNÄ

KIROTTU ROVANIEMEN NIEMI

↑ Tämä kuva on 1920-luvulta, jolloin jo moni niemen asukas oli löytänyt määränpäänsä väkivaltaisella tavalla.

lä tänäkin päivänä. Rakennukset tosin tuhoutuivat sodan aikana kuten vanha kirkkokin.

Nuoren tohtori Areliuksen aikana alkoi sairaala-alueella jälleen tapahtua kummia. Jotkut tiesivät kertoa nähneensä vanhan lapinäijän käyskelevän pitkin rantatörmiä ja tähyilevän tohtorilaan päin. Siellä oli palvelijatar, kaunis Iida Rovaniemen Tervaniemeltä. Vaalea, lyhyehkö, iho kuin kerma. Palvelijattaren lisäksi tohtori löysi myös kauniin Alfhilden, jonka isä tiedettiin suuren tyylin kavaljeeriksi. Hän opetti tyttärensä karhunammuntaankin.

Tytär meni naimisiin mutta ei ollut onnellinen aviossaan. Palasi kuin nälkiintyneenä kotiin. Nuoresta tohtorista tuli kauniin Alfhilden parantaja ja lopulta myös surma. Palvelijatar synnytti tohtorille pojan, joka isänsä mukaan kastettiin Erikiksi. Alfhilde vaati omia oikeuksiaan tohtoriin vahvistettaviksi. Kamppailu käytiin eräänä sunnuntaiaamuna ennen lounasta.

Pariskunnan piti lähteä päiväkävelylle. Alfhilde oli pukeutunut valkoiseen voaléhen, liehuviin helmoihin, ensimmäistä maailmansotaa edeltävään muotiin. Yhtäkkiä koko taloa vavahdutti laukaus. Mistä se tuli? Rouvan huoneestako? Ovi oli lukittu. Tohtorin nähtiin poistuvan pääportista. Kun ovi saatiin auki, oli vastassa hirmuinen näky: nuori, kaunis ja suloinen rouva oli ampunut isänsä metsästyskiväärillä kuulan sydämeensä ja valkoinen voaléleninki oli jo yltä päältä veren tahraama.

Hän oli päättänyt pelastaa kunniansa tällä tavalla. Tohtori pelasti omansa omalla tavallaan: pakeni Rovaniemeltä ensimmäisen maailmansodan aattona. Kukaan ei ole tiennyt kertoa, mihin hänen tiensä sen jälkeen kulki.

Ensimmäisen maailmansodan aikana Rovaniemi sai tohtorikseen myhäilevän isällisen tri Barskin. Jälleen puhkesi sairaala elämään. Punainen Risti koulutti omalla tahollaan hoitohenkilökuntaa: rusettipäiset nuoret naiset käyskelivät sairaalan hyvinhoidetuilla käytävillä, joita piti puhtaana uskollinen miespalvelija Iikka, tohtorin henkilökohtainen ystävä.

Tohtoriparilla ei ollut lapsia. Kun herrasväki aikanaan siirtyi pois tältä niemeltä, oli rouva morfinisti ja kuoli Tammisaaren hermoparantolassa. Tohtori itse kuoli prostata-rauhasen myrkytykseen.

Samana aikana tapahtui toinenkin murhenäytelmä. Erään hennoista hennoimman sairaanhoitajan aviopuoliso, joka oli upseeri, sai väkivaltaisen lopun: Valpon mies laukaisi kuulustelujen aikana aseensa "vahingossa". Tapaus on painettu villaisella.

Itsenäisyytemme aamunkoitto alkoi olla ohi. Jo isohkoksi kasvaneeseen sairaalaan astui virkaan tohtori Virtanen, suuri, lihava mies, enemmän epäystävällinen kuin ystävällinen.

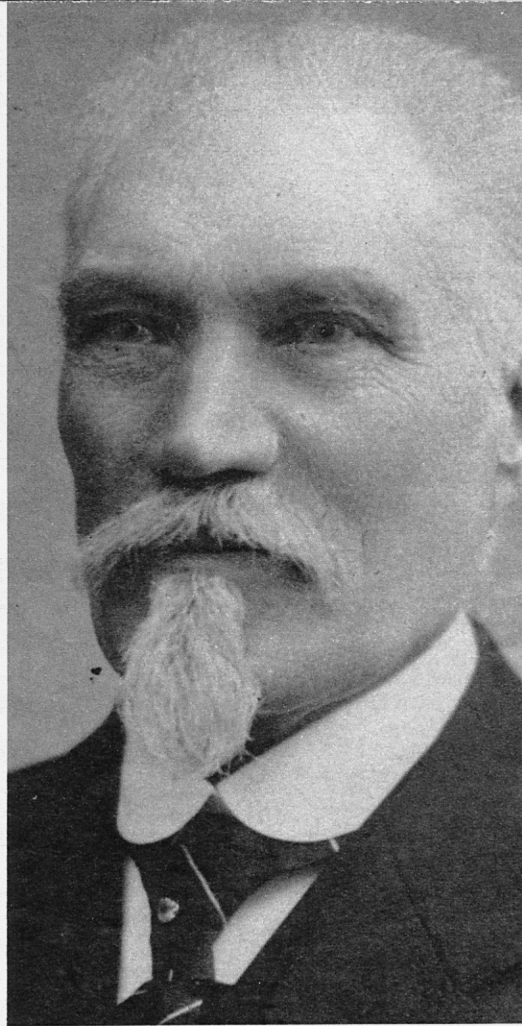
Kun joku tyttöparka saatiin kiinni abortinteosta tai joku nuori rouva samasta asiasta, ja oli skraappauksen vuoro, ei tohtori koskaan antanut potilailleen nukutusta, vaan sellaisenaan heille tehtiin tuo tuskallinen toimitus. Eräs ystävättäreni kertoi aikoinaan, ettei hän koskaan unohda Virtasen ilmettä, niin hirvittävä tuska kuin hänellä itsellään olikin. Tohtori Virtanen suorastaan nautti tästä helvetillisestä toimituksesta kuin kostaakseen Luojaamme kohtaan tapahtuneen vääryyden.

Mutta mikä tämä Virtanen oli kostamaan? Hän sai apulaisia ja apulaislääkäreitä, hoitajatarmäärä kaksinkertaistui, Rovaniemen sairaalasta tuli Lapin lääninsairaala.

Eräänä yönä sairaalassa kaikui kolme peräkkäin ammuttua pistoolinlaukausta. Tohtori Virtanen oli suutuksissaan ampunut lähimmän apulaistohtorinsa — pari kertaa varmuuden vuoksi — ja sitten itsensä. Hänen rouvansa kerrottiin tapauksen jälkeen aina muovanneen vahasta pieniä punaisia ruusuja, kuin pysähtyneitä veripisaroita jostain painajaisunesta.

↑ Yksi Rovaniemen parhaimpia poikia oli lentäjä Jukka Lindström, joka koki traagisen kohtalon pudoten koneineen Kemijärvellä. Tässä hänen koneensa Jyrhämän suvannolla, kirotun niemen rantavesissä edellisenä kesänä ennen putoamista.

↑ Rovaniemeläiset rouvat esittämässä Topeliuksen satunäytelmää samaan aikaan, jolloin sairaalan niemellä esitettiin yksi karmeimmista murhenäytelmistä, jossa kaksi ihmistä kuoli ja kolmas on vetäytynyt julkisuudesta.

↑ Kauniin Alfhilden isä oli Lapin kuuluisimpia metsäpäälliköitä. Hän ampui itsensä Tammisaaressa vetäydyttyään eläkkeelle. Ennen tekoaan hän oli pukeutunut Lapissa käyttämäänsä metsästyspukuun.

Tohtori Virtasta seurasi ylilääkärin paikalle tohtori Salminen. Hän oli vanhaa kulttuurisukua, kuten kuuluu edeltäjänsäkin olleen. Tohtorilla oli kuvankaunis rouva, tumma, italialaistyyppinen.

Saksalaiset olivat juuri marssimassa Lappiin. Viikkoa paria aikaisemmin he olivat nousseet maihin Poriin. Elämä Lapissa sai kansainvälisiä piirteitä. Tohtori Salmisen kodista samoin kuin monista muista seurapiirikodeista Rovaniemellä muodostui saksalaiseliitin suosittuja oleskelupaikkoja. Sitten tohtori Salminen määrättiin Muurolaan ja Lääninsairaalasta tuli enemmän saksalainen kuin suomalainen sairaala.

Kerrotaan, että tohtori alkoi yhä enemmän väsyä ja väsyä henkisesti. Hänen rouvansa kävelytti häntä nummiteillä ja kangasmaastoissa Muurolan kauniiden männikköjen keskellä — ja piti hänet tasapainossa.

Näin siihen saakka, kun romahdus tapahtui: saksalaisten takaa-ajo alkoi. Ihmeellinen kääntymys tapahtui tri Salmiselle. Ensimmäisessä tämän romahduksen jälkeen ilmestyneessä sanomalehdessä hän kirjoitti pitkässä artikkelissaan, kuinka suunnattomasti hän aina oli ihaillut venäläisiä lastenhoitajia. He jos ketkään tiesivät, miten sairasta lasta oli käsiteltävä. "Ei kukaan joka tuntee täysin venäläisen sielun, voi vihata venäläistä edes vihollisena. On merkillistä, miten pitkälle saksalaiset pääsivät ennenkuin heitä kohtasi kirous, joka tulee kaikkien kansanheimojen osalle, jotka alkavat syyttä vihata venäläisiä . . . "

Tämän artikkelin jälkeen kerrotaan tohtori Salmisen vetäytyneen eläkeläisen lepoon.

Sairaala Rovaniemen kolhuisilla raunioilla virkosi jälleen eloon kuten talvisodankin jälkeen, jolloin sen halleihin ja kellareihin oli tullut monia hävittäviä täysosumia ja henkilökuntaakin palanut kuoliaaksi. Se sai uusia lääkäreitä, uusia sairaanhoitajia ja uusia naapureita.

Pieneen valkoiseen omakotitaloon sairaalan liepeille asettui asumaan apteekkari Kivinen. Apteekkarin juhlista tuli tuota pikaa koko Rovaniemen tapauksia. Paikkakunnan kerma erotettiin muusta väestä sen perusteella, kuka oli ollut apteekkarin kemuissa ja kuka ei. Kertoman mukaan vanha lappalainen alkoi jälleen näihin aikoihin käyskennellä raunioituneilla vanhan kirkon sijoilla ja katsella yli Jyrhämän.

Apteekkarska ja sairaalan ylilääkäri Pekkanen löysivät toisensa ja lähtivät yhdessä etelään. Tohtori sai sitten aikanaan sormisyyhyn, joka paljastui syöväksi. Apteekkari vietti edelleen samaa iloista elämää ystäviensä kanssa. Hän järjesti saunajuhlia laajalle seurapiirille hienossa sähkösaunassaan. Eräänä sunnuntai-iltapäivänä hänet löydettiin kuin hiillostettuna saunan lauteilta: ystävät olivat unohtaneet hänet sinne saunan lämpöön, sähkö oli päällä, löyly tulista ja hän nukahti lauteille. Sanovat ne jotka hänet sitten näkivät, että oli kuin kokonaisena savustettu

Mutta elämä jatkui.

Sairaalan käytävillä kerrotaan tarinaa nuoresta lääkäristä, tohtori Vesaisesta, joka puski kuin härkä kallioon, perehtyi ammattiinsa nimenomaan nuorten lääkärinä, väitteli tohtoriksi. Kannuksensa hän sai jo Rovaniemellä erityisesti sillä, että henkilökuntaa valitessaan katsoi hoitajattaria muutenkin kuin vain papereihin ja koetteli muutakin kuin pulssia. Hän on päässyt etelään muutaman suuren sairaalan ylilääkäriksi.

Tiedetään monien levottomien unien saattelevan häntä samoin kuin hänen hyvää ystäväänsä tuomaria — heitä seuraa moni lapintytön herkkä sielunnäky lukemattomilta hupaisilta tunturitaipaleilta.

Kun menen tuohon suureen sairaalaan ja kiertelen käytävillä, ihmettelen miksi juuri tälle paikalle piti rakennettaman sairaala. Yllättäen voin saada melkein aina saman vastauksen: "Koska vain alati palavalla lempeyden liekillä voidaan karkottaa se kirous, jonka vanha lappalainen jätti menetettyään aikokkinsa." □

Anne-Marita on terve ja iloinen lapsi, oikea päivänsäde. Iloinen jaksaa olla myös rouva Jenny Hakanen, lastensa lapsen isoäiti.

Teksti ja kuva:
HANNU RAHKONEN

Joulukuun 30. päivänä syntyi Tampereen keskussairaalassa vauva, jolle annettiin nimeksi Anne-Marita. Lapsen syntyminen on tavallisesti onnellinen ja odotettu tapahtuma. Anne-Maritan syntymästä ei kukaan iloinnut. Hänen maailmaantulonsa oli yllätys – oikeammin vahinko. Anne-Marita Virtasen äiti on Anja Virtanen (tuolloin 15-vuotias) ja isä Paavo Virtanen (17-vuotias). Anja ja Paavo ovat täysiveli ja -sisar.

ÄIDIN MURHE:

TYTTÄRENI SYNNYTTI LAPSEN VELJELLEEN

KÄÄNNÄ

TYTTÄRENI SYNNYTTI LAPSEN VELJELLEEN

Hakasen talossa Vammalan Houhajärvellä ei tuona joulukuisena päivänä iloittu. Ei oltu iloiten odotettu lapsen maailmaantuloa siitä lähtien, kun oli saatu tietää Anjan odottavan lasta pari vuotta vanhemmalle veljelleen. Tottakai harmiteltiin, jossiteltiin ja päiviteltiin. Tottakai ajateltiin, mitä naapuritkin nyt sanovat. Heidän ajatuksiaan ei uskallettu arvailla-kaan. Entä mitä koko kyläkunnalla huhuttaisiin. Oli tulossa kovat paikat Hakasen Jennylle ja Arvolle.

Sukurutsaus — kaamea sana.

Onkohan lapsi-poloinen terve. Oli kuultu juttuja surkeista, epämuodostuneista, vajaaälyisistä, mielipuolisista lapsiraukoista, joita mitä vaikeimmat taudit runtelivat. On mahdotonta asetella järjestykseen tai edes muistaa kaikkia kamalia ajatuksia, jotka Anjan ja Paavon vanhempia niihin aikoihin vaivasivat. Kuinka näin oikeastaan on voinut käydä?

Anjan raskaus todettiin niin myöhäisessä vaiheessa, ettei sitä enää voitu keskeyttää. Tässä tapauksessa abortti olisi ilman muuta tehty. Anja ei ollut uskaltanut kertoa edes omalle äidilleen asiasta ajoissa. Hänen pelkonsa ymmärtää hyvin — sen ymmärtää äitikin.

Ei oltu lapsille toki vihaisia. Miksikäs asia siitä muuttuisi. Mikä on tapahtunut se on tapahtunut ja sellaisenaan otettava vastaan. Mutta miksi näin kävi? Miten olisi pitänyt menetellä ja mitä neuvoa, ettei olisi käynyt?

Tämä kirjoitus julkaistaan varoitukseksi ja valistukseksi monille muille anjoille ja paavoille ja vanhemmille. Tämä kirjoitus on jälleen kerran osoitus siitä, ettei sukupuolivalistusta ilmeisesti sittenkään tuputeta liiaksi nuorisollemme ja kasvattajillemme. Tämä kirjoitus osoittaa, kuinka murheellinen viattoman leikin loppu voi olla. Tosin loppu tässä tapauksessa ei lopultakaan ollut äärimmäisen onneton.

Anne-Marita on terve ja iloinen lapsi, oikea päivänsäde, pirteä 8-kuukautinen ihmisenalku.

Vanhemmat ymmärsivät lastensa taakan. Anne-Marita sai hyvän kodin Anjan ja Paavon vanhempien kotona. Vaikka lapsi lisääkin rouva Hakasen (o.s. Virtanen) työmäärää, ei valiteta. Anja käy työssä Vammalassa. Hän on kotiapulaisena insinööriperheessä. Paavo on maataloustöissä muutaman kilometrin päässä olevalla tilalla. Heidän työnantajansa ovat ymmärtäneet tilanteen ja yrittävät auttaa heitä elämässä eteenpäin. Tekoa ei voi hyväksyä, mutta ei ymmärtämättömien lasten vahinkoa liioin voi tuomitakaan.

Rikoslain 20 luvun 3 § kuuluu seuraavasti: "Jos täysiveli ja -sisar taikka veli- ja sisarpuoli sekaantuvat toisiinsa; rangaistakoon kumpikin kuritushuoneella enintään neljäksi vuodeksi taikka vankeudella vähintään kolmeksi kuukaudeksi."

Anja ja Paavo ovat nuoria rikoksentekijöitä. Nuoria rikoksentekijöitä koskevan lain 23 § velvoittaa virallisen syyttäjän, yleisen oikeuden ja vankilaoikeuden tarkoin perehtymään paitsi tehtyyn rikokseen ja sen vaikuttimiin, nuoren rikoksentekijän henkilöllisyyteen, hänen aikaisempiin elämänvaiheisiinsa ja niihin oloihin, joissa hän on elänyt. Kun näihin seikkoihin perehtyy, tuntuu vahvasti siltä, että ankaraa tuomiota ei voisi langettaa.

Lukijat muistanevat vielä paljon kärsineen Helena Kuulan, jonka tapauksesta Veikko Ennala kirjoitti Hymylehden numerossa 8 ja 12/67. Hänethän tuomittiin rikoslain 20 luvun 3 §:n nojalla kymmeneksi kuukaudeksi vankeuteen sekaantumisesta täysiveljeensä. Tuomio oli ehdollinen kolmen vuoden koetusajalla. Nyt ovat toisiinsa sekaantuneet alaikäiset lapset. Oikeustajuntamme mukaan pitäisi rangaistuksen — ilmeisesti se kuitenkin on langetettava — olla lievempi. Pienin mahdollinen tuomio on rikoslain mukaan 3 kuukautta vankeutta. Lieventävinä asianhaaroina voitaneen pitää lasten ymmärtämättömyyttä ja miksei ahtaita kotiolojakin.

Ennen lapsen syntymää pohti Jenny Hakanen tilannetta monena yönä. Vaikka lasta ei toivottu, askarrutti mieltä kuitenkin kysymys; "onko vauva terve"? Vai onko epämuodostunut, rujo, raajarikko?

Veikko Ennala kirjoitti Hymylehdessä 8/67 näin: "Julmimmalla tavalla insesti (sukurutsaus) kostautuu äärimuodoissaan, joita ovat isän sekaantuminen tyttäreensä ja veljen sekaantuminen sisareensa. Mikäli tällaisten suhteiden seurauksena syntyy lapsia, ovat ne usein vajaamielisiä ja vaikkakaan eivät aina rujoja, joka tapauksessa heidän ulkonäössään on jotain vieraannuttavaa, outoa."

Katsokaa Anne-Maritan kuvaa! Pahimmallakaan tahdolla tai parhaimmillakaan yrityksillä ei lapsen näöstä voi löytää hivenenkään vertaa mitään vieraannuttavaa. Ehkä Anne-Marita on poikkeus. Jenny Hakasen kertoman mukaan ei lastenneuvolan lääkäri ole löytänyt Anne-Maritasta pienintäkään vikaa tai poikkeavuutta — ainakaan vielä. Anne-Maritalla oli onnea.

Ei voi muuta kuin toivoa hänelle parasta mahdollista elämää, kaikkea mahdollista hyvää. Sydäntä raastaa, kun ajattelee, että aivan varmasti Anne-Marita joutuu syntyperästään kärsimään. Pahat puheet ovat sitkeitä. On tuskin luultavaa, että ne painuisivat unohdukseen ajan mittaan.

On syytä toivottaa hyvää tahtoa niille, jotka Anne-Maritan kanssa joutuvat tekemisiin. Aikanaan hän saakoon tietää totuuden omilta läheisiltään. Ymmärtäkööt lähimmäiset, ettei heille kuulu Anne-Maritan valistaminen! Toivomme, että tämä rehellinen kirjoitus katkaisee ilkeimpienkin lähimmäisten kielen kärjet. Syytön on tuo pieni ihminen osaansa.

Vaikeat ajat

— Kyllä ne olivat vaikeita aikoja meille kaikille, minulle, miehelleni, Anjalle ja Paavolle, kertoo rouva Jenny Hakanen, omien lastensa lapsen isoäidiksi joutunut nainen.

Jenny Hakasella on ollut surua elämänsä varrella enemmältikin, mutta karjalaisittain valoisan luonteenlaatunsa ansiosta on hän jaksanut pahemmitta vaurioitta kaiken kestää. Parisen vuotta sitten putosi Hakasten 4,5-vuotias tytär traktorin päältä ja ruhjoutui pyörän alle. Ensimmäisen aviomiehen menetys useita vuosia sitten oli niin ikään raskas isku. Kovaa työtä on Hakasen emäntä joutunut tekemään koko ikänsä omalta osaltaan elannon turvatakseen. Työteliästä on koko Hakasen talon väki.

Sitten tuli vielä tämä Anjan ja Paavon asia. Se lannisti rouva Hakasen, mutta vain vähäksi aikaa.

— Asian oikea laita selvisi vasta, kun lääkäri sanoi Anjan olevan raskaana. Aikaisemmin ei Anja ollut tunnustanut olleensa kenenkään kanssa . . . Silloin Anjakin murtui ja kertoi minulle, että Paavon kanssa hän on ollut. Ei ollut ressukka uskaltanut omalle äidilleen kertoa asiaa aikanaan. Kunpa olisi kertonut, niin ei tätä murhenäytelmää olisi tarvinnut loppuun asti esittää!

— Ymmärränhän minä sen, että sellaista on vaikea kertoa. Anjakin on luonteeltaan hiljainen. Muutenkin on siivosti elänyt. Paavo on vähän vilkkaampi. Ei ollut helppoa Paavollakaan. Ei kotiin uskaltanut tulla, kun sai kuulla, että asia tiedetään. Monet kerrat lähetin sanaa, että tulisi kotiin. Kun sitten viimein tuli, niin navettaan meni piiloon itkemään. Sanoin, että eihän sille Paavo enää mitään mahda, tule sisälle. Nyt on välit lasten kanssa hyvät eikä menneitä kotipiirissä enää muistella.

— Lapset nukkuu meillä pirtissä ja me vanhemmat toisessa päässä taloa kamarissa. Siellä ne olivat yön aikaan toisten lasten nukkuessa kokeilleet. Ja jos pienemmät jotain olisivat kuulleet tai nähneetkin, niin eiväthän ne siitä ymmärrä. Eivätkä kyllä ymmärtäneet Anja ja Paavokaan mitä tekivät.

— Kuukauden Anja oli poissa työstä, siitä kolme viikkoa Tampereen Keskussairaalassa.

— Niin vaikea oli minunkin sitä kaikkea käsittää, että petiin lannistuin moneksi päiväksi. Mutta kun sitten ajattelin asiaa tarkemmin, tuumasin että on jaksettava. Mikä on tapahtunut, se on tapahtu-

nut eikä sitä muuksi enää voi muuttaa. Eihän sitä parannut olla oikein vihainenkaan, on koetettava ymmärtää ja kukapa sen paremmin ymmärtäisi kuin oma äiti. Mutta ei sitä osaa kuvitella miltä tuntuu, ennen kuin omalle kohdalle sattuu . . .

Pahat puheet

— Naapurien pahat puheet koskivat ehkä kaikkein kovimmin. Kun yhdessä naapurissa olin hautajaisissa, niin kuulin jälkeenpäin erään emännän sanoneen, että kuinka kehtasi tullakin. Minuahan siitä syytettiin, kun en ollut neuvonut lapsia. Helppo sitä on niin sanoa. Mutta ei se neuvominen oikein meikäläiseltä tahdo luonnistaa. Enkä usko, että onnistuu monelta muultakaan. Nyt on minun tietääkseni puheet vaimenneet. Tutut käy kylässä niin kuin ennenkin ja siitä olen kiitollinen.

Lapsi kotiin

— Ajateltiin sitäkin mahdollisuutta, että olisi laitettu Anja ja lapsi ensikotiin. Mutta ei Anja sitä olisi kestänyt. Miehenikin sanoi, että kyllä lapsi täytyy ottaa kotiin. Kyllä terveyssisarkin tykkäsi, että otettiin Anne-Marita tänne kotiin hoidettavaksi.

— Lisätyötähän se minulle tietää tämän lapsen hoitaminen, kun Anjakin on muualla työssä. Kotona käydessään hän kyllä hoitaa lastaan ja Paavokin leikkii sen kanssa. On tästä lapsesta toki iloakin, on tämä niin iloinen ja tyytyväinen päivänsäde. Jumalaa kiitämme lapsen terveydestä.

Rikos on rikos, vaikka se olisikin ymmärtämättömyydessä tehty. Lakikin on laki. Miten voisi hyväksyä Anjan ja Paavon teon? Ei mitenkään. Entä miten sen voisi tyystin tuomita? Ei mitenkään. Ei liioin sovi syyttää vanhempiakaan. Tuomariksi käyminen on vaikeaa.

Olisikohan liikaa, jos vaatisi tehokasta sukupuolivalistusta kansakouluihinkin. Todella tehokasta. Ei höpinää ikikuluista kukista ja mehiläisistä. Kaikki eivät sitä ymmärrä. On sanottu, että sukupuoliasioista vaahdotaan liikaa nykyisen rappeutuvan moraalin aikana. Tällaiset tapaukset, joista yhdestä tässä on kerrottu, osoittavat että liikaa ei suinkaan vaahdota. □

Räjähdyksen voimakkuutta osoittaa pihan puolelta paikoiltaan lentän
ikkunasta hyppäsi perheen 15-vuotias poika ulos. Ikkunan pielet t
pahoin huoneiston oven.

Mies yritti räjäyttää perheensä Vuosaaressa

Räjäyttämällä yritti erossa perheestään asunut mies sur- mata vaimonsa ja kaksi las- taan maanantai-iltana Vuosaa- ressa Kivisaarentie kuudessa.
Räjähdyksessä loukkaantu- neet kuljetettiin sairaalaan. Perheen 15-vuotias poika hyp- päsi ulos ensimmäisen kerrok- sen ikkunasta.
Räjähdys aiheutti myös mel- koista aineellista vahinkoa. Viereisten asuntojen ovet len- sivät paikoiltaan ja rikkoontui- vat, samoin kävi lasisen ulko- oven, jonka ilmanpaine pirstoi. Vielä toisessakin kerroksessa asuntojen ovet vaurioituivat.
Perheen 5-vuotias tytär säi- lyi vammoitta, mutta äiti ja poika kuljetettiin sairaalaan hoidettaviksi. Heillä ei ole kuitenkaan hengenvaaraa.
Rakennustyömies Ossi K o- p a k k a l a työnsi dynamiittia postiluukusta perheen asun- toon ja räjähdys tapahtui ai- van oven vieressä.
Räjäyttäjä lähti juoksemaan läheiseen metsikköön, mutta kun kaksi paikalle osunutt nuorukaista huomasi Kopak kalan paon, he ottivat miehe kiinni ja luovuttivat häne poliisille.

Ter

DYNAMIITILLA EROON VAIMOSTA!

Äiti ja poika loukkaantuivat räjähdyksessä vaikeasti. Molemmille tehtiin useita leikkauksia puunsirpaleiden poistamiseksi. He odottavat pelolla sitä päivää, jolloin Ossi Kopakkala pääsee pois vankilasta. "Työ jäi vielä tekemättä."

Ossi ja Martta Kopakkalan avioliitto oli onneton. Mies joi jatkuvasti, pahoinpiteli vaimoaan ja lastaan törkeästi, uhkaili tappaa kaikki. Vihdoin viimein seurasi avioero. Mutta painajainen jatkui. Poliisi ei uskonut mitään tapahtuvan, vaikka Martta kertoi miehensä uhkauksista.
Suunnilleen vuoden kuluttua avioerosta yritti mies tappaa perheensä — dynamiitilla. "Mies yritti räjäyttää perheensä Vuosaaressa", otsikoivat lehdet. "Työ jäi vielä tekemättä", oli Kopakkala sanonut kiinniottajilleen.

Teksti:
MARJA UOTINEN
Kuvat:
REINO KAIVOLA

Lokakuussa 1966 soitti työmies Ossi Kopakkala myöhään illalla entisen vaimonsa Martan ovikelloa. Vaimo tiesi pelätä ja olla varuillaan monen vuoden pieksämisen jälkeen. Hän ei avannut ovea, vaan uhkasi soittaa poliisin paikalle. "Et ehdi tehdä sitä", huusi mies vastaan ja samassa räiskähti.

Oveen kiinnitetty dynamiittipanos räjäytti oven pois paikoiltaan ja mies pääsi sisään. Rouva Kopakkala ja hänen poikansa Markku olivat olleet eteisessä räjähdyksen aikana ja molemmat menettivät hetkeksi tajuntansa. Markku oli paiskautunut kauemmas toiseen huoneeseen.

Selvittyään tällistä lähti rouva Kopakkala miestään pakoon ylempään kerrokseen. Tämä seurasi sinne perässä ja huusi tappavansa hänet. Yläkerran huoneistoistakin olivat ovet lentäneet selkoselleen ja rouva pääsi naapuriin turvaan. Kopakkala seurasi hänen perässään sinnekin ja yritti kuristaa häntä kurkusta. Huutojen säikyttämänä ja naapurin tultua apuun Kopakkala pakeni läheiseen metsään, josta hänet kuitenkin saatiin pian kiinni ja poliisin huostaan.

15-vuotias Markku oli tajuihinsa tultuaan hypännyt keittiön kapeasta ikkunasta ulos ja juossut karkuun naapuripihaan, josta hänet toimitettiin sairaalaan. Vielä viikkoja tapauksen jälkeen löytyi eteisen lattialta ja seiniltä kärventyneitä nahkan- ja suonenpalasia. Markun kädet olivat repeilleet pahasti ja suuret valtimot katkenneet. Ihme oli kuinka hän sai ikkunan auki näillä käsillään ja pääsi siitä ulos. Leikkaussalissa häntä paikattiin seitsemän tuntia.

Rouva Kopakkalan kasvot, kädet ja jalat olivat täynnä puunsirpaleita. Häntä ei saatu heti leikkaussaliin, annettiin vain verta. Leikkausta odotellessaan hän turposi kauttaaltaan ruumiissa olevien puunpalasten takia. Hänen kehossaan on vieläkin siruja, vaikka niitä on monella leikkauksella poistettu.

Kopakkalalla oli ollut eväinä neljä dynamiittipötköä, jotka hän kiinnitti oveen. Mukanaan hänellä oli vielä varmuudeksi 5 kilon annos, josta hän oli rakentanut spriipurkkiin palopommin. Jos tämäkin paukku olisi räjähtänyt, olisi koko toinen pää talosta hajonnut.

Kopakkalat vihittiin vuonna 1955. Melkein alusta saakka avioliitto oli sitä mitä se oli. Ossi joi ja uhkaili humalapäissään tappaa vaimonsa milloin milläkin aseella. He olivat olleet kuukauden avioliitossa kun Martta löysi miehensä tyynyn alta puukon. Tämä oli sinäkin iltana juovuksissa ja puukon löydyttyä uhkasi: tällä sinä vielä kuolet.

Rouva Kopakkala pakeni miestään ikkunan kautta ulos. Sen yön hän vietti pihalla koirankopissa. Tästä Ossi sai syyn uskoa vahvasti, että hän oli ollut naapurin isännän vieressä. Koko avioliiton ajan hän epäili vaimoaan uskottomuudesta, vaikka mitään todisteita siitä ei ollut.

Vuodesta toiseen uhkailut jatkuivat, ja varmaan Kopakkala olisi täyttänytkin uhkauksensa, ellei Martta olisi lähtenyt karkuun ennen ratkaisevaa hetkeä. Eron jälkeenkin hän soitti vaimonsa työpaikalle ja pyysi keskusneitiä kertomaan tälle sellaisia terveisiä, että hänen päivänsä ovat luetut. Vaimolleen hän lähetti kirjeitä, joihin oli piirretty kolme haudan kuvaa, Martan, Markun ja pienen Marittan.

KÄÄNNÄ

Selvänä Kopakkala oli hiljainen ja sävyisä mies — kuten useimmat kaltaisensa. Mutta viina vei häneltä järjen ja pani tekemään mielettömiä töitä. Silloin kun hän joi, joi hän tosissaan. Jouluksikin hän oli varannut 12 pullon lastin kotiin.

Kopakkalan kanssa naimisiin mennessään oli Martalla avioliiton ulkopuolella syntynyt poika, Markku. Martta ajatteli liiton solmiessaan, että vanhempi mies on turvallinen ja hyvä pojankin kannalta. Asiat oli kyllä selvitetty ja sovittu, mutta joskus humalan hetkenä tuli riitaa pojastakin ja siitä, että tässä joutuu vieraiden kakaroita elättämään.

Tämän vuoksi Martta Kopakkala toivoi hartaasti yhteistä lasta, joka yhdistäisi heidät paremmin toisiinsa. Monta vuotta se odotus kesti, mutta sitten syntyi Maritta.

Tytön syntymällä ei kuitenkaan ollut sitä lähentävää vaikutusta, jota Martta oli toivonut, päinvastoin. Heti tytön syntymän jälkeen Kopakkala rupesi epäilemään, että lapsi ei olekaan hänen vaan jonkun vieraan. Nämä epäluulot kaivoivat hänen mieltään jatkuvasti ja niitä haihduttaakseen tai voimistaakseen — kuka sen tietää — hän rupesi ryyppäämään. Missään työpaikassa hän ei pysynyt kauan, vaan lähti kun juopottelukausi alkoi.

Jos Martta joutui sairaana olemaan poissa töistä, niin jäi Ossikin kotiin ryyppäämään — ja pitämään silmällä, ettei vain vieraita miehiä käy emännällä sillä aikaa.

Monesta asunnosta saatiin häätö metelin pitämisen takia. Yöllä Kopakkala rupesi haastamaan riitaa ja pieksämään vaimoaan. Kerran hän sitoi tämän vuoteeseen kiinni ja löi köydellä, kunnes alakerran häiriintynyt naapuri tuli valittamaan meteliä. Markkukaan ei säästynyt hänen raivoltaan jos tielle sattui.

Näinä hetkinä Ossi oli kuin eri ihminen, niin kuin hän ei olisi ollut tietoinen siitä mitä tekee. Selvänä ollessaan hän pani kaiken leikiksi ja sanoi, ettei tosissaan tarkoittanut mitä sanoi vaan halusi vain pelotella tappamisella.

Martta halusi saada Ossin alkoholistiparantolaan, mutta siihen ei ollut mahdollisuutta, koska tämä teki sentään tilapäisesti töitä.

Ruokapöydässäkin Ossi sormeili leipäveistä ja ilmoitti kalvavansa sillä lihat pois vaimonsa luista. Tappelunnujakan aikana pikku Maritta itki vuoteessaan ja huusi: isä,

↓ Markun kädet silpoutuivat pahasti. Puolipökerryksissä hän kiipesi keittiön ikkunan kautta ulos pakoon.

↓ Naapurin tyttö Pirkko Lukkala oli ensimmäisiä, jotka tulivat paikalle räjähdyksen tapahduttua. Eteinen oli kaaoksen vallassa. Puunpalasia oli joka puolella. Markun jättämät verijäljet johtivat keittiöön. Pikku-Maritta kyyhötti kauhuissaan peittoihin kääriytyneenä kamarissa.

älä tee äidille pahaa. Marittalle Kopakkala ei koskaan ollut paha tai väkivaltainen, vaan rauhoittui kun oli ajanut vaimonsa ja pojan ulos.

Kun tilanne näytti vuosi vuodelta pahenevan, päätti Martta hakea avioeroa. Perhe oli juuri saanut häädön entisestä asunnostaankin ja silloin hän ilmoitti Ossille lähtevänsä. Markku vietiin opettajansa toimesta lastenkotiin ja takaisinsaamisen ehdoksi pantiin, että Martta eroaa lopullisesti miehestään.

Jonkin ajan kuluttua Martta kuitenkin Ossin jatkuvien pyyntöjen hellyttämänä otti tämän takaisin ja muutti yksiin asumaan. Vaikka Ossi lupaili lopettaa juomisen ja muuttaa tapansa, lähti kaikki pian luistamaan entiseen tyyliin. Kun tästäkin asunnosta saatiin häätö, oli Martan kärsivällisyys lopussa. Ossille mitään puhumatta hän hankki itselleen asunnon ja tämän töissä ollessa haki osan tavaroista ja muutti.

Virallisen avioeron jälkeen lapset olivat Martan luona uudessa asunnossa, jonka hän oli saanut työpaikkansa kautta. Pian rupesi Ossi oleilemaan talon lähistöllä ja vahti Martan menemiset ja tulemiset. Uhkailut ja pelottelut jatkuivat kirjeinä ja puhelinsoittoina. Martta ilmoitti poliisillekin näistä uhkailuista mutta tämä ei aiheuttanut mitään toimenpiteitä. Kukaan ei uskonut että Kopakkala tosissaan tekisi tekonsa.

Maanantai-iltana lokakuussa se sitten kuitenkin tapahtui. Kopakkala oli työpaikaltaan Laajasalosta saanut haltuunsa dynamiittia ja kätkenyt sen metsään odottamaan aikaansa. Edellisenä iltana hän soitti ja sanoi että Martan päivät ovat luetut. Kun Martta kävi tapaamassa häntä kaiken jälkeen Lapinlahdella, hän kertoi, ettei hänellä silloin ollut rahaa, ei ruokaa, eikä kotia — niin hän sitten päätti tappaa perheensä ja sen jälkeen itsensä.

Kahdeksan vuoden kuritushuonetuomio aleni hovioikeudessa viiteen vuoteen koska mielentilatutkimuksessa todettiin Kopakkalan olleen tekoa tehdessään täyttä ymmärrystä vailla. Silloin kun hän uhkaili vaimoaan ja perhettään tappamisella, ei kukaan vieras keksinyt epäillä hänen ymmärrystään.

MITÄ SITTEN TAPAHTUU KUN HÄN PÄÄSEE VANKILASTA VAPAALLE JALALLE. KUKA TAKAA, ETTEI HÄN YRITÄ UUDESTAAN SAMAA, MISSÄ TÄLLÄ KERTAA EPÄONNISTUI. "TYÖ JÄI VIELÄ TEKEMÄTTÄ", OLI HÄN SANONUT KIINNIOTTAJILLEEN TUONA ILTANA.

NAAPURIT JA TUTTAVAT OVAT KEHOTTANEET MARTTA KOPAKKALAA MUUTTAMAAN RUOTSIIN TAI KANADAAN, MISSÄ HÄN OLISI TURVASSA MIEHELTÄÄN. TUOMIOSTA EI OLE ENÄÄ PITKÄÄ AIKAA JÄLJELLÄ, SE PANEE MARTAN MIETTIMÄÄN TULEVAISUUTTAAN.

Samanlaisia kohtaloita on satoja, joskaan ne eivät tavallisesti huipennu näin traagisella tavalla. Juoppo mies ei tee työtä, ei anna rahaa. Tulee humalapäissään kotiin ja pieksee vaimoaan. Lapset pelkäävät, vaimo vihaa. Kotiintulon seurauksena on usein riita. Mies ottaa kättä pitempää ja perheen on lähdettävä karkuun. Ulkosalla paossa vietetyt yöt ja toistuvat yhteenotot katkeroittavat mielen.

Mahdottomaksi käynyttä yhteiselämää koetetaan kuitenkin jatkaa lasten vuoksi. Lieneekö lapsen helpompi tunnustaa tovereilleen, että hänellä on juoppo ja räyhäävä isä, kuin että hänellä ei ole lainkaan isää?

Tavallisesti mies lupaa parannusta ja pysyykin ehkä jonkin aikaa poissa viinalasin äärestä synnin tuntoon tultuaan. Mukavan ryyppyporukan löydyttyä alkaa sama kierros uudestaan. Sanotaan että laiha sopu on parempi kuin lihava riita, mutta sääliin perustuvalle velvollisuudentunteelle ei mitään kestävää rakenneta. Kenen puolesta juopon miehen vaimo uhrautuu, kuka hänelle painaa marttyyrikruunun päähän?

Useimmiten mies on kuitenkin täysin riippuvainen vaimostaan. Avioerosta voidaan puhua, mutta toden tullessa eteen ei mies mistään hinnasta päästäisi pois vaimoaan, jota vihapäissään hakkaa. Sairas mustasukkaisuus luo hänen humaltuneisiin aivoihinsa sairaita kuvitelmia, jotka hän kokee tosiksi ja toimii sen mukaan.

Kuinka monta murhenäytelmää tältä pohjalta onkaan lähtenyt vyörymään! Juopunut mies tappaa vaimonsa, ellei vaimo tai joku lapsista ole kumauttanut häntä siihen mennessä. On tapauksia, joissa lapsi äitiä puolustaessaan on lyönyt isän kuoliaaksi. Kuka on siitä vastuussa? □

MISS FORD Escort

EI USKOISI,
että tämä hento tyttö,
ANNE-MAJ KOSKIMAA,
pystyisi ajamaan moottoripyörää. Mutta uskottava on, sillä hän pystyy. Anne-Maj hankki moottoripyörän keväällä. Ajokortin hän on päättänyt suorittaa tänä syksynä. Anne-Maj on kotoisin Paraisilta. Äiti ja kaksi veljeä muodostavat viihtyisän kotiympäristön. Anne-Maj ei kuitenkaan ehdi paljon kotona olla, sillä päivisin hän työskentelee Turussa kampaajaoppilaana. Tulevaisuudensuunnitelmia ei liiemmälti ole, mutta yhden pienen elokuvaosan ansiosta kiinnostaa mm. elokuvatyö.

FORD FALCON 4-D SEDAN on auto, jossa yhdistyvät amerikkalaisen auton hyvät puolet eurooppalaisten autojen taloudellisuuteen. Falcon on suuri, mukava ja turvallinen. Taloudellinen hankittaessa ja ennen kaikkea taloudellinen käytössä. Ford Falcon rekisteröidään 6 hengelle ja kun on kysymys amerikkalaisesta Fordista, on tilaa runsaasti. Tilaa on myös tavaroille totuttua runsaammin. Kun istutte ohjauspyörän taakse, saatte kokea lisää miellyttäviä yllätyksiä. Falcon kulkee äänettömästi ja tasaisesti. Sen runko on vahvarakenteinen, tiivis ja tukeva. Istuimet ovat tyylikkäät ja miellyttävät, kojelauta aistikas ja näkyvyys kaikkiin suuntiin erinomainen. Moottoriteho 120 hv, 6 syl.

MISS FORD
Escort

Oppikaa tekstaamaan, taito josta Teillä tulee olemaan iloa ja hyötyä koko elämänne ajaksi. Vaikeusaste lisääntyy hitaasti, pedagoogisilla perusteilla. Muutaman illan opiskelun jälkeen osaatte tekstata esim. onnentoivotusadresseja. Taito tekstata on harrastus ja ensimmäinen askel ammattiin mainosalalla. Iällä ei ole väliä, meillä on oppilaita 14—75 vuotiaisiin. **Opitte mm: Kirjainten historiaa / 52 eri tyyliä / Onnentoivotusadresseja / Puuleikkauksia / Monogrammeja / Kilpiä ja hintalappuja / Suurentamista ja pienentämistä ilman kojeistoa / Ilmoitustekstausta / Paikkakorteja / Huomiota herättäviä kirjoitustyylejä / Uudenaikaisia lyhennyksiä.** Kurssi käsittää 6 harjoitusvihkoa, kokonaisuudessaan 120 sivua väripainoksena.

Kirjoitustaito ei ole tarpeellista — Te voitte kuitenkin oppia tekstaamaan

Eräs Tekstiakatemian oppilaista, Per Appelblom sanoo: "Tahdoin mainosalalle ja eräs vaatimuksista oli että osaisin tekstauksen ja kirjaimia — kävin Tekstiakatemian kurssin ja nyt työskentelen eräässä mainostoimistossa."

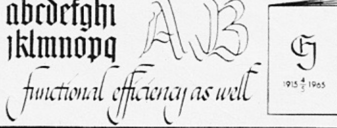
KIRJE 1. Sisältää mm. historiaa, apuvälineet, koristelua, työskentelypaikka ja apukeinot, kirjaimien rakenne.

KIRJE 4. Sisältää mm. englantilaista kaunokirjoitusta, suurentamista, pienentämistä, Groteskia, Kursiivia, siirtämistä, kylttejä.

KIRJE 2. Sisältää mm. historiaa, goottilaisentyylin, puuleikkauksia, adressien valmistamista, raapepiirrosta, monogrammien tekemistä.

KIRJE 5. Sisältää mm. Kursiivia, Antikvaa, redistekstausta, apukeinoja kyltintekstauksessa, vapaita kirjoitustyylejä, kirjaimia varjostuksella, Egptiennea.

KIRJE 3. Sisältää mm. historiaa, kapiteelikirjoitusta, jugendtyylin, kylttitekstausta, kylttejä, mobiileja, Antikvaa, Garamondia, Bodonia, kirjaimiemme sukupuut.

KIRJE 6. Sisältää mm. uudenaikaisia apukeinoja, rasterifilmi, värifilmi, valolatomista, koristelua, painomenetelmiä.

DIPLOMI

Ne, jotka ovat suorittaneet kaikki harjoitustehtävät ja saaneet nämä hyväksytyiksi, saavat diplomin.

Tarvikkeet nettohintaan

Merkitkää rasti kuponkiin. Lähetämme Teille kynän, kynänvarren, tekstauskynätushia ja raapekumin nettohintaan.

Kuponki lähetetään osoitteella

BOX 20123 Helsinki 20

Nimi ______

Osoite ______

Postitoimipaikka ______

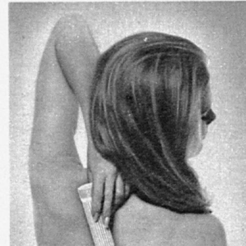
- [ ] Lähettäkää minulle yksi kirje viikossa hintaan 6,80 (+ postikulut)
- [ ] Lähettäkää minulle kaikki 6 kirjettä muoviselkään sidottuna etuoikeutetulla hinnalla 36,— (+ postikulut)
- [ ] Sen ohella myös käyttöohjeet miten voin tekstata makuulla.
- [ ] Lähettäkää tarvikkeet niin, että voin tekstata heti, nettohintaan 5,80 (+ postikulut)
- [ ] Lähettäkää minulle uutuustavaraluettelonne hintaan 1,—.

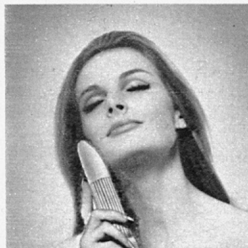
VALTAVA MAAILMANMENESTYS JATKUU

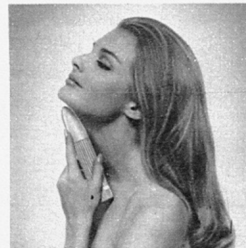
Nyt myös Suomessa sensaatiomainen STIMULÁNT hieromakone.

Ostakaa STIMULANT jo tänään. Lähettäkää vain allaoleva tilauslipuke. Kiirehtikää!
EI JOHTOA — SEN VUOKSI HELPPO KULJETTAA MUKANA KAIKKIALLA — AUTOSSA — LAUKUSSA — JOKA PAIKASSA

MYÖS OSAMAKSULLA käsiraha 22:- osamaksut 3x10:-

Stimulant on paristokäyttöinen, hämmästyttävän voimakastehoinen. Se on muotoiltu juuri siten, että sillä voidaan hieroa kaikki ruumiin tärkeimmät osat — kasvot, kaula, reidet, jalat. Stimulant piristää — rentouttaa väsyneet lihaksenne. Kokekaa sen piristävä vaikutus koko kehollanne! Miellyttävän pehmeitä värähdyksiä — täydellistä rentoutumista — ihmeellinen kokemus. Hieronnan jälkeen tunnette itsenne lauenneeksi, virkeäksi ja elämänhaluiseksi.

C-MYYNTI OY ☎ 33 506 BOX 1503, TAMPERE

Nimi ______ Arvo tai ammatti ______

Osoite ______ Postitoimipaikka ______

Tilaan Stimulant hieromakoneen käteisellä hintaan 48:— + postimaksu. Osamaksulla käteishinta 22:— + postimaksu ja osamaksut 3 x 10:—. Koneella on kirjallinen takuu ja 8 päivän palautusoikeus.

H 9

Aamutakissa kutsuille

Aamu- ja kylpytakki on nyt menevien ihmisten menevän maailman uusi in-kapistus. Ei tietenkään tavanomaisessa käytössään, vaan juhla- ja ilta-asuna. Pienen pieni röyhelöreunuksin koristettu vaate on froteeta, puuvillaa, kreppiä tai silkkiä. Kätevä ja monikäyttöinen asuste sellaisillekin, joiden ei kannata täyttää vaatekaappiaan kovin monilla ylellisillä luomuksilla. Sitäpaitsi juhlavalmistelut eivät vie enää aikaakaan kovin paljon, kun suoraan kylvystä voi lähteä kutsuille tai diskoteekkiin hyppimään.

Abortti vapaaksi Intiassa

Intian vakavat väestöongelmat ovat panneet hallituksen miettimään. Ehkäisyvälinepropagandaa on jo joitakin vuosia tehty täydellä teholla, mutta senkään tuoma apu ei näytä riittävän. Tyttöjen avioliittoikä aiotaan nostaa 15 vuodesta 18:aan, kymmenisen vuotta sitten se oli vain 14 vuotta. Toinen lakialoite koskee vapaata aborttia, tosin vain jo kolme lasta synnyttäneille äideille. Abortin saamisen ehtona on, että toinen aviopuolisoista saadaan steriloida. Useampaan kuin yhteen aborttiin kunkin äidin kohdalla eivät Intian lääkärivoimat riitä!

Pikku-prinssiä uhkaa sokeus

Kreikan nuorella kuningasparilla on monenlaisia huolia. He elävät maanpaossa Italiassa, ovat menettäneet yhden lapsen (keskenmeno) juuri vallonkaappauksen jälkeen ja pelkäävät nyt poikansa Paulin tulevan sokeaksi. Prinssi on ollut Italiassakin useiden silmäspesialistien tutkittavana. Kuningasparin keväinen Lontoon-vierailukin tapahtui pääasiassa Paulin vuoksi. Häntä käytettiin silloin erään kuuluisan englantilaisen silmälääkärin luona. Huhutaan, että kysymyksessä olisi ns. "Windsorin tauti", jonka seurauksena tiedetään kolmen englantilaisen hallitsijan tulleen sokeiksi. Pikku Paul on nyt puolitoistavuotias — ja perheenlisäystä on jälleen tulossa.

Beatles-huolet

Beatlesit ovat saaneet kaikkea, mitä ihminen elämältään vain voi toivoa — melkein. Sydämenasiat eivät kaikilla ole kohdallaan. Ringo ja George ovat tällä hetkellä yhtyeen tasapainoisimmat jäsenet, molemmat ovat onnellisesti naimisissa. Paulin romanssi näyttelijätär Jane Asherin kanssa on kariutunut lopullisesti neljän vuoden jälkeen. Jane ilmoitti televisiossakin heidän väliensä olevan poikki. Samoin on Johnin ja Cynthian

monivuotinen avioliitto purkautumassa japanilaisen Yoko Onon vuoksi. Johnilla on Yokonsa mutta Cynthia vakuuttaa, ettei hänen elämässään ole muita miehiä kuin hänen 5-vuotias poikansa Julian. John on päättänyt myydä entisen talonsa Surreyssä. Sen hankkimiseen ja kunnostamiseen hän käytti aikanaan n. 300 000 markkaa. Talon erikoisuuksia ovat mm. leikkihuone tiikerinpennuille, psykedeeliset seinät ja pahvinen hovimestari.

Prinssi Charlesia uhataan

Caernarvonin linnassa 1. heinäkuuta tapahtuvat vihkiäisjuhlallisuudet ovat jo nyt tuottaneet melkoista huolta Englannin sisäasiainministeriölle. Eräs walesilaisten vapaustaistelijoiden ryhmä on ilmoittanut aikovansa millä keinolla hyvänsä estää juhlallisuudet, joissa prinssi Charles vihitään Walesin prinssiksi. Walesilaiset ääriainekset uhkaavat käyttää räjähdyspanoksia tilaisuuden häiritsemiseksi. Prinssin suojaksi suunnitellaan laajoja turvallisuustoimenpiteitä, joilla on tarkoitus peloitella attentaattorit luopumaan aikeistaan. Prinssi Charlesia vastaan ei walesilaisilla ole mitään sanottavaa, vaan kysymys on pääasiassa Walesin itsemääräämisoikeudesta.

Hyppivä laulaja

Iskelmälaulaja Esko Rahkonen on liittynyt Lahden laskuvarjohyppääjien joukkoon. Ensimmäiset hypyt ovat nyt takanapäin. Yleisölle Esko ilmoitti hyppäävänsä niin usein kuin vain suinkin ehtii. Tansseissa heti ensimmäisen hyppynsä jälkeen Esko ilmoitti joutuvansa, huonosti onnistuneen alastulon takia seisomaan koko illan. Takapuoli oli kipeä, mutta se ei pystynyt laimentamaan innostusta.

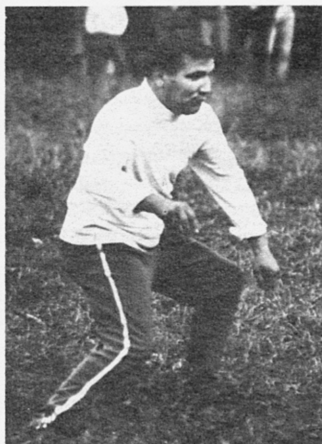
Potkiva laulaja

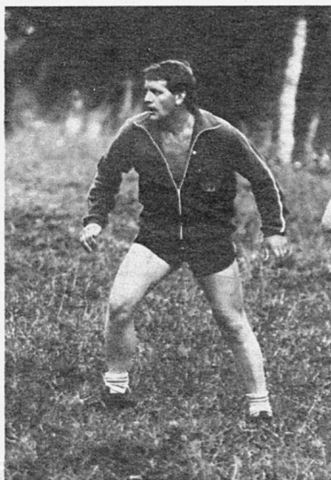
Arvaatteko, mihin tähtäävät nämä iskelmälaulajat katseensa? Ei tällä kertaa tähtiin, vaan potkupalloon, jota yritettiin innokkaasti potkia Viikinsaaren suuressa maihinnousussa. Ottelu oli järjestetty tamperelaisen Viihdeohjelman ja hämeenlinnalaisen Mainos-Musiikin palkkalistoilla olevien muusikkojen välillä. Tampere voitti niukasti tämän värikkään — eikä aina niin sääntöjenmukaisen — ottelun.

Eino Grön osoittautui

JATKUU SIVULLA 101

yllättävän nopeaksi juoksijaksi, Matti Heinivaho sisukkaaksi ja Irwin huumorintajuiseksi pelaajaksi. Yleisöllä oli ottelua seuratessa melkeinpä yhtä hauskaa kuin pelaajillakin. Kunniamaininnan ansaitsi katsojien mielipiteen mukaan Tauno Suojanen, jolla oli erinomaisen tehokas tapa tehdä jalkakamppeja itseään nopeammille vastustajille. Kaikkien kunniaksi on todettava, että urheiluhenkeä riitti joka suuntaan.

Koulutyttö luki läksynsä bordellissa

Göteborgissa Ruotsissa pidätti poliisi erään bordellinemännän, joka oli pitänyt palkkalistoillaan 15-vuotiasta koulutyttöä. Tyttö toimi aikaisemmin valokuvaajien alastonmallina, mutta pestautui sitten suurempien tulojen toivossa bordelliin. Hän tuli toimipaikkaansa suoraan koulusta kirjat mukanaan ja luki läksyjä asiakkaita odottaessaan. Tyttö kertoo lyhyehkönä palvelusaikanaan hankkineensa noin 6 200 kruunua, joista hän itse sai pitää kolmasosan. Bordellinemäntä vakuuttaa, ettei tytön kanssa koskaan menty hyväilyjä pitemmälle ja sanoo ottaneensa tämän töihin vain säälistä. Tytön oikeaa ikää hän ei tiennyt.

Tamperelaistanssija Moskovaan

Yllättävän onnekas kohtalon koura tarttui tamperelaiseen Virva Lahtiseen ja heitti hänet Moskovaan Bolshoibalettiin tanssimaan. Virva on saanut Unescolta vuoden stipendin modernin tanssin opintojensa täydentämiseksi. Hän on Unescon valitsemista tanssijoista ainoa, joka pääsee Bolshoihin, joten on syytä olla tyytyväinen. Aikaisemmin Virva on tanssinut mm. Tukholmassa Ballet Akademissa ja toiminut tanssinopettajana Tampereella.

KÄÄNNÄ

SILPPUSÄKKI

BB:n uusi onni

Brigitte Bardot'n kaksi vuotta kestänyt onnelliseksi kehuttu avioliitto Günther Sachsin kanssa ei ollut sen kestävämpi kuin edellisetkään. Brigitten on nähty liikkuvan jo pitemmän aikaa Saint-Tropezin rannoilla ja yökerhoissa italialaisen miljonäärin Luigi Rizzin käsipuolessa. Luigi on 24-vuotias, Brigitteä 10 vuotta nuorempi. Hän omistaa mm. muutamia laivoja ja yökerhoja, on intohimoinen peluri ja voittaa säännöllisesti suuria summia ruletissa. Brigitten mielestä Günther oli liian hallitseva, hän itse tahtoi jäädä tämän varjoon. Nähtävästi Luigi on parempi tausta hänen tähtensä loisteelle. Jos he menevät naimisiin, on tämä liitto Brigitten neljäs. Luigi on jo kuulemma esitellyt hänet äidilleenkin.

Pakkolaitosvankien lahja

Veikko Ennala on saanut vastaanottaa Turun, Huittisten ja Hämeenlinnan keskusvankiloiden pakkolaitosvankien (myös naisten) yhteisenä lahjana Turun keskusvankilassa valmistetun kirstun, joka on paitsi todellinen taideteos myös pitkän ja vaivalloisen työn tulos. Sen rahallista arvoa on mahdoton ja tarpeetontakin ryhtyä arvailemaan.

Kirstu symbolisoi mukailtuine tiiliseinineen, rautaovineen, kalteri-ikkunoineen ja kantta kiertävine kahleineen (yhdestä ainoasta puusta uurrettu!) vankilaa. Kansi, jonka sisäpintaan on uurrettu sanat "Ihmiselle 1968", avautuu, kun ovessa olevaa oluttynnörin muotoista avainta kierretään. Valokuvamme ei värittömänä tee arkulle täyttä oikeutta. Lahja on liikuttanut vastaanottajaansa syvästi.

Tämä pakkolaitosvankien kaunis, hellyttävä ele osoittaa heidän kiitollisuuttaan HYMY-lehdessä julkaistujen pakkolaitosta koskevien artikkeleiden johdosta. Lehtemme aikoo tuonnempana jatkaa sanan voimalla taisteluaan pakkolaitoksen kaltaista epäinhimillistä ja raakaa rangaistusmuotoa vastaan senkin uhalla, että Veikko Ennala on joutunut vankeinhoitoviranomaisten taholta hämmästyttävän boikotin ja painostuksen kohteeksi. Koomisena piirteenä sinänsä traagisessa asiassa tulkoon mainittua, että kun esim. Turun keskusvankilan pakkolaitosvangit lähettivät viime jouluna toistasataa HYMYlehdelle osoitettua hyvän joulun toivotusta (kortit asianmukaisesti postimerkein varustettuna), niistä enin osa ei koskaan tullut perille. Tiedusteluumme, mahtaisiko Turun keskusvankilan johtaja tietää jotakin joulukorttien kohtalosta, saimme erinomaisen kopean ja yliolkaisen vastauksen.

HANKKIKAA NYT VOIMAKKAAT KIIKARILASIT

käyttö yhtä yksinkertaista kuin tavallisten silmälasien

Katsoessanne niillä molemmat kätenne ovat vapaina

NAUTTIKAA ● KOKEILKAA ● 10 PÄIVÄÄ ILMAISEKSI!

Käytätte näitä suurenmoisia kiikarilaseja aivan kuten tavallisia silmälaseja. Molemmat kätenne jäävät vapaiksi. Katsokaa LUNETOSCOPESILLA ja nauttikaa suurenmoisista näyistä. Hetkessä toiminta ja huvi siirtyvät voimakkaaseen lähikuvaan paljastaen kiehtovien yksityiskohtien maailman, jollaista ette koskaan ole uneksinutkaan näkevänne jalkapallopelissä, metsästyksessä, purjehtimisessa, kalastamisessa, ravikilpailuissa, lintujen katselemisessa, elokuvissa, teatterissa, televisiossa. Ja kaiken tämän näette kannattamatta raskaita kiikareita silmillänne, ilman väriseviä kuvia, ilman puutuneita käsiä!

Voitte lukea katujen nimet ja bussipysäkkien kyltit jo kaukaa, erotatte venekilpailun voittajan rannalla mukavasti loikoillessanne, lisäätte metsästyssaalistanne havaitsemalla saaliin jo satojen metrien päästä.

Ottakaa LUNETOSCOPES-kiikarilasit mukaanne metsään suuntautuville kävelyretkillenne. Ne mahtuvat taskuunne tai käsilaukkuunne. Nähkää linnut ja muut eläimet lähikuvassa. Katsokaa kiikarilaseilla hiihtokilpailuja, käyttäkää lasejanne samoillessanne, rannalla — kaikkialla.

LUNETOSCOPES-kiikarilasit ovat täydelliset myös sisällä! Käyttäkää niitä teatterissa ja elokuvissa. Katsokaa niillä televisiota, ottakaa ne mukaanne luennoille, pesäpallo-otteluihin, konsertteihin. LUNETOSCOPES-kiikarilasit ovat niin voimakkaat, että voitte lukea 8 pisteen sanomalehteä huoneen toiselta puolelta. (Tehkääpä koe ja todistakaa tämä itsellenne!) Minne menettekin, mitä teettekin, olette lähempänä toimintaa LUNETOSCOPES-kiikarilasien avulla.

Erittäin mukavat. Tarkkuusoptiikkaa

LUNETOSCOPES-kiikarilasit ovat höyhenenkevyet — alle 80 g — voitte käyttää niitä tuntikausia täysin mukavasti. Näette loistavia lähikuvia, sellaisia joita odotitte näkevänne vain painavilla, kömpelöillä kiikareilla. Kokeiltuanne kerran LUNETOSCOPES-kiikareita, ihastutte niihin. Ne sujahtavat taskuunne melkein yhtä litteinä ja kokoon taitettuina kuin tavalliset silmälasit. Kiikarilasien ainutlaatuinen linssijärjestelmä on prismaton, huoleton ja varma käyttää. Optiikka on täydet 30 cm halkaisijaltaan, näette kaiken erittäin tarkasti ja selvästi jopa huonoissakin valaistusolosuhteissa. Ja vieläkin parempaa! Laseihin kuuluu taipuisat silmäsuojukset, jotka estävät valonsäteiden tunkeutumisen sivulta. Täydelliset silmälasien käyttäjille, täydelliset jokaiselle. LUNETOSCOPES-kiikarilaseissa on KAKSOISTARKENNUS: voitte todellakin tarkentaa linssit kumpaakin silmäänne varten erikseen ja eliminoida näin näkönne erilaisuudet. Kuitenkin vain KERRAN. (Järjestelmä on suunniteltu siten, että jokainen perheenjäsen löytää oman tarkennuksensa silmänräpäyksessä.) Jolleivat LUNETOSCOPES-kiikarilasit miellytä Teitä kaikin tavoin, ette maksa mitään.

10 PÄIVÄN ILMAINEN KOKEILU

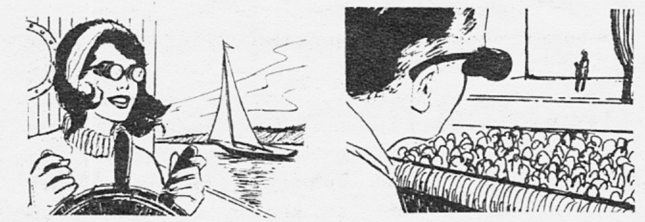
LUNETOSCOPES-kiikarilasit ovat tarkkuustyötä ja suoraan valmistajalta tuotettu. Siksi edullinen hintammekin. Mutta ennen kuin päätätte ostosta, kokeilkaa niitä ensin kustannuksellamme. Niiden täytyy saada Teidät vakuuttuneeksi tai muuten yksinkertaisesti palautatte ne meille takaisin 10 päivän kuluessa, ettekä ole meille mitään velkaa. Jos pidätte lasit, ne ovat Teidän uskomattoman edulliseen hintaan. Mutta kiirehtikää. Tämä hinta on tosi edullinen ja näin LUNETOSCOPES-kiikarilasit loppuvat nopeasti.

ILMAINEN SIANNAHKAINEN KANTOLAUKKU jos toimitte heti.

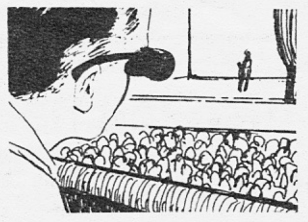
Tämä nerokas siannahkainen ja velourilla sisustettu kantolaukku on suunniteltu juuri Teidän LUNETOSCOPESIANNE varten. Saatte laukun ilmaiseksi, jos postitatte tilauskupongin 5 päivän kuluessa.

KATSOKAA!

Rajattomasti käyttömahdollisuuksia metsästäjille, kalastajille, lomailijoille, purjehtijoille, tv:n teatterin, elokuvien ja urheilun harrastajille. Nähkää KOKO TOIMINTA!

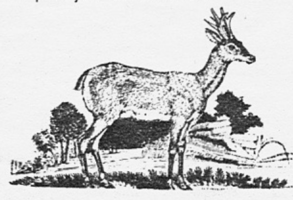
Veneurheilun harrastajille kiikarilasit ovat erinomaiset. Tehän tiedätte kuinka tärkeätä tässä urheilulajissa on toimia kädet vapaina.

Näyttämötaiteen, elokuvien ja television harrastajat — missä tahansa istuttekin, näette esityksen herkullisen läheltä. Käyttäkää LUNETOSCOPES-kiikarilaseja koko pitkänkin esityksen ajan — ne ovat höyhenenkevyet!

Kilpailuissa näkymät ovat valokuvamaisen läheisiä ja selviä, missä istuttekin. Urheilukilpailuissa Teillä on aina yhtä hyvät paikat kuin kilpailun tuomarilla. Ja molemmat kätenne ovat vapaat muistiinpanojen tekemiseen.

Metsästäjät, luonnonystävät, taiteilijat. Nyt voitte seurata lintujen ja muiden eläinten, toimintoja satojen metrien päästä pelästyttämättä niitä. Enää ei tarvitse laskea kivääriä tai kameraa käsistänne, kätenne ovat nyt vapaat.

TILAUSKUPONKI

Hobby Hall, Postilokero 56018, Helsinki 56

Lähettäkää minulle 10 päivän ilmaista kokeilua varten LUNETOSCOPES-kiikarilasit. Ellen ole niihin täysin tyytyväinen palautan kaiken, eikä minulle jää mitään velvoitteita.
Päinvastaisessa tapauksessa suoritan maksun alle merkitsemälläni tavalla.

☐ Maksan käteisellä mk 68:— (+ posti- ja toim. kulut mk 6:—) 10 päivän kuluessa lähetyksen vastaanottamisesta.

☐ Maksan mk 19:— (+ posti- ja toim. kulut mk 6:—) 10 päivän kuluessa ja sen jälkeeen mk 19:—/kk 3 kuukauden ajan.

Nimi (tekstaten)

Osoite

Postitoimipaikka

Allekirjoitus

(jos tilaaja on alaikäinen, vanhempien allekirjoitus)

TUHANSIEN ROTTIEN MAA

Teksti: VESA VEIKKOLA
Kuvat: JARI LAINE

Rauman kaupungin Kinnon kaatopaikalla alkaa iltahämyssä elämä. Tuhansien rottien laumat syöksyvät ulos koloistaan ja nakertavat harmaana mattona kaiken rotan ruoaksi kelpaavan. Rottien isännöimän kaatopaikan läheisyydessä on asuintaloja, joiden sokkeloissa asustaa lukemattomia vaarallisia bakteerinkantajia. Joka päivä leijuu palavasta jätekasasta inhottavan hajuinen savu talojen pihoille.
Rottia ei ole onnistuttu hävittämään.

KÄÄNNÄ

—Rotille syötetään jatkuvasti erilaatuisia myrkkyjä, mutta mihin sellaiset laumat saa hävitettyä, sanoo kaupungin terveystarkastaja.

Kinnon kaatopaikka seuraa pari kilometriä lähempänä kaupunkia olevaa edeltäjäänsä. Vanha kaatopaikka, joka muistetaan vieläkin kuvottavammasta hajustaan, olisi pian jäänyt kasvavan kaupungin alle. Samoin käy Kinnon kaatopaikallekin — toivottavasti mahdollisimman pian. Lähimmältä tehtaalta on rottien maahan vain muutama sata metriä.

Eläminen kaatopaikan läheisyydessä — varsinkin jos perheessä on pieniä lapsia — on vaarallista. Bakteerinkantajina rotat kuljettavat mitä kauheimpia tauteja: polio, keltatauti, paiserutto, punatauti, trikiini. Tuhansien rottien laumasta saattaa kulkeutua yksilöitä kauaksikin. Lähiseutujen asukkaat eivät enää silloin ole turvassa.

Kaatopaikka on maapohjansakin puolesta huonosti valittu, sillä rotat voivat tehdä pehmeään ja jatkuvasti roskilla täytettävään penkkaan koloja, missä elävät talven. Kaatopaikalla palaa ”ikuinen tuli” — viime kesänä joutui palokunta vierailemaan paikalla useasti — joten rotilla on lämmintä ja mukavaa talvellakin.

Kaatopaikan siirtäminen tai nykyaikaistaminen ei ole helppo tehtävä. Rauman kaupungin terveystarkastaja Niilo Lehtonen: — Kinnolaiset haluaisivat kovasti kaatopaikan pois alueeltaan ja se halu on kyllä hyvin ymmärrettävä. Tilannetta jätekasalla voidaan pitää hirveänä ja pahinta on, että kunnollista parannuskeinoa ei tiedetä. Terveydenhoitolautakunta on joka vuosi saanut syksyistä rottasotaa varten noin 4 000 markkaa, mutta jatkuva myrkyttäminen sen enempää kuin tämä sotakaan ei ole tuottanut toivottua tulosta. Jyrsijät saavat kaatopaikalla liikaa ruokaa. Sinnehän kuljetetaan kaikenlaisia pilaantuneita elintarvikkeita, esimerkiksi vihanneksia, eivätkä rotat näin ollen syö myrkkyä kuin sattumalta. Myrkyn levittämisessä on käytetty jos jonkinlaisia konsteja, samoin on myrkkylaatuja vaihdeltu — kaikki turhaan. Kaatopaikka on ja ilmeisesti myös pysyy harmaan rottalauman alla, niin ikävää kuin se onkin.

Polttolaitos olisi ratkaisu

Rauman kaupungin terveydenhoitolautakunnan sihteerillä, Matti Kuortilla, olisi tiedossaan apu: — On selvää, ettei nykyaikana mikään avoin kaatopaikka enää tule kysymykseen pitkäaikaisena ratkaisuna. Terveydenhoitolautakunta onkin ottanut asian huomioon ja ehdottanut jo useana vuonna, että kaupungin tulo- ja menoarvioon otettaisiin määräraha jätteidenpolttolaitosta varten. Tämä anomus on aina tyrmätty. Mitähän tarvitseekaan tapahtua, ennenkuin kunnanisät huomaavat kaatopaikan vaarat?

Pieni laskutoimitus osoittaa, että polttolaitos tulisi ajanmittaan avokaatopaikkaa huomattavasti halvemmaksi. On laskettava yhteen kaatopaikan perustamiskustannukset ja jokavuotiset hoitokustannukset. Jokavuotisia menoja ovat turhat myrkkymäärärahat ja kaatopaikan hoitajan palkka. Kun vielä otetaan huomioon roskien suuret kuljetuskustannukset, voidaan olla varmoja, että polttolaitos olisi kaatopaikkaa halvempi ratkaisu. Siellä, missä jätteiden polttolaitoksia on rakennettu, on niistä saatu ainoastaan myönteisiä kokemuksia.

Terveydenhoitolautakunnan sihteeri Matti Kuortti kertoo, että esimerkiksi Göteborgissa on laitos sijoitettu aivan keskelle kaupunkia. Tämä voidaan tehdä sen hyvän hygienian ansiosta.

Kuka tyrmää ja miksi?

Voidaan syystä kysyä: — Kuka tyrmää hyvän hankkeen ja miksi? Vastausta on luultavasti vaikea saada yksiselitteisenä. Eräs syy on uuden systeemin kalleuden pelko. Mutta eikö pelätä sairauksia, poliota ynnä muita? Tarvitaanko esimerkkejä, ennenkuin laitos hankitaan?

Terveystarkastaja Niilo Lehtonen: — Asiasta on aina valtuuston istunnoissa käytetty puheenvuoroja, mutta mikään puhe ei tehoa niin, kuin niiden tuhansien rottien näkeminen. Sitäpaitsi kaatopaikkasysteemissä on toinenkin vika: kaupunki laajenee koko ajan. Sitä täytyy koko ajan siirtää ja kustannukset tulevat kohtuuttomiksi. Kunnollista kaatopaikan sijoituspaikkaa ei ole enää edes helppo löytää. Sovelias maa loppuu kertakaikkiaan. Nytkin ollaan jo niin kaukana, että monet eivät enää viitsi lähteä viemään roskiaan niin kauas. Jätteidenkaatopaikalla ei ole merkitystä silloin, kun ihmiset eivät sitä käytä.

Tietosanakirjan mukaan rotta voi saada 500 jälkeläistä. Eläin on kaikkiruokainen, sitkeähenkinen ja levittää kulkutauteja. Kinnon rottatilanne on karmaiseva, kun tietää mitä rotta voi saada aikaan. Toivottavasti karmaisevuus ei ala näkyä Rauman kulkutautitilastoissa.

Rohkenemme suositella Rauman kaupungin johdolle tutustumismatkaa — vaikkapa pikaistakin — Kinnon kaatopaikalle jonain kauniina kuutamoiltana. □

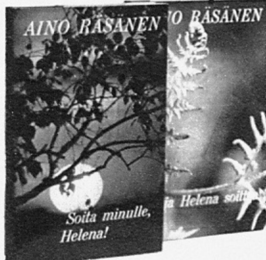
HUIPPUKIRJAT HUOKEALLA C-MYYNNISTÄ

korottomasti ja rahtivapaasti

Iki-ihana HELENA-romaanisarja nyt täydellisenä — yksi teos ILMAISEKSI kun tilaatte koko sarjan

10 mk kuussa

SUOMEN SUOSITUIN RAKKAUS-ROMAANI-SARJA

Edullinen kultakoristeinen Aino Räsäsen romaanisarja — tämä on Teidän tilaisuutenne! Sarjan teokset: Soita minulle Helena — . . . Ja Helena soittaa — Näkemiin Helena — Pää pystyyn Helena — Päivi Helenan tytär — Helena ja etelän tyttö — Helena kuuntelee — Helena ei tottele — Helenan suku Saatte 9 kirjaa 8:n hinnalla jolloin koko sarja maksaa 100 mk, yhden osan hinta on 12:50 ja kuukausierät 10:—.

30 maailman kirjallisuuden arvoteosta yhteishintaan 189:—! Koko sarjan tilaajille 3 kirjaa ilmaiseksi.

13 mk kuussa

Suurta kirjallisuutta pienessä koossa: arvoteosten HELMI-SARJA

Aistikkaan Helmi-sarjan ihmeellinen sisältö: Gogol, Päällystakki — Joyce, Kuollut — Tolstoi, Polikuska — Bellman, Fredmanin epistoloita — Mann, Kuolema Venetsiassa — Stendhal, Vanina Vanini — Tshehov, Hepsakka — France, Paita — Jacobsen, Mogens — Blake, Taivaan ja helvetin avioliitto — Andrejev, Juudas Iskariot — Andres, Jumalan unelma — Miller, Hymy tikkaiden juurella — Balzac, Toursin kirkkoherra — Steinbeck, Punainen poni — Conrad, Pyörremyrsky — Mattsson, Tänään — Hauptmann, Soanan kerettiläinen — Musil, Kolme naista — McCullers, Surullisen kahvilan balladi — Kyrklund, Mestari Ma — Leskov, Mtsenskin kihlakunnan lady Macbeth — Storm, Aaveratsastaja — Baudelaire, Pariisin ikävä — Musil, Oppilas Törlessin harhapolut — Caillois, Pontius Pilatus — Crane, Maggie, katujen tyttö — Mann, Varhaista tuskaa — Dostojevski, Vieras rouva — Puskin, Laukaus

KAKSI MAINIOTA KIRJASARJAA

TEKNIIKAN MAAILMAN OPASKIRJASARJA

AUTOURHEILUN OPAS
toimittanut Mauri Salo. Oiva opas autourheilijaksi aikovalle tai muuten autourheilua seuraavalle. 230 siv. 17,6 mk.

Teuvo Hahl-Marjokorpi
VIRKISTYSKALASTUKSEN OPAS
Paras opas kalastuksen harrastajalle. 213 siv. 14,60 mk.

Raimo O. Kojo
AUTOMATKAILUN OPAS
Antaa vihjeet minne ajaa viikonlopuksi. Autoilijalle ja autolomailijalle! 347 siv. 24 mk.

Raimo O. Kojo
LAPIN RETKEILYOPAS
Retkeilijän tarvitsema Lapin-tietous yksissä kansissa. 496 siv. 27 mk.

Saatte 1286 sivua opastusta vapaa-ajan viettoon, koko kirjasarja nyt joko käteisellä 83,20 mk tai osamaksulla, ensimmäinen erä 13,20 mk ja kuukausierät 10 mk. Voitte tilata myös minkä tahansa neljästä opaskirjasta erikseen käteisellä.

10 mk kuussa

KOKO SARJAN TILAAJALLE LISÄKSI LAHJANA YKSI YLLÄTYSKIRJA!

KIRJAMAAILMAN 8 MARKAN ROMAANISARJA

Valitkaa alla olevista kirjoista mitkä tahansa kaksi (2) tai useampi. Maksatte vain 8 mk/kirja eli kaksi kirjaa = 16 mk ja saatte lisäksi YHDEN YLLÄTYSKIRJAN LAHJANA!

1. A. I. Kuprin: KUOPPA. Ilotyttöjen maailma etelävenäläisessä porttolakorttelissa. 2. Jerzy Kosinski: KIRJAVA LINTU. Väkevä romaani sodan kauhuista. 3. Pentti Saarikoski—Jorma Ojaharju: WIINAN KAUHISTUKSEN YLISTYS. Kapakkakaskuja leikkimieliselle. 4. Alpo Jaakola: RUUSURUOSKA. Omintakeinen sarjakuvakirja aikuisille. 5. Charles Wasserman: INSULIINI. Lääketiedettä jännittävimmillään. 6. HYVÄ MÄTÄ PUOLUEENI, toimittanut Kai Linnilä. Puolueoppositioiden puheenvuoro. 7. Pertti Lindfors: MARXILAISUUS JA TIEDE. Marxilaisen filosofian perusteltu yleisesitys. 8. Bozena Nemcová: ISOÄITI. Lämmin tarina tekijän lapsuudesta ja isoäidistä. 9. Miroslav Krleza: FILIP LATINOVICZIN PALUU. Voimakas kuvaus kuuluisan taiteilijan paluusta kotikaupunkiinsa Tonavan tasangolla.

36 mk kuussa

Koko sarjan, yhteensä 2181 sivua, voitte tilata joko käteisellä 72 mk tai osamaksulla kahdessa erässä, jolloin ensimmäinen erä on 36 mk ja toinen erä kahden kuukauden kuluttua 36 mk. Osamaksulla vain siis koko sarja.

Gummeruksen jännityskirjasarja II UUSI ENTISTÄKIN JÄNNITTÄVÄMPI VALIKOIMA

10 kirjaa yhdeksän hinnalla, yhteislaajuus yli 2300 sivua! Sarjan hinta vain 99:—, osamaksulla 10:— kuussa.

10 mk kuussa

Victor Canning, Murhaaja etsii murhaajaa — John Gardne. Myrkkyohjus — Robert L. Fish, Timanttikupla — Ira Lewin, Rosemaryn painajainen — Ross MacDonald, Harriet on iso tyttö — Robert Markham, Lohikäärmeen kynnet, James Bond romaani — Mauri Sariola, Sumusta nousee risti — Mickey Spillane, Lähtölaskenta Tiger Mann — Arto Tuovinen, Rhodoksella polttaa, Boris Stolitsky — John Harris, Kuumaa kultaa.

Kalle Päätalon jämerä romaanisarja

Järeän suomalaisen kertojan parhaimmisto koottuna sarjaksi, joka Teidänkin kannattaa hankkia C-myynnin välityksellä.

10 mk kuussa

6:n tiiviin teoksen yhteislaajuus yli 3300 sivua. Sarjan sisältö: Koillismaa — Selkosen kansaa — Myrsky Koillismaassa — Myrskyn jälkeen — Viimeinen savotta — Nälkämäki
Sarjan hinta 109:90, ensimmäinen maksuerä 9:90

VALITKAA LUETTELOSTAMME MYÖS MIELEISENNE TIETOTEOKSET

Tilaan rastilla merkitsemäni kirjat korottomasti ja rahtivapaasti

	hinta	kk-maksu
☐ Kuukausimaksulla ☐ käteisellä		
☐ Helena-sarja 1—9 kk	100:—	10:—
☐ Dumas-sarja 1—14 kk	144:10	13:—
☐ Helmi-sarja 1—30 kk	189:—	13:—
☐ Jännityssarja II 1—10 kk	99:—	10:—
☐ Kalle Päätalo-sarja 1—6 kk	109:90	10:—
☐ Uusi Tietosanakirja 1—24 ns	1 035:—	35:—
☐ Koululaisen Tietosanakirja 1—5 muovik.	245:—	15:—
☐ Otavan Tietosanakirja 1—10 ns	860:—	30:—
☐ Fokus Tietosanakirja 1—8 ns	520:—	20:—
☐ Tiedon portaat 1—8 ns	320:—	20:—
☐ Kaunis maailma 1—9 ns	693:—	20:—
☐ Jalna-sarja 1—16 kk	130:60	15:—
☐ Angelika-sarja 1—6 kk	96:—	12:—
☐ Perheen suuri lääkärikirja ns	55:60	10:—
☐ Käytännön laskutaito + laskuviivain	42:70	10:—
☐ Catherine-sarja 1—5 kk	85:—	10:—
☐ Maailman luonto 1—6	492:—	20:—
☐ Suuri maailmanhistoria 1—4 ns	252:—	10:—
☐ Liiketaidon käsikirja 1—2	120:—	15:—
☐ Lakikirja	58:—	15:—
☐ Tekniikan Maailman opaskirjasarja	83:20	10:—
☐ Suuri luonnontieto 1—4	330:—	15:—
☐ Kirjamaailman romaanisarja	72:—	36:—

TILAUSKUPONKI

Nimi painokirjaimin ....

Arvo tai ammatti .... Puh. ....

Täydell. osoite ....

Omakät. nimikirjoitus ....

MYYNTI OY

Hämeenpuisto 33 A 1 Tampere, postilokero 1503, puh. 931-33 506

H 9

miksi vain muutamat hyvät asiat ovat 'ikivihreitä'

– kuten pillisavukkeet!

Se johtuu ominaisuuksista, joitten arvo ei muutu ajan mukana.

Aromirikkaan itämaisen tupakan ja kevyitten, viileitten savujen ansiosta Klubi on jatkuvasti suurmerkki. Kun poltatte, muistakaa – kevyin vedoin on Klubi parhaimmillaan.

KLUBI ei ole koskaan liikaa

KLUBI 77 25 kpl

RETTIG

Kauhujen kautta kotiin . . .

JATKOA SIVULTA 40

Seuraavana päivänä kuljetettiin paleleva ja nälkäinen joukko Irkutskin vankilaan, jonka portilla jouduttiin jäätävässä pakkasessa odottamaan muutama tunti sisäänpääsyä. Kun matkalaiset lopulta armollisesti otettiin vankilan suojiin, todettiin ettei ainoatakaan paikkaa ole vapaana Koko 6 000 km:n junamatka tuntui turhalta tämmöisen pikkuseikan vuoksi.

Lopulta löytyi vankileirialueelta pieni kurja mökki, jonne suomalaiset lykättiin ja annettiin hiukan halkoja mukaan. Mökki saatiin lämpimäksi ja muutaman päivän ehtivät suomalaiset viettää siinä, kunnes päävankilasta järjestyi yhteismajoituspaikka. Sellissä oli yli 100 miestä. Syöpäläisiä vilisi varsinkin alapeteillä, minne ne tippuivat ylälavitsojen raoista. Paikka oli sanoin kuvaamattoman ahdas ja saastainen.

Parin viikon päästä ajettiin suomalaiset pois vankilasta. He saivat mukaansa paperin, jonka mukaan heidän piti ilmoittautua Irkutskin GPU:n toimistossa. Kieltätaitamaton joukko etsi kaksi päivää tätä toimistoa, kunnes tapasi erään suomalaisen, joka etsi samaa virastoa. GPU määräsi suomalaiset töihin erääseen maatalosohvoosiin Tuluniin. □

NIILO HALOSEN KERTOMUS JULKAISTAAN NELIOSAISENA. SEURAAVASSA OSASSA HÄN KERTOO MILLAISTA OLI OLLA TYÖMIEHENÄ TULUNISSA STALININ AIKANA, KOLMANNESSA OSASSA PAON VALMISTELUISTA JA VIIMEISESSÄ OSASSA UUVUTTAVASTA JA MAHDOTTOMALTA TUNTUVASTA PAKOMATKASTA HALKI AASIAN KOTIIN.

LEMMEN PAULA

— Tää on ihan hassua. Mä kun tulin tänne hommiin sitä varten, että mä voisin ostaa enemmän vaatteita.

URPO HARVA

Keskustelumme aiheesta ”Onko usko sidottu dogmiin?” on osoittautunut varsin kiinnostavaksi. Lukijakuntamme on osallistunut siihen omalla panoksellaan ja se ilmaisee, että mielipiteiden vaihto kirkon asioista on tarpeen.
Eräs tunnettu uskonmies on epäillyt, että kirjoitussarjamme on pelkkää propagandaa kirkkoa vastaan. Näin ei tietenkään ole. Olemme yrittäneet antaa puheenvuoroja tasapuolisesti niin kirkon puoltajille kuin vastustajillekin. Näinhän pitää tapahtua.
Keskustelustamme on kiinnostunut myös Helsingissä vaikuttava Pakanakilta. Julkaisemme tällä kerralla killan puheenjohtajan, maisteri Erkki Hartikaisen lehdellemme lähettämän kirjoituksen. Muut kirjoittajamme ovat tamperelainen professori Urpo Harva ja helsinkiläinen kirkkoherra Voitto Viro.
Dogmikeskustelu aloitettiin Hymylehden numerossa 6/68 julkaistun kirjoituksen pohjalta. Professori Antti Eskolan, tuomari Väinö Voipion ja hovioikeudenneuvos Paavo Hiltusen puheenvuorot julkaistiin numerossa 8/68.

ONKO USKO SIDOTTU DOGMIIN?

Koonnut:
HANNU RAHKONEN
Kuvat:
VEIKKO LINTINEN
ja LEHTIKUVA

Urpo Harva:

Taisto Harra käsitteli kirjoituksessaan yhtäläisyyksiä kristinuskon ja muiden uskontojen välillä. En puutu hänen kirjoituksensa yksityiskohtiin. Totean vain että vertailevan uskontotieteen harjoittaminen vaatii erinomaisen suurta asiantuntemusta. Voidaan joutua kokonaan harhaan, jos ruvetaan vertailemaan joitakin yksityiskohtia irroittaen ne elimellisestä kokonaisuudesta.

Varsinkin nykyään — uskontojen kohtaamisen aikana — pohditaan paljon kristinuskon ja muiden uskontojen keskinäistä suhdetta. Siihen seikkaan, että muissa uskonnoissa näyttää olevan yhtäläisyyttä kristinuskon kanssa, kristityt ovat suhtautuneet kahdella päätavalla.

Toiset näkevät muissa uskonnoissa jotakin jumalallista; ne ovat yhtenä todistuksena kristinuskon totuudesta. Toisin sanoen uskonnot muodostavat yhden kokonaisuuden; kukin niistä ilmaisee samaa totuutta omalla tavallansa. Näin ajatteli esim. Ruotsin kuulu arkkipiispa Söderblom. Hänelle vertailevan uskontotieteen tulokset olivat todistuksena Jumalan olemassaolosta.

Toiset taas pelästyvät kristinuskon ja muiden uskontojen välillä havaittavia yhtäläisyyksiä näkemättä siinä mitään positiivista. Hovioikeudenneuvos Hiltunen sanoo toisaalta, että Jumala on antanut itsestään merkkejä muillekin kuin Israelin kansalle ja että kristinuskon Jumala "vastasi kansojen odotukseen ja toivoon". Toisaalta hänen mielestään muut uskonnot ovat tästä huolimatta pelkkää tarua. En pysty soinnuttamaan yhteen näitä kahta Hiltusen ajatusta. Minusta olisi vastenmielistä mennä julistamaan suurten maailmanuskontojen tunnustajille, että ne ovatkin pelkkää tarua. Mielestäni ihminen voi olla kuinka harras kristitty tahansa tarvitsematta silti leimata toisten uskontoa taruksi. Täysin käsittämätön on minulle myös Hiltusen väite, että muiden uskontojen tunnustajat "pyrkivät johonkin, he etsivät taukoamatta, mutta he eivät ole löytäneet". Minusta on ilmiselvää, että monet heistä ovat löytäneet erittäin paljon ja että monet kristityistä käyvät ovat löytäneet erittäin vähän.

Dogmiton uskonto on yhtä mahdoton kuin puolue ilman ohjelmaa. Dogmit ovat vain likiarvoja, joita voidaan tulkita eri tavoin. Esim. se dogmi, että Jumala on luonut maailman, on tulkittavissa hyvin eri suuntiin. Sen ei tarvitse olla laisinkaan ristiriidassa luonnontieteellisten teorioiden kanssa, vaikka näin usein ajatellaan sekä kristittyjen että ateistien keskuudessa. Dogmihistoria osoittaa, kuinka kristilliset dogmit muuttuvat aikojen kuluessa. Ei kukaan voi varmuudella sanoa, mihin dogmeihin kristinusko on ikuisiksi ajoiksi sidottu, kuten ei voida sanoa, mitkä ovat marxismin luovuttamattomat opit.

KÄÄNNÄ

Tärkeätä on oivaltaa, että uskonnollinen kieli on suuressa määrin symbolista ja näin ollen erilaisille tulkinnoille altis. Ei kai kukaan pidä esim. Jumalaa isänä ja Jeesusta poikana biologisessa, vaan ainoastaan symbolisessa merkityksessä.

Dogmit ovat mitä monivivahteisimpia symboleja.

Voitto Viro:

Jotta voisi yrittää vastata kysymykseen, onko usko sidottu dogmiin, tulisi ensin selvittää, mitä tarkoitetaan uskolla, dogmilla ja sitomisella. Kutakin näistä on hyvin monimuotoista. Minulle ei, ikävä kyllä, selvinnyt kirjoituksesta, mitä tekemistä sillä on otsikon kanssa. Uskon tulee olla sidottu tosiasioihin ja dogmien tulisi tietenkin olla tosiasioita. Jos ne sitä ovatkin, silloin asiallinen usko on sidottu niihin, muuten ei.

Kirjoittajan olisi tullut mainita, mistä Vedakirjoista hän oli ottanut lainaukset. En tunne hänen mainitsemiaan kohtia, vaikka olen jonkinverran tutustunut Intian uskontoihin ja mystiikkaan. Tätä tuskin voi ihmetellä, sillä Vedakirjojakin on neljä suurta pääryhmää. Arvelisin, ettei maassamme ole montakaan edes alan tutkijaa, jotka tuntisivat mainitut kertomukset. Jotta keskustelu niistä olisi asiallisella pohjalla, pitäisi saada tutustua ei ainoastaan suppeaan lainaukseen, vaan koko teokseen.

Mielestäni ei ole aiheellista ajatella, että kirkko olisi ollut tarkoituksellisesti vaiti näistä hymneistä. Jos lainaukset ovat sananmukaisia, yhtäläisyys siihen, mitä tapahtui Jeesuksen historiassa, on hämmästyttävän suuri. Mutta mitä siitä olisi lupa päätellä? Ei mitään ehdottoman varmaa. Ensin näyttäisi olevan kaksi toisensa poissulkevaa mahdollisuutta: Joko Vanha Testamentti on saanut aineksia messiasajatuksiinsa Intiasta taikka ei ole saanut. Mutta vaikka ajattelisimme, että tällaista uskontojen yhteyttä olisi ollutkin, sehän ei vaikuta vähääkään siihen, mitä Jeesuksen kohdalla tapahtui. On hyvin mahdollista, että uskontojen piirissä kautta maailman on ollut samankaltaisia ajatuksia ja myyttejä. Sen voi hyvin ymmärtää siksikin, että on luonnollista, että kansojen ja uskontojen kehitysvaihe on ollut suunnilleen sama maailman suurten uskontojen kohdalla, ja siksi siihen on liittynyt samankaltaisia aineksia toisistaan riippumattakin. Miten todellisuudessa on ollut, siitä tuskin voidaan esittää muuta kuin arvailuja.

Mitä yhteyttä kuvauksella Melkisedekistä on artikkelin perusajatuksiin, sitä en myöskään saanut selville. Ei voida perustaa mitään sen olettamuksen varaan, että Melkisedek olisi "samaa kaldealaista heimoa kuin Aabraham". Vaikka hän olisi ollutkin, miten se liittyy Vedakirjojen myytteihin? Uhriajatus on ollut läheinen kaikissa vanhoissa uskonnoissa.

Jeesus puhui oppilailleen tulevasta kuolemastaan. Vastoin kirjoittajan kantaa Jeesus perusti kärsivän messiaan ajatuksen Vanhaan Testamenttiin, mm. Jesajan 53. lukuun ja Psalmiin 31. Mutta oppilaat olivat niin toisenlaisen messiastoiveen lumoissa, että he eivät voineet tajuta Jeesuksen puhetta. Samoin kuin muut idän kansat, ovat juutalaisetkin tunteneet sekä uhriateriat että muut yhteiset ateriat. Leipää ja viiniä täytynee pitää niissä maissa aivan luonnollisina aineksina ilman, että on aihetta johtaa Jeesuksen menettelyä sen kauempaa idästä kuin hänen omasta maastaan. Suomessa kai toisena ainesosana olisi ollut piimä. Neitseestäsyntyminen myös on ollut antiikin aikana kreikkalaisessa maailmassa yleinen ajatus. Ei tällaisia seikkoja ole sivuutettu. Mutta eihän sillä mitään ratkaisevaa merkitystä ole, onko tuollainen uskomus ollut yleinen vaiko harvinainen. Ei ole mitään uutta, että kristinuskossa ei ole ainoatakaan sellaista ajatusta, jota ei olisi muissakin suurissa uskonnoissa, aina rakkautta ja syntien anteeksisaamista myöten. On erheellistä ajatella, että tästä vaiettaisiin opetuksessa. Eikä tämä ajatusten samankaltaisuus ole mitenkään loukkaavaa kristillisen uskon kannalta.

Sillä ratkaisevaa kristillisessä uskossa eivät ole suuret ajatukset, vaan näiden ajatusten täyttyminen Jeesuksen suurenmoisessa persoonassa.

Kristillinen kaste ei pohjaudu vain Markuksen sanaan, vaan Matteuksenkin (28. luku). Tutkijat ovat todella tulleet siihen tulokseen, että Markuksen 16. luvun loppua ei ole varhaisimmissa käsikirjoituksissa, ja sehän on asia, josta ei voi olla mitään kiistaa, koska se on helposti todettavissa. Mutta toinen asia on, että meillä ei ole evankeliumien käsikirjoituksia varhaisemmalta ajalta kuin 4. vuosisadalta, joten kysymys siitä, mikä on evankeliumien alkumuoto, jää pakostakin avoimeksi. Mutta tämäkin asia on avoimesti kerrottu jokaisessa modernissa Markuksen evankeliumin selitysteoksessa, eikä ole millään tavalla arka. Vaikka tämä asia puhuttaisiin sillä tavalla, että jokainen ihminen olisi tietoinen siitä, ei kirkko siitä kummemmasti uudistuisi. On erehdys ajatella, että teologit, papit ja kirkko pitäisivät ihmisiä tietämättöminä tosiasioista.

Minun (sinänsä monessa mielessä heiveröinen) uskoni Jeesukseen ei pohjaudu siihen, mitä Vanha Testamentti hänestä kirjoittaa tai mitä kenties saadaan selville joistakin vielä vanhemmista lähteistä, ei liioin siihen mitä kerrotaan hänen syntymänsä ja kuolemansa tavasta taikka erinäisistä uskonnollisista seremonioista — minulle on täysin yhdentekevää, syntyikö hän niinkuin ihmiset tavallisesti syntyvät vai jollakin toisella tavalla — vaan uskoni pohjautuu hänen sanomansa suuruuteen ja hänen olemuksensa sisäiseen suuruuteen, joka minun tajunnalleni on ainutlaatuinen. Jos samaa, mitä tapahtui Jeesuksen elämässä, on puhuttu jo 2000 vuotta aikaisemmin tai vaikkapa 5000 vuotta, sehän ei millään tavalla vaikuta siihen, mitä hänen elämässään tapahtui, vaan päinvastoin tekee Jeesuksen historiasta ihmissydänten ikiaikaisten unten täyttymyksen. Minusta näyttää siltä, että tätä tosiasiaa ei mikään voi horjuttaa. Jos sitäkin yksityiskohtaa ajattelisi, että jo 2000 vuotta aikaisemmin puhutaan vapahtajahahmon kruunaamisesta orjantappurakruunuin, niin milläpä muullakaan ketään olisi voitu pilkaten kuninkaaksi kruunata.

Taisto Harran kiintoisa kirjoitus oli mielestäni liian suppea. Lisäksi siitä syntyi vaikutelma, että kirkko olisi, ja olisi ollut tahallaan vaiti tosiasioista. Soisin ettei tämä olisi kirjoittajan kanta, se pohjautunee joihinkin ulkomaalaisiin artikkeleihin, joissa ei ole ollut riittävää asiantuntemusta. Jos kirjoituksen maininnat todella pohjautuvat alkuperäisiin Vedakirjoihin, niiden yhdenmuotoisuus eräiden Raamatun käsitteiden kanssa on sensaatiomainen, mutta tästä yhdenmuotoisuudesta vedettävät johtopäätök-

ERKKI HARTIKAINEN

set eivät ole vähimmässäkään määrin sensaatiomaisia. Kristillisen uskon keskeinen asia on Kristuksen persoonan suuruus. Vasta sitten, kun on aihetta horjuttaa tätä suuruutta tosiasiain pohjalla, syntyy huippusensaatio.

Siihen en näe tällä hetkellä vähäisintäkään aihetta.

Erkki Hartikainen:

Koska muuan uskonnollismielinen professori sanoi eräässä aikakauslehtikirjoituksessaan äskettäin minulla olevan surkean väärän kuvan uskonnosta ja koska kirjalliset todisteet uskontoa koskevista tiedoistani rajoittuvat oppikoulun päästötodistuksen uskontonumeroon yhdeksän, ja yliopistossa arvosanalla 'erinomaiset tiedot' suoritettuun teoreettisen filosofian cum laude approbaturiin, tyydyn esittämään johtamani Pakanakilta-nimisen nuorisojärjestön käsityksen esillä olevasta kysymyksestä. Pakanakilta yhtyy monilta osin professori Eskolan Hymylehden numerossa 8/1968 esittämiin käsityksiin, mutta Paavo Hiltusen käsityksen kumoamme mielellämme.

Professori Eskola katsoi (kuten pitääkin) sivistyssanakirjasta, mitä tarkoitetaan dogmilla. Sen mitä on usko, hän arveli ilman muuta tietävänsä; hän arveli, että usko on jotakin, joka ei ole tietoa. Suomenkielen sana 'usko' on varmaan yleisessä käytössä saanut tämäntapaisen, suppean merkityksen. Englanninkielisessä kirjallisuudessa sen sijaan puhutaan uskonnollisesta uskosta ja järkiperäisestä uskosta. Paavo Hiltunen tarkoittaa uskolla omaa uskoaan. Vastaus kysymykseen, onko usko sidottu dogmiin, riippuu varsin suuressa määrin siitä, millä kielellä ja mille ihmisryhmälle kysymyksen esitämme. Olemme monessa suhteessa kielen vankeja. Vaikka hyväksymme professori Eskolan vastauksen hänen kielellään, meidän on myönnettävä, että myös Väinö Voipion vastaus on — vapaa-ajattelijain kieltä käytettäessä — varsin järkevä.

Papit ovat sanoneet, että me pakanat uskomme ainakin siihen, ettei ole olemassa jumalaa. He ovat kovasti hämmästyneitä, kun vastaamme, ettemme me sellaista usko. Me olemme vain sitä mieltä, että todennäköisyys sille, että voitaisiin tehdä havaintoja uskontojen jumalista, on erittäin pieni. Koska hylkäämme kaikki sellaiset oletukset, joista ei ole havaittavia seurauksia, joudumme hylkäämään uskonnot. Tässä kohden siis lähestymme Voipion vastausta. Toisaalta menemme pitemmälle ja kysymme, onko sanan 'usko' käyttö järkevää. Se, että on uskoa — uskonnollista ja järkiperäistä — on seurausta mustavalkoisesta ajattelusta, jonka mukaan väitteet ovat tosia tai epätosia, teot hyviä tai pahoja jne. Suomenkielessä ei ole edes sanaa, joka ilmaisisi, että teko on hyvän ja pahan välimailla, ja vain harva muistaa, että sana 'todennäköinen' on tarkoitettu ilmaisemaan toden ja epätoden välisiä vivahteita. Jos tekemämme havainnot tunnustetaan tieteellisesti hyväksyttävissä olosuhteissa tosiksi enemmittä todisteluitta, niiden uskomusten joukko, joita ei näihin havaintoihin perustuen voida ankarasti ottaen todistaa, on varsin suuri käsittäen valtaosan tieteen lauseista. Moraaliset uskomukset ovat kaikki dogmeja siinä mielessä, ettei niitä edes teoriassa voida todistaa.

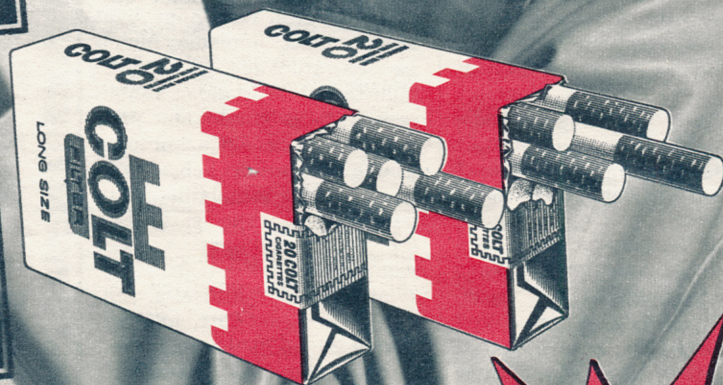
Koska tämän keskustelun pohjana on Taisto Harran kirjoitus Hymylehden numerossa 6/1968, on kysymyksen asettelun taustalla varmaan ollut uskonnollinen ajatus kaikkien uskontojen pohjana olevasta yhteisestä, dogmeihin sitoutumattomasta uskonnosta. Tässä kysymyksessä Pakanakilta vastustaa sekä ekumeenikkoja että Paavo Hiltusta. Itämaiden historian ja kielten tutkijat ovat nykyään yksimielisiä siitä, että ne tiedot, joiden perusteella voidaan päätellä juutalaisuuden ja kristinuskon syntyneen siten, että itämaiset uskonnot ovat kulkeutuneet ihmisten mukana Palestiinaan ja hieman muuttaneet älykkäiden rabbiinien käsissä muotoaan, pitävät paikkansa. Eri uskontojen samankaltaisuudet eivät johdu yhteisestä jumalallisesta ilmoituksesta vaan siitä, että eri uskonnot ovat saaneet vaikutteita toisistaan. Kysymme Paavo Hiltuselta, mikä on se menetelmä, jolla arvosteleva lukija erottaa Raamatun totuuden itämaisten tarujen totuudesta. Luulemme, että täytyy ensin arvostelematta uskoa ja sitten vasta uskoen arvostella.

Lopuksi kiinnitämme huomiomme kasvatukseen, joka on perin juurin dogmaattista. Lähes kaikki nuoren ihmisen uskomukset ovat dogmeihin sidottuja siinä mielessä, että ne on arvostelematta uskoen omaksuttu. □

kahden edun savuke

Maun ja hinnan. Voisiko valintaan olla parempia syitä?

COLT

iskee miehen makuun...

STRENGBERG

C 13

KOKOOMUS KOVILLA...

JATKOA SIVULTA 45

lottaperinnettä. Elikkä sitä, että kun mies tarvitsee naisen rinnalleen, naisen pyhä velvollisuus on häntä auttaa. Mutta vain silloin. Niinpä puolue ikäänkuin malliksi kohottaa myös naisia näkyviin, vaikka tärkeässä paikassa ohjakset aina ovat miesten vakaasti pideltävinä. Tietysti naiset taistelevat oikeuksistaan, mutta kaikessa pyrkii olemaan eräänlainen 1800-luvun säätyläisnaisten oikeuskamppailun leima. Eikä yrityksissä auta yhden tai kahden naisen kapinakaan, sillä eduskuntaryhmä kuuntelee kokoomuksessa hyvinkin kiltisti keskushallitusta, mitä ei aina esimerkiksi sosialidemokraateista oman puoluetoimistonsa suhteen ole voitu sanoa.

Modernia oikeistolaisuutta

Kokoomuksen nuorin siipi edustaa modernia ajattelua ja mikäli vertaamme kokoomusta eurooppalaisiin äärioikeistopuolueisiin, on se sittenkin sangen vapaamielinen ja kehitystahtoinen. Niin katkeralta kuin se jossakin ehkä tuntuu, kokoomus on saanut aikaan paljon hyvää myös taloudellisella realismillaan. Voimme olla eri mieltä maamme taloudellisista mahdollisuuksista, mutta paras tapa selvittää niitä on eri näkemysten asiantunteva esittäminen. Ja kokoomuksella on ollut marssittaa julkisuuteen asiantuntijoita, jos kohta joku Tuure Junnila ei saisi edes kaikkien omiensa hyväksymistä.

Kulttuuri- ja sivistystahtoakaan ei kokoomukselta ole puuttunut, vaikka siihen konservatismi lyökin oman leimansa.

Sen sijaan kokoomus kohdannee vaikeuksia pyrkiessään mukautumaan niin oman kannattajajoukkonsa kuin muidenkin ihmisryhmien tämänhetkisiin vaatimuksiin. Kolmikymmenluvun ajatusrakennelmaan sopi, että maaseutupitäjään tuli ainakin yksi Uusi Suomi, kylän lossivahdille. Virkamiehellehän ei muu lehti tuolloin sopinut. Nykyisin nämä lossivahditkin kuuluvat ammattiyhdistykseen. Kuukausipalkan korotusprosentti on heille tärkeämpi kuin virkalakki.

On siinä miettimistä. □

ONKO POPPAMIES LYDIARD...

JATKOA SIVULTA 23

PS.

Kohu Lydiardin ympärillä on viime aikoina yhä lisääntynyt. Maailman kuuluisin juoksija PAAVO NURMI on pitämässään lehdistötilaisuudessa arvostellut ankarasti Lydiardin menetelmiä, lähinnä tolkutonta maratonharjoittelua.

Lehtemme saamien vahvistettujen viimeisten tietojen mukaan Lydiard on menettänyt loputkin oppilaansa. Erkki Kolkkakin sai tarpeekseen, sillä valmentajan väitös, että hän ei olisi noudattanut ohjeita oli sentään liikaa juoksijalle, joka on tehnyt kaiken mahdollisen. Erkki Koskinen puolestaan ei ole tavannut Lydiardia heinäkuun jälkeen. Kaksi muuta tamperelaista Toivo Riihijärvi ja Väinö Selin ovat hankkineet itselleen uuden valmentajan ja pahoittelevat vain sitä, että menettivät yhden vuoden uskoessaan Artturin olevan ainoa tie huipulle.

Suurta ihmettelyä on herättänyt, että Lydiard lähetetään Mexicoon suomalaisten juoksijoiden valmentajaksi Olympiakomitean varoilla. Urheiluliitto lienee luvannut sopimuksen tehdessään valmentajalle matkan Mexicoon ajattelematta ollenkaan, että mitä tehdään jos valmennuksen tulos on sellainen, että ketään hänen suojattiaan ei matkalle kelpuuteta. Nyt ei Mexicoon lähde ainoatakaan hänen suojattiaan.

Jouko Kuha on aina ollut ulkolaisen valmentajan palkkaamista vastaan, eikä hän tarvitse "Artun" neuvoja sen paremmin Mexicossa kuin kotimaassakaan. Jaakko Tuominen tuskin tekee muuta kuin hymyilee, jos Lydiard menee hänelle jakelemaan ohjeitaan kisakaupungissa. Pentti Rummakkoa on valmentanut Mauri Jormakka. Onkin kysyttävä eikö Jormakka olisi ansainnut paikan juoksijoiden valmentajana. Jormakkahan on kielitaitoinen voimistelunopettaja, josta voitaisiin ajatella Lydiardin työn paikkaajaa. Hän tuntee melko tarkkaan ainakin kaksi joukkueen kolmesta juoksijasta — Jouko Kuhan ja Pentti Rummakon.

SAMA

postia

"Taistelu Heikkilän talosta"

Veikko Ennalan kirjoittama "Taistelu Heikkilän talosta" (Hymylehti 7/68) on saanut varsin monta lukijaamme tarttumaan kynään. On huokailtu, että olisipa vielä aika Robin Hoodin!

Heikkilän sisarukset ovat niinikään saaneet runsaasti postia, mutta epäilevät, että suuri osa siitä on mennyt väärään osoitteeseen. Heikkilän siskosten osoite on: Valkkinen. Edelleen he toivoivat meidän oikaisevan muutamia asiavirheitä. Holhoojien välityksellä talosta hävitettyjä kotieläimiä oli 17 eikä 7: 12 lehmää, 3 sonnia ja 2 hevosta. Ne olivat kaikki Heikkilässä syntyneitä ja sisarusten kasvattamia. Pääosa kuljetettiin talosta pois kesällä 1964 ja loput marraskuussa 1965, heti sen jälkeen kun holhooja oli lisätty.

Toimitus

Iisakki Tolvanen!

Kovinpa sinä olet repäisevä mies! Taidat olla aika jäpikäs mieheksi. Jos olet perheellinen, niin et kai voi olla niin itsekäs, että alat kotiasi kaupata jonkun sunnuntaijupakan takia. Jos taas olet vapaa, niin on uskaliasta isotella näin karkausvuonna. On meitä talonottajia ja taloon tulijoita. Mun puolestani pidä koti ittelläs, vaikka olenkin

taloa kärkkyvä,
Helsinki

Paperivaatteista

Miniminihameita seuraavat kuulemma paperihameet. Ehkäpä paperiset housutkin. Entäs jos tuleekin yllättäen ukkosilma tai rankkasade. Kuinka käy paperivaatteiden silloin. Kestävätkö ne vettä vai tippuvatko märkänä massana maantielle. Ehkäpä on syytä varata viikunanlehti mukaan.

Huolestunut,
Karttula

Pedon luku

"Tässä on viisaus. Jolla ymmärrys on, se laskekoon pedon luvun; Sillä se on ihmisen luku. Ja se luku on kuusisataa kuusikymmentä kuusi." (John. ilm. 13:18). Kuusi ja yhdeksän ovat pedon luvut eli erehdyksen luvut, koska kuusi on yhdeksän nurinpäin. Lukujen ym. merkkien tulisi olla mahdollisimman selviä. Koska toden tajuaminen on tavoiteltavinta, tulisi rakentaa mahdollisimman hyvä tajuntaorganisaatio.

K. A. N.,
Helsinki

Missä viinat?

Jussi Meikäläinen (24), keräsi poikajoukon ja lähti Narvan seurojentalolle tanssimaan. Maisteltiin väkeviäkin. Ilta kului rattoisasti. Jostain syystä kiinnostui Virkavalta Jussin autosta ja löysi kolme korkkaamatonta. Otti ne autoonsa ja mätkäytti 60 markkaa sakkoa.

Jussi soitti poliisilaitokselle ja pyysi viinojansa takaisin. Sieltä vastattiin, että juttu menee oikeuteen ja vasta sitten saatte viinanne. Jussi maksoi sakkonsa ja pyysi jälleen viinojaan. Nimismies sanoi vain, että ne on annettu valtiolle aikoja sitten.

Näin siis valtio otti takaisin kerran myydyt laillisesti ostetut viinat. Vai juhliko Virkavalta ilmaisilla viinoilla?

Hukkaan meni
hyvät humalat,
Narva

Päätä silittäisin

Minä toivoisin, että kaksi lehtee tulisi kuussa ja puolet nousisi hintakin. Saisi enämpi lukea ja sekin yksi uskovainen saisi sitä pahaa luontoansa purkaa. Minä tykkeen niistä luvuista. Reportterien päätä silittäisin, jos kissanpoikana vieressä oisitten. Eläkööt Innaset ja Ennaset ja muut! Kirjoitti

mummo,
Rovaniemi

Julmettu painovirhe

Hymylehden numerossa 8/68 sivulla 4 ensimmäisellä palstalla 16. rivillä alhaalta lukien on painovirhe, jonka toivon oikaistavan. En ole kirjoittanut siitä keitä tarkoittaisin sivistymättömällä ihmisellä, vaan siitä mitä tarkoitan viihdelehtien sivistymättömällä sisällöllä ja yleensä ilmiöllä: sivistymättömyyden virtaus. Jätän ihmisen omaan rauhaansa haluamatta kenestäkään käyttää moista nimitystä. Sivistyksen vajausta on meissä itsekussakin ylen paljon.

Väinö Voipio

* * *

Valitamme painovirhettä. "Ilmiöstä" oli todella tullut "ihminen".

Toimitus

"Onko usko sidottu dogmiin?"

Väinö Voipio oli kirjoittanut 193 riviä aiheesta "Onko usko sidottu dogmiin?" (HYMY/8). Niistä 22 käsitteli itse aihetta. Loppu oli tavallista haukuntaa, joka enimmäkseen oli suunnattu HYMYä ja sen "linjaa" vastaan. Olisitte, tuomari Voipio, voinut sanoa ns. asianne kolmella sanalla: HYMY on roskalehti. Ja sen jälkeen olla hiljaa, kun ette kerran pystynyt antamaan asiallista vastinetta.

Mitä tulee uskon(non) ja dogmien väliseen suhteeseen, niin usko ilman dogmisidontaa ei ole yhtä tyhjän kanssa. Persoonallinen (= vähiten haitallinen) jumalsuhde ei kaipaa dogmeja. Raamattu itse kehottaa sellaiseen jumalsuhteeseen (Matt. 6:6). — Suomessakin on muutama miljoona sellaisia "uskovia", joille uskonto on eräänlainen seuraleikki sääntöineen ja rituaaleineen. Kilpaillaan siitä, kuka tarkimmin seuraa ohjeita. Varsinainen jumalsuhde ja usko on sivuasia. "Oikea" usko tietää aina, mihin uskoa. Viime kädessä uskon kohde on "Jumala" ja se mitä jumaluuteen liittyy. Dogmit ovat myöhempisyntyisiä ja tarpeettomia. Opillinen väittely nousee etualalle silloin kun "huolta sieluista" ei ole. Usko(nto) on paljolti vieläkin hengellisten muotoonpakottajien ja oppidiktaattorien mellastelukenttä. Kohtalokkaimmat muodot dogmatiikka saa silloin kun sitä yritetään pönkittää inhimillisen hyvinvoinnin ja henkilökohtaisen vapauden kustannuksella.

Jos uskosta ylipäänsä on jotain apua, sen on ilmettävä uskon seurauksena — dogmien noudattaminen ei asiaa paranna.

Lasse Harju,
Pietarsaari

* * *

Vilpitön kiitos HYMYLLE yläolevan aiheen käsittelystä. Uskon lehden pyrkivän totuuteen vaikka tuomari Voipion mielestä on kysymys "sivistymättömyyden virrasta" ja rahan haalimisesta. Voipio näyttää muuten mieluummin pitävän kynttiläänsä vakan olla kuin suoda sen valoa miljoonille unohtaen Harralle antamansa neuvon. Kiitos professori Eskolalle opettavasta kirjoituksesta. Vain kolme talvea kansakoulua käyneenä minulle tuottaa sivistyssanojen ymmärtäminen vaikeuksia. Uskon nyt tietäväni mitä ovat dogmit ja dogmatiikka. Olen iloinen, että meillä on oppineita, jotka eivät kovin raskaasti tuomitse viihdelehtienkään lukijoita, sillä ilman heitä ei olisi viihdelehtiäkään. Oppineita, jotka eivät korkealta jalustaltaan julista: Hiiteen tuollainen HYMY, joka kehtaa kertoa virkamiehestä, joka asunnon saannin ehdoksi panee pepun annon. Usko ilman dogmisidontaa, on yhtä tyhjän kanssa, sanoo Voipio. Se olkoon hänen uskonsa. En ole ainoa käsityksessäni että usko ja uskonto ovat asia erikseen. Uskonnot tarvitsevat dogmeja usko ei. Kun katselemme avaruuksien tähtitarhoja pilvettöminä öinä, valtaa mielen tunneperäinen usko. Usko ihmisen yläpuolella olevaan Jumalaan. Yksinkertaisesti ei voi käsittää kuinka voisi itsestään syntyä maailmankaikkeus ja tapahtua jatkuva luomistyö. Mielestäni se on hyvä usko.

Hädän hetkellä turvaan Luojaani, se helpottaa kestämään. Parhaina päivinä kiitän Häntä, mikäli satun muistamaan. Muutoin koitan elää sovussa omantuntoni kanssa.

Juuri tuohon tunneperäiseen uskoon ihmistä korkeampien voimien olemassaolosta vedoten on perustettu monia uskontoja, joiden piirissä väitetään Jumalan suoranaisesti ilmestyvän profeetoille ja antaneen lakinsa. Kristinuskossa Raamatun mukaan jopa Jumalan ainoan pojan asuneen ihmisten keskuudessa. Unohdetaan vaan maininta samassa kirjassa Jumalan toisista pojista.

Raamattu on Hiltusen mielestä historiallinen totuus. Tieteellinen totuus on toista ja sen huomioiva usko ei tarvitse dogmeja, joita on liki 2000 vuotta käännetty ja väännetty kielestä toiseen.

Ivar Kärnä,
Pohjavaara.

Olemme onnellinen pari

Hymylehden numerossa 8 kirjoitettiin taas homoista. Eikö ole parempia aiheita? Kunnon ihmisiä eivät tuollaiset jutut kiinnosta eivätkä miellytä. Inhottaa, kun kaksi miestä sillä tavoin näyttelee itseään. Lehtiä lukevat lapsetkin, kokeilunhaluiset pojat.

Ne, jotka kirjoittavat homojen puolesta, ovat itse juuri niitä homoja. Tavallinen, normaali ihminen ei niitten puolesta kirjoita. Olette sikoja jätkät.

Äiti, jonka
sydäntä raatelee,
Rovaniemi

* * *

Olisi hyvin kiinnostavaa tietää, olivatko Hymylehdessä 8/68 julkaistun artikkelin "Olemme onnellinen pari" yhteydessä olleiden kuvien rakkauskohtaukset aitoja vai lavastettuja.

Utelias,
Helsinki

* * *

Ne olivat aitoja.

Toimitus

Kejonen ja kulttuurikesä

Pekka Kejonen toivoi puhuttavan ihmisestä, vaikka hänen mielestään vanhat tantitkaan eivät ole ihmisiä. Ja kuitenkin nämä samat tantit vielä eilen tai toissapäivänä olivat 27-vuotiaita. Kejonenkin vielä yltää vaarin ikään, mikäli juomiseltaan joutaa.

S. R.
Helsinki

KREIVILLE LAPSI

JATKOA SIVULTA 36

Ensimmäisen kerran Pertti Ylermistä — valittakoon tämä papinkirjassa oleva nimi niiden monien vaihtoehtojen joukosta — kerrottiin näkyvästi suomalaisessa lehdessä vuoden 1967 tammikuussa. Siinä kerrottiin hänen rohkeista naisseikkailuistaan ja halustaan laulaa.

Tuo haastattelu oli annettu Röykän työsiirtolasta. Tämän jutun Pertti Ylermin haastatteluainekset on sen sijaan saatu ylellisesti kalustetun Turun hienostokodin suojissa.

Toisenkin haastattelunsa Pertti Ylermi antoi vielä Röykästä. Se olikin hänelle vielä tärkeämpi kuin ensimmäinen, sillä silloin luotiin pohja 76 kertaa kihloissa olleen naissankarin myytille ja showtähdelle. Totuuden nimessä ei kihlajaiskertoja ole ollut edes kymmentäkään — veikkaillaan neljää. Tuon kohua herättävän luvun keksi samaisessa haastattelutilaisuudessa mukana ollut valokuvaaja. Ja sama henkilö antoi myös Pertti Ylermille Kreivi-nimen.

Näin vähillä aineksilla tehdään Suomessa kuuluisuus.

Mukaan tuli edelleen samaisen valokuvaajan osviittojen avulla Weneskoski-tuotanto. Ja nyt olikin Pertti Ylermin tie maalaiskylien kuuluisuuteen tasoitettu.

Nopeassa tahdissa seurasivat ensiesiintymiset työsiirtolan iltalomien puitteissa Hämiksellä ja vapaaksi päästyä myös televisiossa. Weneskoski-tuotanto oli tehnyt taloudellisesti edullisen sopimuksen: 50 prosenttia tuotosta menee edelleenkin Weneskosken taskuun.

Ja kuinka olikaan vakka löytänyt kantensa! Weneskoski-tuotanto tilasi edellä mainitulta kuvaajalta valokuvan Pertti Ylermin ulkomainosta varten. Ja kun maksusta kuvaajalle tuli kysymys, väitettiin Weneskosken putiikissa kuvaajan lahjoittaneen kuvat Pertti Ylermi Lindgrenin tarpeisiin. Kiista tästä meni niin pitkälle, että sitä selvitettiin oikeudessa asti. Vaikka Weneskoski-tuotannon virkailija Irma Karama ja Pertti Ylermikin todistivat päämiehensä puolesta, voitti kuvaaja oikeutensa, rahat ja oikeudenkäyntikulut.

Pertti Ylermin starttia ei siis voitane kutsua valkeaksi. Mutta ei sentään hiljaiseksikaan.

Ja jotta Pertti Ylermin koko kuva tulisi valotettua, on aihetta parilla sanalla vielä lisää kertoa tuosta hänen taustavoimastaan, Weneskoski-tuotannosta. Pertti Ylermin 2-vuotinen sopimus päättyy ensi vuoden tammikuussa. Asioista tietävät kuitenkin kertovat, että Pertti Ylermin on uusittava sopimuksensa entisin 50 prosentin ehdoin, sillä mahtavan TUOTANNON käsissä on shekki, johon Pertti Ylermi on kirjoittanut väärän nimen — ei omaansa. Pertti Ylermi tuskin menee Weneskoski-tuotantoa vastaan oikeuteen maksamattomista palkkioista kuten meni Robin — ja voitti.

Pertti Ylermin maineelle onnellista on ollut, että lehdistö ja myös televisio on kovin kärkkäästi kertonut hänen vaiheistaan. Koko hänen tämänhetkinen elämänsä rakentuu naissankarin kuuluisuudelle, joka itse asiassa on ilmapallo. Kaikessa rauhassa voisi luvata pienen omaisuuden jokaiselle Pertti Ylermin kihlatulle morsiamelle, jonka järjestysnumero kirjoitetaan kaksinumeroisella luvulla.

Kaunis tarina

Se oli sinänsä kaunis tarina rohkeasta tytöstä ja rohkeasta ajatuksesta, avioliitosta Pertti Ylermin kanssa. Se tarina, joka tässä lehdessä oli helmikuussa.

Kas kun ei siinä vaiheessa kukaan tullut kysyneeksi, onko lapsi tulossa.

Yllättävän kauan Gull-Britin äidiksi tulo pysyikin julkisuudelta salassa. Kun eräällä keikalla eräs esiintyjistä sattui huomaamaan Gull-Brittin pyöristyneisyyden, oli Pertti Ylermin ensimmäisenä huolen aiheena keskustelussa ollut: mitä mahdollinen naimisiinmeno vaikuttaisi hänen uraansa taiteilijana.

Tyypillistä kreivimäistä busineksen tekoa oli myös se tapa, jolla Weneskoski-tuotannossa Gull-Brittin äidiksitulon julkisúuteen tulo hoidettiin. Kun Hymy-lehti sai asiasta tiedon ja tarjoutui te-

kemään lapsen tulosta jutun, tuli tuotannossa kiire myydä tarina toiselle lehdelle. Häätkin on kuulemma jo myyty yksinoikeudella kahdelle lehdelle. Weneskoski-tuotannon ja Pertti Ylermi Lindgrenin kohdalla on yksinoikeus kuitenkin sitä mitä se on tässäkin tapauksessa: tarinan kertovat kaikki.

Ehkä se parhaiten palveleekin Pertti Ylermin show-miehen uraa. Tiedättehän totuuden: pääasia että puhutaan jne.

Villiintyneen puiston keskellä puiden suojassa sijaitseva vaalea ja päältä päin vaatimattoman näköinen huvila oli alun perin hyvin valittu odottavan äidin rauhalliseksi ympäristöksi ja suojaksi julkisuuden katseilta. Turussa, Helsingistä tultaessa satamaan ja keskustaan johtavien teiden risteyksessä, Uudenmaantie 50:ssä, mäen päällä tuo ravintoloitsija Oiva Laineen omistama talo sijaitsee. Vasta pari viikkoa se on ollut Pertti Ylermin ja hänen lastaan odottavan Gull-Brittin asuinpaikkana, mutta jo nyt ainakin lähellä olevan huoltoaseman kahvilan hoitaja tiesi, että "siellä se kreivi asuu naisineen ja henkivartijana sillä on Elis Ask — on näet saanut turpiinsa joltain". (Tämän naisen Pertti Ylermi kävi samana päivänä omin käsin ojentamassa moisten perättömien huhujen levittämisestä. Nainen soitteli vielä perään ja pyyteli anteeksi ettei vain olisi aiheuttanut Kreiville mitään vahinkoa!)

— Me menemme naimisiin sitten kun Gull-Britt on saanut lapsen ja jaksaa seistä papin edessä, kertoo Pertti Ylermi. Ja jos naimisiin mentyäni menetän joidenkin teinityttöjen ihastuksen, ei sillä ole väliä. Jos menetän showtähden uran, ei silläkään ole mitään väliä. Täytyy vain alkaa tehdä jotain muuta, rupean vaikkapa mainospiirtäjäksi. Elämän arvot on asetettava oikeaan järjestykseen.

Vakuuttavampaa tekstiä ei voi olla.

— Me molemmat halusimme lapsen. Sen saamiseksi ei meidän käsityksemme mukaan tarvitse olla naimisissa. Jos kaksi ihmistä pitää toisistaan ja haluaa elää keskenänsä, ei tilannetta papin aamen millään tavalla muuta, joten sen suhteen on aivan sama olisimmeko naimisissa vai emme. Mutta lapsen takia on meidän naimisiin ennemmin tai myöhemmin mentävä.

Tätä kaikkea tekisi mieli uskoa. Varsinkin kun ajattelee, että olisihan sen lapsen heti alkuvaiheessa Pertti Ylermin suhteilla saanut poiskin.

— Tosin Gull-Britt ajatteli aivan alussa, että raskauden voisi ehkä keskeyttääkin, mutta minä kielsin sen jyrkästi. Olisin tappanut tämän tytön, jos sen olisi tehnyt. Koskaan ei minulle aikaisemmin ole kukaan odottanut lasta.

Sen jälkeen Pertti Ylermi puhuu tulevaisuudesta. Perheen omakotitalosta kahden vuoden kuluttua, ehkä keikkojen lopettamisesta, tavallisen miehen elämästä.

— 60 000 markan henkivakuutuksenkin olen ottanut ja rahat saa tietenkin tämä Lutuli — eikös olekin muuten kaunis lempinimi vaimolle? Se merkitsee heimon kaunein, yksi mimmi sen minulle kertoi.

Ja Lutuli kuuntelee hymyillen.

Uskotko, että Pertti vielä todella menee kanssasi naimisiin?

— En minä ole ajatellut tulevaisuutta sillä tavalla, sanoo Gull-Britt. Elän päivän kerrallaan. Olen antanut Pertille mahdollisuuden lähteä, mutta eipä ole lähtenyt. Tai jos on, niin on joka kerta palannut takaisin. On minut elämässäni aikaisemminkin jätetty, joten ei se ainakaan uutta olisi.

Siitä naimisiin menosta, minkä piti tapahtua jo toukokuussa, ei puhuta enää mitään. Sen sijaan Pertti Ylermi nyt myöntää, että jos lasta ei olisi tullut, ei hän menisi naimisiin lainkaan.

Entä uskotko nyt onnelliseen tulevaisuuteen Pertti Ylermi?

— En ajattele tulevaisuutta. Jos tämä avioliitto epäonnistuu, kuten koko Suomi odottaa, ei sille mahda mitään. Joka tapauksessa tämä tulee olemaan ensimmäinen ja viimeinen kerta kun menen avioon. Naimisiin menoa ei voi verrata kihlautumiseen.

Kaikki tuntuu harkitulta ja järkevältä mitä hän sanoo. Ja uskottavalta, niin kovin uskottavalta.

Hän tilaa kaupasta puhelimella ruokaa. Kysyy, mitä kulti haluaa. On huomaavainen. Sanoo, että lapsi on tärkein — ethän vain rasitu kulti, mene vähän lepäämään kulti.

On kuuma hellepäivä.

Pertti Ylermi Lindgren vetää jälleen yhtä näytelmää, jonka tarkoituksena on kerätä hänen nimensä ympärille lisää kohua. Tämän näytelmän rekvisiitaksi hän on ottanut yhden tytön, joka odottaa hänelle lasta. Hän itse odottaa, että tästä kaikesta kerittäisiin romanttinen ja kaunis tarina. Positiivinen, kuten esimerkiksi Aatos Tapalasta ja Tamara Lundista.

Hän jaksaa jatkuvasti puhua — ellei muuta niin rivoja vitsejä. Hän puhuu koko sen helteisen päivän aamusta myöhäiseen iltapäivään. Iltapäivällä hän jo unohtaa, mitä on aamulla sanonut. Mutta koko ajan hän muistaa olla kohtelias ja hymyillä.

Aluksi hän oli väittänyt haluavansa vain rauhaa. Hän oli vihainen Gull-Brittin puolesta, kun haastattelija ja kuvaaja uskalsivat työntyä heidän ylellisen vuokrakotinsa pihamaalle. Hän sanoi, että tärkeintä on tässä vaiheessa äidin ja lapsen terveys.

Kuitenkin saman päivän aamuvarhaisena, toisten vieraiden kanssa Helsingistä saapuessaan hän oli rähissyt tuolle odottavalle äidille, kun tämä ei hankkinut tarpeeksi nopeasti näille virvoitusjuomia janoon. Siinä vaiheessa ei kait ollut tarpeen edullisen kuvan antaminen perheidyllistä.

Mutta se on myönnettävä, että Gull-Britt on täydellisesti osaansa tyytyväinen. Hänen avoimesta katseestaan ja rauhallisen hymyilevästä olemuksestaan ei voi erehtyä. Niiden aitous vain korostuu Pertti Ylermin kreivinhymyn rinnalla.

— Olen liian kiltti, siinä on varmaan minun vikani, hän sanoo. — Useat ovat väittäneet, että lähdin Pertin kelkkaan vain tavoitellakseni itsekin julkisuutta ja että pitäisin julkisuuden henkilön elämästä. En minä kaipaa minkäänlaista julkisuutta.

Ei häneltä tarvinnut kysyä, rakastaako hän edelleen Pertti Ylermiä. Sen näki. Sivullinenkin. Saatikka sitten Pertti Ylermi, joka tuntee naiset, kuten häneen liittyvä sanontakin kuuluu.

Ja mitä herra kreivi tarjoaa Gull-Brittille? Oman rakkautensa? Siitä ei ole epäilystä. Ja päivän kerrallaan. Joka, se rehellisesti myönnettäköön, on suorastaan raamatullinen elämänasenne.

Tuona hellepäivänä puhuivat molemmat erittäin vähän tulevasta lapsesta. Kaksoset, sanoi Pertti Ylermi. Kunhan olisi edes yksikin, sanoi Gull-Britt. Tyttö, sanoi Pertti Ylermi. Gull-Britt ei sanonut mitään.

Tavallisen kiltin tytön uskoisi tietenkin odottavan ja toivovan hääpäivää nykyisessä tilanteessa mahdollisimman nopeasti. Gull-Britt ei odota — tai ei ainakaan puhu siitä. Sen hän myöntää, ettei hän aio pakottaa Pertti Ylermiä vihkipallille ellei tämä itse sitä halua. Gull-Britt tyytyy osaansa eli olemaan kreivin vihkimätönkin vaimo ja tämän lapsen äiti.

Se onkin vaativa osa. Niitä hyviä ystäviä on kovin paljon, jotka ovat tietävinään kaikki naisseikkailuni ja uudet kihlautumiseni ja he ovat aina valmiita kertomaan näistä toisen käden tiedoista Gull-Brittille.

— En minä niistä puheista välitä enkä välitä muutenkaan koko Pertin menneisyydestä, sanoo Gull-Britt. Luonto on tarjonnut hänelle näin parhaan mahdollisen suojautumiskeinon: en välitä.

Sellaisesta kuin uskollisuudesta ei koko päivänä puhuttu mitään. Ehkä molemmat hyväksyvät tilanteen status squo, muuttumattomuuden.

Mutta luottamusta näiden kahden välillä aivan ilmeisesti on. Gull-Britt luottaa siihen, että Pertti Ylermin avulla ja hänen kanssaan selvitään aina tuo päivä kerrallaan ja Pertti Ylermi vuorostaan siihen, että Gull-Britt on odottamassa kun hän tulee ehkä vain kerran viikossa pistäytymään kotona.

Tuo luottamus on muutenkin jollain tavalla Pertti Ylermi Lindgrenin koko elämän pääteema. Hän saa ihmiset luottamaan itseensä siitäkin huolimatta, että pettäminen ja valehteleminen ovat hänessä jo niin kiinni tarttuneina, ettei niitä kohta enää voi laskea virheiksikään. Ja hän itse tuntuu myös lapsenomaisesti luottavan ympärillään oleviin ihmisiin. Tai ainakin hän luottaa siihen, että ihmiset uskovat kaikkeen mitä hän puhuu ja minkälaisen kuvan hän itsestään haluaa antaa.

Tällä kertaa petyit, Pertti Ylermi Lindgren. Tämä ei ole kaunis kertomus Sinusta ja lasta odottavasta Lutulistasi. Mutta positiivinen se on. Myönteiseksi koko tarinan kreivin lasta kantavasta äidistä tekee se, että Pertti Ylermi Lindgren ei ainakaan pakoile vastuutaan. Kukaan ei kiellä, että on hänessä ainakin miestä vastaamaan teoistaan.

Ja varmasti Gull-Brittin odotusaika on ollut rauhallinen. Onhan hymyilevä mies turvallisesti rinnalla. Vaikkei sentään ihan vielä aviomies. □

Ban-Lon
UNIASU

HILPEÄT UNET!

HYVON

Nyt nukkumaan huolettomissa napittomissa, mahdottoman mukavissa HYVONEISSA. HYVON UNIASUT ovat parasta Ban-Lonia – helppohoitoiset ja edustavat. Höyhensaarille mukaan. HYVON YLLÄ HYVON OLLA

